

Folkeuniversitetet

AARHUS 2025-26

Magtens spil

MICHAEL BANG PETERSEN

Professor i statskundskab, Aarhus Universitet

I demokratiets tjeneste

Man skulle tro, der fandtes en håndbog for politikere, som vil angribe demokratiet, for de går til opgaven på nogenlunde samme måde. Først stækker de domstolene, så civilsamfundet, herunder forskningen og universiteterne. Og så – når de kritiske røster er forstummet, og borgerne ikke længere har adgang til viden – begynder de at manipulere med valgene. I bl.a. Ungarn og USA er man godt i gang med de første sider af den bog.

Adgang til viden er en forudsætning for et velfungerende demokrati. Netop derfor er forbindelsen mellem folk og universitet afgørende. Når vi som borgere følger med i forskningen, får vi ny viden, som giver os mulighed for at forholde os til verden omkring os på et oplyst og reflekteret grundlag. Samtidig bliver vi bevidste om alt det, vi ikke ved. Som Sokrates sagde, lå hans visdom i netop at erkende sin uvidenhed. Den bevidsthed er særlig vigtig i en tid, hvor den offentlige debat ofte er præget af skarpt optrukne fronter og forsimplede budskaber. Virkeligheden er sjældent sort-hvid, og vi har brug for rum, hvor vi kan udforske den i al sin kompleksitet. Endelig er forbindelsen mellem borgere og forskere væsentlig for selve forskningen, fordi forskerne bliver skarpere på at adressere de problemer, som trænger sig på i samfundet.

Når du går på Folkeuniversitetet, gør du det ikke bare som nysgerrigt individ. Du gør det også som borger og er dermed med til at insistere på, at det er viden – og ikke penge og magt – der skal sætte retningen for vores samfund.

Lad os mødes om viden på Folkeuniversitetet – i demokratiets tjeneste.

Michael Bang Petersen

Professor i statskundskab og leder af Magtudredningen 2.0

Indhold

04	PARK Festival
08	Viden i dagtimerne
12	Gratis livestreams
14	Samfund & verden
28	Arbejdsliv, ledelse & kommunikation
34	Psykologi & sundhed
46	Natur & univers
54	Religion & filosofi
66	Arkæologi & historie
78	Kunst, arkitektur & design
86	Litteratur, sprog, film & musik
98	Magtudredningen 2.0
104	Hearts & Minds Festival

Undervisningssteder

Alle hold foregår på Aarhus Universitet i Ny Munkegade 118, medmindre andet er angivet. Se kort bagest i programmet. Forelæsninger i dagtimerne foregår centralt i Aarhus, ofte i Universitetsparken eller på Dokk1. Du kan finde adresse og lokale på alle hold på fuau.dk.

Aarhus Universitet

Ny Munkegade 118, bygning 1530
8000 Aarhus C

Dokk1

Hack Kampmanns Plads 2
8000 Aarhus C

Har du spørgsmål?

Kontakt Folkeuniversitetets sekretariat:

8843 8000 (se åbningstider på fuau.dk)
info@fuau.dk

Viden for alle

På Danmarks 85 folkeuniversiteter er landets bedste forskere og fageksperter klar til at dele deres viden med dig. Der er ingen adgangskrav, og der starter hele tiden nye hold. Folkeuniversitetet har siden 1898 arbejdet for, at alle skal have adgang til ny viden fra forskningens verden. Og det gør vi med forelæsninger i hele landet, de store vidensfestivaler PARK, Hearts & Minds, Århundredets Festival og Historiske Dage, gratis livestreams, podcasts, byvandring, debatter og artikler. Tilmeld dig vores nyhedsbrev, så skriver vi til dig, når der er nyt på vej.

Gå på opdagelse i programmet

Et spændende efterår står for døren. På de næste mange sider finder du ikke kun flere hundrede nye forelæsninger i både dag- og aften timer – vi præsenterer også programmet for Sommerfolkeuniversitetet i Vor Frue Kirkes sognegård i august samt efterårets gratis livestreams. Få også en forsmag på programmet til Hearts & Minds Festival om HJERNEN på Dokk1 i september, og læs om vores helt nye vidensfestival PARK, der løber af stablen i august i Aarhus' smukke universitetspark. Endelig kan du i en række artikler komme ind under huden på nogle af de passionerede forelæsere, du kan opleve på Folkeuniversitetet.

PARK

9. AUGUST
UNIVERSITETSPARKEN

Kom med, når PARK forvandler Aarhus' smukke universitetspark til en gratis, udendørs vidensfestival, der forener samtaler, foredrag, koncerter, dans og litteratur. Bliv klogere på verden i selskab med en perlerække af landets skarpeste forskere, og få videnskabens svar på tidens største udfordringer.

Hele dagen er der program på Amfiscenen, i Aulaen, på Antikmuseet og i Det Kgl. Bibliotek. Studenterhus Aarhus står klar i barerne med kolde og varme drikke. Kantinen på Det Kgl. Bibliotek sørger for morgenbrød, frokost, kage og aftensmad til at stille sulten. Du kan også selv lave picnic og medbringe mad og drikke til gildet.

Se programmet på de følgende sider og læs mere på parkfestival.dk

Præsenteres af:

Folkeuniversitetet

Realiseres med støtte fra:

CARLSBERGFONDET

Jyllands-Postens Fond

Samarbejdspartnere:

FORMIDDAG

AMFISCENEN

10.00-10.20: VELKOMST OG FÆLLESSANG

Folkeuniversitetet og konferencier Mathias Hammer, pianist, radio- og tv-vært

10.20-10.50: SOCIALE ROBOTTER OG HUMAN CYBORGS

Benjamin Svejgaard, læge og hjerneforsker, Aalborg Universitet, og Thomas Bolander, professor, Danmarks Tekniske Universitet. Moderator: Emma Holtet, podcastvært, Videnslyd

11.05-11.20: LITTERÆR INTRODUKTION: GEORGE ORWELL '1984'

Mads Rosendahl Thomsen, professor, Aarhus Universitet

11.20-11.50: EN NY VERDENSORDEN

Helle Malmvig, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier, Peter Viggo Jakobsen, lektor, Forsvarsakademiet, og Isabel Bramsen, lektor, Lunds Universitet. Moderator: Sanne Gram Fadel, ledende udlandsredaktør, DR

12.05-12.35: EN VERDEN AF LIV?

Rasmus Ejrnæs, professor, Aarhus Universitet, og Jens Würigler Hansen, seniorrådgiver, Aarhus Universitet. Moderator: Emma Holtet, podcastvært, Videnslyd

13.00-13.30: KONCERT MED WHO KILLED BAMBI + JONAS H. PETERSEN

Who Killed Bambi

ANTIKMUSEET

RUNDVISNINGER I MUSEETS UDSKILLINGER:

11.00-11.20 & 13.00-13.20: KUNSTHANDLERENS ARV - 'PÅ SPORET AF DAUNIERNE'

Vinnie Nørskov, lektor og museumsleder, Aarhus Universitet

12.00-12.20: AUGUSTUS OG DEN NYE VERDENSORDEN

Omviser ved Antikmuseet

AULAEN

10.10-10.40: VILD NATUR I DANMARK

Rasmus Ejrnæs, professor, Aarhus Universitet

11.00-11.30: HVOR ER KINA PÅ VEJ HEN?

Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Forsvarsakademiet

11.50-12.20: KAN HJERNECHIPS LÆSE TANKER?

Benjamin Svejgaard, læge og hjerneforsker, Aalborg Universitet

12.40-13.10: EUROPA, HVAD NU?

Marlene Wind, professor, Københavns Universitet

Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi- og Krigsstudier

DET KGL. BIBLIOTEK

11.30-11.45 & 13.30-13.45: PRÆSENTATION AF NYT DR-ARKIV

Madeleine Schlawitz, afdelingsleder, og Jane Holm Kildemand, specialkonsulent, Det Kgl. Bibliotek

12.00-12.20: SYNG DIG KLOGERE PÅ MELODI GRAND PRIX

Henrik Smith-Sivertsen, seniorforsker, Det Kgl. Bibliotek, og Ole Vedel Villumsen på flygel

12.30-12.50: MEDIESTREAM - DEN DIGITALISEREDE AVIS-SAMLING

Max Odsbjerg Pedersen, specialkonsulent, Det Kgl. Bibliotek

13.00-13.20: TÆNKEPAUSEN FJENDSKAB

Mikkel Thorup, professor, Aarhus Universitet

EFTERMIDDAG

AMFISCENEN

14.00-14.20: VELKOMST OG FÆLLESSANG

Folkeuniversitetet og konferencier Mathias Hammer, pianist, radio- og tv-vært

14.20-14.50: TRUMPS 200 FØRSTE DAGE SOM USA'S 47. PRÆSIDENT

Niels Bjerre-Poulsen, lektor, Syddansk Universitet, Marlene Wind, professor, Københavns Universitet, og Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Forsvarsakademiet. Moderator: Sanne Gram Fadel, ledende udlandsredaktør, DR

15.05-15.20: LITTERÆR INTRODUKTION: CHARLOTTE WEITZE 'ULVEMÆLK'

Mads Rosendahl Thomsen, professor, Aarhus Universitet

15.20-15.50: ALGORITMERNE KENDER DIG BEDRE END DINE NÆRMESTE VENNER

Anja Bechmann, professor, Aarhus Universitet, Michael Bang Petersen, professor, Aarhus Universitet, og Lene Tanggaard, professor, Aalborg Universitet. Moderator: Sanne Gram Fadel, ledende udlandsredaktør, DR

16.05-16.35: VEJEN TIL DET GODE LIV

Karen Johanne Pallesen, neurobiolog, og Lars Østergaard, professor og ledende overlæge, Aarhus Universitet. Moderator: Emma Holtet, podcastvært, Videnslyd

17.00-17.30: KONCERT MED WHO KILLED BAMBI + FALLULAH

AULAEN

14.15-14.45: HVILKEN TID LEVER VI I?

Mikkel Thorup, professor, Aarhus Universitet

15.00-15.30: UNDER RADAREN I MELLEMØSTEN

Helle Malmvig, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

15.50-16.20: "TAG OS NU SAMMEN" – ETISK OPSANG PÅ NATURENS VEGNE

Mickey Gjerris, lektor, Københavns Universitet

16.40-17.10: MISINFORMATION PÅ SOCIALE MEDIER

Anja Bechmann, professor, Aarhus Universitet

DET KGL. BIBLIOTEK

14.00-14.20: SYNG DIG KLOGERE PÅ MELODI GRAND PRIX

Henrik Smith-Sivertsen, seniorforsker, Det Kgl. Bibliotek, og Ole Vedel Villumsen på flygel

14.30-14.50 & 16.30-16.50: MEDIESTREAM – DEN DIGITALISEREDE AVISSAMLING

Max Odsbjerg Pedersen, specialkonsulent, Det Kgl. Bibliotek

15.00-15.20: VERDEN SET FRA RUSLAND

Mette Skak, lektor emerita, Aarhus Universitet

15.30-15.45: PRÆSENTATION AF DET NYE DR-ARKIV

Madeleine Schlawitz, afdelingsleder, og Jane Holm Kildemand, specialkonsulent, Det Kgl. Bibliotek

16.00-16.30: SERENADER I STILHED

Brit-Tone Müllertz, sopran, Nina Clausen, sopran, Lise Christensen, mezzosopran, Mike Bracegirdle, tenor, Teit Kanstrup, baryton og Søren Rastogi, klaver

17.35-18.00: KÆRLIGHED I KONFLIKTERNES TID

Brit-Tone Müllertz, sopran, Nina Clausen, sopran, Lise Christensen, mezzosopran, Mike Bracegirdle, tenor, Teit Kanstrup, baryton og Søren Rastogi, klaver

ANTIKMUSEET

RUNDVISNINGER I MUSEETS UDSILLINGER

14.00-14.20: EUROPA OG ANTIKKEN

Omviser ved Antikmuseet

15.00-15.20 & 17.00-17.20: KUNSTHANDLERENS ARV – 'PÅ SPORET AF DAUNIERNE'

Vinnie Nørskov, lektor og museumsleder, Aarhus Universitet

16.00-16.20: KROP OG KØN I ANTIKKEN

Omviser ved Antikmuseet

AFTEN

AMFISCENEN

18.00-18.20: VELKOMST OG FÆLLESSANG

Folkeuniversitetet og konferencier Mathias Hammer, pianist, radio- og tv-vært

18.20-18.50: KONSPIRATIONSTEORIERNES VERDEN

Mikkel Thorup, professor, Aarhus Universitet, og Rikke Alberg Peters, lektor, University College Lillebælt. Moderator: Bjørg Tulinus, journalist, Kristeligt Dagblad

19.05-19.20: LITTERÆR INTRODUKTION: KIM STANLEY ROBINSON 'FREMTIDSMINISTERIET'

Mads Rosendahl Thomsen, professor, Aarhus Universitet

19.20-19.50: EN KLODE I BRAND

Mickey Gjerris, lektor, Københavns Universitet, Jens-Christian Svenning, professor, Aarhus Universitet, og Sebastian Mernild, centerleder og professor, Syddansk Universitet. Moderator: Bjørg Tulinus, journalist, Kristeligt Dagblad

20.05-20.35: STAND-UP

Michael Schøt, stand-up komiker

21.00-22.00: KONCERT MED WHO KILLED BAMBI + PETER SOMMER OG PALLE HJORT

Rasmus Ejrnæs, professor i biodiversitet

AULAEN

18.10-18.40: HOLD DIG UNG HELE LIVET

Lars Østergaard, professor og ledende overlæge, Aarhus Universitet

19.00-19.30: OP PÅ BARRIKADERNE

Bertel Nygaard, professor, Aarhus Universitet

19.50-20.20: MENNESKEDYRET: HVOR SÆRLIGE ER VI EGENTLIG? FULD AF VIDEN – FORSKERNES FREDAGSBAR

Emma Holtet, podcastvært, Videnslyd, Rasmus Ejrnæs, professor, Aarhus Universitet, Benjamin Svejgaard, læge og hjerneforsker, Aalborg Universitet, og Mikkel Thorup, professor, Aarhus Universitet

Fallulah

Peter Sommer og Palle Hjort

ANTIKMUSEET

RUNDVISNINGER I MUSEETS UDSILLINGER

18.00-18.20: DET GODE LIV I OLDTIDENS GRÆKENLAND

Omviser ved Antikmuseet

19.00-19.20: KUNSTHANDLERENS ARV - 'PÅ SPORET AF DAUNIERNE'

Vinnie Nørskov, lektor og museumsleder, Aarhus Universitet

På vandretur med Tove Ditlevsen

Et halvt århundrede efter sin død er den populære forfatter stadig relevant, og hun er en af de største sprogkomponister, vi har, siger litteraturforsker og -kritiker Lilian Munk Rösing, aktuel med bogen 'Tove Ditlevsens veje'.

Af Kurt Strand

"Det er midt i august og regnvejr. Det lille stykke himmel, Ester har udsigt til, har en lys, ensartet grå tone, så man får lyst til med en finger at prikke hul ind til det blå. Ester gør det i tankerne. Hun perforerer hele himmelen og skriver et navn hen over den i lysende blå prikker mod den grå tåge. Navnet er Lisa."

De første linjer i succesromanen 'Barndommens Gade' fra 1943 er et godt eksempel på, hvad det var, forfatteren Tove Ditlevsen kunne. "Nemlig", som Lilian Munk Rösing, lektor på Københavns Universitets Institut for Kunst- og Kulturvidenskab, udtrykker det, "at skrive lysende guirlander af ord."

Lilian Munk Rösing forklarer overbevisende og sikkert, for hun véd, hvad hun taler om. I de sidste par år har hun været neddykket i hele det omfattende forfatterskab, og hun er tillige aktuel med den 360 sider tykke 'Tove Ditlevsens veje'. Hun har ikke bare læst og læst og læst, men også vandret og skrevet i Ditlevsens fodspor fra barndomsgaden på Vesterbro via psykiatriske hospitaler til hendes sidste adresse på den pulserende H.C. Andersens Boulevard i København.

"Men min passion for hende begyndte længe før, for allerede i niende klasse mødte jeg hende i digtet 'Den niende måned', hvor hun smukt skriver om septembers løvfald og æblerne, der falder 'blandt alle de faldende blade, / til moderhertet, der ømt betynges, / sanker sin høst i lade'. Da jeg forstod, at den niende måned både var svangerskabets sidste og efterårets første, var det nærmest en åbenbaring; digtet blev til en mættet billedverden i mange lag, der kunne blive ved med at åbne sig."

MÅSKE VAR TOVE DITLEVSEN LIDT FOR FOLKELIG

Tove Ditlevsens samlede værk omfatter ifølge bibliotekernes litteraturweb tre børnebøger, fem novellesamlinger, seks digtsamlinger og syv romaner. Når det meste stadig holder og er relevant et halvt århundrede efter hendes død, skyldes det efter Lilian Munk Rösings opfattelse, at hun kunne noget ganske særligt:

"I prosa er hun en helt eminent skildrer af de små stemningsskift, der foregår i og mellem mennesker; dér ligner hun sine franske kolleger, for hun var 'moderne', måske ligefrem 'modernist'. Som lyriker er hun en af de største sprogkomponister, vi har; hun formår at udtrække alt, hvad det danske sprog kan med klang og rytme, og hun skriver sig

ind i en kanon med de helt store: Kingo, Brorson, Grundtvig og Jeppe Aakjær. Dem, hun selv var helt fortabt i, da hun var barn."

Med god grund var Tove Ditlevsen derfor en populær og medieombejlet forfatter. Hun havde meninger om mangt og meget, skrev klummer i aviserne og havde sin egen brevkasse med svar på spørgsmål om blandt andet ægteskab, børn og hverdagsproblemer i ugebladet Familie Journalen. Men i universitetskredse blev hun i mange år betragtet som værende lidt for folkelig.

"På universiteterne har hun nærmest været bandlyst; ikke fin nok, til at man kunne forske og undervise i hende. Måske spillede hendes ugeblandsbrevkasse ind, ligesom kvindelige forfattere i højere grad end de mandlige er gledet ud. Og så har hun måske fyldt så meget i sin samtid – som ung digter var hun jo som en feteret filmstjerne – at næste generation ikke har orket hende."

ESSAYISTISK OG LET TILGÆNGELIG SKRIVESTIL

Lilian Munk Rösings bog om Tove Ditlevsen lægger vægten på hendes forfattergerning, til forskel fra et par tidligere biografier, der mere behandler hendes litterære kunst som kilde til hendes livshistorie og hendes både omtumlede og spektakulære kendisliv. Bogen er skrevet i – hvad Rösing kalder – "en essayistisk stil", for den skal være tilgængelig og nem at læse.

"Essayet er – ligesom min egen tur med Ditlevsen – 'vandrende', beskriver, hvad det møder på sin vej. Og jeg tror, at ved at inddrage mit eget sansende, følede og erindrende 'jeg', så inviterer jeg læserne til at gøre det samme."

At skrive lige ud ad landevejen uden akademiske noter og metodeafsnit er blevet normen for Lilian Munk Rösing, og den essayistiske stil er også dyrket i hendes tidligere bøger om Skagensmaleren Anna Ancher og den tyske kunstner Caspar David Friedrich. Desuden har hun efter 25 år som litteraturkritiker først på Information og siden 2012 på Politiken erfaring med at skrive, så de fleste kan være med.

Så også dér er hun i Tove Ditlevsens fodspor og hendes lysende guirlander af ord.

Viden i dagtimerne

Har du tid og lyst til at gå på Folkeuniversitetet i dagtimerne på hverdage?

Formidlingslystne forskere og eksperter står klar til at dele af deres viden på byvandring og i forelæsninger på bl.a. Dokk1, i Vor Frue Kirkes sognegård, Trøjborg Biograf og Universitetsparken.

Se en oversigt her, og find sidehenvisninger til de enkelte hold.

Sommerfolkeuniversitet i Vor Frue Kirkes sognegård

Sommerfolkeuniversitet: Om at være til stede i livet

HOLD: 2521-107. **TID:** 25/8, 1 mandag, kl. 09.30-11.30. **SE SIDE:** 54

Sommerfolkeuniversitet: Søren Kierkegaard om kærligheden

HOLD: 2521-108. **TID:** 25/8, 1 mandag, kl. 12.30-14.30. **SE SIDE:** 54

Sommerfolkeuniversitet: Filosofi og fællessang – det meningsfulde liv

HOLD: 2521-109. **TID:** 26/8, 1 tirsdag, kl. 09.30-11.30. **SE SIDE:** 54

Sommerfolkeuniversitet: Litteratur og eksistens – om Shakespeare og jealousy

HOLD: 2521-105. **TID:** 26/8, 1 tirsdag, kl. 12.30-14.30. **SE SIDE:** 86

Sommerfolkeuniversitet: Martin A. Hansens 'Løgneren' 75 år

HOLD: 2521-123. **TID:** 27/8, 1 onsdag, kl. 09.30-11.30. **SE SIDE:** 86

Sommerfolkeuniversitet: Litteratur og eksistens – om Houellebecq og åndløshed

HOLD: 2521-104. **TID:** 27/8, 1 onsdag, kl. 12.30-14.30. **SE SIDE:** 86

Byvandring: Efter befrielsen i Aarhus – det svære efterår 1945

HOLD: 2521-145. **TID:** 2/9, 4 tirsdage, kl. 10.00-11.30. **SE SIDE:** 66

Fransksproget litteratur fra alle verdenshjørner

HOLD: 2521-412. **TID:** 2/9, 12 tirsdage, kl. 10.15-12.00. **SE SIDE:** 87

Perler fra seks danske museer

HOLD: 2521-019. **TID:** 3/9, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00. **SE SIDE:** 78

Idéhistorie: Bibelen – fra skabelse og syndefald til korsfæstelse og opstandelse

HOLD: 2521-402. **TID:** 5/9, 8 fredage, kl. 11.15-13.00. **SE SIDE:** 55

Værdier – danske, vestlige og globale

HOLD: 2521-401. **TID:** 10/9, 5 onsdage, kl. 11.15-13.00. **SE SIDE:** 55

Biografiske snit – renaissance

HOLD: 2521-007. **TID:** 10/9, 4 onsdage, kl. 14.15-16.00. **SE SIDE:** 79

Jødernes historie på Jesu tid – på Antikmuseet

HOLD: 2521-112. **TID:** 2/10, 1 torsdag, kl. 14.00-16.00. **SE SIDE:** 56

Formiddage i Trøjborg Biograf: Filmens mestre

HOLD: 2521-061. **TID:** 20/10, 6 mandage, kl. 10.00-11.45. **SE SIDE:** 88

Johnny Cash – et amerikansk paradoks

HOLD: 2521-459. **TID:** 20/10, 1 mandag, kl. 10.00-11.45. **SE SIDE:** 89

Eftermiddage på Dokk1: Filosofiens mesterværker

HOLD: 2521-326. **TID:** 21/10, 5 tirsdage, kl. 12.00-13.45. **SE SIDE:** 56

Kunstens danske mestre

HOLD: 2521-092. **TID:** 23/10, 6 torsdage, kl. 09.15-11.00. **SE SIDE:** 80

Historieformiddage på Dokk1: Billedkunstens kvinder

HOLD: 2521-474. **TID:** 23/10, 5 torsdage, kl. 10.00-11.45. **SE SIDE:** 68

Formiddage på Dokk1: Hvad enhver dansker bør vide

HOLD: 2521-393. **TID:** 23/10, 6 torsdage, kl. 10.00-11.45. **SE SIDE:** 57

Formiddage i Vor Frue Kirkes sognegård: Store tanker om hverdagslivet

HOLD: 2521-115. **TID:** 27/10, 6 mandage, kl. 10.00-11.45. **SE SIDE:** 57

Historien – fra de første mennesker til de første civilisationer

HOLD: 2521-400. **TID:** 5/11, 5 onsdage, kl. 11.15-13.00. **SE SIDE:** 58

Eftermiddage på Dokk1: Drømme, dæmoner og kvindelige dimensioner af surrealismen

HOLD: 2521-327. **TID:** 5/11, 3 onsdage, kl. 12.00-13.45. **SE SIDE:** 81

Thomas Manns univers – 'Trolddomsberget' og 'Josef og hans brødre'

HOLD: 2521-403. **TID:** 7/11, 4 fredage, kl. 11.15-13.00. **SE SIDE:** 58

Byvandring: Julen i det gamle Aarhus

HOLD: 2521-243. **TID:** 2/12, 1 tirsdag, kl. 13.30-16.00. **SE SIDE:** 71

Vinterfolkeuniversitet: Håb – livsnødvendighed eller virkelighedsflugt?

HOLD: 2611-025. **TID:** 15/1, 1 torsdag, kl. 09.30-11.30. **SE SIDE:** 61

Vinterfolkeuniversitet: Mahler og de dødes opstandelse

HOLD: 2611-174. **TID:** 15/1, 1 torsdag, kl. 12.30-14.30. **SE SIDE:** 93

Vinterfolkeuniversitet: Filosofi og fællessang – tillid og fællesskab

HOLD: 2611-180. **TID:** 16/1, 1 fredag, kl. 09.30-11.30. **SE SIDE:** 61

Vinterfolkeuniversitet: Litteratur og eksistens – om tilgivelse

HOLD: 2611-173. **TID:** 16/1, 1 fredag, kl. 12.30-14.30. **SE SIDE:** 93

Formiddage i Trøjborg Biograf: Europæisk kunsts hovedværker

HOLD: 2611-099. **TID:** 16/2, 6 mandage, kl. 10.00-11.45. **SE SIDE:** 83

Kødædende femme fatales, pligtro husmødre, kunstneriske nyskabere og vidunderlige verdensdamer

HOLD: 2611-132. **TID:** 19/2, 6 torsdage, kl. 09.15-11.00. **SE SIDE:** 83

Formiddage i Trøjborg Biograf: Filmens mestre – fra Haneke til Bergman

HOLD: 2611-170. **TID:** 3/3, 6 tirsdage, kl. 10.00-11.45. **SE SIDE:** 95

Perler fra seks europæiske museer

HOLD: 2611-084. **TID:** 4/3, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00. **SE SIDE:** 84

Kristoforus og kulturhistorie fra omkring 1200 til i dag

HOLD: 2611-266. **TID:** 8/4, 3 onsdage, kl. 14.15-16.00. **SE SIDE:** 85

Eftermiddage i Vor Frue Kirkes sognegård: Kierkegaard – om tro, håb og kærlighed

HOLD: 2611-029. **TID:** 13/5, 3 onsdage, kl. 12.00-13.45. **SE SIDE:** 65

Gratis livestreams

Med vores livestreamede forelæsninger kan du åbne en verden af viden, uanset hvor du er. Flere af efterårets livestreams er en del af Hearts & Minds Festival, der foregår i Aarhus den 19.-21. september og har temaet **HJERNEN**.

Tilmeld dig på fuau.dk. Forelæsningserne foregår i Microsoft Teams.

Moderator Noa Kjærsgaard Hansen guider os igennem.

Kort og godt om demens

HOLD: 2521-477

TID: 10/9, 1 onsdag, kl. 18.30-19.30

UNDERVISER: Steen Gregers Hasselbalch, professor og overlæge i demenssygdomme, Københavns Universitet og Rigshospitalet

Det anslås, at knap 90.000 danskere har demens, og fremskrivninger fra Nationalt Videnscenter for Demens viser, at der sker en eksponentiel stigning af mennesker med sygdommen de kommende år – i takt med at vi bliver ældre og ældre. Men hvad sker der i hjernen ved demens, hvor hukommelsesproblemer er en stor del af dagligdagen? Kan det forebygges? Og hvad stiller man op som pårørende?

Hjernegymnastik

HOLD: 2521-566

TID: 10/9, 1 onsdag, kl. 20.00-21.00

UNDERVISER: Kamilla Miskowiak, professor i kognitiv neuropsykiatri, Københavns Universitet og Rigshospitalet

Når vi scroller gennem sociale medier, har vi ofte en følelse af at vores hjerne overstimuleres. Men det er ikke det samme, som at den overanstreges. Faktisk er vores hjerne slet ikke på så hårdt arbejde, som vi tror – den mangler udfordringer i den moderne tilværelse. Vores evolutionshjerne har brug for nye måder at tænke på, så den ikke går i forfald. Derfor skal den trænes og vedligeholdes som resten af kroppen. Og det kan man gøre med alt fra antikke husketeknikker til virtual reality. Få gode råd til moderne hjernestimulering.

Fysisk aktivitet og hjernen

HOLD: 2521-577

TID: 24/9, 1 onsdag, kl. 18.30-19.30

UNDERVISER: Jesper Lundbye-Jensen, lektor i neurofysiologi og motorisk kontrol, Københavns Universitet

Hjernen udgør 2 % af kroppens vægt, men bruger 20 % af kroppens energi og indeholder op mod en billion nerveceller, der er forbundet i et komplekst netværk. Derfor skal den holdes ved lige. Men hvordan passer vi bedst muligt på den? Det er komplekst at forstå, hvordan hjernen fungerer og påvirkes af både ydre og indre faktorer livet igennem, men en af de ting, forskerne er enige om, er, at fysisk aktivitet forbedrer koncentrationsevne, indlæring og hukommelse, og du mindsker risikoen for at udvikle sygdomme som depression og demens.

Hvad er depression?

HOLD: 2521-478

TID: 24/9, 1 onsdag, kl. 20.00-21.00

UNDERVISER: Poul Videbech, professor og overlæge i angst og depression, Psykiatrisk Center Glostrup

Depression er en af de mest almindelige psykiske sygdomme i Danmark, og det skønnes, at ca. 1/6 af den danske befolkning vil blive ramt af en depression på et tidspunkt i løbet af deres liv. Depression er således en sygdom, som mange af os får tæt ind på livet. Men hvad er depression? Hvilke symptomer har lidelsen? Hvilke former for depression findes der? Og hvordan kan sygdommen behandles og forebygges?

Hvem har magten i Danmark?

HOLD: 2521-408

TID: 22/10, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00

UNDERVISER: Nanna Mik-Meyer, professor i sociologi, Copenhagen Business School

Siden årtusindeskiftet er det danske samfund blevet mere ulige, mere digitaliseret og har fået rettet det geopolitiske rampelys mod sig. Mange spørgsmål melder sig i den forbindelse på ny. Klumper magten sig sammen på færre hænder? Eller er den i vores digitale tidsalder spredt ud til flere mennesker? Hvem har indflydelse? Og udøves magt i dagens Danmark på samme måde som tidligere? Livestreamingen er en del af Folkeuniversitetets formidling af Magtudredningen 2.0. Læs mere på side 99.

Det danske demokratis tilstand

HOLD: 2521-407

TID: 10/11, 1 mandag, kl. 18.30-19.30

UNDERVISER: Michael Bang Petersen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

I en verden, hvor udemokratiske ledere og partier er i stigende kurs, fremstår det danske demokrati til sammenligning solidt og velfungerende. Men selvom vi har en stærk demokratisk kultur, er det ikke en garanti mod udfordringer. Spørgsmålet er, om vi – ligesom i Østeuropa og USA – har grund til at frygte et demokratisk tilbageslag, eller om det danske demokrati er robust nok til at stå imod. Livestreamingen er en del af Folkeuniversitetets formidling af Magtudredningen 2.0. Læs mere på side 99.

Suthan Krishnarajan fortæller om USA under Trump.

Forstå Trumps USA

HOLD: 2521-486

TID: 2/12, 1 tirsdag, kl. 20.00-21.00

UNDERVERISER: Suthan Krishnarajan, lektor i statskundskab ved Aarhus Universitet

Hvordan kan en politiker, der gang på gang er centrum for skandaler og negative overskrifter, stadig samle millioner af stemmer? Donald Trump udfordrer ikke blot normerne for politisk adfærd – han rækker ved selve fundamentet for, hvad mange forbinder med lederskab i et demokrati. Vi dykker ned i det fænomen, Trump er blevet til: en politisk kraft, der trods konventioner og fastholder massiv opbakning. Vi får en analyse af, hvad det er ved Trump og det amerikanske samfund, der gør det muligt – og hvad det fortæller os om tidens politiske dynamikker.

Dronningernes magt

HOLD: 2521-487

TID: 17/12, 1 onsdag, kl. 18.30-19.30

UNDERVERISER: Emma Rønberg Paaske, historiker og vært på podcasten og tv-serien 'Dronningerigt'

Indtil det 20. århundrede var kvinder som regel udelukket fra den politiske sfære. En delvis undtagelse var fyrstehofferne, hvor kvinder som ægtefæller til regerende fyrster og mødre til tronarvinger kunne have betydelig magt og indflydelse. En lang række dronninger og prinsesser blev giftet 'ind i' og 'ud af' det danske kongehus i den gode alliances tjeneste og tilegnede sig magtfulde positioner. Men hvem var de? Hvor i Europa kom de danske dronninger fra og hvorfor? Og ikke mindst – hvilket aftryk satte de på deres tid?

Det håbende dyr

HOLD: 2521-488

TID: 17/12, 1 onsdag, kl. 20.00-21.00

UNDERVERISER: Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi og projektleder, Det Ethiske Råd

Hvad er håb egentlig for noget? På trods af vores fortrolighed med håbet gemmer der sig en gådefuldhed bag håbets overflade, som gør håbet svært at indfange og bringe på præcis formel. Håbet retter sig nemlig mod alting: sanselige genstande, som vi værdsætter, og ultimative meninger, som vi kan tro – eller fuldstændig miste troen – på. Men – alt håb er ikke ude! Mennesket er, sagt på en anden måde, det håbende dyr.

Er de atlantiske havstrømme på vej mod et tipping point?

HOLD: 2521-484

TID: 19/11, 1 onsdag, kl. 18.30-19.30

UNDERVERISER: Peter Ditlevsen, professor i klimafysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

Hvornår har vi presset klimaet for meget? Og hvad kan vi gøre for at forhindre det? Professor i geofysik Peter Ditlevsen blev i 2023 verdenskendt for at sætte tal på, hvornår vores nuværende CO₂-udledninger presser de livsvigtige atlantiske havstrømme til kollaps. En stille klimakatastrofe, vi ikke kan spole tilbage. Hør ham fortælle om, hvilke modeller der ligger til grund for beregningerne, hvorfor andre studier når frem til andre konklusioner, hvad et kollaps vil betyde, og hvordan vi kan handle på forskelligartede scenarier. Livestreamingen er led i Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs formidlings-satsning VidenSkaber, støttet af Lundbeck-fonden, Carlsbergfondet og Novo Nordisk Fonden. Læs mere på www.videnskaber.dk

Et hav af bakterier: Redder eller dræber de os?

HOLD: 2521-485

TID: 2/12, 1 tirsdag, kl. 18.30-19.30

UNDERVERISER: Lone Gram, professor i bakteriologi, Danmarks Tekniske Universitet

Der er ingen tvivl: Havets bakterier redder os. De veksler lys og CO₂ til ilt og nedbryder dødt materiale til næringsstoffer. De kan gøre os og havets planter og dyr syge, men de producerer også nyttige stoffer som antibiotika. Heldigvis er der oceaner af bakterier – alene i én liter havvand er der op imod en mia. bakterier. Professor i mikrobiologi Lone Gram tager os med ind i den ellers 'usynlige' verden. Sammen dykker vi ned i den enorme biodiversitet, der kan blive nøglen til at bekæmpe antibiotikaresistente bakterier. Livestreamingen er led i Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskabs formidlings-satsning VidenSkaber, støttet af Lundbeck-fonden, Carlsbergfondet og Novo Nordisk Fonden. Læs mere på www.videnskaber.dk

Samfund & verden

USA bag facaden

HOLD: 2521-203

TID: 1/9, 6 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Meget er sket, siden Donald Trump vandt præsidentvalget sidste efterår og efterfølgende satte sig i det ovale værelse i januar 2025. Vi har set forpustet til, mens Trump-administrationen har indledt en handelskrig med resten af verden, trukket militærstøtten til Ukraine (og genoptaget den igen), ytret ønske om at annektere Canada og Grønland og fyret tusindvis af offentligt ansatte – blot for at nævne et udpluk. Vi gør status et år efter præsidentvalget, hvor en række af landets førende eksperter går bag facaden og stiller skarpt på USA og det amerikanske samfund.

01/09: Det første år med Trump. Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet

08/09: Det splittede USA – en nation sammensat af modpoler. Anne Mørk, ph.d. i amerikanske studier

15/09: Hvad er status på den amerikanske økonomi? Jens Ladefoged Mortensen, lektor i statskundskab, Københavns Universitet

22/09: USA på den globale scene. Jakob Sinding Skött, ph.d. i statskundskab og lektor i samfundsfag, Nyborg Gymnasium

29/09: Race, multikulturalisme og immigration. Jørn Brøndal, professor og leder af Center for Amerikanske Studier, Syddansk Universitet

06/10: Retssystemet – en politisk kampplads. Jørgen Albæk Jensen, professor i forfatningsret, Aarhus Universitet

Island

HOLD: 2521-077

TID: 1/9, 4 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Island fascinerer med sine vulkaner, sine blodige sagaer og sin storslåede natur. Både Islands samfund, natur, kultur og historie gør stort indtryk på alle, der kommer i berøring med øen ude i det barske Atlanterhav. Island er den helt rette blanding af tradition og forandring. Hvordan er Island opstået, og hvorfor er Island et helt specielt sted på Jorden? Hvordan afspejler landets udvikling sig hos moderne forfattere som Hallgrímur Helgason, Sjón, Auður Ava Ólafsdóttir og Jón Kalman Stefánsson? Hvad er det, der er så særligt ved Islands natur og fugleliv? Få svar på disse og mange andre spørgsmål, og kom ind under huden på øen mod nord.

01/09: Island dengang og i dag. Fra vikinger til pengespekulanter. Torben Rasmussen, litteraturhistoriker, forfatter og direktør, Team Island

08/09: Islands politiske og økonomiske forhold. Torben Rasmussen, litteraturhistoriker, forfatter og direktør, Team Island

15/09: Islands natur og fugle. Ib Krag Petersen, seniorrådgiver på Institut for Ecoscience på Aarhus Universitet

22/09: Nyere islandsk litteratur. Kim Lembek, cand.mag. i dansk og islandsk

Indblik i Europa

HOLD: 2521-084

TID: 1/9, 7 mandage, kl. 17.30-19.15. Ingen undervisning 13/10

PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Hvor godt kender du de enkelte lande i Europa? Hvad er der sket i Storbritannien efter Brexit? Hvilken rolle spiller mafiaen i dagens Italien? Kan Frankrig forene en plads i et nyt Europa med sin gamle forestilling om unik fransk 'grandeur'? Hvordan står det til i de 'nye' lande i Central- og Østeuropa? Og kan Tyskland redde det europæiske projekt uden at gå på kompromis med sin egen befolkning? Europa handler både om det politiske Europa, der fylder i medierne, men også om et rigt kulturliv og et idéhistorisk fællesskab. Tag med på en rejse gennem Europa, og få indblik i landenes nyere historie og aktuelle virkelighed.

01/09: Tyskland. Philipp Alexander Ostrowicz, dr.phil. og seniorforskningsrådgiver, Copenhagen Business School

08/09: Storbritannien. Ole Helmersen, lektor emeritus i engelsk, Copenhagen Business School

15/09: Frankrig. Jørn Boisen, lektor i fransk, Københavns Universitet

22/09: Italien. Gert Sørensen, seniorforsker med fokus på italiensk historie og kultur, Københavns Universitet

29/09: Tyrkiet. Mathias Findalen, historiker og forfatter

06/10: Spanien. Svend Christian Rybner, forfatter og historiker

20/10: Østeuropa. Peter Bugge, lektor i europastudier, Aarhus Universitet

Demokratiets krise og den nye konservatisme

HOLD: 2521-248

TID: 3/9, 8 onsdage, kl. 17.30-19.15. Ingen undervisning 15/10

PRIS: 1.050 kr., studerende 525 kr.

Vores demokratier gennemlever en midtlivs-krise, hvor de har mistet orienteringen og ser ud til at falde fra hinanden. Vi ser en fortsat politisk krise i Storbritannien, der går tilbage til Brexit-afstemningen, vedvarende højrenationale tendenser i Tyskland og stærkt konservative partier i Polen og Ungarn. Populistiske slagord og nationalisme gør sig markant gældende hos Putin i Rusland og i den republikanske bevægelse i USA, mens der i bl.a. Tyrkiet og Mellemøsten ses forstærkede autokratiske tendenser.

03/09: Demokratiets aktuelle kriser.

Et overblik. Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

10/09: Autokratiske tendenser på Balkan.

Zlatko Jovanovic, ph.d. i historie, seniorprojektleder og analytiker, DEO

17/09: Det splittede Storbritannien:

Demokratiske krisetegn efter

Brexit. Ole Helmersen, lektor emeritus i engelsk, Copenhagen Business School

24/09: Antidemokratiske tendenser i

Visegrád-landene. Peter Bugge, lektor i europastudier, Aarhus Universitet

01/10: Tyskland: Stabilitetens hjemland

under pres fra højre? Thomas Wegener Friis, lektor i historie, Syddansk Universitet

08/10: Det splittede USA.

Niels Bjerre-Poulsen, lektor i historie, Syddansk Universitet

22/10: Nykonservatisme og nationalisme i

Putins Rusland. Erik Kulavig, lektor emeritus i historie, Syddansk Universitet

29/10: Forstærkede autokratiske tenden-

ser i Tyrkiet og Mellemøsten. Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

Hvor er Kina på vej hen?

HOLD: 2521-189

TID: 2/9, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Med Kinas nye storpolitiske vægt og økonomiske betydning har vores syn på landet forandret sig radikalt. Fascinationen af Kina som et økonomisk vidunder er blevet erstattet af bekymringer om Kinas globale magtudøvelse. Samtidig sker der mange forandringer i Kina under præsident Xi Jinping. Der er lanceret en ny udenrigspolitik. Der føres stadig stærkere kontrol med civilsamfundet, kulturlivet og medierne. Og der gennemføres økonomiske reformer med fokus på digital innovation og grøn teknologi. Kom og hør mere om landet, der igen er på vej i en ny retning. Hvordan påvirker det os i Danmark og resten af verden?

02/09: Udenrigspolitik og diplomati.

Mette Thunø, lektor i kinastudier, Aarhus Universitet

09/09: Klima, grøn omstilling og bæredygtighed.

Jørgen Delman, professor i kinastudier, Københavns Universitet

16/09: Økonomi og politik.

Clemens Stubbe Østergaard, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

23/09: Teknologi og innovation.

Erik Wernberg-Tougaard, cand.merc.pol.

30/09: Sikkerhedspolitik.

Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet

Nordafrika

HOLD: 2521-202

TID: 3/9, 3 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

Vi går i dybden med det fascinerende Nordafrika. Først skal vi kigge på den aktuelle politiske situation i regionen, herunder hvilken rolle stamme- og familietilhørsforhold spiller i de respektive nationalstater. Vi trækker historien ind for at forstå nutiden. Efterfølgende skal vi se på, hvordan danske kunstnere har portrætteret Nordafrika i starten af det 20. århundrede. Afslutningsvis kigger vi på en af skyggesiderne i dagens Nordafrika, migranternes vilkår, og europæisk migrationspolitik. Vi får indsigt i Europas ekspanderende grænser i Nordafrika, de menneskelige konsekvenser, og hvordan nye (mod)strategier til overlevelse opstår og forhandles.

03/09: Demokrati og despoter. Nationalstater, stammer og etnicitet i Nordafrika. Fra selvstændighed til

de folkelige oprør. Rikke Hostrup Haugbølle, ph.d., selvstændig forsker og forfatter

10/09: Danske malere i Nordafrika i starten af det 20. århundrede: Fascination og stereotyper. En samtale.

Johan Zimsen Kristiansen, kurator og mag.art. i kunsthistorie, og Lisbeth Lund, direktør, Willumsens Museum

17/09: Migration og moderne kolonialisme. Ahlam Chemlali, ph.d.-studerende i migration, Dansk Institut for Internationale Studier og Aalborg Universitet

Kampen om Storbritannien

HOLD: 2521-201

TID: 23/9, 3 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Ole Helmersen, lektor emeritus i engelsk, Copenhagen Business School

Ved parlamentsvalget den 4. juli 2024 vandt Labour en jordskredssejr, og partiets leder, Keir Starmer, kunne rykke ind i Downing Street 10 som ny premierminister. Kan, vil og tør Labour bruge regeringsmagten til at skabe de reformer og forandringer, som landet har hårdt brug for efter 14 års kaotisk konservativt styre? Over tre forelæsninger dykker vi ned i britisk politik – vi ser på baggrund, den nuværende situation, og hvad vi mon kan forvente os af fremtiden.

Frygtens karrusel – om hvordan og hvorfor medierne dagligt fodrer din frygt

HOLD: 2521-131

TID: 29/9, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Hans Jørgen Nielsen, cand.scient. pol., direktør, Slotsholm og Faktisk

Hvilken farlig bekymring har du senest talt med familie og venner om over et glas rødvin? Klimaet, krigen, epidemien, pesticidrester i drikkevandet, skadelig kemi i tøjet, overstressede familier, lurende terrorister, kriminalitet, radioaktivt radon i boligen eller måske endda menneskehedens eller hele klodens undergang? Meget af al den farlighed, du dagligt bliver informeret om fra medierne, er det rene gas. Det er i hvert fald budskabet i bogen 'Frygtens karrusel – hvordan vi er kodet til frygt, og hvor nemt det er at udnytte' (Forlaget Pressto, 2024). Det handler om, hvordan og hvorfor medier og interesseorganisationer bidrager til, at vi dagligt overvældes af rå mængder af farlighed. Tag med på en humoristisk, dragende og vidensbaseret rejse i vores farlige verden.

Alt hvad du bør vide om samfundet

HOLD: 2521-190

TID: 20/10, 6 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Vil du vide mere om, hvordan samfundet ser ud i dag, og hvordan det vil udvikle sig i fremtiden? Hør om Danmarks økonomi, velfærdssystem, parlamentariske system, retsvæsen, sikkerhedspolitik og meget mere. Disse elementer vil blive set i perspektiv af fortiden, ligesom vi vil skue ud i fremtiden. Mød centrale danske samfundsforskere, og bliv klædt på til at deltage i samfundsdebatten.

20/10: Danmarks moderne statshistorie.

Claus Møller Jørgensen, lektor i historie, Aarhus Universitet

27/10: Danmarks parlamentariske system.

Palle Svensson, professor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

03/11: Økonomi. Martin Paldam, professor emeritus i økonomi, Aarhus Universitet

10/11: Danmarks sikkerhedspolitik. Peter Viggo Jakobsen, lektor i forsvars- og sikkerhedspolitik, Forsvarsakademiet

17/11: Velfærdsstaten. Jørgen Goul Andersen, professor i statskundskab, Aalborg Universitet

24/11: Dansk retsvæsen. Nicolaj Sivan Holst, lektor i jura, Aarhus Universitet

En ny verdensorden?

HOLD: 2521-319

TID: 20/10, 7 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

De globale udfordringer hober sig op. Klimaforandringerne viser sig i form af tiltagende ekstreme vejrforhold. Trumps overtagelse af magten i USA har varslet nye handels- og sikkerhedspolitiske tider. Der hersker store humanitære kriser i og omkring konfliktområder. Og Vestens dominans i den globale magtbalance bliver godt og grundigt udfordret. Hvordan vil forholdet mellem stormagterne udvikle sig? Vil de kunne møde tidens store prøvelser? Hvilke værdier vil præge den internationale politik? Og hvilke former for konflikter og krige står vi over for i de kommende år? Er vi på vej mod en ny verdensorden?

20/10: Arktis. Camilla Tenna Nørup Sørensens, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet

27/10: Afrika. Anne Mette Kjær, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

03/11: Latinamerika. Marie Kolling, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

10/11: Asien. Camilla Tenna Nørup Sørensens, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet

17/11: EU. Rasmus Brun Pedersen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

24/11: Mellemøsten. Helle Lykke Nielsen, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet

01/12: USA. Derek Beach, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

Forstå din tid med tidens største tænkere

HOLD: 2521-244

TID: 21/10, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Over fem aftener stiller vi skarpt på vores tids udfordringer, belyst af tidens største tænkere. Hør om Hartmut Rosas tanker om det meningsfulde liv i højhastighedssamfundet. Om Jonathan Lear og muligheden for at finde håb i livets absurditet ved at omfavne sårbarhed. Om Thomas Piketty og problemerne med verdens økonomiske ulighed. Om Peter Sloterdijk og den evige konflikt mellem frihed og socialitet. Og om Ernesto Laclau om populisme som tegnet på samfundets politiske oprindelse.

- 21/10: Hartmut Rosa og livet i højhastighedssamfundet.** Lotte Meinert, professor i antropologi, Aarhus Universitet
- 28/10: Jonathan Lear og eksistentiel ironi og radikalt håb.** Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi og projektleder, Det Etske Råd
- 04/11: Thomas Piketty og verdens økonomi.** Rune Lykkeberg, chefredaktør, Dagbladet Information
- 11/11: Peter Sloterdijk og konflikten mellem frihed og socialitet.** Per Jepsen, ph.d. i filosofi, forfatter og oversætter
- 18/11: Ernesto Laclau: populisme og samfundets politiske oprindelse.** Allan Dreyer Hansen, lektor i politik og administration, Roskilde Universitet

Kreml i krig og konflikt – aktuelle vinkler på Putins Rusland

HOLD: 2521-200

TID: 23/10, 7 torsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

"Der er et før og efter 24. februar 2022!" Dette fyndord om Putins tragiske overfald på Ukraine, og hvad heraf fulgte for Ukraine, Rusland selv og resten af verden, sætter rammen for denne forelæsningsrække. Hvordan kan Ruslands krige forklare landets historiske udvikling? Hvad er Putins udfordringer indadtil? Hvilken rolle spiller propaganda og private militære virksomheder? Hvordan ser russere i nabolandene på situationen? Og hvad er konsekvenserne for Rusland og international politik?

- 23/10: Rusland formet af krig.** Niels Bo Poulsen, militærhistoriker og leder af Institut for Strategi og Forsvarsstudier, Forsvarsakademiet
- 30/10: Putin og russiske folkefæller i det nære udland.** Jonas Gejl Kaas, adjunkt i strategi og krigsstudier, Forsvarsakademiet
- 06/11: Desinformation og propaganda i Rusland.** Morten Hammeken, historiker, cand.mag.
- 13/11: Putins greb om magten: Udfordringerne indadtil.** Jakob Tolstrup, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 20/11: Kina, Rusland og verdensordenen.** Camilla Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet
- 27/11: Ruslands brug af private militære virksomheder.** Karen Philippa Larsen, ph.d.-studerende, Dansk Institut for Internationale Studier
- 04/12: Status for Ukrainekrigen.** Mette Skak, lektor emerita i statskundskab, Aarhus Universitet

Religiøse råd og domstole i Danmark

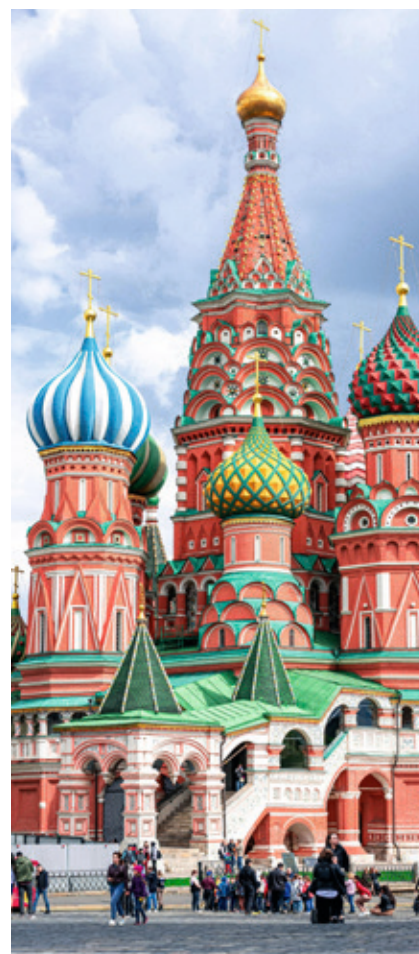
HOLD: 2521-229

TID: 25/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Niels Valdemar Vinding, lektor i islamiske studier, Københavns Universitet

Kirker og trossamfund i Danmark har råd og domstole. Det er i høj grad reglen, mere end det er undtagelsen, og det gælder også folkekirken. Det kan være overraskende, især når det også kan konstateres, at de fleste af disse råd og domstole virker lovligt og inden for dansk ret. Alligevel er der også eksempler på misbrug og overgreb, fastholdelse og tvang, parallelle retsinstitutioner og internationale retsordener, der griber ind i danske forhold. Vi undersøger fænomenet 'religiøse råd og domstole', der spænder fra formelle organer internt i trossamfund, der kan træffe bindende beslutninger med stor betydning for trossamfundets medlemmer, til uformel rådgivning fra en religiøs lærd til et menighedsmedlem om, hvordan denne bør indrette sit liv.

Østeuropa efter 1989

HOLD: 2521-215

TID: 27/10, 4 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Optimismen var stor, da jerntæppet faldt. Nu kunne de østeuropæiske lande udvikle sig frit. Men dette skete ikke uden problemer. Liberaliseringen betød en åbning for udrejse, hvilket indebar, at der indtraf en vis dræning af den intellektuelle arbejdsstyrke. Derudover skulle det vise sig, at de tidligere magthavere havde hurtigt omstillingsevne og blev landenes første kapitalister. Dette gjorde demokratiseringsprocessen kompliceret. Mange opfattede under den kolde krig de østeuropæiske lande som temmelig ens, men hvert land har sine egne forudsætninger, som prægede dem dengang, og som giver tydelige udslag i udviklingen siden. Tag med, når vi kaster lys på udviklingen i Østeuropa efter 1989.

- 27/10: Polen – starten på det demokratiske gennembrud.** Svend Gottschalk Rasmussen, lektor emeritus, Institut for Kultur- og Sprogvidenskaber, Syddansk Universitet
- 03/11: Ungarn – vejen til et såkaldt illiberalit demokrati. Forsvar af den nationale suverænit.** Heine Sveistrup Jensen, fhv. honorær generalkonsul for Ungarn i Danmark Vest for Storebælt (2000-2024), exam.art. i ungarsk, ELTE-Universitet i Budapest og Aarhus Universitet
- 10/11: Albanien – fra fattigt, stalinistisk diktatur til moderne stat og Nordmakedonien – hvorfor i strid med naboerne?** Klaus Bjerre, cand.mag. i historie og samfundsfag
- 17/11: Tjekkiet og Slovakiet – lykkeligt skilte og bedste venner.** Peter Bugge, lektor i europastudier, Aarhus Universitet

Overskudskvinder – med Nina Smith

HOLD: 2521-360

TID: 3/11, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Nina Smith, professor, Institut for Økonomi, Aarhus Universitet

Økonomiprofessor Nina Smith har med et glimt i øjet kaldt kvinder for en 'underskudsforretning'. Denne aften vil hun fortælle om, hvordan kvinder kan blive en overskudsforretning – både for sig selv og for staten. Vi dykker ned i, hvordan kvinder kan opnå en bedre balance mellem arbejdsliv og familieliv. Og hvordan vi kan bryde fri af de kønsroller og samfundsskabte forventninger, der stadig hæmmer os og stresser os. I løbet af aftenen afliver vi myter, bryder tabuer og stiller de nødvendige spørgsmål: Hvordan kan vi fremtidssikre velfærdssamfundet? Hvordan kan vi sikre, at vi får det økonomiske overskud, vi fortjener? Og hvordan kan vi undgå at føle, at vi skal kæmpe en daglig kamp mod uret blot for at overleve? Forelæsningen er baseret på bogen 'Overskudskvinder – Økonomernes vej til det frie og lige liv' (Lindhardt og Ringhof, 2025).

Linjer i sundhedsvæsenets udvikling – vejen til sundhedsvæsenet i velfærds-samfundet

HOLD: 2521-267

TID: 4/11, 1 tirsdag, kl. 17.15-20.15

PRIS: 275 kr., studerende 135 kr.

UNDERVISER: Kjeld Møller Pedersen, professor i sundhedsøkonomi og -politik, Syddansk Universitet

"Hvis man ikke kender fortiden, forstår man ikke nutiden og egner sig ikke til at forme fremtiden" – det gælder også for sundhedsvæsenet. Vi tænder både det lange og det korte lys ved at gå helt tilbage til klosterhospitalerne, men vi fokuserer primært på udviklingen af sundhedsvæsenet gennem de sidste 2-300 år. De tre dele af et sundhedsvæsen: Indsatsen for folkesundheden, udbygningen af sygehusene og lægedækningen samt det primære sundhedsvæsen, diskuteres sammen med skiftende tiders regulering af sundhedsvæsenet. Til sidst sættes den netop vedtagne sundhedsreform i perspektiv ved at se den i sammenhæng med sundhedsvæsenets udvikling siden 1970.

Canada – det usandsynlige land

HOLD: 2521-216

TID: 8/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Michael Böss, dr.phil., lektor emeritus i engelsk, Aarhus Universitet

Enormt, vildt og koldt. Sådan har canadiske forfattere og kunstnere portrætteret Canada og det barske liv i ødemarken. Men det er også sandt. Arealmæssigt er Canada verdens næststørste land, og langt de fleste af de ca. 38 millioner canadiere bor tæt på grænsen til USA, altså så langt sydpå som muligt. Men Canada er mere end store, øde landskaber og vild natur. Canada er også en mosaik af kulturer og folk. Det var tidligere en fransk koloni og en del af det britiske imperium indtil 1867, hvor landet blev samlet nærmest ved en historisk tilfældighed.

Nye vinde over Latinamerika

HOLD: 2521-416

TID: 11/11, 1 tirsdag, kl. 17:15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Mogens Pedersen, tidl. ambassadør i bl.a. Bolivia og Colombia, senioranalytiker, Dansk Institut for Internationale Studier

I de senere år er reformvenlige regeringer kommet til magten i flere latinamerikanske lande som Chile, Brasilien, Mexico og Colombia. De søger at reducere fattigdom, fremme ligestilling og styrke oprindelige folks rettigheder – midt i økonomisk stagnation, vold fra narkokarteller og udbredt korruption. Samtidig har autoritære regimer overtaget magten i bl.a. Ecuador, Venezuela, Argentina og El Salvador. Nogle står i opposition til Trump-regeringen, mens andre nærmer sig den. Få et overblik over regionens politiske udvikling og de store udfordringer i lyset af både interne forhold og USA's pres.

Rundt om Frankrig

HOLD: 2521-289

TID: 27/11, 2 torsdage og 1 onsdag, kl. 17:15-19.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

Tag med til Frankrig, når vi dykker ned i det store land med den rige kultur og dramatiske historie, men som i disse år også gennemlever politisk uro og splittelse i befolkningen. Først skal vi tilbage i tiden og høre historien om 'alle revolutioners moder' – den franske revolution. Et særdeles blodigt kapitel i den franske historie, som samtidig lagde grundstenene for de tanker, vi har om demokrati i dag. Dernæst kaster vi et blik på det aktuelle Frankrig, der er præget af store økonomiske udfordringer og politisk ustabilitet. Afslutningsvis skal vi høre om en række af de største franske mesterværker i kunsthistorien.

27/11: Den franske revolution. Jonas Ross Kjærgård, lektor i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

04/12: Frankrig i dag. Jørn Boisen, lektor i fransk, Københavns Universitet

10/12: Fem franske mesterværker: Fra Jacques-Louis Davids 'Marat's død' til Picassos 'Demoiselles d'Avignon'. Flemming Friberg, mag.art. i kunsthistorie og fhv. direktør, Ny Carlsberg Glyptotek

Weekendophold på Sandbjerg Gods om grænselandet og Europa

SE SIDE 73

Megatrends – se fremtiden i et nyt lys

HOLD: 2521-280

TID: 1/12, 1 mandag, kl. 17:15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Mathias Behn Bjørnhof, fremtidsforsker, ANTICIPATE

Hvordan ser verden ud, når vi ser den gennem megatrends' briller? I dette foredrag vil vi blive præsenteret for otte globale skift, der allerede nu er med til at forme vores fremtid—fra teknologiske genembrud og klimaforandringer til ændringer i den måde, vi lever og arbejder på. Foredraget vil give ny viden og inspiration til at reflektere over de kræfter, der præger vores verden, og som vi måske kender til, men endnu ikke forstår fuldt ud. Vi vil gennemgå nogle af de sammenhænge, som ofte går ubemærket hen, og få et mere nuanceret blik på de muligheder og udfordringer, vi står over for.

Trump, Putin, Xi og fremtiden for verden – mød Clement Kjersgaard

HOLD: 2521-302

TID: 8/12, 1 mandag, kl. 17:15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Clement Behrendt Kjersgaard, journalist, tv-vært og udgiver af RÆSON og ÆRA

I starten af 2025 stod de europæiske statsledere i en næsten utænkelig situation: det, der ligner afviklingen af det internationale system, som verden har kendt siden 1945. Hvad venter der os nu? Og hvad afgør fremtiden for Europa og Danmark i det nye, globale magtspil? På tærsklen til 2026 giver Clement Kjersgaard sit bud – i et skarpt og tempofyldt foredrag med god tid til spørgsmål fra salen.

Kritik af den økonomiske fornuft

HOLD: 2611-154

TID: 19/1, 3 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Jesper Jespersen, dr.scient.adm. og professor emeritus i samfundsøkonomi, Roskilde Universitet

Den fagøkonomiske sagkundskab fremhæver bruttonationalproduktet, BNP, som det primære mål for den økonomiske politik. Når BNP vokser, bliver vi alle sammen rigere, og der ruller flere skattekroner i statskassen. Det budskab har de ledende politikere taget til sig: Pensionsalderen hæves, store bededag sløjfes, de sociale ydelser reduceres; for nu skal der arbejdes mere til eget og fælles bedste. Men er det nu også rigtigt, at et større BNP skaber en mere velfungerende samfundsøkonomi og tilfredse borgere? Hvad med naturen, vandmiljøet og klimaet? Hvad med fordelingen af samfundsgoder, når uligheden vokser? Og hvorfor stiger mistrivlsen? Det bliver der i stigende grad sat spørgsmålstegn ved – ja, kritik af – i den humanistisk inspirerede samfundslitteratur, som de tre forelæsninger vil bygge på.

19/01: Det fagøkonomiske argument:

Pengeøkonomisk vækst er en nødvendighed

26/01: Hvad er prisen for den fortsatte vækst?

02/02: Hvad er prisen for fokus på pengeøkonomi?

Få meget viden på en enkelt aften

HVERT SEMESTER BYDER PÅ MANGE FORELÆSNINGER PÅ EN ENKELT AFTEN

På kant med demokratiet

HOLD: 2611-160

TID: 19/1, 6 mandage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Til trods for at demokratiet har vundet udbredelse siden den kolde krigs ophør, kan autoritære og totalitære tendenser stadig findes overalt i verden. En række lande har ondt i demokratiet, og helt fundamentale demokratiske spilleregler såsom frie valg, pluralisme og ytrings- og pressefrihed udfordres eller er allerede sat ud af spillet. Tag med på en indsigtsfuld rejse til nogle af de stater i verden, der enten flirter med det ikke-demokratiske eller har taget springet fuldt ud. Hvad er baggrunden og status lige nu?

19/01: Xi Jinpings Kina. Clemens Stubbe Østergaard, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

26/01: Erdoğan's Tyrkiet. Deniz Serinci, cand.public. B og freelancejournalist

02/02: Orbán's Ungarn. Peter Bugge, lektor i europastudier, Aarhus Universitet

09/02: Modi's Indien. Jørgen Dige Pedersen, lektor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

16/02: Putin's Rusland. Jakob Tolstrup, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

23/02: Trump's USA. Suthan Krishnarajan, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

Magt og demokrati i Danmark

HOLD: 2611-209

TID: 20/1, 5 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Hvordan står det egentlig til med det danske demokrati? Fra mange sider rejses bekymringer om demokratiets tilstand. Underminerer de sociale medier den demokratiske samtale? Er den politiske elite kommet for langt væk fra borgerne? Og er forvaltningen blevet politiseret, så fagligheden er presset? Disse og andre spørgsmål stiller vi skarpt på i denne forelæsningsrække. Projektet skal undersøge det danske demokratis tilstand, og hvordan det har udviklet sig i de seneste årtier. Vær med, når landets skarpeste forskere ruller tæppet op og stiller skarpt på det danske demokratis tilstand. Forelæsningerne knytter an til forskningsprojektet Magtudredningen 2.0.

20/01: Medierne og politikerne. Christoffer Green-Pedersen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

27/01: Sociale medier og demokrati. Michael Bang Petersen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

03/02: Samfundskontrakten og politikerne dilemma. Lene Holm Pedersen, professor i statskundskab, Københavns Universitet

10/02: Magt, ministre og embedsmænd. Jørgen Grønnegård Christensen, professor emeritus i statskundskab, Aarhus Universitet

17/02: Vælgernes adfærd og tilliden til politikerne. Rune Stubager, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

Rundt om Japan

HOLD: 2611-120

TID: 20/1, 6 tirsdage, kl. 17.30-19.15. Ingen undervisning 24/02

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Japan er en unik rejsedestination – både i virkeligheden og i tanken. Landet er både fremmedartet og fascinerende. Gennem seks forelæsninger går vi helt tæt på Japan. Hvilken historie har formet landet? Hvilken rolle spiller religion i Japan? Og hvad kendetegner japansk kunst og arkitektur? Vi skal også introduceres til japanske filmperler og blive klogere på forfatteren Haruki Murakamis magiske universer.

- 20/01: Japans historie.** Annette Skovsted Hansen, lektor i japanstudier og historie, Aarhus Universitet
- 27/01: Japansk filmkunst.** Rasmus Brendstrup, cand.mag. i moderne kultur og kulturformidling og programredaktør, Cinemateket
- 03/02: Japansk arkitektur og rumopfattelse.** Anders Brix, arkitekt og tidl. professor ved Det Kongelige Akademi, Arkitektur
- 10/02: Tokyo – en smeltedigel af gammelt og nyt.** Asger Røjle Christensen, journalist og forfatter
- 17/02: Murakamis Japan.** Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab og forfatter
- 03/03: Religion i Japan.** Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Uni.

Alt hvad du bør vide om verdenssituationen

HOLD: 2611-101

TID: 21/1, 1 onsdag og 6 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Hvordan ser det politiske landskab ud i USA efter valget? Hvad sker der i Kina, og hvilken betydning har det for Vesten? Kan vi gøre noget ved klimaforandringerne? Kan Ukraine vinde krigen imod Rusland? Truer konflikten mellem Israel og palæstenserne med at destabilisere hele Mellemøsten? Hvad med Grønland og geopolitikken i Arktis? Og hvad er status på demokratiets aktuelle kriser? I disse tider hober de store globale og udenrigspolitiske problemstillinger sig op. Men hvad er egentlig op og ned på verdenssituationen lige nu? Vi har inviteret syv eksperter til at give os en status på tidens store udfordringer og gøre os klogere på fremtidsperspektiverne.

- 21/01: Klimaforandringerne – hvad er status på klimaets tilstand?** Jesper Theilgaard, meteorolog, selvstændig, stifter af klimaformidling.dk og tidl. vært på DR
- 27/01: Udviklingen i Kina og dens betydning for resten af verden.** Stig Thøgersen, professor emeritus i kinastudier, Aarhus Universitet
- 03/02: De europæiske demokratier under pres fra højernationalisme og populistiske bevægelser.** Alberte Bové Rud, ph.d. og analytiker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 10/02: Grønland, Danmark og USA – hvad er rigsfællesskabets fremtid?** Mikkel Runge Olesen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier
- 17/02: Israel, Palæstina og det øvrige Mellemøsten efter krigen i Gaza.** Morten Valbjørn, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 24/02: Status for Ukraines og hele Europas sikkerhed på fireårsdagen for Ruslands fuldskala-angrebskrig mod Ukraine.** Mette Skak, lektor emerita i statskundskab, Aarhus Universitet
- 03/03: USA et år efter Donald Trumps tilbagevenden til Det Hvide Hus.** Derek Beach, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

Afrika: Det store, diverse kontinent

HOLD: 2611-032

TID: 21/1, 6 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Afrika har været under hastig udvikling de seneste årtier – socialt, politisk og økonomisk. Og i kraft af bl.a. en stor rigdom af naturressourcer og en ung og voksende befolkning rummer kontinentet et stort potentiale for øget vækst og velstand. Samtidig står Afrika over for en række store udfordringer som fx klimaforandringer, politisk ustabilitet, korruption, fattigdom, ulighed og manglende adgang til uddannelse og sundhedspleje. Vi dykker ned i de komplekse politiske, økonomiske og historiske faktorer, som er afgørende for at forstå Afrika anno 2026.

- 21/01: Kolonisering og afkolonisering af Afrika før og nu.** Anne Mette Kjær, professor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 28/01: Religiøse strømninger i Afrika.** Niels Kastfelt, lektor i kirkehistorie, Københavns Universitet
- 04/02: Demokrati i Afrika – udfordringer og fremskridt.** Merete Bech Seeberg, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 11/02: Afrikas paradoks – udvikling mellem kriser og konflikter.** Holger Bernt Hansen, professor emeritus i afrikastudier, Københavns Universitet
- 18/02: Kina i Afrika – nykolonisering eller udviklingsalternativ.** Peter Kragelund, direktør, Dansk Institut for Internationale Studier
- 25/02: Udfordringer og muligheder relateret til klima og natur i Afrika.** Stig Jensen, lektor i afrikastudier, Københavns Universitet

Det aktuelle Mellemøsten

HOLD: 2611-035

TID: 21/1, 8 onsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 1.050 kr., studerende 525 kr.

Mellemøsten er for alvor igen kommet i fokus. Israels krig mod Hamas og Hizbollah har skabt frygt for alvorlig optrapning af modsætningerne i regionen. Og Iran står fortsat centralt i konfliktbilledet med sine forbindelser i Syrien, Libanon og Yemen – men også med en kritisk befolkning på hjemmefronten. Irak og Libanon er ustabile stater præget af politiske og etniske konflikter. Flygtningestrømme, kup og interne modsætninger mellem autoritære regimer og vrede og utålmodige befolkninger kendetegner situationen i store del af Mellemøsten og Nordafrika – og synes ikke at klinge af. Hvor er Mellemøsten på vej hen?

21/01: Israel og Palæstina. Peter Lodberg, professor MSO i teologi, Aarhus Universitet

28/01: Tunesien. Rikke Hostrup Haugbølle, ph.d., selvstændig forsker og forfatter

04/02: Tyrkiet. Dietrich Jung, professor i historie, Syddansk Universitet

11/02: Irak. Maria-Louise Clausen, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

18/02: Syrien. Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

25/02: Golfstaterne. Martin Hvidt, lektor i mellemøststudier, Syddansk Universitet

04/03: Libanon. Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syddansk Universitet

11/03: Iran. Shahin Aakjær, kandidat i mellemøststudier og persisk, oversætter og forfatter

Fra Jugoslavien til Vestbalkan

HOLD: 2611-017

TID: 22/1, 3 torsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Zlatko Jovanovic, ph.d. i historie, seniorprojektleder og analytiker, DEO

Få historien om Jugoslavien fra 1980'erne og frem til i dag. Forelæsningsrækken sætter fokus på både årsagerne til og konsekvenserne af landets sammenbrud og ser på de aktuelle udfordringer i dets efterfølgerstater. Vi starter i 1980'erne, hvor det multietniske Jugoslavien gik igennem en økonomisk, social og politisk krise. Dernæst gennemgår vi krigene i 1990'erne og begyndelsen af 2000'erne og ser på konsekvenserne heraf, og vi retter blikket mod opbygningen af nye nationalstater og de problemer, denne proces skabte i hver af de syv nye stater. Vi dykker afslutningsvis ned i de aktuelle udfordringer i landene og ser bl.a. på deres nuværende forhold til hinanden og mulighederne for EU-medlemskab.

22/01: Jugoslaviens sammenbrud

29/01: Nationsbygning i de tidligere jugoslaviske lande

05/02: På vej mod EU?

Danmarks fremtid

HOLD: 2611-071

TID: 22/1, 6 torsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Krig, klimaforandringer og et skrantende sundhedsvæsen. Det er blot nogle af de store aktuelle udfordringer, som vi skal navigere i for at sikre et godt udgangspunkt for de kommende generationer. Hvordan når vi vores klimamålsætninger? Hvad skal der til for at få sundhedsvæsenet på ret kurs igen? Og hvilke konsekvenser har krigen i Ukraine for dansk sikkerhedspolitik? Seks eksperter peger på nogle af de vigtigste dagsordener, der kommer til at præge fremtidens Danmark.

22/01: Sikkerhedspolitik. Rasmus Brun Pedersen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

29/01: Økonomi. Michael Svarer, professor i økonomi, Aarhus Universitet

05/02: Sundhed. Lars Thorup Larsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

12/02: Klima. Bente Halkier, professor i sociologi, Københavns Universitet og medlem af Klimarådet

19/02: Udlændingepolitik og integration. Kristina Bakkær Simonsen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

26/02: Demokrati. Peter Munk Christiansen, professor i statskundskab, Aarhus Universitet

Indien – politik, potentiale og paradokser

HOLD: 2611-261

TID: 24/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Kunal Singla, cand.merc.jur., stifter og CEO, COBO Consult, fhv. chef for Dansk Industris kontor i Indien

Indien accelererer for alvor i disse år. Landet er på vej til at blive den tredjestørste økonomi globalt og er ved at udvikle sig til at være en geopolitisk magtfaktor internationalt. Globale stats- og erhvervsledere står i kø for at lave aftaler med landet, som ikke spillede en stor rolle for få år siden. Samtidig kæmper landet med terror og konflikt med nabolandet Pakistan og udpræget fattigdom og ulighed. Denne dag graver vi dybere i det gigantiske, mangfoldige lands politik, potentiale og paradokser, og vi vil især fokusere på Indiens udenrigs- og indenrigspolitik.

Det aktuelle Asien

HOLD: 2611-281

TID: 2/2, 6 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Asien er i hastig bevægelse. Kina må nu regnes som en global stormagt, der er kraftig økonomisk vækst i Indien og Sydøstasien, Sydkorea oplever politisk uro, Japan står i en demografisk krise, mens Centralasien får stigende geopolitisk betydning. Vi stiller skarpt på aktuelle forhold og forandringer i de mest centrale lande og regioner i verdens største og folkerigeste kontinent. Vi går i dybden med de indenrigspolitiske forhold, den økonomiske og sociale udvikling samt relationerne landene imellem og til den øvrige verden. Tag med og få indblik i det aktuelle Asien.

02/02: Kina. Jonas Haarder, cand.mag. i kinastudier, ph.d.-studerende, Roskilde Universitet og Forsvarsakademiet

09/02: Japan. Asger Røjle Christensen, journalist og forfatter

16/02: Indien. Kunal Singla, cand.merc.jur., stifter og CEO, COBO Consult, fhv. chef for Dansk Industris kontor i Indien

23/02: Sydkorea. Sofie Nyland Brodersen, ph.d. i økonomi, ekstern lektor, Aarhus Universitet og oversætter af koreansk litteratur

02/03: Centralasien. Marat Bekturganov Andersen, cand.scient.pol.

09/03: Sydøstasien. Johannes Dragsbæk Schmidt, adjungeret lektor, Udviklingsstudier og Internationale Relationer, Aalborg Universitet

Orbán – hvordan én mand ødelægger Vestens demokrati og hvordan det stadig kan reddes

HOLD: 2611-270

TID: 22/2, 1 søndag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Vibe Termansen, cand.mag. i historie og østeuropastudier og journalist

Er Viktor Orbán opportunist, kleptokrat eller diktator? Måske det hele på én gang. Ungarns mangeårige leder har i hvert fald trukket landet i en autoritær retning, som udfordrer både EU og NATO indefra. Denne lørdag stiller vi skarpt på Orbáns politiske projekt og hans voksende betydning i en verden, hvor stærke mænd igen vinder frem – i Rusland, Kina og måske USA. Hvad er det for et Ungarn og Europa, han er rundet af, og hvad er det for en fremtid, han arbejder hen imod? Vibe Termansen ser på, hvordan Orbáns styre udfordrer demokratiet i Europa – og stiller det måske vigtigste spørgsmål af dem alle: Hvor dan stopper vi ham?

Rundt om Spanien

HOLD: 2611-066

TID: 3/3, 3 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

Vi rejser tilbage i tid til den spanske borgerkrig fra 1936-1939 – en af de hårdeste og mest bitre konflikter i det 20. århundrede, der endte ud i fire årtiers diktatur under general Franco. Herefter dykker vi ned i den rige spanske kunsthistorie, hvor vi møder store kunstnere som fx El Greco, Velázquez og Goya. Endelig ser vi nutidens Spanien efter i sømmene og hører bl.a. om den aktuelle økonomiske og samfunds-mæssige situation og om forholdet mellem de selvstyrende regioner og centralmagten.

03/03: Den spanske borgerkrig. Svend Christian Rybner, forfatter, foredragsholder og historiker

10/03: Spansk kunst. Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

17/03: Spanien i dag. Carsten Jacob Humlebæk, lektor i spanske samfundsforhold, Copenhagen Business School

Oplev Ellen Hillingsø læse op af Hannah Arendt

SE SIDE 60

Israel og Palæstina

HOLD: 2611-156

TID: 22/3, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

En stribe land på størrelse med Jylland. Det er svært at finde andre områder i verden, der rummer så store konflikter og kontraster på så lidt plads, som det er tilfældet i Israel og Palæstina. Ofte bliver konflikten kogt ned til en kamp mellem to stridende grupper, men virkeligheden er langt mere nuanceret. I Israel lever ortodokse jøder med tildækkede kvinder side om side med israelske mænd og kvinder i jakkesæt. Befolkningen er sammensat af tilflyttere med meget varierende oprindelseslande og fortolkninger af jødedommen. Og det samme gør sig gældende for palæstinenserne, hvor fx kønsrollerne også er blevet påvirket af den lange konflikt. Få en grundlæggende introduktion til Israel og Palæstina. Til historien, folkene, religionen, konflikten og det politiske landskab.

10.00: Historien om Israel og Palæstina. Bjarke Vestesen, journalist, Ekstra Bladet

12.30: Det jødiske folk – en mosaik. Bjarke Vestesen, journalist, Ekstra Bladet

14.30: Israel og omverdenen. Hans Henrik Fafner, journalist og udlandsredaktør, POV International

Verden set fra Rusland

HOLD: 2611-278

TID: 8/4, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00

BOG: Mulighed for særpris ved forlaget via holdsiden på fuau.dk

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

I disse år spørger mange sig selv om, hvad der foregår i Rusland, og hvordan et så nærtliggende lands befolkning tilsyneladende kan se så anderledes på verden. Denne foredragsrække giver svar på, hvad der kendetegner putinismen, og præsenterer nogle af de 1800- og 1900-talstænkere og idéer, Putin og hans inderkreds ynder at henvise til. Samtidig anlægges et kritisk blik på de putinistiske fortolkninger, som ofte er selektive og fordrejede. Indledningsvis opridses hele den russiske idéhistorie og dens mangefacetterede tankegods. Forelæsningsrækken er baseret på bogen 'Verden set fra Rusland: Idéer, ideologier og utopier' (Aarhus Universitetsforlag, 2025).

08/04: Den russiske idéhistorie i overblik. Tine Roesen, lektor i russisk, Københavns Universitet

15/04: Russisk ortodoks kristendom historisk og i dag. Annika Hvithamar, ph.d., lektor og institutleder for Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, Københavns Universitet

22/04: Lev Tolstoj: Fordomsfri realist og kristen anarkist. Niels Peter Bock Nielsen, ph.d.-studerende, Lunds Universitet og Københavns Universitet

29/04: Ungdommens Sovjetunion fra Lenin til Stalin. Birgitte Beck Pristed, lektor i russisk kultur, Aarhus Universitet

06/05: Putins inspirationer: De slavofile, Ivan Iljin og Aleksandr Zinovjev. Mikhail Suslov, lektor, Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier, Københavns Universitet

13/05: Putinisme og idéen om en russisk verdensorden. Mette Skak, lektor emerita i statskundskab, Aarhus Universitet

Europa lige nu

HOLD: 2611-121

TID: 13/4, 6 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Krige i nærområderne, fortsatte flygtningestrømme, toldmure, et udvidet NATO, voldsomt vejr og EU's grundlæggende værdier under pres. Udfordringerne i Europa er til at få øje på i disse tider. Ofte siges det, at det europæiske samarbejde styrkes af dets kriser. Vil det også gøre sig gældende denne gang? Kan Europa løse udfordringerne og fortsat gøre sig gældende i det 21. århundrede? Hvad skal der til?

13/04: Sikkerhed og forsvar. Rasmus Brun Pedersen, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet

20/04: Økonomi. Jens Ladefoged Mortensen, lektor i statskundskab, Københavns Universitet

27/04: Flygtninge og migranter. Hans Lucht, seniorforsker, Dansk Institut for Internationale Studier

04/05: Klima. Jesper Theilgaard, meteorolog, selvstændig, stifter af klimaformidling.dk og tidl. vært på DR

11/05: Værdier under pres. Peter Bugge, lektor i europastudier, Aarhus Universitet

18/05: Digital teknologi. Tobias Liebetrau, ph.d., forsker i cybersikkerhed, Københavns Universitet

Bliv klogere på
Magtudredningen 2.0

SE SIDE 98-101

Vov at vide! Et kig ind i forskningens forunderlige verden

Vær med til efteråret, når det traditionsrige Vov at vide! præsenterer nogle af landets mest excellente forskere. På én aften vil du komme vidt omkring i den fascinerende forskning, når forskerne fortæller om deres originale projekter. Læs mere på de følgende sider.

DANMARKS FRIE
FORSKNINGSFOND

Danmarks Frie Forskningsfond

Originale forskningsidéer er med til at skabe ny viden og er fundamentet for fremtidens samfund. Hvert år udvælger og støtter Danmarks Frie Forskningsfond nogle af de mest originale forskningsidéer. Konkurrencen om midlerne er hård, og Sapere Aude-forskningsledere er blandt de bedste, som får bevilling til deres projekter til gavn for samfundet som helhed.

Mød fire Sapere Aude-forskningsledere, som hver især udøver banebrydende forskning.

Politikere bryder ofte demokratiske regler, uden at vælgerne straffer dem. Tiltag til at styrke borgernes demokratiske værdier har hidtil fejlet – måske fordi borgerne ikke vil bruge tid på at forstå kompliceret information. Suthan Krishnarajan vil nytænke demokratisk kommunikation og styrke borgernes demokratiske værdier gennem reklamer.

Arktis industrialiseres hastigt, drevet af geopolitik, råstofudvinding og grøn omstilling. Mette Simonsen Abildgaard vil med et etnografisk studie undersøge de spændinger, der opstår, når globale interesser møder arktiske virkeligheder, og hvordan vi kan forstå og forme fremtidens arktiske data-, satellit- og energiinfrastruktur i Grønland, Norge og Island.

Flere hændelser kan anerkendes som potentielt traumatiserende efter WHO's opdatering af PTSD-diagnosen. Men vi mangler viden om udbredelsen af traumatiserende begivenheder og konsekvenserne for den psykologiske praksis. Maria Louison Vang vil forstå, hvad der udgør et psykologisk traume set fra befolkningens og fagprofessionelles side.

På grund af klimaforandringerne flytter bl.a. insekterne sig for at undgå ekstreme forhold. Michael Ørsted vil udvikle nye metoder, der kan forudsige, hvor fx invasive insektarter kan forekomme. De invasive insekter kan udgøre en trussel for hjemmehørende arter, vores fødevareproduktion og sundhed.

Vov at vide! Et kig ind i forskningens forunderlige verden

- **TID:** 3/12, 1 onsdag, kl. 19.00-21.25
PRIS: 50 kr. inkl. et glas vin i pausen
STED: Store Sal, Dokk1, Hack Kampmanns Plads 2
LIVESTREAM: Arrangementet livestreames også. Det er gratis at være med online, men kræver tilmelding på hjemmesiden

Sapere Aude! "Hav mod til at bruge din egen forstand!" Sådan lyder en af oplysningstidens mest kendte sætninger formuleret af Immanuel Kant i 1783. Denne aften kigger vi dog ud i fremtiden, når nogle af Danmarks bedste forskere præsenterer den nyeste forskning. Hvert år støtter Danmarks Frie Forskningsfond forskere, der står bag de mest originale og banebrydende idéer, og vi har samlet et hold af disse forskere denne aften. Vi får et unikt indblik i menneskene bag tanker og laver nedslag i en række vigtige spørgsmål inden for forskningens forunderlige verden.

PROGRAM FOR AFTENEN:

- 19.00: Velkomst.** Danmarks Frie Forskningsfond og vært Line Friis Frederiksen, biolog og videnskabsjournalist
- 19.05: Demokrati i reklameblokken.** Suthan Krishnarajan, lektor i statskundskab, Aarhus Universitet
- 19.25: Hvornår bliver en ubehagelig oplevelse et traume?** Maria Louison Vang, lektor i psykologi, Videnscenter for Psykotraumatologi, Institut for Psykologi, Syddansk Universitet, og seniorforsker, Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik, Odense Universitetshospital
- 19.45: Forskersamtale og spørgsmål fra salen.** Line Friis Frederiksen i samtale med Suthan Krishnarajan og Maria Louison Vang
- 20.05: Pause med vin**
- 20.25: God infrastruktur i Arktis – data, satellit og energi.** Mette Simonsen Abildgaard, lektor i arktiske teknologistudier, Aalborg Universitet
- 20.45: Invasive insekter på klimaflugt.** Michael Ørsted, lektor i biologi, Aalborg Universitet
- 21.05: Forskersamtale og spørgsmål fra salen.** Line Friis Frederiksen i samtale med Mette Simonsen Abildgaard og Michael Ørsted
- 21.25: Tak for i aften**

Danmarks Frie Forskningsfond

- Støtter forskning inden for alle videnskabelige hovedområder
- Består af 75 rådsmedlemmer og 9 bestyrelsesmedlemmer, som alle er udpeget på baggrund af deres høje faglige viden og kompetence
- Uddeler hvert år ca. 1,9 mia. kr. til forskning
- Har hjemmesiden: dff.dk
- Er aktiv på: [LinkedIn](https://www.linkedin.com/company/danmarks-frie-forskningsfond/)

**DANMARKS FRIE
FORSKNINGSFOND**

Arbejdsliv, ledelse & kommunikation

Den gode hukommelse

HOLD: 2521-133

TID: 2/9, 4 tirsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Hukommelsen er en helt afgørende forudsætning for vores liv og derfor også for vores arbejdsliv. Vi bruger den, når vi skal huske, vores kollegaers og klienters navne, hvad der blev sagt på mødet, og når vi prioriterer i vores arbejdsopgaver. Men hvad er hukommelse, og kan man tale om flere slags? Hvad sker der med den, når vi bliver ramt af stress eller bliver ældre? Kan vi lære at aflaste hjernen og optimere vores hukommelse? Og hvad sker der egentlig i hjernen, når vi lærer, og når vi glemmer? Bliv klog på den gode og den dårlige hukommelse i arbejdslivet.

02/09: Introduktion: Hvordan fungerer

hukommelsen? Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

09/09: Stress og hukommelse.

Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

16/09: Aflast din hjerne, og styrk din

hukommelse. Peter Thybo, master i læreprocesser, PD i alm.pæd., fysioterapeut, certificeret specialist i arbejdsliv samt CEO i Sundheds-Universet.com

23/09: Aldring og hukommelse.

Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

Tør du stole på din intuition? Om intuition i livsledelse og lederliv

HOLD: 2521-031

TID: 8/9, 1 mandag, kl. 17:15-21:15

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Mette Møller, cand.psych. aut., erhvervspsykolog, specialist- og supervisor godkendt i ledelse og organisation

Intuition er i mange år i vores videnssamfund blevet stedmoderligt behandlet som en underlødigt måde at beslutte på. Måske fordi vi ikke har haft særlig stor viden om, hvad intuition er. Måske fordi vores samfund fokuserer på alt, hvad der kan måles og vejes. Måske fordi vi selv, i vores liv og i vores organisationer, ikke anerkender dens vigtighed. Heldigvis vokser interessen for intuition frem med hastige skridt, og aftenens program vil indvie dig i emnet og give indsigt i, hvordan intuition virker, hvilke faldgruber den har, og hvordan du kan bruge den i vigtige beslutningsprocesser – både som menneske og eventuelt som leder. Aftenen veksler mellem oplæg, refleksioner og øvelser.

Psykisk arbejdsmiljø og trivsel. Viden og værktøjer til en bedre arbejdsplads

HOLD: 2521-337

TID: 15/9, 1 mandag, kl. 17:15-21:15

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISERE: Johan Simonsen Abildgaard, lektor, Copenhagen Business School, og Thomas Clausen, seniorforsker, Nationalt Forskningscenter for Arbejdsmiljø

Langt de fleste ledere og medarbejdere ønsker at forbedre det psykiske arbejdsmiljø på arbejdspladsen. Det er dog lettere sagt end gjort. Denne aften kan du få et bud på, hvordan man konkret kan styrke arbejdsmiljøet og dermed skabe en positiv spiral for trivsel og opgaveløsning på arbejdspladsen. Lektor Johan Simonsen Abildgaard fra Copenhagen Business School og seniorforsker Thomas Clausen fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø præsenterer centrale forståelser og definitioner af psykisk arbejdsmiljø og kommer med eksempler på, hvordan man kan arbejde med at forbedre det psykiske arbejdsmiljø.

Få inspiration til dit arbejdsliv med heldagskurser på Moesgaard

Social intelligens: Dit kørekort til det gode samarbejde

HOLD: 2521-207

TID: 25/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

UNDERVISER: Lone Belling, cand.phil., forfatter og organisations- og ledelseskonsulent, Liv og Lederskab

Vores evne til at mærke og forstå, hvad der foregår inde i et andet menneske, er dét, der adskiller os fra dyrene. Vi er skabt til at være sociale. Det underbygges af den nyere hjerneforsknings opdagelse af spejlneuroner, som nogle forskere kalder psykologiens svar på DNA. Nyere videnskabelige studier viser også, at det nok så meget er menneskers evne for samarbejde frem for konkurrencen, der har skabt fremskridt og udvikling. Hør, hvordan denne viden kan have indflydelse på liv og arbejdsliv, og hvordan samarbejde og samskabelse, empati og compassion kan trænes på linje med andre intelligenser.

Lær fra dig

HOLD: 2521-030

TID: 25/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

UNDERVISER: Christina Elisabeth Søgaard Jensen, lektor og projektleder, Erhvervsakademi Aarhus

Skal du i gang med at undervise? Vil du vide, hvordan mennesker lærer? Én ting er sikkert: Du kan ikke bare fortælle, hvordan det hele hænger sammen. Du skal derimod tilrettelægge en proces, hvormed andre kan tilegne sig viden og færdigheder på egne præmisser. På denne workshop bliver du præsenteret for forskellige tilgange til læring, herunder dybdelæring, transformativ og problembaseret læring, og du får teknikker og greb til at udvikle dit eget undervisningsforløb. Du går fra dagen med en større bevidsthed om din egen rolle som faglig formidler og facilitator af andres læreprocesser, og du får en forståelse for dine kursisters eller studerendes behov.

Håb som strategi i arbejdsliv og ledelse

HOLD: 2521-377

TID: 27/10, 4 mandage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

I en verden præget af konstante forandringer og usikkerhed er håb en undervurderet, men afgørende ressource – både i samfundet bredt set, men også i organisationer. I denne foredragsrække udforsker vi, hvordan ledere og medarbejdere kan skabe og fastholde håb i alt fra strategiarbejde til ledelse. Med udgangspunkt i forskning og praksis får du værktøjer til at træne håb som retningsangiver og til at styrke både samarbejde, modstandskraft og innovation i dit arbejde. Bliv klog på emner som håb som strategi, generationsledelse, regenerativ ledelse og håb i ledelse og organisationsudvikling til foredragene, der kombinerer inspirerende cases med konkrete redskaber.

27/10: Håb er en strategi. Mads Bab,

master i positiv psykologi, forfatter, indehaver af Gnist

03/11: Generationsledelse og fremtidsforestillinger. Nanna Vedel-Hertz,

master i journalistik, medier og globalisering, forfatter, medstifter af Generation Hope, og Stella René, master i filosofi og kritisk teori, medstifter af Generation Hope

10/11: Regenerativ ledelse. Louise Møller, cand.mag. i læring og forandringsprocesser, master i positiv psykologi, medstifter og partner i Re-Lab

17/11: Organisationsudvikling med afsæt i håb og forestillingsevne. Line Hvilsted, organisationspsykolog, Region Midtjylland

Find fejlene, og skriv, så det fanger

HOLD: 2521-023

TID: 8/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

UNDERVISER: Michael Ejstrup, sprogforsker, forfatter og projektleder

Alle vil have opmærksomhed og tages alvorligt. For at sikre, at det sker, når vi skriver, er det afgørende, at vi overholder alle retskrivningens regler. Selv det mindste lille bitte tegn og bogstav har betydning; både når de mangler, er forkert valgt eller er der uden grund. Forelæsningsen fokuserer på at få dig til at komme i tvivl og tjekke det, du tror du ved. Du lærer at blive din egen skrivecoach, som konstant sætter spørgsmålstegn ved det, du tror er den korrekte form. Vi gennemgår grundigt tre opslagsværker inden for retskrivningen og fokuserer på de udfordringer, som de fleste danskere bøvler med.

Selvbestemmelsesteorien: Motivation og psykologiske behov

HOLD: 2521-010

TID: 9/11, 1 søndag, kl. 10.15-16.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

UNDERVISER: Ib Ravn, ph.d., lektor emeritus, DPU, Aarhus Universitet

Hvorfor er det en dårlig idé at motivere folk med stok og gulerod? Fordi det typisk hæmmer oplevelsen af, at en opgave kan være sjov, interessant eller spændende i sig selv. Man kan i stedet være opmærksom på de tre almenmenneskelige behov for autonomi, kompetence og samhørighed. Forskere har dokumenteret, at når menneskers psykologiske behov dækkes, oplever de livsudfoldelse og opblomstring og gør det fornødne. Det har betydelige konsekvenser for bl.a. forældreskab, skolegang, arbejdsliv og psyken. Bliv klogere på selvbestemmelsesteorien, motivation og psykologiske behov.

Styrk din evne som formidler

HOLD: 2521-300

TID: 22/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

UNDERVISERE: Maria Larsen, journalist, kommunikationsrådgiver og forfatter, Mellem Linjerne, og Helle Brokjær, teaterinstruktør, skuespiller og ekstern underviser på Aarhus Teater og Randers Teater

Brænd igennem med både budskab, krop og stemme. Du skal holde et vigtigt oplæg og vil gerne motivere og begejstre dine tilhørere. På kurset får du de vigtigste redskaber fra teatrets og journalistikkens verden til at gøre dit stof relevant og forståeligt. Uanset om du skal holde et oplæg eller lede et møde. Fortællinger er som lim for hjernen. De forbinder viden, sanser og følelser og gør det nemt for dit publikum at forstå og huske dit budskab. Du får en basal viden om, hvordan du bruger historier og eksempler til at gøre dit oplæg inspirerende, så det bliver forstået og husket. Dit kropssprog, din stemme og din ro er afgørende for, hvordan budskabet bliver modtaget. Kom hjem med konkrete eksempler på, hvad der gør dig til en autentisk formidler.

Den effektive ledergruppe

HOLD: 2521-029

TID: 24/11, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Eva Damsgaard, cand.mag. i medievidenskab og organisationsudvikling, ledelsesudviklingskonsulent, CAPIO CONSULT ApS

Et lederteam er for organisationen, hvad et hjerte er for menneskekroppen. Hvis ikke hjertet fungerer, kan man reparere nok så meget på resten af kroppen, uden at det afhjælper symptomerne. På samme måde er det med lederteamet. Hvis ikke det fungerer optimalt, kan problemer i organisationen være tæt på umulige at løse. Lederteamet spiller derfor en central rolle i organisationen i dag. Hvis det skal lykkes at udvikle kompetente og bæredygtige organisationer, må lederteamet stå sammen om den værdi, det skal skabe for organisationen og for sig selv som ledergruppe. Få indblik i forskningen bag det effektive lederteam og konkrete metoder til arbejdet med dette.

Skab retning og mening i dit arbejdsliv

HOLD: 2521-396

TID: 2/12, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Peter Laut Matzen, cand.mag. i lærings- og forandringsprocesser

Hvordan bringer du dine styrker og værdier i spil og skaber et arbejdsliv med mere retning og mening – et arbejdsliv, der stemmer overens med dine ressourcer og giver dig følelsen af at gøre en reel forskel? Mange oplever i dag manglende engagement og tvivl om deres karrierevej, og hvorvidt deres arbejde stadig matcher deres værdier. Måske mærkede du det selv i kølvandet på coronapandemien og skiftede job – eller overvejede det? Men du behøver ikke at skifte job for at finde ny mening i dit arbejdsliv. Til denne aftenforelæsning arbejder vi med, hvordan du kan skabe fornyet retning og engagement – hvad enten du ønsker at styrke dit nuværende arbejdsliv eller udforske nye veje.

ChatGPT for begyndere

HOLD: 2521-405

TID: 2/12, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.45

PRIS: 400 kr., studerende 200 kr.

UNDERVISER: Simon Krag Linde, cand.ling.merc. i virksomhedskommunikation, selvstændig tekstforfatter

Kunstig intelligens åbner nye døre for alle, der arbejder med tekster. Og de fremsynede tekstforfattere bruger energien på at gøre ChatGPT til deres betroede væbner – frem for at frygte at blive erstattet af robotterne. Denne aften introducerer vi dig til, hvordan du gør ChatGPT til din personlige hjælper og kreative skrivemakker. Du lærer, hvordan du anvender ChatGPT til at: optimere din idégenerering, effektivisere din skriveproces, få hjælp til korrekturlæsning. Du får praktiske redskaber og en god grundforståelse, så du kan navigere i og udnytte ChatGPT til at optimere din tekstproduktion – allerede sekundet efter at forelæsningen er slut.

Gid min chef var høvding – sådan får vi de ledere, vi fortjener

HOLD: 2521-295

TID: 3/12, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Christian Groes, lektor i interkulturelle studier, Roskilde Universitet

Dårlig ledelse er den hyppigste årsag til medarbejderflugt på danske arbejdspladser, og 'chefen' er en væsentlig grund til, at mange mistriives. Men måske er vi på vej imod en ledelsesrevolution? Som svar på ledelseskrisen samler der sig et oprør imod despotiske, fraværende og uduelige ledere, og der opstår tanker om helt at afskaffe ledelse. Forelæsningen er baseret på bogen 'Gid min chef var høvding'. Igennem studier af urfolk og stammesamfund præsenterer bogen et svar på ledelseskrisen gennem det, forfatterne kalder 'Høvdingeledelse'. Tankegangen er inspireret af en oprindelig ledelsesstil, der har fungeret eksemplarisk og været levedygtig i årtusinder og har været praktiseret af verdens oprindelige folk i evigheder og nu måske er ved at finde fodfæste igen.

Bæredygtig konflikthåndtering

HOLD: 2521-505

TID: 8/12, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Finn Sten Jakobsen, lektor i strategi og økonomistyring, Aarhus Universitet

Konflikter er en naturlig og uundgåelig del af både privat- og arbejdslivet – og mens nogle konflikter er destruktive, kan de også være kilden til nye idéer, andre vinkler og i sidste ende nære innovation og kreativitet. Hvordan vi håndterer konflikter, er afgørende for, om de udvikler sig positivt eller negativt. Ved at blive bevidst om egne og andres reaktionsmønstre kan du lære at navigere konstruktivt – også når uenigheder spidser til. I denne temaforelæsning får du viden og værktøjer fra organisationspsykologien og konkrete eksempler fra arbejdslivet og forhandlingssituationer. Bliv klogere på, hvorfor konflikter opstår, hvad der er på spil, konfliktadfærd, og hvordan ledere og medarbejdere kan arbejde med konflikter uden at grave dybe grøfter.

Hjernen i arbejdslivet

HOLD: 2611-191

TID: 19/1, 5 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Hjernen ser måske ikke ud af meget, og den udgør kun lidt mere end et kilo af vores samlede kropsvægt, men samtidig er den også vores mest komplekse organ. Hjernen hjælper os med at skabe mening og lagre viden. Den er konstant på arbejde, både når vi daser og dovner, og når vi skal være kreative, fokuserede eller løse problemer. Hjernen er dermed afgørende for vores præstationer i arbejdslivet, og i hjerneboksen finder man bl.a. svaret på, hvorfor nogle mennesker er bedre til multitasking end andre. Forstå din hjerne bedre, lær, hvordan du øger din koncentrationsevne og kreativitet, og hør, hvad der sker, når hjernen kommer på overarbejde. Alt sammen i selskab med tre skarpe hjerneforskere.

19/01: Hjernen og dens arbejde. Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

26/01: Hjernen i et læringsperspektiv: Den unge og den aldrende hjerne. Ole Lauridsen, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet

02/02: Hjernen på overarbejde. Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

09/02: Koncentration og hukommelse i arbejdslivet. Peter Thybo, master i læreprocesser, PD i alm.pæd., fysioterapeut, certificeret specialist i arbejdsliv samt CEO i SundhedsUniverset.com

16/02: Hjernen og kreativitet. Peter Thybo, master i læreprocesser, PD i alm.pæd., fysioterapeut, certificeret specialist i arbejdsliv samt CEO i SundhedsUniverset.com

De kognitive omkostninger ved AI

HOLD: 2521-476

TID: 8/12, 1 mandag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVERISER: Nanna Inie, ph.d. i digital design, adjunkt, IT-Universitetet i København

Der er både fordele og ulemper, når menneskelige evner såsom kreativitet og analytisk tænkning udliciteres til generativ AI og sprogmodeller. Modellerne lovprises for at effektivisere og løfte menneskers arbejde til hidtil usete niveauer. I dette foredrag ifører vi os den kritiske kasket og kaster et skeptisk blik på generativ AI. For hvad betyder det egentlig for menneskers kognitive evner, at vi nu bruger generativ AI i såkaldt 'knowledge work' – altså i vidensarbejde, som normalt afhænger af essentielle menneskelige kompetencer som kreativitet, viden, og analytisk tænkning? Gå på opdagelse i menneskets hjerne og de kognitive omkostninger ved AI til aftenens forelæsning. Nanna Inie er adjunkt på IT-Universitetet i København og forsker til daglig i menneskers interaktion med computere. Hendes interesse i kognitive konsekvenser af AI er især langsigtede, og hun vil præsentere den seneste forskning og sine egne hypoteser for nogle af de potentielle omkostninger, brugen af AI kan have for vores tænkning i nutiden og fremtiden.

Skab flere idéer – kreative teknikker og tænkning

HOLD: 2611-188

TID: 19/1, 2 mandage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVERISER: Michael Breum Ramsgaard, lektor i entreprenørskab, VIA University College

Er det blevet tid til nye idéer? Idéudvikling er ikke kun for reklamefolk og designere. Det er en kernekompetence i manges arbejdsliv, som alle kan lære. Over to forelæsninger lærer du at slippe vanetænkningen og i stedet arbejde systematisk med kreative teknikker, du kan tage direkte med dig på kontoret. Få indsigt i, hvordan idéer opstår, og lær at tænke 'out of the box' og handlekraftigt. Undervisningen kombinerer letforståelig kreativitetsteori med praktiske øvelser, hvor du selv afprøver værktøjerne – både individuelt og i grupper. Uanset om du leder et team, faciliterer processer eller blot vil genfinde din kreative energi, får du metoder med hjem, der virker i hverdagen.

19/01: Det kreative fundament: Teorier og processer

26/01: Øvelse gør mester. Værktøjer og teknikker til kreativ tænkning og idéudvikling

Projektledelse i praksis: Metoder og værktøjer på én dag

HOLD: 2611-189

TID: 2/2, 2 mandage, kl. 19.30-21.15. (OBS: Ingen undervisning 9/2)

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Michael Breum Ramsgaard, lektor i entreprenørskab, VIA University College

Projektarbejde kræver struktur, tydelighed og evnen til at navigere i kompleksitet. Du skal med andre ord holde styr på alle de fænomene bolde i luften, så du kommer sikkert i mål. Det er et komplekst arbejde – og heldigvis findes der metoder og værktøjer, så du med overblik kan analysere, planlægge og styre dine projekter i hele processen fra idé til realisering. Over to gange bliver du introduceret til de vigtigste værktøjer og principper i moderne projektledelse. Undervisningen klæder dig på, så du kan arbejde hands-on med dit projekt. Medbring dit projekt eller projektskitse, eller få en case stillet til rådighed på dagen, og styrk dit overblik og handlekraft.

02/02: Projektledelsens grundlæggende principper

16/02: Projektledelse i praksis

Handlemod

HOLD: 2611-046

TID: 22/2, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

UNDERVISER: Peter Laut Matzen, cand.mag. i lærings- og forandringsprocesser

Vi kender det alle sammen. Når vi står over for nye og ukendte valg, banker hjertet lidt hurtigere, maven snører sig sammen, og tankerne forsøger at overbevise os om at blive, hvor vi er. Du oplever det måske, når du overvejer at springe ud som selvstændig, søge nyt job, eller når du skal sige nej til arbejdsopgaver. Det er helt alment og naturligt. Men det får os ofte til at blive, hvor vi er, selvom vi drømmer om at gøre noget andet. Handlemod er evnen til at handle på trods af usikkerhed og utryghed. Med afsæt i teorier om forandrings- og læringsprocesser og cases stiller vi denne dag skarpt på, hvad der hindrer os i at tage nye skridt, og hvilke strategier vi kan bruge til at handle. Få ny viden og redskaber til at træne dit og andres mod til at handle.

Mødefacilitering

HOLD: 2611-006

TID: 22/2, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

UNDERVISER: Ib Ravn, ph.d., lektor emeritus, DPU, Aarhus Universitet

Hvordan får man møder, der er værdiskabende, effektive, involverende, muntre, korte og fåtallige? Det gør man ved at facilitere dem. Det vil sige styre deres form stramt og venligt, så indholdet og formålet fremmes bedst muligt. Facilitering er en form for myndig og inkluderende mødeledelse, der næsten umærkeligt bringer det bedste frem i mødedeltagerne, så gruppen sammen når det hele på den aftalte tid, og alle har været på og er glade. Dagen introducerer en række redskaber til mødefacilitering, og deltagerne afprøver dem i mindre, faciliterede grupper. Forelæsnningen henvender sig til alle med mødeansvar.

Work-life balance – sociologien bag det moderne familie- og arbejdsliv

HOLD: 2521-269

TID: 22/10, 3 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Work-life balance. Mental load. Quiet quitting. Nye udtryk har fundet vej ind i vores sprog for at beskrive livet mellem familie, job og ansvar. Men giver det overhovedet mening at skelne mellem arbejde og privatliv længere? For hvis det hele menneske er på arbejde – hvem er så derhjemme? Den amerikanske sociolog, Arlie Hochschild, har i årtier studeret udfordringerne og dilemmaerne om, hvordan tid, relationer og følelsesliv bevæger sig mellem hjemmet og arbejdet. I denne forelæsningsrække kobles hendes analyser med fænomener som work-life balance, omsorgsøkonomi og mental load.

22/10: Tid som vare – i familien og på arbejde. Lise Degn, ph.d., senior-konsulent, Aalborg Universitet

29/10: Familien som arbejdsplads. Lise Degn, ph.d., seniorkonsulent, Aalborg Universitet

05/11: Effektiviseringen af følelseslivet. Tine Ravn, seniorforsker, Dansk Center for Forskningsanalyse, Aarhus Universitet

Privatøkonomi for begyndere

HOLD: 2611-116

TID: 16/3, 1 mandag, kl. 17.15-20.15

PRIS: 425 kr., studerende 200 kr.

UNDERVISER: Desirée Ballegaard, cand.merc. aud., finansiel rådgiver og stifter af Boovot

I de tider, vi lever i, med store udsving og mange usikre faktorer, der kan gøre hverdagslivet til en økonomisk udfordring, er det vigtigere end nogensinde at få lagt fundamentet for en sund økonomi og opnå værktøjerne til økonomisk frihed nu og for resten af livet. Få fjernet unødvendige bekymringer og stress omkring din økonomi og din økonomiske fremtid. Tilrettelæg den, så den understøtter dine mål, drømme og ønsker, og lær på en forståelig og overskuelig måde alt det, du ikke lærte i skolen eller fik med hjemmefra om økonomi. Du kan se frem til emner som: boligkøb som førstegangskøber, opsparing og investering, at arbejde med forskellige tidshorisonter, budgetplanlægning mod frihed, optimering af aktiv som passiv indkomst og skatteoptimering.

Senkarrieren og den gode overgang

HOLD: 2611-153

TID: 22/3, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

UNDERVISERE: Nina Tange, cand.scient.soc., specialkonsulent, DPU, Aarhus Universitet, og Line Visti Andersson, cand.jur., HD(O) og ejer af Et Rigt Liv

STED: Kemisk Institut, Langelandsgade 140, bygning 1510, auditorium VI, lokale 213

I takt med at vi har fået flere og flere leveår, er der kommet en ny fase i livet: livet fra omkring de 60 år, og frem til man bliver gammel. Med livets forskellige faser og overgange følger normalt også ritualer. Men vi mangler ritualer til senkarrieren og overgangen til pensionslivet. Det betyder, at mange er uforberedte og ikke rigtig har fået overvejet, hvordan man ønsker, at senkarrieren og pensionslivet skal forme sig. Og manglende forberedelse er risikabelt ift. både livskvalitet og helbred. Dagen vil foregå som workshops, hvor du gennem forelæsning, oplæg, relevante værktøjer og refleksion (individuelt og sammen med andre) arbejder med, hvordan du gerne vil forme din senkarriere og livet i den næste livsfase.

Heldagskurser på Moesgaard

– få inspiration og redskaber til dit arbejdsliv

Leder uden kasket

HOLD: 2521-276

TID: 6/11, 1 torsdag, kl. 10.30-16.15

PRIS: 1.600 kr. inkl. forplejning

UNDERVISER: Bodil Egede-Lassen, ledelsesudviklingskonsulent, indehaver af Naturligt Lederskab

Mange fagligt stærke specialister har ledelsesfunktioner uden mandat. Her er det vigtigste redskab for at trives og lykkes dig selv, din personlige autoritet og gennemslagskraft. Men hvordan driver du mennesker, projekter, teams og arbejdsgrupper frem mod målet? Hvordan håndterer du krydspres, kollegaer, der ikke samarbejder optimalt, og konflikter, som du er en del af, når du ikke har den formelle ledelsesautoritet? Forløbet introducerer dig for en række konkrete værktøjer inden for relationsledelse, kommunikation og konflikthåndtering, der gør det muligt for dig at navigere i et krydspres af forventninger. Kurset henvender sig til dig, der i det daglige udøver ledelse, typisk på grund af din faglighed og anciennitet, men som ikke har en formel ledertitel. Du har måske en funktion som projektleder, koordinator, teamleder eller tovholder.

Coaching som transformativ dialog i liv og ledelse

HOLD: 2521-398

TID: 6/11, 1 torsdag, kl. 10.30-16.15

PRIS: 1.600 kr. inkl. forplejning

UNDERVISER: Reinhard Stelter, professor i coaching- og sportspsykologi, Københavns Universitet, og gæsteprofessor på CBS/Master of Public Governance

Ønsker du at få indblik i den nyeste banebrydende udvikling inden for coaching som transformativ dialog, og er du parat til at tænke dialoger og udviklingssamtaler på en helt ny måde? Så er du havnet det rette sted. Med et samfund under stor forandring, som i stigende grad opleves uoverskueligt, bliver coaching og dialog stadig mere betydningsfulde redskaber i hverdagens levede liv og i arbejdslivet. Dyk ned i coaching og coachingpsykologiens verden på dette heldagskursus, og opdag coachingdisciplinen som en refleksiv og samskabende praksis mellem to eller flere personer. Med underviserens eget udviklingsværktøj 'Tredje generations coaching®' lærer du at udvikle værdiorienterede samtaler, der skaber ny viden, refleksioner og perspektiver.

Psykologi & sundhed

En ny livsfase – brug den meningsfuldt

HOLD: 2521-252

TID: 1/9, 7 mandage, kl. 17:15-19.00. (OBS: Ingen undervisning 13/10)

PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Vi lever længere og bedre. Uden det rigtig er gået op for os, har vi fået en helt ny livsfase mellem voksen og gammel. Stadig flere oplever, at de både mentalt og fysisk kan meget mere end forventet, og det derfor ikke er dem, men snarere den ensidige fortælling om forfald og tab, der skal pensioneres. Men hvad skal den nye livsfase bruges til, og hvad skal prioriteres højest, når denne nye begyndelse med større frihed banker på døren? Få forskernes bud på, hvad et godt, sundt og meningsfuldt liv i den tredje alder kan være.

01/09: Modne mennesker kan også være cool. Dorrit Bøilerehauge, adjunkt, forsker i modebranding og aldersdiversitet, Aarhus Universitet

08/09: Den nye livsfase – når 'det er alderbedst'. Poul-Erik Tindbæk, chefkonsulent og ph.d., en3karriere

15/09: Alderdommes biologi – hvordan får man en sund og aktiv aldring (på letforståeligt engelsk). Suresh Rattan, professor emeritus i biogerontologi, Aarhus Universitet

22/09: Skønlitteratur – hvordan kan læsning give livskvalitet? Peter Simonsen, professor i europæisk litteratur, Syddansk Universitet

29/09: Vendepunkter – tab, sorg og vækst. Mai-Britt Guldin, cand.psych. aut., specialist i psykoterapi og seniorforsker, Aarhus Universitet, samt leder af Center for Sorg og Eksistens

06/10: Træning og fysisk aktivitet – hold kroppen ung. Casper Søndénbroe, postdoc i sund aldring, Københavns Universitet

20/10: Hold hjernen skarp med kunst og kreativitet. Lærke Ege-fjord, læge, forfatter og billedkunstner

Trækteori – personlighedens fem byggesten

HOLD: 2521-254

TID: 1/9, 3 mandage, kl. 17:15-19.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Anna Pacak-Vedel, postdoc i psykologi, Aalborg Universitet

Er personlighed noget, man har, eller noget, man gør? I årevis var forestillingen, at man kunne kategorisere mennesker i personlighedsarketyper. Ny forskning peger dog på, at personlighed i højere grad handler om individers kombination af fem afgørende personlighedstræk: 'Big Five'. Hør om de fem personlighedstræk: neuroticisme, ekstroversion, åbenhed, omgængelighed og samvittighedsfuldhed, og om hvordan forskning med afsæt i de fem træk kan være med til at besvare spørgsmål om den menneskelige personlighed.

01/09: 'Big Five' og neuroticisme

08/09: Ekstroversion og åbenhed

15/09: Omgængelighed og samvittighedsfuldhed

Positiv psykologi i hverdagen

HOLD: 2521-183

TID: 2/9, 5 tirsdage, kl. 17:15-19.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Der vil altid eksistere dårligdomme og udfordrende situationer i hverdagen, som kan optage vores tanker negativt, dræne os for energi og få os til at miste overblikket. Men man kan gøre meget for at forebygge det ved at prioritere dét, der gør livet værd at leve – også når man møder modgang. Positiv psykologi er en nyere gren af psykologien, som fokuserer på, hvordan man kan trives og fungere godt i hverdagen, uanset om man er på arbejde eller har fri.

02/09: Introduktion til den positive psykologi. Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA

09/09: Mental robusthed ved sygdom. Nina Tange, cand.scient. soc., specialkonsulent, DPU, Aarhus Universitet

16/09: Motivation i hverdagen. Ib Ravn, ph.d., lektor emeritus, DPU, Aarhus Universitet

23/09: Flow i hverdagen. Jørgen Lyhne, neuropsykolog, konsulent, forfatter

30/09: Glæde og lykke i hverdagen. Louise Tidmand, ph.d., lektor KP, og uddannelseschef i Styrkeakademiet

Vi byder på gratis
livestreamede
forelæsninger

FÅ VIDEN HJEM I STUEN. SE SIDE 12-13

Vores forunderlige hjerne

HOLD: 2521-220

TID: 2/9, 7 tirsdage, kl. 17.15-19.00. (OBS: Ingen undervisning 14/10)

PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Hjernen er kroppens komplekse kommandocenter. Den udgør 2 % af kroppens vægt, men bruger 20 % af kroppens energi og indeholder op mod en billion nerveceller, der er forbundet i et komplekst netværk. Hjernen har muliggjort, at mennesket har gået på Månen, skabt mesterværker inden for filosofi, kunst, litteratur og musik og frembragt avancerede teknologier. Hjernens mysterier har optaget mennesker i århundreder, men hvad ved vi egentlig om denne fabelagtige konstruktion i dag? Forelæsningsrækken dykker ned i en række af hjernens mysterier med afsæt i den nyeste forskning.

- 02/09: Bevidsthed.** Morten Storm Overgaard, professor i kognitiv neurovidenskab, Center for Funktionelt Integrativ Neurovidenskab, Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet
- 09/09: Hukommelse: Fra erindringer til molekyler og retur.** Magnus Kjærgaard, lektor i neurobiologi, Aarhus Universitet
- 16/09: Hjernen og sprog.** Mikkel Wallentin, professor i kognitionsvidenskab, Aarhus Universitet
- 23/09: Køn, hormoner og hjerne.** Michael Winterdahl, seniorforsker, Sexologisk Center, Aalborg Universitetshospital
- 30/09: Hjernen og beslutninger.** Dan Bang, lektor, Center for Funktionelt Integrativ Neurovidenskab, Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet
- 07/10: Den biologiske funktion af søvn og drømme.** Brian Hansen, professor, Center for Funktionelt Integrativ Neurovidenskab, Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet
- 21/10: Samspillet mellem hjerne og tarm.** Nikolaj Rittig, forsker, Institut for Klinisk Medicin – SDCA-Steno Diabetes Center Aarhus, Aarhus Universitet

Mikkel Wallentin svarer på spørgsmål til Hearts & Minds Festival.

Mia Skytte O'Toole fortæller om gode tankevaner i 'Gode vaner'.

Gode vaner

HOLD: 2521-184

TID: 3/9, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Skab en sund livsstil gennem gode vaner. En stor del af vores liv består af faste rutiner og gentagelser. Vaner, som er automatiserede og ligger uden for bevidst handlen. Når vi handler efter en vane, er motivation ikke nødvendig, hvilket gør det nemmere for os at vedligeholde adfærden. Det er godt, hvis vanen er god, men knap så godt, hvis vanen er dårlig for vores liv. Men hvordan skaber vi i første omgang vaner? Og hvordan får vi etableret de gode og ikke de dårlige vaner? I denne forelæsningsrække kaster forskerne lys over vores vaner.

- 03/09: Vaner i hjernen.** Albert Gjedde, professor emeritus i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet
- 10/09: Motivation og træning.** Cecilie Thøgersen-Ntoumani, professor i fysisk aktivitet og adfærdspsykologi, Syddansk Universitet
- 17/09: Søvn.** Ali Amidi, lektor i psykologi, Aarhus Universitet
- 24/09: Kost og ernæring.** Anne Wilhjem Ravn, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital
- 01/10: Gode tankevaner.** Grubleri og bekymringer. Mia Skytte O'Toole, professor i klinisk psykologi, Aarhus Universitet
- 08/10: Nudging og adfærdsændring.** Annemette Staal, adfærdspsykolog

Kan man faste sig sund?

HOLD: 2521-430

TID: 30/9, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Niels Møller, professor, Institut for Klinisk Medicin – Medicinsk Forskningslaboratorium

Kan faste virkelig forlænge livet, dæmpe inflammation og forebygge sygdom? Interessen for periodisk faste vokser, men hvad siger den nyeste forskning om de sundhedsmæssige effekter? Professor Niels Møller forsker i kroppens reaktioner under faste og især i de ketonstoffer, der dannes under længere tids fedtforbrænding. Denne aften dykker han ned i, hvad vi ved – og hvad vi stadig mangler svar på – om faste som medicinsk og biologisk fænomen. Få et videnskabeligt overblik over fordele og begrænsninger ved faste. Er 16 timers faste nok? Er det sikkert for alle? Og virker det i det hele taget?

Er det fedt at have en psykisk diagnose?

HOLD: 2521-222

TID: 6/10, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Rune Kappel, cand.psych. aut. og afsnitsleder, Aarhus Universitet

I Danmark får hver tredje af os på et tidspunkt i livet en psykisk sygdom. Men hvad betyder det egentlig at have en psykisk diagnose? Hvilke fordele og udfordringer følger med? I dag ved vi, at mange psykiske lidelser ikke kun er moderne fænomener – de er dybt forankret i vores arvemasse med rødder i vores evolutionære historie. Har træk, vi nu ser som symptomer eller lidelser, fx ADHD og autisme, engang givet os overlevelsesfordele? Er der en god grund til, at vores sind udtrykker sig så forskelligt? Denne aften stiller vi skarpt på fordele og udfordringer ved at have en psykisk diagnose samt de evolutionære aspekter.

Autisme hos børn og unge

HOLD: 2521-256

TID: 20/10, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

BOG: Mulighed for særpris ved forlaget via holdsiden på fuau.dk

UNDERVISER: Käte From, psykolog, specialist og supervisor i klinisk børne-neuropsykologi

Autisme er en udviklingsforstyrrelse, der medfører en anderledes måde at opleve og være i verden på. Udviklingsforstyrrelsen kan betyde, at man kan have svært ved at overskue sociale sammenhænge og forstå andre menneskers tanker og følelser. Autisme forstås i dag som en spektrumforstyrrelse og kan se ud på vidt forskellige måder. Forelæsningsen giver en introduktion til, hvad autismspektrumforstyrrelse er. Der lægges særlig vægt på begreberne forestillingsevne og empati. Blikket rettes således mod forståelse af adfærd, men også mod forskellige indsatser og former for støtte. Endelig berøres det faktum, at flere og flere børn og unge diagnosticeres med autisme og forskellige mulige årsager til dette.

Lær at leve med tinnitus

HOLD: 2521-221

TID: 21/10, 1 tirsdag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Anne-Mette Mohr, cand.psych. aut., specialist i klinisk psykologi, House of Hearing

Op mod 700.000 danskere skønnes at være plaget af øresusen eller ringen i ørene, som ikke kommer fra omgivelserne. Når man får tinnitus, kan man nemt blive angst og bekymret: Hvordan kan jeg leve med det? Bliver jeg skør? Kan jeg passe mit arbejde og min familie? Hvad hvis det bliver værre? Heldigvis er der meget at gøre for at få tinnitus til at fylde mindre, så glæden ved livet kan fylde mere. Få del i ny viden, og hør, hvordan du kan få et godt liv på trods af tinnitus. Forelæsningsen henvender sig både til personer med tinnitus og andre med interesse for emnet.

Er du dig selv? Hvordan psykologien opfandt selvet

HOLD: 2521-427

TID: 21/10, 3 tirsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Nicklas Runge, ph.d.-studerende i psykologi, Aarhus Universitet

Mere end nogensinde før er vi mennesker rettet mod os selv som unikke individer. Tanker, følelser, livsmål, personligheder, kompetencer, motivationer og relationer til andre mennesker bliver målt, vurderet og sammenlignet i vores virke på arbejdet, i skolen, i familien og i vores egen fortælling om os selv. Er vi tilstrækkeligt samvittighedsfulde og arbejdsomme? Bidrager vi af egen vilje og lyst til fællesskabet og udviklingen af os selv? De fleste kender nok til det pres, der kan opstå fra dette intensive arbejde med 'selvet'. Men hvordan opstod denne form for 'selv'? Vi kigger på psykologiens enorme indflydelse og dens implementering af begreber og kategorier, der har møbleret vores indre liv på ganske nye måder – måske endda opfundet dette indre liv.

21/10: Da psykologien blev til: Om skabelsen af det indre liv

28/10: Psykologien og det 'frie' individ: Tvunget til at være sig selv

04/11: Endepunkt eller afsæt: Kritiske perspektiver på det psykologiske menneske

Lån en bog, lån et liv.
Deltag i psykologisk læseklub

SE SIDE 42

Kend din ryg – få greb om rygsmerterne

HOLD: 2521-137

TID: 22/10, 1 onsdag, kl. 17:15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Birgitte S. Karlshøj, cand.manu., kiropraktor

Har du ondt i ryggen? Så er du ikke alene. På en vilkårlig dag har 880.000 danskere ondt i ryggen. Rygsmerter kan tage pusten fra én, punktere privatlivet og energien til at gå på arbejde. I de senere år har forskningen inden for smerter bidraget med afgørende ny viden om, hvad smerter er, og hvorfor de hos nogle udvikler sig til at blive vedvarende eller tilbagevendende. Rygsmerter påvirkes i høj grad af, hvordan vi tænker, og af vores kultur og det samfund, vi lever i. Undervisningen giver dig ny viden om rygsmerter og viser flere veje til et liv med færre smerter. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Kend din ryg. Få greb om rygsmerterne' (Muusmann Forlag).

Få styr på din søvn

HOLD: 2521-265

TID: 22/10, 3 onsdage, kl. 17:15-19.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Har du svært ved at falde i søvn, vågner du ofte om natten, eller føler du dig stadig træt, når dagen begynder? Så er du ikke alene. Hver tredje dansker oplever søvnbesvær. Forelæsningsrækken dykker ned i søvnens fascinerende univers. Hvad sker der i kroppen og hjernen, mens vi sover? Hvordan påvirker søvnkvalitet vores fysiske og mentale sundhed? Hvad stiller man op med søvnudfordringer, og hvornår er problemet så alvorligt, at det kræver behandling? Få viden og gode råd til at vågne mere veludhvilet.

22/10: Hvad er god søvn, og hvad skal der til for at sove godt?

Ali Amidi, lektor i psykologi, Aarhus Universitet

29/10: Søvnforstyrrelser og behandling. Bobby Zachariae, cand.psych., dr.med. og professor i sundhedspsykologi, Aarhus Universitet, og Kræftafdelingen, Aarhus Universitetshospital

05/11: Musik som sovemedicin. Kira Vibe Jespersen, lektor ved Center for Music in the Brain, Aarhus Universitet

Bobby Zachariae om søvnforstyrrelser i 'Få styr på din søvn'.

Mød Andreas Lieberoth om unge og skærm.

Børn og unge i en digital verden

HOLD: 2521-419

TID: 23/10, 6 torsdage, kl. 17:15-19.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Skærme er blevet en naturlig del af børn og unges liv – fra de første YouTube-videoer til sociale medier, gaming og digital læring. Skærmene er også blevet en fast kilde til bekymring hos forældre, konflikter i familien og diskussioner i den offentlige debat. For hvordan påvirkes børn og unges udvikling og mentale sundhed i en verden fuld af algoritmer og notifikationer? Hvad betyder det for forældreskab, undervisning og for børnene selv? Mange har en mening og bud på svar, men hvad siger forskningen egentlig? Forelæsningsrækken stiller skarpt på børn og unges digitale liv. Få et nuanceret indblik i den digitale virkelighed – nu og i fremtiden.

23/10: Skærmforskning og danske unges trivsel. Andreas Lieberoth, lektor i pædagogisk psykologi, Aarhus Universitet

30/10: Børneperspektiver i skoleregi. Pernille Damm Mønsted Pjedsted, ph.d. og lektor, Læreruddannelsen

06/11: Computerspil. Anne Fiskaali, psykolog og ph.d. i digital trivsel og gaming

13/11: Overvågning, algoritmer og digital omsorg. Daniel M. Blaabjerg-Zederkoff, ph.d.-studerende i pædagogisk psykologi, Aarhus Universitet

20/11: Skærme og børns udvikling. Trine Sonne, lektor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

27/11: Hjerne, afhængighed(?), adfærd og sundhed. Andreas Lieberoth, lektor i pædagogisk psykologi, Aarhus Universitet

Børns udvikling

HOLD: 2521-136

TID: 23/10, 6 torsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

UNDERVISER: Peter Krøjgaard, professor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

Skal man kunne kravle, før man kan gå? Hvordan lærer børn at forstå, hvad andre mennesker vil og ved? Hvordan tilegner børn sig sprog? Og hvordan husker børn begivenheder? Børns udvikling er fascinerende og kompleks. Vi ser dem lære, vokse og udvikle sig i en rivende fart, men hvad foregår der egentlig i deres små hoveder? Gennem psykologiske teorier, eksempler og videooptagelser fra virkelige forsøg stiller vi skarpt på børns udvikling. Fokus vil især være på førskolealderen – en periode, hvor de vigtige grundsten for bl.a. sprog, tænkning og social forståelse bliver lagt.

Fordybelse i mindfulness og meditation

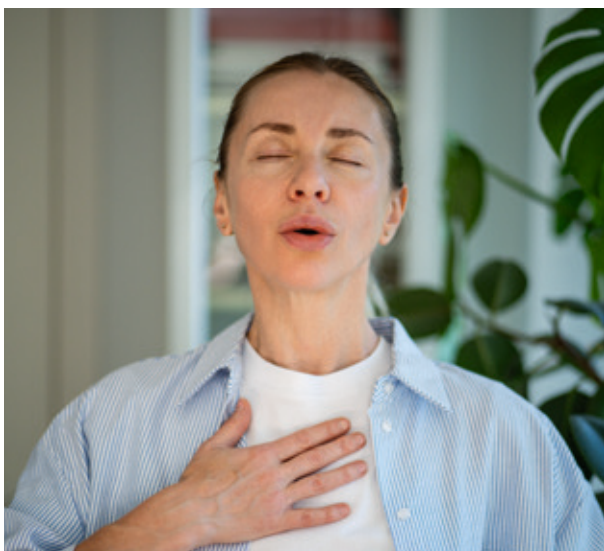
HOLD: 2521-420

TID: 25-26/10, 1 weekend, kl. 10.00-16.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr. OBS: Medbring liggeunderlag og tæppe

UNDERVISERE: Jacob Piet, psykolog, ph.d. i mindfulness, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet, og Gull-Maja la Cour, cand.psych. og mindfulnessinstruktør

Mindfulness handler om evnen til bevidst nærvær og intimitet med livet – som det udfolder sig fra øjeblik til øjeblik. At arbejde med mindfulness handler bl.a. om at træne evnen til at iagttage tanker, følelser og kropslige fornemmelser med en venlig og ikke-dømmende opmærksomhed. I en tid præget af stress, forandring og effektivitet kan det være en stor udfordring at være nærværende. Men evnen kan trænes og være et middel til stresshåndtering, forebyggelse af depression og forbedring af livskvalitet, relationer og samarbejde. Ny forskning viser, at mindfulnessbaserede interventioner er blandt de mest effektive metoder til forbedring af mental sundhed. Undervisningen vil foregå i en dynamisk vekselvirkning mellem teori og praksis.

God vejtrækning: En vej til mental sundhed

HOLD: 2521-411

TID: 26/10, 1 søndag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

Åndenød, hjertebanken og manglende overblik. Stress og angst kan ramme alle i både små og store doser. Men vidste du, at evolutionen har udstyret os alle med en 'stopknap', der kan dæmpe stress og øge mental sundhed? Det handler om din vejtrækning. Dyb og bevidst vejtrækning kan være en effektiv metode til at reducere stress og angst og forbedre vores generelle velbefindende. Vi stiller skarpt på, hvad der sker i hjernen, nervesystemet og kroppen, når vi er stressede, og hvordan bevidst vejtrækning kan være en nøgle til øget mental sundhed. Prøv forskellige vejtrækningsøvelser, og hør, hvordan vejtrækningsteknikker kan integreres i dagligdagen.

Hukommelsens mysterier

HOLD: 2521-346

TID: 28/10, 5 tirsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Hukommelsen kan spille os et puds, fremkalde følelser, vi troede, vi havde glemt, eller fordreje minder, så de med tiden ændrer karakter. Hvad er det for nogle mekanismer, der styrer, hvordan vi husker, glemmer og bearbejder erfaringer – og hvorfor brænder visse oplevelser sig ind i vores bevidsthed, mens andre synes at forsvinde sporløst? Forelæsningsrækken inviterer til en dybere forståelse af hukommelse og erindringer med en række eksperter fra CON AMORE – Center for Selvbiografisk Hukommelsesforskning ved Aarhus Universitet.

28/10: Introduktion til hukommelse og de første minder.

Peter Krøjgaard, professor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

04/11: Børns episodiske hukommelse.

Peter Krøjgaard, professor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

11/11: Kan vi stole på det, vi husker?

Trine Sonne, lektor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

18/11: Følelsernes kraft – nostalgi og minder.

Alejandra Zaragoza Scherman, adjunkt i psykologi, Aarhus Universitet

25/11: Demens og hukommelse hos ældre.

Katrine Willemoes Rasmussen, ph.d., seniorforsker ved Psykologisk Institut, Aarhus Universitet

En sund tarm

HOLD: 2521-399

TID: 28/10, 5 tirsdage, kl. 17:30-19:15

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Ondt i maven? Du er lang fra alene. I de senere år har forskningen tydeliggjort, hvor vigtig en sund tarm er for både krop og sind. Tarmen har sit eget nervesystem, er hjemsted for milliarder af gavnlige mikroorganismer og spiller en central rolle i alt fra fordøjelse til immunforsvar og hormonbalance. Bliv klogere på tarmens funktion, udbredte lidelser og på, hvordan din kost påvirker tarmens sundhed. Hør, hvad du selv kan gøre for at styrke din tarm, og hvornår det er tid til at søge professionel hjælp.

28/10: Tarmen og mikroorganismer – i medgang og modgang.

Christian Lodberg Hvas, professor og overlæge, Lever-, Mave- og Tarmsygdomme, Aarhus Universitetshospital og Aarhus Universitet

04/11: Forstoppelse og irritabel tyktarm.

Lotte Fynne, speciallæge og forsker i mave-tarm-lidelser

11/11: Fødevarers betydning for tarmens sundhed.

Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital

18/11: Cøliaki – glutenintolerance.

Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital

25/11: Hvornår bør du søge læge – laktoseintolerans, inflammatorisk tarmsygdom m.m.

Janne Fassov, overlæge, Lever-, Mave- og Tarmsygdomme, Aarhus Universitetshospital

Lad kreativiteten blomstre

HOLD: 2521-422

TID: 9/11, 1 søndag, kl. 10:00-16:00

PRIS: 540 kr., studerende 290 kr. inkl. materialer

UNDERVISER: Lærke Egefjord, læge, forfatter og billedkunstner

Når du dykker ned i akvarellens verden, skaber du et kreativt frirum for dig selv. Du får muligheden for at træde ind i en boble af flow, hvor tid og sted forsvinder. Forskning viser, at dette øjeblik af fordybelse og kreativ udfoldelse kan hjælpe dig med at slippe stress og bekymringer i hverdagen. Hør, hvordan kunst og kreative sysler påvirker din hjerne og krop, og hvordan det kan bidrage til at styrke din mentale sundhed og forebygge stress. Teorien går hånd i hånd med en kreativ praksis, hvor du bliver guidet gennem en række teknikker, som gør det nemt og sjovt at arbejde med akvarel.

Vejen tilbage efter hjernerystelse

HOLD: 2521-428

TID: 10/11, 1 mandag, kl. 17:15-19:00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Jørgen Feldbæk Nielsen, klinisk professor i neurorehabilitering, Hammel Neurocenter, Aarhus Universitet

Hvert år rammes tusindvis af danskere af en hjernerystelse, der sætter livet på standby. Når man lider af hjernerystelse, bliver sanserne så overbelastede, at selv et almindeligt hverdagsliv kan føles for højtlydt og overvældende. Mange isolerer sig og kæmper med eftervirkninger i flere år efter hændelsen. Men hvad ved vi egentlig om behandlingen af denne udbredte, men uforudsigelige lidelse? Hvilke behandlingsmuligheder findes der i Danmark i dag? Hvordan genoptrænes hjernen – skal man holde sig i ro, eller er fysisk aktivitet bedre? Hvilke fysiske og mentale udfordringer følger med? Og hvordan finder man vejen tilbage til sig selv igen efter skaden?

Broderi på recept?
Hør, hvad kreative
sysler kan gøre for os

SE SIDE 41

Narrativ identitet, psykisk lidelse og bedring

HOLD: 2521-429

TID: 10/11, 4 mandage, kl. 17.30-19.15

BOG: Mulighed for særpris ved forlaget via hold-siden på fuau.dk

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Narrativ identitet er de historier, vi mennesker danner om vores liv for at forstå os selv. Livshistorier binder fortid, nutid og fremtid sammen og forklarer, hvorfor vi er blevet den, vi er, og hvor vi er på vej hen. Men hvorfor er narrativ identitet vigtigt? Hvordan påvirkes livshistorier af psykisk lidelse, og kan de være en ressource for bedring? Undervisningen henvender sig til alle med interesse i psykisk lidelse – som professionel, pårørende, eller hvis du selv er ramt af psykisk lidelse. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Fortællinger om psykisk lidelse og bedring' (Aarhus Universitetsforlag).

10/11: Hvad er narrativ identitet, og hvorfor er det vigtigt? Dorte Kirkegaard Thomsen, professor i kognitionspsykologi, Aarhus Universitet

17/11: Hvordan påvirkes narrativ identitet af psykisk lidelse? Dorte Kirkegaard Thomsen, professor i kognitionspsykologi, Aarhus Universitet

24/11: Hvordan kan narrativ identitet være en ressource for bedring? Rikke Amalie Agergaard Jensen, postdoc i psykologi, Aarhus Universitet

01/12: Hvordan kan man arbejde terapeutisk med narrativ identitet for at støtte bedring? Dinne Skjærlund Christensen, postdoc i psykologi, Aarhus Universitet

Funktionelle lidelser – når kroppen siger fra

HOLD: 2521-431

TID: 24/11, 3 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

Hvad sker der, når kroppen reagerer med smerter, træthed eller fordøjelsesproblemer – uden at lægerne kan finde en tydelig fysisk forklaring? Funktionelle lidelser er komplekse tilstande, hvor kroppens funktion er forstyrret, men hvor traditionelle undersøgelser ofte ikke viser noget unormalt. Det kan føre til misforståelser, frustration og udfordringer for både patienter og sundhedsvæsenet. Funktionelle lidelser inkluderer bl.a. diagnoserne fibromyalgi, kronisk træthedssyndrom og irritable tyktarm. Men hvad er en funktionel lidelse egentlig? Hvad er årsagerne? Findes der behandlinger? Og hvordan tackler man hverdagen med en funktionel lidelse?

24/11: Hvad er funktionelle lidelser? Cecilia Pihl Jespersen, læge og ph.d.-studerende i medicin, Aarhus Universitet

01/12: Funktionelle lidelser og hjernen. Lise Kirstine Gormsen, psykolog, specialist i psykoterapi og professor i sundhedspsykologi, Aarhus Universitet

08/12: Behandlingsmuligheder. Lisbeth Frostholt, chefspsykolog og professor i sundhedspsykologi, Aarhus Universitet

Kort og godt om gigt. Slid- og leddegigt

HOLD: 2521-424

TID: 1/12, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Mogens Pfeiffer Jensen, speciallæge i reumatologi, lektor og ph.d., Aarhus Universitet

Slidgigt er en folkesygdom, og det er den mest udbredte af alle gigtsygdomme. Over 300.000 danskere har fået diagnosen, og nogle lever fint med sygdommen, mens andre har voldsomt forringet livskvalitet. Leddegigt er en inflammatorisk gigtsygdom, og ca. 1.700 personer får hvert år stillet diagnosen kronisk leddegigt i Danmark. Men hvad er gigt egentlig? Hvad er forskellen på slid- og leddegigt, og hvad kan man selv gøre for at bevare et godt og aktivt liv? Hør om sygdommens årsager, symptomer og behandlingsmuligheder.

Kort og godt om forhøjet blodtryk

HOLD: 2521-425

TID: 2/12, 1 tirsdag, kl. 17.15-20.00

PRIS: 275 kr., studerende 145 kr.

UNDERVISER: Kent Lodberg Christensen, overlæge, dr.med. i hjertesygdomme, Aarhus Universitetshospital

Hvert minut pumper dit hjerte blod rundt i kroppen. Nogle gange stiger trykket i blodkarrene – fx når du er stresset. Men du kan også være genetisk disponeret for forhøjet blodtryk (hypertension), og tilstanden kan være livstruende. Forhøjet blodtryk er den vigtigste risikofaktor for hjerte-kar-sygdom. 20-25 % af voksne har forhøjet blodtryk, de fleste i lettere grad. Men hvad er blodtrykket egentlig, hvordan varierer det, og hvorfor er det farligt, når det er for højt? Bliv klogere på blodtrykket, og hør, hvordan man måler det og fortolker målingerne, hvornår og hvordan man bliver syg af det, og hvordan det behandles, så man undgår sygdom.

Forstå vores følelsesmæssige landskab – og skab stærkere relationer med emotionsfokuseret terapi

HOLD: 2521-421

TID: 2/12, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Ina Skyt, autoriseret psykolog, ph.d., selvstændig psykolog og parterapeut

Emotionsfokuseret terapi (EFT) bygger på tilknytningsteori og sætter følelser i centrum for terapeutisk forandring. Vores følelser fungerer som et indre kompas, der guider os i forhold til vores tilknytningsbehov, og både indre oplevelser, reaktioner og relationelle mønstre kan forstås i lyset af dette. Formålet med EFT er at styrke trygge bånd, hvor følelsesmæssige oplevelser kan udforskes og forandres. Metoden blev oprindeligt udviklet som parterapi, men anvendes i dag også med familier og enkeltpersoner og har vist sig virkningsfuld ved blandt andet angst, depression og PTSD. Bliv introduceret til EFT's grundlæggende principper og praksis.

Taknemmelighed

HOLD: 2521-426

TID: 9/12, 1 tirsdag, kl. 17:15-21:15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Jane Flarup, cand.mag., master i positiv psykologi

TAK. Tre bogstaver, der tilsammen kan give dig et bedre liv. Gennem mere taknemmelighed i dagligdagen kan du opleve øget velvære og sundhed og få stærkere relationer. At føle taknemmelighed er et nyt forskningsområde, som ligger i forlængelse af forskning i anerkendelse. Taknemmelighed er en del af den positive psykologi, som har fokus på det, der fungerer hos mennesker, frem for psykiske dysfunktioner. Undervisningen gennemgår forskningen i taknemmelighed siden Aristoteles og frem til nutidens psykologiske forskning i trivsel og livskvalitet og giver eksempler på taknemmelighedsøvelser.

Broderi på recept

HOLD: 2521-423

TID: 9/12, 1 tirsdag, kl. 17:15-20:15

PRIS: 325 kr., studerende 190 kr. inkl. mini-broderi-kit

UNDERVISERE: Lærke Egebjerg, læge, forfatter og billedkunstner, og Trine Runge Jessen, tekstilsigner og broderist

Kreative processer kan styrke vores mentale sundhed og dæmpe symptomer på netop stress, angst, depression og uro – man bliver ligefrem bedre til at koncentrere sig, hvis man arbejder med sine hænder, mens man lytter til et foredrag. Men hvad sker der egentlig i hjerne og krop, når vi kaster os ud i et kreativt projekt? Hvordan skaber man de bedste rammer for den kreative proces? Og hvorfor er resultatet af det kreative arbejde slet ikke det vigtigste, når vi taler mental sundhed? Vær med, når Broderisten, Trine Runge Jessen, sætter ild i nålene og deler tips og tricks inden for kunsten at brodere korssting sammen med læge Lærke Egebjerg, som gør dig klogere på, hvorfor arbejde med hænderne på ingen måde er spild af tid.

Kort og godt om grubleri og bekymring

HOLD: 2521-456

TID: 9/12, 1 tirsdag, kl. 17:15-21:15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Stine Bjerrum Møller, lektor i psykologi, Syddansk Universitet

Hvad er grubleri og bekymring egentlig? Hvorfor gør man det? Hvordan påvirker det humøret og hverdagen? Og hvordan kan man ændre sine vaner? Forskning viser, at det faktisk har større betydning, hvordan man tænker, end hvad man tænker på. Når man grubler og bekymrer sig, påvirker det humøret, trivslen og adfærden negativt. Få viden om grubleri og bekymring, og hør, hvordan det påvirker os i hverdagen. Med praktiske råd og enkle øvelser får du inspiration til at håndtere negative følelser uden at blive fanget i grubleri og bekymring. Undervisningen tager afsæt i 'Kort og godt om grubleri og bekymring' (Dansk Psykologisk Forlag).

Hjernemad

HOLD: 2611-087

TID: 19/1, 5 mandage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Det, vi spiser, påvirker vores fysiske og psykiske sundhed, men vi glemmer det tit i hverdagen. Så hvordan påvirker kosten rent faktisk vores hjerne og mentale sundhed? Findes der særlige fødevarer, der egner sig godt til at give hjernen energi? Hvad er sammenhængen mellem tarmen og hjernen? Og hvilken rolle spiller vores sanser? Få eksperternes svar på de gådefulde sammenhænge mellem hjernen og mad.

19/01: Introduktion til hjernen, og hvorfor den har brug for mad. Per Bendix Jeppesen, lektor i endokrinologi, Aarhus Universitetshospital

26/01: Duft, smag og hjerne. Alexander Wieck Fjældstad, læge og lektor i lugtesans, Flavour Institute, Aarhus Universitet, og Centre for Eudaimonia and Human Flourishing, University of Oxford

02/02: Toptrimmede tarme og tanker. Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital

09/02: Hjerne kemi og spiseadfærd. Jakob Linnet, dr.med., ph.d., cand.psych. aut., leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital

16/02: Kost, hjerne og mental sundhed. Gregers Wegener, læge og professor i klinisk medicin, Aarhus Universitetshospital

Kom med til Hearts & Minds Festival om hjernen 19-21/9

SE BAGERST I PROGRAMMET ELLER HEARTS-MINDS.DK

Psykologi på et semester

HOLD: 2611-138

TID: 20/1, 9 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 1.150 kr., studerende 575 kr.

Hvordan fungerer menneskets hukommelse, og hvordan lærer vi? Hvad påvirker vores sociale adfærd, og hvordan udvikles vores personlighed? Psykologi handler om at forklare, hvorfor vi mennesker oplever, lærer, føler, tænker, handler og udvikler os, som vi gør. Med udgangspunkt i klassiske teorier og ny forskning får du indblik i en række af psykologiens vigtigste milepæle og centrale begreber – på ét semester.

20/01: Udviklingspsykologi. Peter Krøjgaard, professor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet

27/01: Pædagogisk psykologi. Andreas Lieberoth, lektor i pædagogisk psykologi, Aarhus Universitet

03/02: Klinisk psykologi. Lynn Ann Watson, lektor i psykologi, Aarhus Universitet

10/02: Personlighedspsykologi. Anna Pacak-Vedel, adjunkt i psykologi, Aalborg Universitet

17/02: Socialpsykologi. Christopher Kehlet Ebbrecht, ph.d. i psykologi, Aarhus Universitet

24/02: Neuropsykologi. Thomas Alrik Sørensen, lektor i kognitiv neuropsychologi og neuropsykologi, Aalborg Universitet

03/03: Kognitionspsykologi. Simon Nørby, lektor i kognitionspsykologi, Aarhus Universitet

10/03: Sundhedspsykologi. Mimi Yung Mehlsen, professor i psykologi, Aarhus Universitet

17/03: Anvendt psykologi. Thomas Koester, human factors specialist, FORCE Technology

Medicin på et semester

HOLD: 2611-208

TID: 20/1, 6 tirsdage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Lægevidenskaben vil altid være et felt i riven- de udvikling, hvor der opdages sygdomme og udvikles nye behandlingsformer. Hver dag arbejder lægerne for at holde os sunde og raske og praktiserer et grundigt detektivarbejde i jagten på den rigtige diagnose eller behandling. Dette arbejde kræver en grundlæggende forståelse af menneskekroppen. Forelæsningsrækken er en introduktion til de grundlæggende medicinske områder.

20/01: Fysiologi - Din krops funktioner – hvordan virker den egentlig?

Helle Prætorius Øhrwald, professor i medicinsk fysiologi ved Aarhus Universitet

27/01: Immunologi – hvordan forsvaret kroppen sig?

Trine Hyrup Mogenssen, professor i infektionsimmunologi, Aarhus Universitet

03/02: Genetik – hvad fortæller dine gener?

Jacob Giehm Mikkelsen, professor i genetik og genterapi, Aarhus Universitet

10/02: Personlig medicin – kan behandling tilpasses den enkelte?

Claus Højbjerg Gravholt, professor i endokrinologi, Aarhus Universitet

17/02: Biokemi – hvad fortæller en blodprøve?

Birgitte Sandfeld Paulsen, ph.d., klinisk lektor, afdelingslæge, Blodprøver og Biokemi, Hospitalet Midt

24/02: Epidemiologi – hvem er det, der bliver syge – og hvorfor?

Mette Nørgaard, professor i epidemiologi, Aarhus Universitet

Kærlighedens psykologi

HOLD: 2611-118

TID: 20/1, 3 tirsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Asger Neumann, psykolog og ekstern lektor i psykologi, Aarhus Universitet

Kærligheden er størst af alt. Vi tror på den, længes efter den, drømmer om den – og kæmper for den. Hvad betyder kærlighed egentlig? Hvilke kvaliteter rummer den – fra mor-barn-forholdet over romantisk lidenskab til erotisk besættelse, fra flygtig forelskelse til livslangt venskab? Hvordan styrker vi vores parforhold og bevarer gnisten gennem hele livet? Undervisningen udforsker kærlighedens væsen gennem begreber som tilknytning, omsorg, sex og begær. Vi trækker på psykologi, filosofi og skønlitteratur og inddrager cases fra parterapi og klinisk praksis.

Psykologisk læseklub – lån en bog, lån et liv

HOLD: 2611-193

TID: 21/1, 18/2, 18/3, 15/4 og 20/5. 5 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr. Karen Margrethe Schifter Kirketerp, cand.psych. aut.

Litteratur er et unikt medie med en helt særlig kraft til at overskride grænser. Vi reagerer og oplever følelser, i takt med at vores øjne glider over ordene. I denne læseklub dykker vi ned i de psykologiske aspekter og effekter ved at læse litteratur. Der vil løbende være små faglige oplæg om litteraturterapi og om krydsfeltet mellem psykologi og litteratur. Læseklubben er for alle, der har lyst til at være åbne over for litteraturen, egne og andres oplevelser. De udvalgte værker oplyses senere på fuau.dk.

Oplev den gode festivalstemning til Hearts & Minds på Dokk1 i weekenden 19.-21. september.

Lene Vase fortæller om placebo i 'Tankens kraft'.

Tankernes kraft

HOLD: 2611-088
TID: 21/1, 6 onsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Mennesker tænker tusindvis af tanker hver eneste dag. Som regel kører tankerne som en indre, vanemæssig dialog, der opleves som så naturlig, at vi først bliver opmærksomme på den, når vi bliver bedt om at stoppe. Og det kan være næsten umuligt at stoppe et tankemylder og tænke på 'ingen-ting'. Men hvilken indflydelse har den konstante strøm af bevidste og ubevidste tanker egentlig på vores hverdag, liv og helbred? En række eksperter stiller skarpt på tankerne fra forskellige perspektiver.

- 21/01: Placebo.** Lene Vase, cand.psych., dr.med., professor i neurovidenskabelig psykologi, Aarhus Universitet
- 28/01: Hypnose som behandling af sygdom og lidelse.** Peder Olesgaard, fhv. praktiserende læge
- 04/02: Tanker og teknologi – bevægelse ved tankens kraft.** Benjamin Svejgaard, læge og hjerneforsker, Aalborg Universitet
- 11/02: Religion, spiritualitet og helbred.** Armin W. Geertz, professor emeritus i religionsvidenskab, Aarhus Universitet
- 18/02: Fantasi.** Andreas Lieberoth, lektor i pædagogisk psykologi, Aarhus Universitet
- 25/02: Mindfulness, stress og hjerne.** Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

Mental sundhed i hverdagen

HOLD: 2611-164
TID: 22/1, 6 torsdage, kl. 17.30-19.15
PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Vores mentale sundhed har stor indflydelse på vores livskvalitet og på risikoen for at udvikle psykiske lidelser. Ifølge Sundhedsstyrelsen betegner mental sundhed en tilstand, hvor man trives, fordi man udfolder og udvikler sine evner, formår at håndtere dagligdagens udfordringer og indgår i fællesskaber med andre mennesker. For at opnå mental sundhed lyder nogle af rådene bl.a., at vi skal spise sundt og varieret, sove godt, huske at slappe af og tage en pause fra bekymringerne. Seks eksperter gør rådene for mental sundhed mere konkrete. Få inspiration til at passe godt på dit mentale helbred.

- 22/01: Søvn og mental sundhed.** Ali Amidi, lektor i psykologi, Aarhus Universitet
- 29/01: Kan du spise dig tilpas?** Anne Wilhjelms Ravn, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital
- 05/02: Psykisk sygdom og terapeutiske værktøjer.** Dorthe Raff, cand.psych. aut.
- 12/02: Forstå dit nervesystem, og styr uden om den usunde stress.** Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet
- 19/02: Fysisk aktivitet – hvad og hvor meget skal der til?** Marina Aagaard, træningsekspert, master i fitness og træning og ekstern underviser, Syddansk Universitet
- 26/02: Brug hænderne, og få ro i hovedet.** Lærke Egebjerg, læge, forfatter og billedkunstner

Den stressede hjerne – fra stress til resiliens

HOLD: 2611-163
TID: 24/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00
PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.
UNDERVISER: Karen Johanne Pallesen, lektor, biolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet

Forskellige begivenheder kan få os til at skruer op for stressen. Det kan være små problemer i dagligdagen, store personlige omvæltninger ved tab af en nærtstående eller oplevelsen af global meningsløshed og uretfærdighed. Uanset årsagen aktiverer hjernen laveste fællesnævner, nemlig kontroltab og uforudsigelighed, og igangsætter et alarmberedskab, som mobiliserer kroppens ressourcer. Ny forskning har givet ny forståelse for den særligt voldsomme stress, hvor en primitiv del af nervesystemet tager over, og der indtræder en grad af passivitet i stedet for mobilisering. Få indblik i den nyeste forskning på området, og få viden og værktøjer til stresshåndtering. Undervisningen veksler mellem teoretiske oplæg, dialog, refleksioner og øvelser.

Din hjerne snyder dig

HOLD: 2611-196
TID: 16/2, 1 mandag, kl. 17.30-21.15
PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.
UNDERVISER: Jakob Linnet, dr.med., ph.d., cand.psych. aut., leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital

Hvad enten det handler om en trang til at spille om penge, overspise, drikke eller andet, er det hjernen, der snyder os til afhængighed. Afhængighed kan antage mange former. Men hvorfor udløses denne kraftige, tilsyneladende ukontrollerbare trang? Og hvordan slipper man ud af den igen? Denne aften dykker vi ned i den nyeste forskning i hjernen og afhængighed. Hør bl.a. om hjernens belønningssystemer, og hvordan det er forventningen om fx at drikke, spille eller spise, der gør os afhængige. Bliv klogere på, hvorfor og hvordan hjernen snyder os, og hør om afhængighedens basale mekanismer. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Din hjerne snyder dig' (Gyldendal, 2021).

Sindets labyrint – når psyken udfordres

HOLD: 2611-202

TID: 18/2, 5 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

UNDERVISER: Louise Margrethe Pedersen, cand.psych. specialkonsulent, Rådgivnings- og Støttecetret, Aarhus Universitet

Hvordan påvirker psykiske lidelser vores tanker, følelser og adfærd? Vi dykker ned i nogle af de mest udbredte psykologiske diagnoser. Hvordan kommer de til udtryk, hvad ligger bag, og hvordan påvirker de hverdagen for dem, der lever med dem? Gennem den nyeste viden får du et indblik i de mekanismer, der skaber og vedligeholder disse tilstande. Hør også, hvordan moderne behandling og strategier kan hjælpe den enkelte til et bedre liv. Undervisningen er for alle med interesse i psykologi – uanset om du arbejder med mennesker, kender nogen, der er ramt, eller blot ønsker at forstå sindets kompleksitet bedre.

18/02: Angst

25/02: Depression

04/03: ADHD

11/03: Autismespektrumforstyrrelser

18/03: Personlighedsforstyrrelser

Den gode samtale

HOLD: 2611-197

TID: 23/2, 5 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Samtalen er grundstenen i alle vores relationer. Vi taler sammen hver dag, udveksler ord og holdninger, men hvad sker der egentlig, når vi samtaler? I en tid præget af hurtige beskeder og konstante skift mellem kommunikationskanaler sætter vi i denne forelæsningsrække fokus på den fokuserede og nærværende samtale. Vi undersøger, hvordan den gode dialog kan styrke privatliv, arbejdsliv og samfundsliv, og hvad der skal til, for at den bliver både meningsfuld og udviklende.

23/02: Kunsten at tale sammen – hvordan gør man egentlig?

Jakob Steensig, lektor i lingvistik, Aarhus Universitet

02/03: Psykologiens veje til de gode samtaler i relationer.

Asger Neumann, psykolog og ekstern lektor i psykologi, Aarhus Universitet

09/03: Samskabende møder – den professionelle samtale.

Linda Greve, ph.d. og leder af VIA Uddannelsesakademi

16/03: Stemmen og kropssproget i samtalen. Linda Greve, ph.d. og leder af VIA Uddannelsesakademi

23/03: Tavshed i den offentlige samtale. Ejvind Hansen, forskningschef i journalistisk filosofi, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

Videnskaben bag maden om svampe 6/11

SE SIDE 48

To fag, ét emne: Hvad er bevidsthed?

HOLD: 2611-198

TID: 2/3, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISERE: Morten Storm Overgaard, professor i kognitiv neurovidenskab, Center for Funktionelt Integrativ Neurovidenskab, Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet, og Asger Kirkeby-Hinrup, docent, Teoretisk Filosofi, Lunds Universitet, Sverige

Der findes videnskabelige mysterier, hvor vi ikke ved, hvordan vi overhovedet skal begynde at tænke om dem. Et af disse mysterier er vores bevidsthed, for hvad er bevidsthed egentlig? Kan vores bevidsthed forklares af hjernens processer, eller har den sin egen beskaffenhed? Og er bevidstheden noget unikt og særligt ved mennesket? Bliv klogere på et af videnskabens store mysterier ud fra to faglige synspunkter.

17.15: Filosofien om bevidsthed

18.45: Pause

19.15: Neurovidenskaben om bevidsthed

20.45: Spørgsmål

Tarmen – fra ende til anden

HOLD: 2611-141

TID: 4/3, 2 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISERE: (04/03) Lotte Fynne, speciallæge og forsker i mave-tarm-lidelser, og (11/03) Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital

Vores tarmsystem er afgørende for vores liv og velvære, men dets funktioner er helst ikke noget, man taler om i de bedre selskaber. De seneste år har forskningen dog i stigende grad understreget vigtigheden af en sund og velfungerende tarm, og emnet er med tiden blevet mindre tabubelagt. Tarmen har en utroligt kompleks fysiologi. Den har bl.a. sit helt eget nervesystem, opsuger næringsstoffer og producerer hormoner, der er afgørende for vores daglige liv. Bliv klogere på tarmsystemet, når to eksperter gennemgår tarmens funktion, de mest almindelige forstyrrelser af tarm og afføring og ernæringens betydning for tarmen.

Det kommunikerende sundhedsvæsen

HOLD: 2611-195

TID: 18/3, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISERE: Lea Lund, seniorforsker ved Center for Fælles Beslutningstagning og lektor i kompetenceudvikling ved Syddansk Universitet. Vibeke B. Andersen

Har du nogensinde prøvet at gå ud fra en konsultation hos din læge og være lidt i tvivl om, hvad der blev aftalt, og hvorfor du skal have den behandling, der blev besluttet? Det har de fleste faktisk oplevet. Det kan være, fordi lægevidenskaben er et højt specialiseret fagsprog. Såkaldt 'fælles beslutningstagning' handler om, at samtalerne om behandling af sygdom foregår i et dialogisk samarbejde mellem patient og læge. Bliv klogere på fælles beslutningstagning fra et forskningsperspektiv, og hør erfaringer fra en patients oplevelser med fælles beslutningstagning i psykiatrien. Hør, hvad man som patient selv kan gøre for at være mere med i processen om sin behandling.

Når hjertet går i stå

HOLD: 2611-201

TID: 19/3, 2 torsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Hans Kirkegaard, professor emeritus i akutmedicin, Aarhus Universitet

Hvert år rammes tusindvis af danskere af hjertestop – en af de mest akutte og livstruende medicinske tilstande. Men hvad sker der i kroppen, når hjertet pludselig stopper? Hvordan virker genoplivning, og hvad er den videre behandling? Forelæsningsne stiller skarpt på den nyeste viden om hjertestop. Hør om anatomi, fysiologi, diagnose og behandling – og lidt om forebyggelse. Hvad sker der fra de første afgørende sekunder, hvor hurtig handling er altafgørende, til den videre behandling på hospitalet? Hør også, hvordan nye teknologier kan revolutionere den måde, vi opdager og håndterer hjertestop på. Endelig belyses det, hvorfor man bør tænke sig rigtig godt om, før man afstår fra genoplivning.

Det nordiske køkken – plantebaseret kost og sundhed

HOLD: 2611-309

TID: 23/3, 1 mandag, kl. 17.30-20.30

PRIS: 275 kr., studerende 140 kr.

UNDERVISER: Mette Borre, klinisk diætist, Aarhus Universitetshospital

I de nye kostråd – De Nordiske Næringsstofanbefalinger (2023) – er der lagt op til, at planteriget bør fylde mere på vores tallerken. Samtidig får kød – særligt fra de firbenede – kun en beskeden plads. Men hvad vil det sige at spise plantebaseret? Hvilke plantebaserede fødevarer gemmer sig i det nordiske spisekammer, som er gode for vores helbred? Og er det godt for alle at spise mere plantebaseret og mindre kød? Er der aldersgrupper eller patientgrupper, fx i forbindelse med knogleskørhed eller tarmproblemer, hvor det kan være uhenigtsmæssigt? Bliv klogere på det nordiske køkken, de nye nordiske kostråd, plantebaseret kost og sundhed.

Kort og godt om overgangsalderen

HOLD: 2611-199

TID: 24/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Ditte Trolle, overlæge og speciallæge i gynækologi og obstetrik, Center for Kønsidentitet, Aalborg Universitetshospital

Kvindens overgangsalder medfører store ændringer i kroppen og til tider også i sindet. Men hvad er det, der sker? Hvordan klarer man overgangen så nemt som muligt? Og hvad med hormoner, humørsvingninger og sexliv? Spørgsmålene trænger sig på, når man som kvinde træder ind i overgangsalderen. Det er en livsfase, som nogle mærker meget til, og andre næsten intet. Bliv klogere på, hvordan du kan forstå og finde vej igennem overgangen. Undervisningen tager afsæt i bogen 'Kort og godt om overgangsalderen' (Dansk Psykologisk Forlag).

Få styr på dit høretab

HOLD: 2611-200

TID: 24/3, 1 tirsdag, kl. 19.30-21.15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Anne-Mette Mohr, cand.psych. aut., specialist i klinisk psykologi, House of Hearing

God hørelse er afgørende for livskvaliteten. Imidlertid er der mange fordomme om høretab, og disse fordomme er ofte årsag til, at man ikke får gjort noget ved høretabet. Hvad enten man er yngre eller ældre. Høretab er også ofte forbundet med træthed, fordi det kræver energi at indfange og forstå, hvad der bliver sagt, også selvom man har høreapparat. Hvad kan man selv og omgivelserne gøre for at leve godt med høretab? Få indblik i, hvordan hørelsen fungerer, og hvilken rolle et høreapparat spiller, når man hører dårligt. Hør også om strategier til at få samtalen til at fungere, når der er et høretab på spil.

Natur og sundhed – naturens helbredende kræfter

HOLD: 2611-194

TID: 26/3, 1 torsdag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Peter Thybo, master i læreprocesser, PD i alm.pæd., fysioterapeut, certificeret specialist i arbejdsliv samt CEO i SundhedsUniverset.com

Hvorfor sidde inde, når alt håb er ude? Naturen kan give os jordforbindelse og ro, lindre stress og virke helbredende ved fysisk sygdom. Men hvad er det, naturen kan og gør ved os mere præcist? Hvorfor påvirker naturen vores trivsel – både fysisk og mentalt? Med afsæt i den nyeste forskning stiller undervisningen skarpt på naturens stærke sundhedsfremmende og helbredende virkninger på os mennesker. Få en større forståelse for menneskets styrke og nødvendige forbindelse til naturen, og bliv klogere på naturterapi. Hør om teknikker til at opnå mere indre ro, balance og overskud i hverdagen gennem naturen.

Natur & univers

Tal

HOLD: 2521-180

TID: 1/9, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Henrik Kragh Sørensen, professor i videnskabsteori, Københavns Universitet

Vi måler og vejer som aldrig før, og tal styrer vores individuelle hverdag og vores samfund og videnskab. Tal kan være tørre, men de kan også være fascinerende. De kan være synlige som klokkeslæt og busruter, hårdtslående som eksamenskarakterer eller mere skjulte som dem, der indgår i videnskab og politiske beslutninger. Men hvad er de faktisk, disse tal? Hvor kommer de fra? Hvad kan de bruges til? Og kan de misbruges? Tag med på en rundtur i tallenes idé- og kulturhistorie.

Kosmologiens uløste problemer

HOLD: 2521-312

TID: 9/9, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

TILRETTELÆGGER: Leif Lønsmann, Astronomisk Selskab

Nogle af de største mysterier i naturvidenskaben har at gøre med kosmologien – beskrivelsen af det fysiske univers som helhed. Mysterierne går under navne som 'det mørke stof', 'den mørke energi', værdien af Hubble-konstanten og problemet med kosmisk tilbagevirkning. I forelæsningsrækken dykker fem forskere ned i nogle af de største af naturvidenskabens mysterier og ser på, hvad status i dag er på løsningen af dem.

09/09: Hvorfor mørk energi? Thomas Tram, lektor i fysik og astronomi, Aarhus Universitet

16/09: Problematic measurements of the expansion rate of the universe (på engelsk). Radoslaw Wotak, ph.d. og lektor i astronomi, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

23/09: Mørkt stof – hvor står vi i dag? Mads Toudal Frandsen, viceinstituttleder for fysik, Syddansk Universitet

30/09: Using Supernovae Ia to map the cosmic expansion history (på engelsk). Christa Gall, lektor i astrofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

07/10: Kosmisk tilbagevirkning. Sofie Marie Koksang, adjunkt i teoretisk astrofysik, Syddansk Universitet

Kroppens molekulære værktøjer

HOLD: 2521-305

TID: 22/9, 3 mandage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Martin Høgholm Jørgensen, ph.d.-studerende, Institut for Molekylærbiologi og Genetik, Aarhus Universitet

Vi ved, at proteiner er vigtige at have med i vores kost, men hvorfor egentlig? I denne forelæsningsrække skal vi høre om, hvordan proteiner er bygget op, og hvordan et udvalg af blot 21 byggesten ender med at kunne sammensætte utallige molekulære værktøjer, der udfører stort set alle funktioner i vores krop. Specifikt får du indblik i, hvordan atomernes organisation kan anskueliggøre og forklare proteinets funktion igennem fire eksempler, der bl.a. inkluderer Wegovys mål i kroppen, GLP-1, og natrium-kalium-pumpen, hvis opdagelse gav Aarhus Universitet sin første nobelprismodtager, Jens Chr. Skou, i 1997.

Fremtidens digitale teknologier

HOLD: 2521-556

TID: 20/10, 5 mandage, kl. 19.45-21.30. Ingen undervisning 10/11

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Forestil dig en hverdag, hvor dit SmartWatch fortæller dig, om du er ved at blive syg, hvor dine briller viser data om det, du ser, eller hvor du får leveret varer til døren med droner. Den digitale udvikling tordner afsted, og nye muligheder blomstrer for øjnene af os. Vi når knap nok at forstå teknologien, før den spås at få en enorm indflydelse på vores fremtid. Hør om nogle af de digitale teknologier, eksperterne mener, vil revolutionere og ændre vores hverdag.

20/10: Big data. Kaj Grønbaek, institutleder, professor i datalogi, Aarhus Universitet

27/10: Kunstig intelligens og maskinlæring. Ira Assent, professor i datalogi, Aarhus Universitet

03/11: Kvantecomputere og kryptografi. Ivan Bjerre Damgård, professor, Institut for datalogi, Aarhus Universitet

17/11: Augmented reality. Jens Emil Grønbaek, adjunkt, Institut for datalogi, Aarhus Universitet

Danmark på vandfuglenes verdenskort

HOLD: 2521-353

TID: 28/10, 4 tirsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Vi dykker ned i fuglelivet ved de danske kyster og i vores farvande med fokus på både ynglende og trækkende arter. Vadehavet er et af verdens vigtigste rasteområder for over 10 millioner trækfugle hvert år, mens vores mange kystnære øer og holme er hjem for en række arter, der lever i kolonier. Men flere arter har oplevet op- og nedture. Hvordan påvirker vores aktiviteter som fx landbrug, infrastruktur og lignende fuglenes livsvilkår? Og hvordan kan vi balancere beskyttelse og benyttelse i de fælles landskaber?

28/10: Internationalt samarbejde om trækfugle. Iben Hove Sørensen, specialkonsulent på Institut for Ecoscience på Aarhus Universitet

04/11: Interaktioner mellem mennesker og fugle. Kevin Kuhlmann Clausen, seniorforsker i faunøkologi, Aarhus Universitet

11/11: Danmarks ynglende kystfugle. Thomas Bregnballe, seniorforsker, Institut for Ecoscience, Aarhus Universitet

18/11: Trækkende og rastende fugle i de danske farvande. Ib Krag Petersen, seniorrådgiver, Institut for Ecoscience, Aarhus Universitet

Kvantefysik og filosofi

HOLD: 2521-240

TID: 21/10, 1 tirsdag, kl. 17:15-21:15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Jens Olaf Pepke Pedersen, seniorforsker i klimaændringer, DTU Space

Kvantefysik er en af de mest succesrige teorier, mennesket endnu har udviklet. Den har givet os indsigt i atomernes verden og gjort det muligt at udvikle helt nye teknologier. Men det er også en fysisk teori, som beskriver fænomener, vi ikke kender fra vores dagligdag. Og som vi ikke har noget godt sprog for, og som også er i modstrid med vores erfaringer. Hvad fortæller kvantefysikken os om verden, og hvad er de filosofiske konsekvenser heraf? I forelæsningen vil vi se på kvantefænomener og teorien, der bruges til at forklare dem, samt diskutere, om nogle af aspekterne har filosofiske konsekvenser.

Aben der blev verdens herre

HOLD: 2521-285

TID: 25/10, 1 lørdag, kl. 12.00-16.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Peter K.A. Jensen, tidligere klinisk lektor i human genetik og overlæge, Aarhus Universitet

De seneste 150 år har forskere søgt efter sandheden om det første menneske. Denne dag ser vi nærmere på menneskets evolution. For hvordan endte en abe med at blive verdens hersker? Hvordan kortlægger vi menneskets historie ud fra arkæologiske fund? Og hvad betyder nye fund for fortællingen? Bliv klogere på menneskets evolution, udvandringen fra Afrika til resten af verden, og hvordan mennesket udviklede sig til at blive et tobenet, skaldet og tænkende væsen. Dagen tager afsæt i bogen 'Evolutionens menneske – menneskets evolution. Om aben, der blev verdens herre' (Aarhus Universitetsforlag).

Bag kulisserne i forskningen: Besøg partikelacceleratoren ASTRID2

HOLD: 2521-304

TID: 5/11, 1 onsdag, kl. 17:15-19:15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Heine Dølrath Thomsen, ph.d., acceleratorfysiker, Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet

I kælderen under parkeringspladsen ved Institut for Fysik og Astronomi står Danmarks største partikelacceleratoranlæg, ASTRID2. Her kan anlæggets tre accelerators accelerere elektroner op nær lysets hastighed – ca. 300.000 km i sekundet – med hjælp fra tonstunge magneter, der cirkler elektronerne rundt mere end 6 millioner gange i sekundet. Forskere fra hele verden kommer til Aarhus for at bruge anlægget til at undersøge en lang række egenskaber ved universets mindste bestanddele. Denne dag kan du komme med på rundvisning i det helt særlige acceleratoranlæg, blive klogere på, hvordan anlægget virker, og høre om noget af den nyeste forskning.

Videnskaben bag maden: Er svampe det nye kød?

HOLD: 2521-415

TID: 6/11, 1 torsdag, kl. 17.00-20.00

PRIS: 575 kr., studerende 475 kr. inkl. flerretters middag og vin/vand

STED: Kemisk Institut, Auditorium I, Langelandsgade 140

Svampe er sunde og nærende og har et kæmpe potentiale til at blive en større del af fremtidens bæredygtige kost. De er fattige på fedt og energi, men rige på fibre, protein, vitaminer og mineraler, og nogle svampe indeholder endda lige så store mængder antioxidant som fx gulerødder og broccoli. Svampe indeholder også vitamin D, som den eneste ikke-animalske fødevarer. Sanne Todorov, ph.d. fra Fødevarer-instituttet på DTU, vil denne aften fortælle om sin forskning i, hvordan svampe og bakterier kan omdanne planter til nye madvarer. Efterfølgende serveres en menu tilberedt med inspiration fra foredraget.

Din ubegribelige have

HOLD: 2521-386

TID: 9/11, 1 søndag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Hans Joachim Offenberg, seniorforsker i plante- og insekt-økologi, Aarhus Universitet

Vi finder luppen frem og kigger nærmere på havens mange små-dyr. Vi starter i myrernes forunderlige verden med organisering i samfund med dronninger, slaver og statskup. Myrerne har også telekommunikation, landbrugsdrift og aktive solfangere. Hør om forskernes nyeste succes med at bruge myrer i skadedyrsbekæmpelse og derved erstatte sprøjtemidler. Vi skal også høre om myg, der danser til de dør. Bier, der laver plastikposer. Og skøjteløbere, der surfer på hjemmelavede bølger. Dyrene er ikke kun fascinerende. De kan også hjælpe os. Fx kan hvepse vise hjerneforskere, hvordan man reparerer en hjerne, der er blevet syg. Hør om de små dyrs ubegribelige liv, og se din have med nye øjne.

Sidste nyt fra Universet

HOLD: 2521-356

TID: 12/11, 5 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Det gådefulde univers er fortsat kilde til både fascination og forundring. Men rummet er også igen blevet en politisk kampplads, hvor store nationer spiller med musklerne. Uanset hvem der først sender en bemannet mission til Mars, er der masser af spændende ny viden at hente fra universet omkring os. I denne forelæsningsrække tager forskerne dig med på ekspedition til fjerne galakser, på jagt efter liv på andre planeter og på tur i vores eget solsystem. Du får sidste nyt fra igangværende missioner, teleskopernes nyeste opdagelser og dugfriske resultater fra forskernes beregninger.

12/11: Livets byggesten mellem stjernerne. Liv Hornekær, professor i materialefysik, Aarhus Universitet

19/11: Udforskningen af Mars. Katrine Wulff Nikolajsen, ph.d.-studerende og planetforsker, Københavns Universitet

26/11: Røntgenteleskoper finder nyt i universet. Desiree Della Monica Ferreira, seniorforsker i astrofysik, leder af Astrofysik og Atmosfærefysik, DTU Space, Danmarks Tekniske Universitet

03/12: Jagten på sol lignende stjerner: Rummissioner og nye opdagelser. Mikkel Nørup Lund, lektor i astrofysik, Aarhus Universitet

10/12: James Webb-teleskopets nyeste opdagelser. Kasper Elm Heintz, adjunkt i astrofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

Suveræne svampe

HOLD: 2521-545

TID: 18/11, 1 tirsdag, kl. 19.30-21.15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Lene Lange, ph.d. og dr.scient.,
direktør, LL-BioEconomy

Brugen af svampe kan rumme svar på nogle af de største udfordringer i vores samfund. Hvis vi bruger deres egenskaber, kan svampene og deres enzymer bidrage til et bedre klima, give mere plads til biodiversitet og forbedre folkesundheden. De kan også bruges til beskyttelse mod livstruende sygdomme, øget psykisk trivsel og udvikling af nye former for antibiotika. På mange måder kan de suveræne svampe gøre os både sundere og gladere i en mere bæredygtig verden. Få indblik i, hvordan svampe kan (bidrage til) at redde verden.

Karl Anker Jørgensen om Nobelpriserne.

Nobelpriserne 2025

HOLD: 2521-414

TID: 26/11, 2 onsdage og 1 torsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

Siden 1901 er Nobelpriserne blevet uddelt i først fem og siden hen seks kategorier: fysik, kemi, fysiologi/medicin, litteratur, fredsprisen og økonomi (fra 1968). Gennem tiden har i alt 13 danskere modtaget en Nobelpris – senest Morten Meldal, der fik Nobelprisen i kemi i 2022. I denne forelæsningsrække dykker vi ned i emnerne for de tre naturvidenskabelige nobelprisvindere i 2025. Vi skal høre, hvilke opdagelser der har ført til, at netop disse tre forskningsresultater løber med priserne i år. Vi ser også nærmere på nogle af de tidligere og mest bemærkelsesværdige vindere.

- 26/11: Kemi og introduktion til Nobelpriserne.** Karl Anker Jørgensen, professor i kemi, Aarhus Universitet
- 03/12: Fysik.** Jens Paaske, lektor i faststof-fysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet
- 11/12: Fysiologi/medicin.** Tobias Wang Nielsen, professor i zoofysiologi, Aarhus Universitet

Fra lys til liv – er tro og videnskab forenelige?

HOLD: 2521-502

TID: 29/10, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Jens Olaf Pepke Pedersen, seniorforsker i klimaændringer, DTU Space, Danmarks Tekniske Universitet

En udbredt myte hævder, at naturvidenskab og kristendom står i modsætning til hinanden, og at man må vælge side, når det fx kommer til en forståelse af verden: Tror du på Big Bang? Eller tror du på, at Gud har skabt universet? Men det behøver ikke nødvendigvis at være enten-eller. Vær med denne aften, når vi med udgangspunkt i videnskabelig indsigt og teologiske refleksioner skal se på, hvordan tro og viden – det åndelige og det rationelle – kan supplere hinanden og åbne for en mere helhedsorienteret tilgang til universets love og skabelsens mysterium. Forelæsnningen tager udgangspunkt i udgivelsen 'Fra lys til liv – En atomfysiker om universets love og skabelsens mysterium' (Eksistensen, 2025).

På opdagelse i partiklernes verden

HOLD: 2611-069

TID: 19/1, 4 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Hvordan opstod universet? Hvad er tyngdekraft? Hvorfor er der mere stof end antistof i universet? Partikelfysikken er en uhyre kompleks og samtidig fascinerende gren af den moderne fysik, som beskæftiger sig med verdens mindste bestanddele og rummer svarene på nogle af de største gåder. Få en generel introduktion til partikelfysikken, dyk ned i standardmodellen, og hør om planerne for en ny og større accelerator ved CERN. Bliv dus med de fascinerende neutrinoer, og vær med til at se på, hvordan tyngdekraften kan beskrives matematisk.

- 19/01: Partikelfysikkens forunderlige verden.** Christian Bierlich, ph.d., forsker i teoretisk partikelfysik, Lunds Universitet
- 26/01: Eksperimentel partikelfysik.** Katinka Wandall-Christensen, ph.d.-studerende i eksperimentel partikelfysik
- 02/02: De drilske neutrinoer.** Mads Mølbak Hyttel, cand.scient. i teoretisk højenergi partikelfysik og kosmologi
- 09/02: Tyngdekraft: Partikelfysikkens sorte hul.** Edis Devin Tireli, cand.scient. i teoretisk højenergi partikelfysik og kosmologi

PARK – gratis vidensfestival
i uniparken lørdag den 9. august

SE SIDE 4-7

Fremtidens energi

HOLD: 2611-273

TID: 20/1, 8 tirsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 1.050 kr., studerende 525 kr.

Hvordan forsyner vi et moderne samfund med energi – uden at forværre klimakrisen? CO₂-udledningen stiger, elforbruget er rekordhøjt, og behovet for grønne løsninger er akut. I jagten på fremtidens bæredygtige energisystemer spiller en række teknologier en nøglerolle – fra vind og sol til bølger, bioenergi, geotermi og energilagring. Denne forelæsningsrække giver dig indsigt i de vigtigste vedvarende energiformer og teknologier, der former fremtidens energilandskab. Hvad kan de hver især bidrage med? Hvor langt er vi i udviklingen og implementeringen – og hvilke muligheder og udfordringer ligger forude?

20/01: Vindenergi. Jens Nørkær Sørensen, professor i vindenergi, Danmarks Tekniske Universitet

27/01: Solenergi. Sune Thorsteinsson, projektleder, DTU Electro, Danmarks Tekniske Universitet

03/02: Geotermisk energi (på letforståeligt engelsk). Ivanka Orozova Bekkevold, lektor, ph.d. i geofysik, Niels Bohr Institutet, Københavns Universitet

10/02: Bioenergi og biobrændstoffer (på letforståeligt engelsk). Hariklia Gavala, professor i bioenergi, Danmarks Tekniske Universitet

17/02: Bølgeenergi. Erik Damgaard Christensen, professor og sektionsleder, DTU Mekanik, Danmarks Tekniske Universitet

24/02: Fusionsenergi. Søren Bang Korsholm, seniorforsker i plasmafysik og fusionsenergiforskning, Danmarks Tekniske Universitet

03/03: Hvilke energiformer bør Danmark satse på i fremtiden? Brian Vad Mathiesen, professor i energiplanlægning, Aalborg Universitet

10/03: Energilagring – Power to X. Anke Hagen, professor, DTU Energi, Danmarks Tekniske Universitet

Havet – fedtemøg, fisk og forurening

HOLD: 2611-037

TID: 21/1, 1 mandag og 5 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

De fleste ved efterhånden, at tilstanden i bl.a. de indre danske farvande er rigtig dårlig. Det er blevet særligt tydeligt, efter medierne de seneste somre har bragt billeder af fisk, der gisper efter vejret i havoverfladen, og videoer helt uden liv fra bl.a. Vejle Fjord. I denne forelæsningsrække dykker vi i bogstavelig forstand ned under havoverfladen i selskab med en lang række eksperter på det marine område.

19/01: Havets tilstand – et overblik.

Stiig Markager, professor i marin biodiversitet, Aarhus Universitet

28/01: Plastik i havene. Jakob Strand, ph.d., seniorforsker i marin biodiversitet, Aarhus Universitet

04/02: Kan tang løse fremtidens udfordringer? Annette Bruhn, seniorforsker i marin økologi, Aarhus Universitet

11/02: Vejen til bæredygtigt fiskeri. Peter Grønkjær, professor i akvatisk biologi, Aarhus Universitet

18/02: Marsvin i et presset miljø – mister vi Danmarks mindste hval? Signe Sveegaard, ph.d., seniorrådgiver i havpattedyrforskning, Aarhus Universitet

25/02: Hvad kan vi lære af de strandede hvaler? Aage Kristian Olsen Alstrup, lektor, specialdyrlæge, ph.d., dr.med.vet., PET-centret, Aarhus Universitetshospital

Galakser

HOLD: 2611-285

TID: 21/1, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

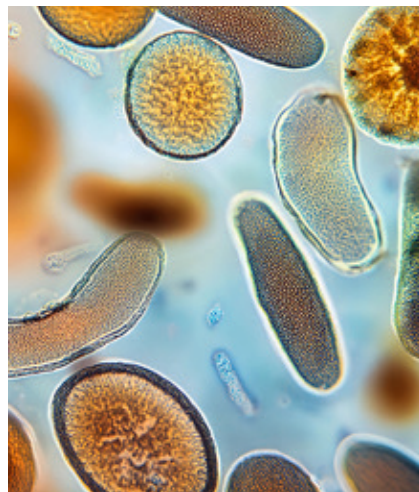
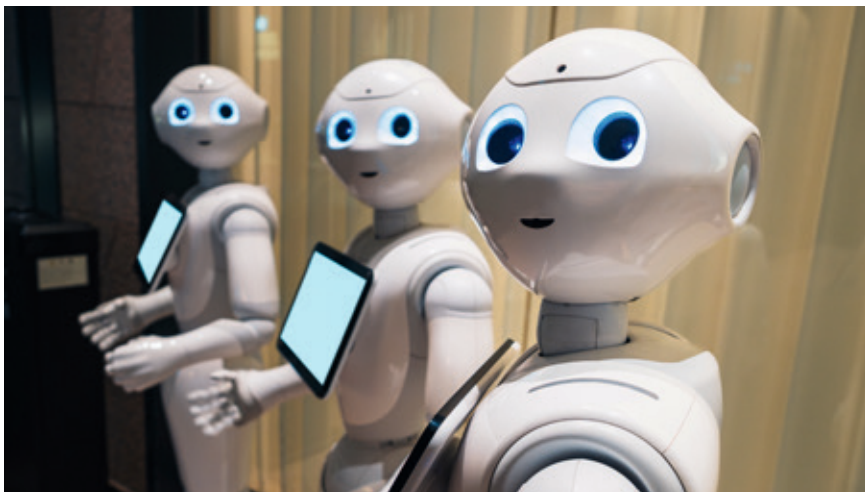
UNDERVISER: Peter Bjørnholt, cand.scient. i astronomi

Galakser – de største samlinger af stjerner og gas i universet – forundrer og overrasker til stadighed astronomer med især deres afgørende rolle i fortællingen om universets over 13 mia. års udvikling. Galaksernes forskellighed, dannelse og udvikling er de centrale emner for kurset, hvor vores egen galakse, Mælkevejen, spiller en afgørende rolle sammen med den nyeste forskning i mørkt stof, mørk energi, sorte huller, kvasarer, galaksesammenstød og de allertidligste galakser. Vi vil se på samlinger af galakser – galaksehobe og superhobe – de største strukturer i universet, og fokusere på de nye spændende observationer af universets tidligste galakser (udført af James Webb Space Teleskopet), som udfordrer de gængse galaksedannelsesteorier.

Kom med til Hearts & Minds Festival 19-21/9

SE BAGERST I PROGRAMMET

Livets største spørgsmål

HOLD: 2611-182

TID: 10/2, 6 tirsdage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Forelæsningsrækken er en spændende opdagelsesrejse ind i nogle af de mest grundlæggende og universelle temaer i menneskelivet og i verden. Forskningen drives af nysgerrighed, begejstring og en verden, der hele tiden overrasker, byder på nye udfordringer og udvider vores horisont. Viden-skaben lever af ubesvarede spørgsmål – og der er heldigvis stadig mange af dem, men samtidig kommer vi også hele tiden nærmere nogle svar. Få seks naturvidenskabelige forskeres bud på et svar på en stribe af de helt store spørgsmål om livet.

10/02: Hvordan opstod universet – og hvornår går det under? Ole J.

Knudsen, BSc i fysik og astronomi, Aarhus Universitet

17/02: Hvad er liv? Jens Fedder, professor i andrologi ved Aarhus Universitet

24/02: Hvordan er mennesket blevet menneske? Mikkel Heide Schierup, professor i bioinformatik, Aarhus Universitet

03/03: Hvad består vores bevidsthed af? Albert Gjedde, professor emeritus i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet

10/03: Hvad adskiller mennesket fra andet levende? Thomas Schwarz Wentzer, professor i filosofi, Aarhus Universitet

17/03: Er der liv andre steder i universet? Kai Finster, professor i astrobiologi, Aarhus Universitet

Er det virkelig rigtigt at ...?

HOLD: 2611-286

TID: 12/2, 6 torsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Faktuel viden og myter kan nemt blive blandet sammen og gøre os i tvivl om rigtigt og forkert. Måske især når det drejer sig om noget svært forståeligt inden for naturvidenskab. Fx når emnet falder på det allerstørste som universet eller det allermindste som atomer. Usikkerheden kan opstå som følge af konspirationsteorier, uenigheder forskningsmiljøer imellem, eller at der er noget, vi endnu ikke ved. I denne forelæsningsrække forsøger vi at få afklaret, hvad der er fup, og hvad der er fakta inden for naturvidenskab.

12/02: ...kunstig intelligens ikke er farlig?

Kaj Grønbaek, institutleder, professor i datalogi, Aarhus Universitet

19/02: ...vi kan skabe kunstigt liv i laboratoriet? Ebbe Sloth Andersen,

lektor i molekylærbiologi og genetik, Aarhus Universitet

26/02: ...der har været mennesker på Månen? Ole Eggers Bjælde, astrofysiker og museumsinspektør, Science Museerne, Aarhus Universitet

05/03: ...vild natur har brug for store dyr?

Camilla Fløjgaard, seniorforsker i biodiversitet, Aarhus Universitet

12/03: ...der ikke er nogen konflikt mellem videnskab og religion? Casper Andersen, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet

19/03: ...god natur er sund natur? Rasmus Ejrnæs, professor i biodiversitet, Aarhus Universitet

Bakteriernes skjulte liv

HOLD: 2611-287

TID: 16/2, 5 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

De er usynlige for det blotte øje, og vi tænker sjældent over dem – men bakterier er overalt. De lever i og på vores kroppe og i omgivelserne. Nogle er livsnødvendige, andre kan gøre os alvorligt syge. Bakterier virker simple, men forskningen viser, at de lever i avancerede samfund, kommunikerer over store afstande og producerer stoffer som antibiotika. I denne forelæsningsrække gør nogle af landets førende bakterieforskere os klogere på en af klodens mest udbredte og komplekse livsformer.

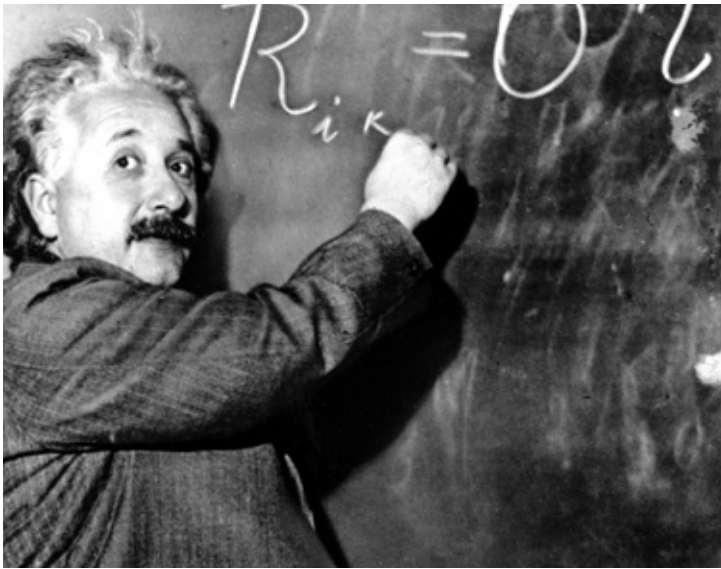
16/02: Introduktion - bakteriernes fantastiske egenskaber. Lone Gram, professor i bakteriologi, Danmarks Tekniske Universitet

23/02: Vores indre liv – om kost, tarmbakterier og sundhed. Martin Steen Mortensen, seniorforsker i tarmens mikrobiologi, DTU Fødevarerinstitution, Danmarks Tekniske Universitet

02/03: Biofilm – bakteriernes beskyttelsesrum. Rikke Louise Meyer, professor i mikrobiologi, Aarhus Universitet

09/03: Et spektakulært fund – kabelbakterier på havets bund. Casper Thorup, Ph.d. i mikrobiologi og virolog ved Mikrobiologisk Beredskab, Statens Serum Institut

16/03: På sporet af antibiotikaresistens og dens spredning i dyrelort og spildevand. Patrick Munk, lektor i bioinformatik og mikrobiomer, Danmarks Tekniske Universitet

Fuglenes oprindelse og evolution

HOLD: 2611-020

TID: 11/4, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Bent Erik Kramer Lindow, palæontolog og geolog

For omkring 150 millioner år siden udviklede fuglene sig fra dinosaurerne. I dag har fuglene en indre og ydre anatomi og fysiologi, som er helt særegen i forhold til alle andre hvirveldyr – dyr med ryggrad. Men mange af disse træk kan spores tilbage til deres stammødre blandt dinosaurerne. Denne dag skal vi høre de nyeste videnskabelige hypoteser om, hvordan små, fjerklædte dinosaurer udviklede sig til de første frit flyvende fugle. Og hvordan fossilfund fra Danmark og resten af verden dokumenterer fuglenes udvikling igennem den sidste del af dinosaurernes tidsalder.

Vi byder på gratis livestreamede forelæsnings

FÅ VIDEN HJEM I STUEN. SE SIDE 12-13

Vilde teorier

HOLD: 2611-142

TID: 13/4, 6 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Forstår du, hvad jeg mener, når jeg siger $E=mc^2$? Eller er du helt med på, at universet i virkeligheden er opbygget af strenge? Vise matematiske og fysiske teorier er blevet verdenskendte for at være vigtige og kloge, men samtidig umulige at forstå. Men er de nu også det – umulige at forstå? Med denne række får du en introduktion til nogle af verdens mest agtede teorier, som du rent faktisk kan følge med i. Tag udfordringen op, tænk med på de vilde og nogle gange paradoksale tanker, og bliv klogere på nogle af verdens mest kendte teorier.

13/04: Relativitetsteori. Sofie Marie Koksang, adjunkt i teoretisk astrofysik, Syddansk Universitet

20/04: Mængdelære. Simon Kristensen, professor i matematik, Aarhus Universitet

27/04: Geometri. Henrik Kragh Sørensen, professor i videnskabsteori, Københavns Universitet

04/05: Sandsynlighedsteori. Andreas Basse-O'Connor, professor i sandsynlighedsteori, Institut for Matematik, Aarhus Universitet

11/05: Kvantemekanik. Se forelæser på fuau.dk

18/05: Strengteori. Emil Have, Carlsberg Fellow, University of Oxford

Fossiler ved de danske kyster

HOLD: 2611-008

TID: 13/4, 20/4 og 27/4 kl. 17.30-19.15 og 3/5 kl. 10.00-14.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

UNDERVISER: Line Henriette Broen, geolog, Aarhus Kommune

Hvem har ikke samlet et forstenet søpindsvin op på stranden og undret sig over, hvor det er kommet fra, og hvordan det er blevet til? Undergrunden under Danmark er fuld af spor efter et urhav, som eksisterede for millioner af år siden, og sporene kan man finde overalt ved kysterne, i grusgrave og i kalkbrud. Hør om sporene efter urhavets eksotiske dyreliv – fra trilobitter, hjagtænder og krabbebolle til de mange forskellige søpindsvin. Hvordan de er blevet til fossiler, og hvordan du selv kan aflæse deres historie. Forløbet afsluttes med ekskursion til Sangstrup Klint på Djursland.

Slå op med en forsker

På internettet kan enhver være, hvem de vil, og sige, hvad de vil. Ofte uden konsekvenser og i jagten på opmærksomhed.

Derfor møder vi hver dag holdninger og dagsordener, markedsført som en sandhed. Men en holdning bliver ikke til fakta, selvom den er pakket nok så flot ind. Og en dagsorden bliver ikke relevant, bare fordi der råbes højt.

Støjen har gjort det sværere at skelne holdning og dagsorden fra pålidelig og kvalitetssikret viden. Det gør det svært at vide, hvad der er op, og hvad der er ned. Og sådan en verden er svær at navigere i.

Vi har brug for at kunne skelne mellem det, vi tror - og det, vi ved.

Lex - Danmarks Nationalleksikon er skabt for at sikre, at vi alle har fri adgang til kvalitetssikret viden på dansk i et gratis og lettilgængeligt online opslagsværk. På lex.dk finder du knap 250.000 artikler, der holdes opdateret af de flere end 900 forskere og fagfolk, som du ser nogle af her. Alle bidrager de til at sikre, at vi har adgang til viden om verden, set med danske øjne.

Lex er det nøgterne og saglige vidensfundament, vi i fællesskab bygger vores samfund på. Lex er det fælles projekt, der minder os om det, vi ved. Det er det fundament, vi står på, når vi skal finde ud af, hvor vi vil hen.

Til alle jer forskere og fagfolk: Tak! Tak for jeres utrættelige arbejde og for at gøre det muligt for os alle at slå op og blive klogere.

**Jo mere vi slår op,
jo mere finder vi sammen**

**Danmarks
Nationalleksikon**

Indsatsen for øget kendskab til Lex er blandt andet støttet af Aage og Johanne Louis-Hansens Fond

Religion & filosofi

Sommerfolkeuniversitet: Om at være til stede i livet

i dagtimerne

HOLD: 2521-107

TID: 25/8, 1 mandag, kl. 09.30-11.30

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

STED: Vor Frue Kirkes sognegård, Vestergade 21 (baggård) – indgang gennem porten

UNDERVISER: Mogens Pahuus, professor emeritus i filosofi, Aalborg Universitet

Vi ønsker os meningsfuld tid. Tid, hvor vi er fuldt til stede, og hvor vi virkelig lever i livets øjeblikke. Desværre oplever mange, at tiden også kan være præget af tomhed, knaphed eller stress. Det skyldes ikke mindst den forøgelse af livstempoet, som sociologen Hartmut Rosa har påvist præger vores samfund. Hvordan når vi da frem til at leve i en meningsfuld tid? Brug denne sensommerformiddag meningsfuldt i selskab med filosof Mogens Pahuus i Vor Frue Kirkes sognegård, og få indsigt i, hvordan du får større sans for en tilblivende og dvælende måde at være til stede i tiden på.

Sommerfolkeuniversitet: Søren Kierkegaard om kærligheden

i dagtimerne

HOLD: 2521-108

TID: 25/8, 1 mandag, kl. 12.30-14.30

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

STED: Vor Frue Kirkes sognegård, Vestergade 21 (baggård) – indgang gennem porten

UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Søren Kierkegaards værk 'Kjerlighedens Gjerninger' er et af de smukkeste, men også mest udfordrende værker om kærligheden i den europæiske idéhistorie. Bliv klogere på kærligheden i selskab med filosof Kasper Lysemose, og hvad det ifølge Kierkegaard egentlig betyder, når kærligheden præsenteres som et bud om næstekærlighed. Hvad gør det ved kærligheden, at den er en pligt? Og hvem er jeg, når buddet ikke taler alment, men netop tiltaler mig og siger: "Du skal elske næsten!"

Sommerfolkeuniversitet: Filosofi og fællessang – det meningsfulde liv

i dagtimerne

HOLD: 2521-109

TID: 26/8, 1 tirsdag, kl. 09.30-11.30

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

STED: Vor Frue Kirkes sognegård, Vestergade 21 (baggård) – indgang gennem porten

UNDERVISERE: Cecilie Eriksen, ekstern lektor, Afdeling for Filosofi og Idéhistorie, Aarhus Universitet, og David Mondrup, højskolelærer og musiker

"Vi føler, at selv om alle mulige videnskabelige spørgsmål er besvarede, er vores livsproblemer slet ikke berørt". Ordene tilhører filosof Ludwig Wittgenstein. Men hvis vores livsproblemer ikke finder svar gennem videnskaben, hvad handler de så om? Wittgensteins svar er, at de handler om livets mening. Spørgsmålet er nu, hvordan vi får løst problemerne med livets mening, hvis naturvidenskaben ikke er til nogen hjælp. Denne formiddag vil intellekt, følelser og fællesskab bliver næret gennem sang og forelæsning om ét samlet emne.

Rundt om Heidegger: Menneske, teknik, kunst, sprog, tænkning

HOLD: 2521-039

TID: 2/9, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

I 1927 udgav Martin Heidegger det værk, der med ét slag gjorde ham berømt, og som for mange står som det 20. århundredes filosofiske hovedværk: 'Væren og tid'. Efter 2. verdenskrig – hvor Heidegger blev involveret i de politiske begivenheder på den forkerte side af historien – skrev han en række tekster, der skulle få en langsommere, men enorm indflydelse. Selv talte han om en vending i sin tænkning. Her beskæftigede han sig med spørgsmål som: Hvad bliver der af vores forståelse af mennesket efter humanismens forlis? Hvilken skæbne går vi i møde i teknikkens tidsalder? Hvilken rolle spiller kunstværket for os? Står vi, paradoksalt nok, i fare for at miste vores sprogbegævelse midt i kommunikationens tidsalder? Og hvad vil det sige at tænke?

02/09: Mennesket (Et brev om 'humanismen')

09/09: Teknikken (Spørgsmålet om teknikken)

16/09: Kunsten (Kunstværkets oprindelse)

23/09: Sproget (Hvorfor digtere?)

30/09: Tænkning (Hvad vil tænkning sige?)

Filosofiens store spørgsmål

HOLD: 2521-110

TID: 2/9, 4 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Vi må alle af og til stille os selv de allerstørste spørgsmål, der dybest set handler om: Hvilket menneske vil jeg være, og hvilken indflydelse har jeg på det? Heldigvis er der andre, der kom før os, som dedikerede hele deres liv til at tænke over den slags spørgsmål, og som vi kan lære meget af i dag. Gennem fire forelæsningsgange vil vi undersøge, hvordan historiens filosoffer har grebet nogle af de største filosofiske spørgsmål an: Hvad er sandt, hvad er rigtigt, hvad er skønt, og er jeg fri til at vælge det? Du vil få indsigt i begreber som sandhed, moral, æstetik og frihed og dermed få perspektiv på dine egne overvejelser, når livets store spørgsmål trænger sig på.

02/09: Det skønne. Jonas Holst, lektor i filosofi, San Jorge Universitet, Zaragoza

09/09: Det sande. Lars Bo Gundersen, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

16/09: Det gode. Morten Dige, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

23/09: Friheden. Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi og projektleder, Det Etske Råd

Hvad enhver bør vide om det gode liv

HOLD: 2521-111

TID: 3/9, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Vi lever i en tid, hvor tempoet er højt, og vi nemt kan komme til at fare vild i de mange bedrifter og gøremål, vi sætter os for at nå. Når vi har en ledig stund til eftertænkning, kan tvivlen indfinde sig: Lever jeg et godt liv? Er der noget, jeg burde gøre anderledes? Hvad er det gode liv egentlig, og er der flere veje til et godt liv? I denne forelæsningsrække sætter vi fokus på det hele menneske. Vi besøger filosofien og spørger, hvad det gode liv mon er? Vi ser indad på den mentale sundhed og på vores vaner. Vi kaster et blik på meningsdannende aktiviteter som litteratur og natur, og så skal vi blive klogere på en god balance mellem arbejdsliv og privatliv. Kom og bliv inspireret, når vi dykker ned i, hvad enhver bør vide om det gode liv.

03/09: Det gode liv ifølge filosofien. Morten Dige, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

10/09: Mental sundhed og det gode liv. Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA

17/09: Det gode liv med litteraturen. Mette Steenberg, direktør, Læseforeningen

24/09: Skab nye og meningsfulde vaner. Niels Viggo Hansen, filosof, fysiker og postdoc, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet

01/10: Det gode liv og ro i naturen. Dorte Varning Poulsen, fysioterapeut, lektor i naturbaseret terapi og sundhedsfremme, Københavns Universitet

08/10: Meningsfuld balance i privat- og arbejdsliv. Michael Nørgaard, ph.d. og lektor i innovation og forandringsledelse, Aarhus Universitet

Idéhistorie: Bibelen – fra skabelse og syndefald til korsfæstelse og opstandelse

HOLD: 2521-402

TID: 5/9, 8 fredage, kl. 11.15-13.00. Ingen undervisning 17/10

PRIS: 1.050 kr., studerende 525 kr.

Ved at fortælle historier giver vi dybde og mening til vores tilværelse. Bibelen er vores kulturs grundfortælling og har formet vores erfaring og forståelse af, hvad det vil sige at være menneske. Det Gamle Testaments tekster udgør én stor fortælling om det spændingsfyldte og dramatiske forhold mellem Gud og mennesket. I Det Nye Testamente skifter forholdet mellem Gud og mennesket karakter. Fra at være et forhold bestemt af loven, bliver det et forhold båret af kærlighed. Gud bliver menneske og møder mennesket som mennesket Jesus med en forkyndelse og en fordring om kærlighed. Bliv klogere på Bibelen – også med bibelske motiver i billedkunsten.

05/09: Skabelse og syndefald. Babyloniske og bibelske myter. Flemming Houe, magister i idéhistorie

12/09: Patriarkerne og folket. Moses og loven. Flemming Houe, magister i idéhistorie

19/09: Profeterne. Idéen om én og kun én Gud. Flemming Houe, magister i idéhistorie

26/09: Aksetiden. Jobs bog. Jobs retfærdighed – og Guds? Flemming Houe, magister i idéhistorie

03/10: Den gamle og den nye pagt. Loven og kærligheden. Flemming Houe, magister i idéhistorie

10/10: Jesus. Forkyndelsen af gudsriget og kærligheden. Flemming Houe, magister i idéhistorie

24/10: Bibelske motiver i billedkunsten. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

31/10: Jesus og Kristus. Paulus. Flemming Houe, magister i idéhistorie

Værdier – danske, vestlige og globale

HOLD: 2521-401

TID: 10/9, 5 onsdage, kl. 11.15-13.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

UNDERVISER: Flemming Houe, magister i idéhistorie

Vi danskere har været heldige. Vi er verdens næstlykkeligste folk. Vi lever i et samfund med en stor grad af velstand, velfærd, tillid, åbenhed, lighed og frihed. Det er et samfund, der hviler på værdier, der gør det muligt for os at leve et liv, der erfares som værdigt og værdifuldt. Vær med, når vi søger at finde frem til disse værdier, og bliv klogere på, om disse værdier er særligt danske, om de hører til den vestlige civilisation, eller om de måske ligefrem er universelle eller globale.

10/09: Danmarks historie og det danske velfærdssamfund

17/09: Oplysningens idéer. Frihed, lighed og fællesskab

24/09: Tillid, lighed og retfærdighed

01/10: Vesten og resten

08/10: Det moderne samfunds værdier

Besøg det buddhistiske Quang Huong-tempel

HOLD: 2521-250

TID: 15/9, 1 mandag, kl. 19.00-20.30

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

STED: Quang Huong-tempel, Havkærvej 88

UNDERVISER: Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

I det moderne Vesten kommer man i dag ikke uden om buddhismens indflydelse på religion, spiritualitet og levevis. Buddhismen er en af de ældste religioner i verden, og med 300 mio. buddhister på verdensplan er det den femte-største religion. Også i Danmark praktiseres buddhismen med 40 buddhistiske grupper – herunder 20 trossamfund – og 20 templer. Besøg det buddhistiske Quang Huong-tempel, når lektor i religionsvidenskab, Jørn Borup, åbner døren ind til en verden af karma, indre ro og røgelse midt i Tilsts industri kvarter. Bliv klogere på, hvad buddhisme er, og få et indblik i, hvordan buddhismen praktiseres i Danmark, og hvordan et dansk buddhistisk tempel ser ud.

i dagtimerne

Jødernes historie på Jesu tid – på Antikmuseet

HOLD: 2521-112

TID: 2/10, 1 torsdag, kl. 14.00-16.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

STED: Antikmuseet, Aarhus Universitet, Victor Albecks Vej 3, bygning 1414

UNDERVISER: Kasper Bro Larsen, professor i teologi, Aarhus Universitet

Kom med på Antikmuseet på Aarhus Universitet, når professor i teologi, Kasper Bro Larsen, vil fortælle jødernes historie på Jesu tid. Jødernes historie er en dramatisk fortælling fra makkabæeroprøret mod de græske konger over romernes erobring og Herodes den Store til Jerusalems ødelæggelse og jødernes kamp for et nyt tempel under messias-kandidaten Bar Kokhba. Det er denne verden, som den tidlige kristendom bliver til i. Historien illustreres med Antikmuseets lille, men fine samling af romerske og jødiske mønter – oldtidens propagandistiske massemedium.

Feminismens bølger – fra stemmeret til #MeToo

HOLD: 2521-113

TID: 6/10, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Louise Rognlien, ph.d. i idéhistorie, Aarhus Universitet

Feminisme er et af samtidens store debattemner. Aftenens forelæsning tager et dyk ned i feminismens historie spredt ud over fire perioder, der kortlægger fire forskellige kampe – fra første bølge, der centrerede sig om politisk ligestilling og kvinders stemmeret, til anden bølge med fokus på kampen for økonomisk og social lighed og seksuel frigørelse, over tredje bølge om kønskamp og queerrettigheder til nutidens fjerde bølge, der bevæger sig i digitale arenaer, som fx #MeToo-bevægelsen, og med popdronninger som Beyoncé og Taylor Swift som fremtrædende ikoner. Få indblik i, hvordan bevægelser og tænkere har formet feministisk historie, og bliv klogere på, om feminismen er gået for langt, eller om der stadig er lang vej at gå.

i dagtimerne

Eftermiddage på Dokk1: Filosofiens mesterværker

HOLD: 2521-326

TID: 21/10, 5 tirsdage, kl. 12.00-13.45

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

STED: Dokk1, Lille Sal, Hack Kampmanns Plads 2

UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Filosofien vrirler med tanker udtænkt af historiens mange filosoffer og nedskrevet i et utal af filosofiske værker. Alligevel dukker nogle værker oftere op end andre. Hvorfor? Fordi de er i en klasse for sig! Disse filosofiske mesterværker har det med at overleve deres fortolkninger og være en udtømmelig kilde til menneskets forsøg på at forstå sig selv og sin verden. Rousseaus 'samfundskontrakt', Kants 'kategoriske imperativ' og Nietzsches 'moralkritik' er eksempler på sådanne store tanker i filosofien, som vi ikke bare har bag os, men stadig i høj grad foran os. Bliv indført i – og udfordret af – en perlerække af filosofiens absolutte mesterværker.

21/10: Jean-Jacques Rousseau: 'Samfundskontrakten'.

28/10: Immanuel Kant: 'Grundlæggelse af sædernes metafysik'.

04/11: Søren Kierkegaard: 'Kjerlighedens Gjerninger'.

11/11: Friedrich Nietzsche: 'Moralens genealogi'.

18/11: Hannah Arendt: 'Menneskets vilkår'.

Iris Murdoch og Oxfordkvartetten

HOLD: 2521-114

TID: 21/10, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Anne-Marie Søndergaard Christensen, professor i filosofi, Syddansk Universitet

Med mændene i krig under 2. verdenskrig åbnede der sig en mulighed for fire kvindelige filosofistuderende – Murdoch, Anscombe, Foot og Midgley – til at udfordre etikken plads i filosofien og den traditionelle mandsdominerede filosofi. Selvom det har taget filosofien mange år at få øje på de fire kvinder, er deres arbejde nu med rekordfart på vej ind i mainstreamfilosofien. Bliv klogere på Iris Murdoch og Oxfordkvartetten, der kan fremhæves som et centralt eksempel på, hvordan moralfilosofi kan udforskes og udfordres uden for den traditionelle filosofihistoriske kanon og må gentænkes i lyset af Oxfordkvartettens indsigter.

De hemmelige evangelier

HOLD: 2521-087

TID: 22/10, 4 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

Det var ikke alle Jesusfortællinger fra oldkirken, der kom med i Bibelen. Centralt i mange religioner finder man en kamp om, hvad den rette tro er, og hvilke skrifter der skal læses. Nogle kommer med, mens andre udebliver. Bliv klogere på apokryferne Thomasevangeli- et, Mariaevangeliet og Judasevangeli- et, når vi her introducerer til de såkaldte apokryfe evangelier og deres alternative kristendom. Tag med på en rejse gennem de hemmelige evangelier, når vi går i dyb- den med de enkelte skrifter.

22/10: Apokryferne. Hvor blev de læst, af hvem, og havde de et særligt formål? Marianne Aagaard Skovmand, ph.d. i teologi og sognepræst, Nyborg Kirke

29/10: Thomasevangeli- et. Marianne Aagaard Skovmand, ph.d. i teologi og sognepræst, Nyborg Kirke

05/11: Mariaevangeliet. Marianne Aagaard Skovmand, ph.d. i teo- logi og sognepræst, Nyborg Kirke

12/11: Judasevangeli- et. René Falkenberg, lektor i teologi, Aarhus Universitet

Formiddage på Dokk1: Hvad enhver dansker bør vide

HOLD: 2521-393

TID: 23/10, 6 torsdage, kl. 10.00-11.45. (OBS: Ingen undervisning 13/11 og 27/11)

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

STED: Dokk1, Store Sal, Hack Kampmanns Plads 2

Vi har inviteret nogle af landets dygtigste forskere til at give deres bud på, hvad man bør læse, høre, se eller vide, inden for deres fag. Få overblik over milepæle, begivenheder og personer, som har re- volutioneret vores tilværelse. Hvad betyder 1864 for danmarkshisto- rien? Hvordan er vores yndige lille land blevet portrætteret i dansk natur- og landskabsmaleri gennem tiden? Hvad er de væsentligste musikalske nybrud i Danmark gennem de seneste 200 år? Og hvilken indflydelse har den danske filosof Søren Kierkegaard haft på vores forståelse af eksistens? Få perspektiv på det, som har haft betydning for os som danskere.

23/10: Danmarks historie. Asser Amdisen, cand.mag. i historie og forfatter

30/10: Arkitektur. Anders Troelsen, professor emeritus i arkitektur, Arkitektuskolen i Aarhus

06/11: Eksistens. Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi og pro- jektleder, Det Ethiske Råd

20/11: Kunst. Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

04/12: Litteratur. Lise Vandborg, redaktør, Bibliotekernes Nationale Redaktion, og chefredaktør på Litteratursiden

11/12: Musik. Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Kan tro flytte hjerner?

HOLD: 2521-075

TID: 25/10, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Armin W. Geertz, professor emeritus i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

Mange mennesker henter deres selvforståelse og livskvalitet i reli- giøs og/eller spirituel tro. Nyere forskning viser, at hjernen spiller en grundlæggende rolle i religiøsitet, livskvalitet og helbred. Men hvad er religion egentlig, og hvorfor er hjernen vigtig for studiet af religion? Hvordan studerer man hjernen og religion? Kom med, når vi i løbet af denne forelæsning udforsker, hvordan religiøs og spirituel tro påvir- ker livskvalitet og helbred.

Simone de Beauvoir – en vigtig feministisk tænker

HOLD: 2511-377

TID: 26/10, 1 søndag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Louise Rognlien, ph.d. i idéhistorie, Aarhus Universitet

Hvad vil det sige at være kvinde – og hvem bestemmer svaret? Si- mone de Beauvoirs liv og idéer har været intet mindre end revolutio- nerende. Hendes tanker har påvirket kvindekampen siden 1940'erne, og hun er stadig afgørende for vores kønsdebat og den moderne feminisme. Bliv klogere på en af feminismens vigtigste tænkere, når vi dykker ned i Simone de Beauvoirs tanker, provokerende spørgsmål og banebrydende værker.

Formiddage i Vor Frue Kirkes sognegård: Store tanker om hverdagslivet

HOLD: 2521-115

TID: 27/10, 6 mandage, kl. 10.00-11.45

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

STED: Vor Frue Kirkes sognegård, Vestergade 21 (baggård) – indgang gen- nem porten

Hvordan forholdt Kierkegaard sig til angst? Hvad siger Bibelen om tilgivelse? Og hvordan har man i filosofien reflekteret over kærlighe- den? En række af landets dygtigste forskere stiller skarpt på seks em- ner, som ikke er spor hverdagsfjerne, men tæt inde på livet for ethvert menneske. Alle har følt længsel, vrede og lykke, men hvilke tanker har kloge hoveder gjort sig om disse sindstilstande gennem tiden? Og kan vi bruge deres tanker til at blive klogere på vores dagligdag?

27/10: Kærlighed. Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi, Aarhus Uni- versitet

03/11: Tilgivelse. Anders-Christian Lund Jacobsen, professor i teologi, Aarhus Universitet

10/11: Vrede. Thomas Brudholm, ph.d. i filosofi, lektor, Københavns Universitet

17/11: Lykke. Morten Dige, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

24/11: Længsel. Mogens Pahuus, professor emeritus i filosofi, Aalborg Universitet

01/12: Angst. Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Er kunstig intelligens en trussel mod vores eksistens?

HOLD: 2521-116

TID: 28/10, 1 tirsdag, kl. 17:15-21:15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Pia Lauritzen, ph.d. i filosofi, Aarhus Universitet

Det er nemt at frygte, at kunstig intelligens kan blive en trussel mod os mennesker – at teknologien vil tage vores job, manipulere os gennem algoritmer eller måske helt overtage kontrollen fra os. Kunstig intelligens får os til at stille spørgsmål til den etablerede orden, som det kan være vanskeligt – måske endda ubehageligt – at tænke på. Frygt ikke. Der er hjælp at hente i filosofien, som har 2.400 års erfaring med at stille spørgsmål til fundamentale aspekter ved tilværelsen. For selvom kunstig intelligens får os til at sætte spørgsmålstegn ved vores egen eksistens, kan den også bidrage til at gøre os klogere på os selv og vores egen menneskelighed.

Fra lys til liv – er tro og videnskab forenelige?

HOLD: 2521-502

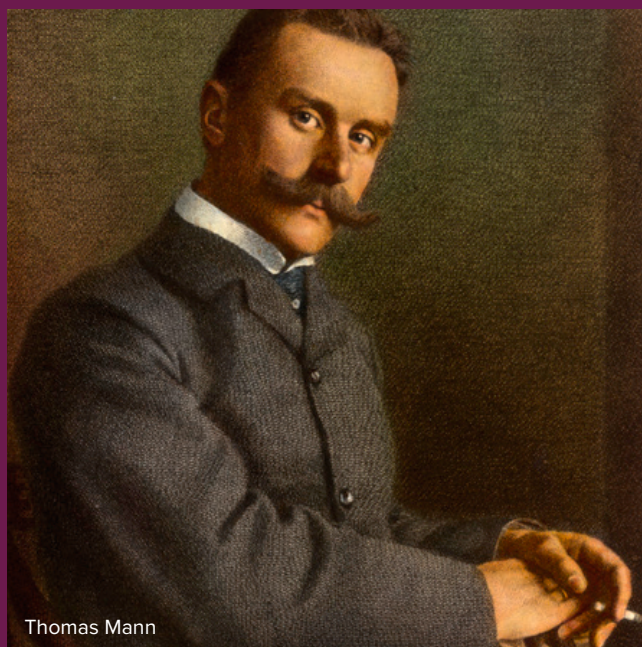
TID: 29/10, 1 onsdag, kl. 17:15-19:00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

BOG: Mulighed for køb af bog til forelæsningsen

UNDERVISER: Jens Olaf Pepke Pedersen, seniorforsker, DTU Space

En udbredt myte hævder, at naturvidenskab og kristendom står i modsætning til hinanden, og at man må vælge side, når det fx kommer til en forståelse af verden: Tror du på Big Bang? Eller tror du på, at Gud har skabt universet? Men der behøver ikke nødvendigvis at være tale om et enten-eller. Med udgangspunkt i videnskabelig indsigt og teologiske refleksioner ser vi på, hvordan tro og viden – det åndelige og det rationelle – kan supplere hinanden og åbne for en mere helhedsorienteret tilgang til universets love og skabelsens mysterium. Aftenen bygger på 'Fra lys til liv – En atomfysiker om universets love og skabelsens mysterium' (Eksistensen, 2025).

Thomas Mann

Historien – fra de første mennesker til de første civilisationer

i dagtimerne

HOLD: 2521-400

TID: 5/11, 5 onsdage, kl. 11:15-13:00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

UNDERVISER: Flemming Houe, magister i idéhistorie

Mennesket er opstået gennem en biologisk evolution, der rækker milliarder af år tilbage. Nok er vores måde at leve på bestemt af vores biologi, men vi er ikke som dyrene henvist til at leve på én bestemt måde, for vi har udviklet en mangfoldighed af forskellige kulturer. Mennesket bliver et historisk væsen og skaber sig selv og sin verden gennem sin historie. Historien er den store læreproces, hvor vi udvikler viden og færdigheder, der sætter os i stand til at beherske naturen og til at leve sammen i store komplekse samfund. I forelæsningserne vil vi følge denne udvikling helt fra begyndelsen til de første store civilisationer.

05/11: Historiens læreproces – biologisk evolution og historisk udvikling

12/11: Chimpanser, bonoboer og mennesker

19/11: Jæger-samler-kulturer. Agerbrugsrevolutionen

26/11: De første civilisationer – Egypten. Mesopotamien. Indien. Kina

03/12: Aksetiden. Israel, Hellas og Rom

Thomas Manns univers – 'Trolddomsbjerget' og 'Josef og hans brødre'

i dagtimerne

HOLD: 2521-403

TID: 7/11, 4 fredage, kl. 11:15-13:00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

UNDERVISER: Flemming Houe, magister i idéhistorie

Som tysker levede Thomas Mann et dramatisk liv i en tragisk tid. Tysklands tragedie – 1. verdenskrig, nazismen, 2. verdenskrig og Holocaust – er også Manns. I sit forfatterskab skaber Mann ud fra disse erfaringer et litterært univers med en vidde og en dybde som få andre. Hans forfatterskab bliver et omfattende epos, der strækker sig fra hans egen tid og tilbage gennem både hans families og Tysklands historie – helt til historiens begyndelse. Bliv klogere på Thomas Manns liv og forfatterskab med særligt fokus på værkerne 'Trolddomsbjerget' og 'Josef og hans brødre'.

07/11: Thomas Mann. Kunstner, borger og tysker – fra sympati med afgrunden til nøgtern humanisme.

14/11: 'Trolddomsbjerget' – en forlist dannelsesroman.

21/11: 'Josef og hans brødre' – velsignet fra oven og fra dybet nedenunder.

28/11: 'Josef og hans brødre' – den lykkelige dannelse fra drømmende kunstner til myndig borger.

Tab, sorg og eksistens – fra livsforandring til vækst

HOLD: 2521-187

TID: 8/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Mai-Britt Guldin, cand.psych. aut., specialist i psykoterapi og seniorforsker, Aarhus Universitet, samt leder af Center for Sorg og Eksistens, og Carlo Leget, professor i filosofi, University of Humanistic Studies, Utrecht

Tab og sorg er en intens, dramatisk og voldsom kraft, der sætter os i kontakt med døden, destruktion, transcendens og evighed. Det er en proces, der skaber store forandringer i os. Men skal vi lede efter at udholde smerten? Eller kan tab åbne til en større og dybere forståelse af, hvad livet handler om – på godt og ondt? For mens vi søger, inviteres vi til at se på os selv og vores liv og til at foretage ændringer. Tab og sorg inspirerer altså også til fordybelse, hengivelse, længsel, mildhed, ydmyghed og øget kærlighed. Det åbner op for fundamentale eksistentielle overvejelser om mening, formål, alenehed, magtesløshed og det at tage ansvar for eget liv. Forelæsningsen er baseret på bogen 'Tab, sorg og eksistens' (Akademisk Forlag, 2024).

”I begyndelsen var fornuften ...” – om det filosofiske Johannesevangelium

HOLD: 2521-238

TID: 8/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Kasper Bro Larsen, professor i teologi, Aarhus Universitet

Johannesevangeliet var Luthers og Grundtvigs yndlingsevangelium. Her åbenbarer Jesus Guds kærlighed, og han fremstilles både som mere maskulin og guddommelig end i de øvrige nytestamentlige evangelier. Men hvem skrev Johannesevangeliet og hvorfor? Kom med på tur gennem evangeliets betydning og historie – fra den tidlige kristendom til nazisternes misbrug af teksten. Forelæsningsen er baseret på Kasper Bro Larsens bog 'Johannesevangeliet' (Eksistensen, 2025).

Jung – psykoanalytiker eller kristen mystiker?

HOLD: 2521-335

TID: 9/11, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Aksel Haaning, lektor emeritus, Roskilde Universitet

Billedet af den schweiziske psykoanalytiker C.G. Jung er i disse år under forandring. Tidligere blev Jung opfattet i forhold til Sigmund Freud og psykoanalysen, men i dag fremtræder han i en bredere idéhistorisk sammenhæng. Især hans tanker om indre dialog med imaginære figurer vækker ny interesse og er under genopdagelse i disse år. Men hvad vil dialog med indre figurer egentlig sige? Hvilke mentale tilstande kommer til udtryk? Kom med, når vi giver et nyt perspektiv på psykoanalytiker C.G. Jung ved at udforske forbindelsen mellem ham og den kristne mystik. Forelæsningsen er baseret på bøgerne 'Den kristne mystik – fra middelalderens verden' (Forlaget Virkelig, 2024) og 'Aurora, eller Morgenrøde' (Forlaget Virkelig, 2025).

Håbets kraft

HOLD: 2521-117

TID: 12/11, 5 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Denne forelæsningsrække dykker ned i, hvordan håbet tager form på tværs af discipliner. Fra psykologiens og filosofiens refleksioner til litteraturens og journalistikkens blik på det håbefulde vil du blive ført med på en tankevækkende rejse ind i håbets væsen, hvor vi ud over at blive klogere på håbets potentiale og kraft også vil møde det svigefulde håb, der kan lokke os på afveje med falske forhåbninger. Vær med til at udforske håbet, når vi bl.a. stiller spørgsmålene: Hvordan giver håbet vores liv mening og perspektiv, og hvilken indflydelse har håbet på vores psyke og helbred?

12/11: Introduktionsforelæsningsen om håb. Bertel Nygaard, professor i historie, Aarhus Universitet

19/11: Håbet som psykologisk drivkraft. Hans Henrik Knoop, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, samt ekstraordinær professor, North-West University, SA

26/11: Håbet i litteraturen. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab og forfatter

03/12: Håbet i journalistikken. Michael Bach Henriksen, kultur-redaktør på Kristeligt Dagblad

10/12: Håbet i filosofien og teologien. Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Gå på Folkeuniversitetet
i dagtimerne

SE SIDE 10-11

Hannah Arendt 50 år efter – med oplæsning af Ellen Hillingsø

HOLD: 2521-345

TID: 4/12, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 405 kr., studerende 230 kr. inkl. en sandwich og en vand

UNDERVISERE: Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi, Aarhus Universitet, Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet, Thomas Schwarz Wentzer, professor i filosofi, Aarhus Universitet, og Ellen Hillingsø, skuespiller

Den 4. december 1975 døde Hannah Arendt. På 50-årsdagen for Arendts død hylder vi den store politiske tænker og hendes intellektuelle arv i selskab med tre af Aarhus Universitets førende Arendt-eksperter og skuespiller Ellen Hillingsø. Gennem oplæg og oplæsning kan du blive klogere på en af filosofihistoriens store tænkere og få indsigt i, hvordan Arendts idéer fortsat kaster lys over tidens demokratiske udfordringer.

17.15: Oplæsning. Ellen Hillingsø, skuespiller

17.25: Arendts forståelse af menneskelig handling. Anne Marie Pahuus, lektor i filosofi, Aarhus Universitet

18.15: Spisepause

19.00: Oplæsning. Ellen Hillingsø, skuespiller

19.10: Den politiske Arendt. Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet

20.00: Pause

20.15: Oplæsning. Ellen Hillingsø, skuespiller

20.25: Arendt og tænkningen. Thomas Schwarz Wentzer, professor i filosofi, Aarhus Universitet

Schopenhauer og Nietzsche: Et dobbeltportræt

HOLD: 2521-314

TID: 13/11, 5 torsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

UNDERVISER: Martin Pasgaard-Westerman, ph.d. i filosofi og ekstern lektor, Københavns Universitet

Arthur Schopenhauer og Friedrich Nietzsche har præget moderne filosofi, kunst og litteratur som ingen andre. Deres filosofier bryder med den lange tradition, der ser menneskets primære væsen, som noget rationelt. De ser mennesket og verden ud fra et begreb om en blind vilje eller stræben, der bag ethvert rationelt perspektiv sætter sig igennem og udgør livets egentlige kerne. Men de har et forskelligt livssyn: Schopenhauer er med sin pessimisme fortaler for en livsbenægtende, asketisk indstilling, hvor Nietzsche udkaster en tragisk, livsbekræftende filosofi. Vær med, når vi giver dette dobbeltportræt af de to store filosoffer.

Teologien i Michelangelos og Rafaels mesterværker

HOLD: 2521-086

TID: 22/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Martin Herbst, teolog, foredragsholder, rejseleder og forfatter

Michelangelo og Rafael er uforlignelige malere. Deres kunstværker afspejler tillige et reservoir af viden, inspiration og refleksion, der er blevet formidlet af litteraturen, ikke mindst Bibelen, og teologiens hovedværker. Deres malerier er visuelle biblioteker, hvor historiens bibelske og klassiske traditioner flettes sammen med kunstnerens samtid, kreativitet og ambition. Kom med, når vi erfarer, at Rafael og Michelangelo ikke blot var eminente malere, men tillige forbavsende indsigtsfulde teologer, kirkehistorikere og prædikanter, der også har et budskab til vor egen tid.

Religionens rolle i Israel-Palæstina-konflikten

HOLD: 2521-274

TID: 25/11, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Peter Lodberg, professor MSO i teologi, Aarhus Universitet

Verdens tre store monoteistiske religioner – jødedom, kristendom og islam – har et særligt forhold til Israel og Palæstina. Religiøse overbevisninger, adgang til helligsteder og overholdelse af traditioner spiller en væsentlig rolle i den vedvarende konflikt og til tider krig om Israel og Palæstinas politiske fremtid. Politiseringen af de religiøse forskelle har betydning for kampen om land, adgangen til vand og etableringen af infrastruktur. Vær med, når vi belyser de religiøse, historiske og politiske sammenhænge i en af verdens længstvarende konflikter.

Donald Trump – nyt fænomen eller fortsættelse af autoritær tradition?

HOLD: 2521-296

TID: 8/12, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Nicolai von Eggers Mariegaard, postdoc, Saxo-instituttet, Københavns Universitet

Donald Trumps fascination af autoritære ledere, hans brug af fascistisk retorik og hans udfordring af det liberale demokrati fremstilles ofte som noget nyt i USA's politiske historie, fordi det opfattes som et brud med den demokratiske tradition. Men er det rigtigt, eller er Trump i virkeligheden en fortsættelse af en dybereliggende autoritær arv fra slaveriets tid til racesegregationens lange skygger helt op i vores tid? Denne aften dykker vi ned i historien for at forstå, hvordan Trump ikke nødvendigvis skal ses som en ny tendens i amerikansk politisk historie, men kan forstås som en del af en lang autoritær tradition i USA.

Grundtvig – 200 året for hans revolution af kristendommen

HOLD: 2521-349

TID: 9/12, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Anders-Christian Lund Jacobsen, professor i teologi, Aarhus Universitet

I 1825 fik Grundtvig den indsigt, at kristendommens sandhed og mødet med Kristus ikke skulle findes i Bibelen, men i det levende ord. Det var således ikke skriften, men det talte ord i menighedens fællesskab, der bar troen. Ved at sætte det levende ord i centrum brød Grundtvig med en boglig og dogmatisk kristendomsforståelse, der havde gjort kristendommen til en sag primært for videnskaben og lærde teologer. Kom og hør om en revolutionerende idé, der her i 2025 kan fejre 200-års fødselsdag, og som stadig den dag i dag kaster lys over vores måde at tænke tro, oplysning og fællesskab på.

Vinterfolkeuniversitet: Håb – livsnødvendighed eller virkelighedsflugt?

HOLD: 2611-025

TID: 15/1, 1 torsdag, kl. 09.30-11.30

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

STED: Vor Frue Kirkes sognegård, Vestergade 21

UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

På den ene side er håbet en stærk kraft, vi kan lade os bære af, når livets vanskeligheder vokser os over hovedet. På den anden side kan håbet være en svigefuld trøst, vi kan ty til i stedet for at gribe handlen ind i vores eget liv. Er håbet det anker i vores tilværelse, der hindrer os i at fortabe os i alle bekymringerne? Eller er håbet tværtimod den luftballon, vi stiger op i, når vi flygter fra virkelighedens problemer? Og hvad hvis alt virker håbløst? Er det mon her i håbløsheden, at håbet har sin rette plads? Og hvordan finder man i givet fald frem til håbet midt i håbløsheden?

Vinterfolkeuniversitet: Filosofi og fællessang – tillid og fællesskab

HOLD: 2611-180

TID: 16/1, 1 fredag, kl. 09.30-11.30

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

STED: Vor Frue Kirkes sognegård, Vestergade 21

UNDERVISERE: Cecilie Eriksen, ekstern lektor, Afd. for Filosofi og Idéhistorie, Aarhus Universitet, og David Mondrup, højskolelærer og musiker

Tillid og fællesskab er ombejlede emner. De er bl.a. midtpunktet i den tillidskrise, som sociologer og historikere hævder truer med at underminere de vestlige demokratier. Men før al den virak tænkte den danske filosof K.E. Løgstrup over tilliden og det skæbnefællesskab, den kaster os ud i. Hans indsigter kaster lys på de aspekter, som mange stadig overser, nemlig at tilliden ikke står til os, at den væver vores liv sammen, og at det rejser en etisk fordring, som går forud for hensynet til både wellness, samfundsnytte og økonomisk vinding. Forelæsningsen bringer Løgstrup i dialog med nutidens tænkning om tillid, og vi synger sange, som belyser fællesskabets roller i vores liv.

Det helt nødvendige – om at finde livets balancepunkt med Vincent F. Hendricks

HOLD: 2521-273

TID: 19/1, 1 mandag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

BOG: Mulighed for køb af bog til forelæsningsen

UNDERVISER: Vincent F. Hendricks, professor i filosofi, Københavns Universitet

Hvad anser vi som det nødvendige for et meningsfuldt liv? Og hvordan hænger det, vi betragter som nødvendigt, sammen med, hvad der reelt er muligt? I hverdagen bliver det meningsfulde liv ofte synonymt med den gode karriere, den varme kærlighedsrelation, loyale venner og et 'jeg', man kan være tilfreds med. Men vi forveksler ofte det, vi stræber efter som mennesker, med, hvad vi hver især synes er rimeligt, retfærdigt eller for os fremstår som det meste naturlige. Det kan skabe urealistiske forventninger til, hvad omverdenen kan give os. Bliv klogere på, hvordan du kan finde livets balancepunkt. Forelæsningsen tager udgangspunkt i udgivelsen 'Det helt nødvendige – om at finde livets balancepunkt' (Politikens Forlag 2025).

Forstå Trump med filosofierne

HOLD: 2611-228

TID: 20/1, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

Trump er tilbage i Det Hvide Hus, og endnu en gang sætter den tidligere realitystjerne dagsordenen med begivenheder og udtalelser, der vækker opsigt og rejser alvorlige spørgsmål: Hvordan kan Trump få så stærkt et greb om verdens mest magtfulde embede – ikke én, men to gange? Hvad siger det om vores demokrati, vores tid og vores virkelighedsforståelse? Er Trump en historisk undtagelse eller et forvarsel om fremtiden? Vær med, når vi i selskab med tre filosoffer prøver at forstå fænomenet Trump.

17.15: Platon – en hulens demagog.

Jonas Holst, lektor i filosofi, San Jorge Universitet, Zaragoza

18.15: Spisepause

19.00: Immanuel Kant – overdreven brug af egen forstand.

Rune Lykkeberg, chefredaktør, Dagbladet Information

20.00: Pause

20.15: Hannah Arendt – løgnens mester. Frank Beck Lassen, projektleder, Det Ethiske Råd

Mød Kresten Lundsgaard-Leth i 'Europas store tænkere'.

Vær meningsfuldt til stede i tiden – med Hartmut Rosas filosofi

HOLD: 2611-014

TID: 24/1, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Mogens Pahuus, professor emeritus i filosofi, Aalborg Universitet

Vi kan være til stede på en måde, hvor tingene gør indtryk, hvor verden er rig, hvor andre vedkommer os, og hvor vi selv er fulde af kraft og liv. Da er der meningsfuldhed eller – med Hartmut Rosas begreb – resonans i vores liv. Men vi kan også være til stede på en modsat måde, hvor verden er tom og ligegyldig, hvor andre virker fremmede og afvisende, og hvor vi selv føler os døde inde. Hvorfor kommer vi ud i oplevelsen af meningsløshed, tomhed og dødhed? Og hvad kan vi gøre for at fremme oplevelsen af meningsfuldhed?

Ny pave og den katolske kirke – mellem teologi, tradition og tidens krav

HOLD: 2611-301

TID: 24/1, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Jakob Egeris Thorsen, lektor i teologi, Aarhus Universitet

Hvad betyder det, når den katolske kirke får ny pave? Hvilken magt besidder han – ikke blot som åndeligt overhoved, men også som geopolitisk aktør? Og hvordan ser det i det hele taget ud for den katolske kirke i en verden præget af forandring og udfordringer? Bliv klogere på den katolske kirke i dag, de historiske og teologiske rammer for paveembedet – og ikke mindst på, hvem den nye pave er, og hvilken retning han peger ud for den katolske kirke.

Feministiske klassikere – læst af mænd

HOLD: 2611-102

TID: 26/1, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 405 kr., studerende 230 kr. inkl. en sandwich og en vand.

BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

I mere end 200 år har feminister tænkt over, hvad køn er, hvad køn gør, og hvad vi vil have køn til at betyde. Feminismen er ikke kun for kvinder. Mary Wollstonecraft, feminismens førstedame, talte også mandens sag. Og John Stuart Mill, liberalismens granddaddy, skrev den første feministiske håndbog for mænd tilbage i 1869. Vær med, når fire mænd læser feminismens klassikere. Aftenen er baseret på udgivelsen 'Feministiske klassikere - læst af mænd' (Aarhus Universitetsforlag, 2025).

17.15: "Kvinder burde være frie – lige så frie, som vi er"

– om Edith Whartons 'Uskyldens år' (1920). Rune Lykkeberg, chefredaktør, Dagbladet Information

18.00: Spisepause

18.30: Og hvor er det første på vej hen? – om Simone de

Beauvoirs 'Det andet køn' (1949). Svend Aage Madsen, psykolog og forskningsleder, Rigshospitalet

19.15: Pause

19.30: Rigtige mænd er ikke rigtige mænd – om Judith Butlers

'Kønsballade' (1990). Henrik Jøker Bjerre, lektor i filosofi, Aalborg Universitet

20.15: Pause

20.30: Hvorfor ikke være mandlig feminist? – om Chimamanda

Ngozi Adichies 'Vi burde alle være feminister' (2014).

Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet

En ny vinkel på religion – om Hartmut Rosa, Svend Brinkmann og Ole Vedfelt

HOLD: 2611-093

TID: 26/1, 3 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Dorthé Enger, forfatter, cand.mag. i engelsk, religion og filosofi

Vi lever i en tid, hvor kloden, vores samfundsorden og vores eksistentielle tilgang til verden er udfordret. Sociologen Hartmut Rosa og psykologerne Svend Brinkmann og Ole Vedfelt tager alle fat på forskellige aspekter af disse udfordringer, og på forskellig vis inddrager hver især religion som en vej væk fra eksistentiel fremmedgørelse tilbage til en kosmisk tankegang og et kosmisk tilhørsforhold uden at svigte moderne videnskab.

"Gud er død!" Hvad betyder Nietzsches berygtede udsagn?

HOLD: 2611-031

TID: 29/1, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Med udsagnet "Gud er død" opnåede Nietzsche selv en form for udødelighed i den kulturelle erindring, og han syntes hermed at have slået det sidste søm i kristendommens kiste. En nøjere betragtning afslører dog, at Nietzsches forhold til kristendommen er mere kompliceret end som så. Få et indblik i et af filosofihistoriens mest berømte – og måske også mest misforståede – udsagn.

Filosofi til din hverdag – tænk dybere, lev klogere

HOLD: 2611-227

TID: 4/2, 6 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Denne forelæsningsrække udforsker, hvordan filosofi ikke blot er tankespind, men visdom, der kan bruges i praksis til at reflektere over os selv og vores valg og styrke vores evne til at navigere i en kompleks verden. Gennem temaer som mindfulness, selvindsigt og selvkærlighed får du ny inspiration til at leve mere bevidst og balanceret – også når livet slår knuder. Vær med, når vi undersøger, hvordan filosofien kan hjælpe os med at komme overens med vores samvittighed og livets op- og nedture, finde meningen og en indre ro, stå ved vores beslutninger og omfavne os selv. Bliv klogere på dig selv og dine valg, og oplev, hvordan filosofien kan bringe dybde og klarhed ind i dine daglige overvejelser.

04/02: Fra indre ro til visdom i hverdagen.

Niels Viggo Hansen, filosof, fysiker og postdoc, Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet

11/02: Bliv bedre til at træffe beslutninger – og stå ved dem.

Christina Busk, teolog, stifter af Etikos og erhvervschef

18/02: Vend tab til styrke.

Mai-Britt Guldin, cand.psych. aut., specialist i psykoterapi og seniorforsker, Aarhus Universitet, samt leder af Center for Sorg og Eksistens

25/02: Få selvkærligheden ud af skammekrogen – om vigtigheden i at elske sig selv.

Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi og projektleder, Det Ethiske Råd

04/03: Kom overens med din samvittighed.

Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

11/03: Find meningen med dit liv.

Ulrik Houliind Rasmussen, ph.d. i filosofi og lektor, Københavns Professionshøjskole

Europas store tænkere

HOLD: 2611-159

TID: 9/2, 6 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Europas samfund, kulturer og institutioner står på skuldrene af en lang filosofisk tradition. Europæiske filosoffer som bl.a. Aristoteles, Kant, Kierkegaard og Arendt har været med til at forme vores syn på mennesket, vores etiske overbevisninger og vores forståelse af demokratiske værdier og menneskelige friheder og rettigheder. Det er tanker, der er fundamentale for europæisk tænkning i dag, og som vi stadig holder i hævd. Få indblik i nogle af Europas store filosoffer og den fælles intellektuelle arv, der knytter europæere sammen på tværs af landegrænser, og som fortsat inspirerer til refleksion over, hvordan vi skal leve vores liv og organisere vores samfund. Bliv klogere på filosofiske idéer, der stadig er relevante i dag – ikke mindst i en verden under stor forandring.

09/02: Platon og Aristoteles om mennesket som fornuftsvæsen.

Anne-Marie Eggert Olsen, lektor emerita i filosofi, Aarhus Universitet

16/02: John Stuart Mill om individuel frihed.

Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi og projektleder, Det Ethiske Råd

23/02: Jean-Jacques Rousseau og Mary Wollstonecraft om menneskets rettigheder.

Carsten Fogh Nielsen, ekstern lektor i filosofi, Syddansk Universitet

02/03: Immanuel Kant om oplysning.

Thomas Schwarz Wentzer, professor i filosofi, Aarhus Universitet

09/03: Søren Kierkegaard og Jean-Paul Sartre om eksistens.

Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

16/03: Jürgen Habermas og Hannah Arendt om etik.

Antje Gimmler, professor i filosofi, Aalborg Universitet

Kom til fredagsbar med forskerne.
Lyt til 'Fuld af viden' fra Videnslyd

FIND DEN, DER HVOR DU LYTTER TIL PODCASTS

Verdens store religioner

HOLD: 2611-059

TID: 12/2, 6 torsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

For langt størstedelen af verdens befolkning er religion et helt centralt omdrejningspunkt i livet. Religion giver os svar på spørgsmål om verdens skabelse, menneskets liv og død og meningen med livet. I religionerne finder vi en fælles historie, og vi skaber fælles traditioner. Religion tilbyder mennesket et særligt livssyn og særlige leve-regler, og religion er derfor afgørende for, hvordan verdens kulturer orienterer og organiserer sig, og hvordan de opnår deres særkender. Men religionerne er ganske forskellige, og det kan nogle gange være vanskeligt at begribe andre religioner og deres praksisser. Få indblik i fem store religioners basale overbevisninger og værdier fra et historisk forankret, men nutidigt perspektiv.

12/02: Indledning om religioner og deres betydning. Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

19/02: Jødedom. Marianne Schleicher, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

26/02: Kristendom. Else Marie Wiberg Pedersen, lektor emerita i systematisk teologi, Aarhus Universitet

05/03: Islam. John Møller Larsen, ph.d. i religionsvidenskab

12/03: Hinduisme. Marianne Qvortrup Fibiger, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

19/03: Buddhisme. Jørn Borup, lektor i religionsvidenskab, Aarhus Universitet

Spirituel filosofi – i teori og praksis

HOLD: 2611-125

TID: 22/2, 1 søndag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Simon Vittus Jasper Hansen, cand.mag. i filosofi, certificeret psykoterapeut og uddannet mindfulnessunderviser fra Dansk Center for Mindfulness, Aarhus Universitet

Den spirituelle filosofi beskæftiger sig med menneskets indre liv, sjæl, bevidsthed og forholdet til det guddommelige eller det transcendent. Den søger svar på store spørgsmål som: Hvad er meningen med livet? Har vi en åndelig kerne? Og findes der en højere virkelighed? I dag møder vi spiritualitet overalt i Vesten, bl.a. i mindfulness, traumeforskning, yoga og selvudvikling, og derfor er det vigtigt at forstå disse praksisformers bagvedliggende filosofi. Bliv klogere på spirituel filosofi i teori og praksis. Dagen vil byde på oplæg, øvelser, meditationer og litteraturanbefalinger til hjemmebrug for interesserede.

Bliv klogere på
Magtudredningen 2.0

SE SIDE 98-101

Ustyrligt demokrati – hvordan kan vi forstå kritikken af demokratiet?

HOLD: 2611-009

TID: 23/2, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Mikkel Thorup, professor i idéhistorie, Aarhus Universitet

Den demokratikritik, som præger mange vestlige demokratier i øjeblikket skal ikke kun forstås som problematisk eller farlig for demokratiet. Demokratikritik skal snarere forstås som et nødvendigt element i demokratiet selv, fordi kritikken på godt og ondt driver demokratiet til at udvikle og forandre sig i modsætning til alle andre kendte styreformers. Kom og få et historisk og aktuelt indblik i, hvordan demokratikritik skaber forandring, der både kan styrke og udfordre demokratiet. Forelæsningen tager udgangspunkt i Mikkel Thorups udgivelse 'Ustyrligt demokrati' (Gads Forlag 2025).

Bob Dylan – en religiøs poet

HOLD: 2611-018

TID: 23/2, 1 mandag, kl. 19.30-21.15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Anders Thyrring Andersen, sognepræst i Vor Frue Kirke i Aarhus og mag.art. i litteraturhistorie

I Danmark er det almindeligt at betegne Bob Dylan som en venstreorienteret protestsanger. Det er der ikke belæg for. Derimod står kristendommen helt centralt i hans sangskrivning. Det religiøse danner ikke bare grundlag for Dylans produktion lige fra debuten i 1962 til i dag, men udgør kernen i mange af hans sange. Igennem et meget stort antal henvisninger til Bibelen går som en af de røde tråde i Dylans sange profetier om syndflod og dommedag – som en kritik af den sekulære modernitet. Men denne kritik formuleres i et modernistisk billedsprog, så man kan betegne Dylan som en kristen modernist. Bliv klogere på Bob Dylan som religiøs poet. I løbet af forelæsningen vil der blive afspillet et udvalg af Bob Dylans sange.

To fag, ét emne: Hvad er bevidsthed?

HOLD: 2611-198

TID: 2/3, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISERE: Morten Storm Overgaard, professor i kognitiv neurovidenskab, Center for Funktionelt Integrativ Neurovidenskab, Institut for Klinisk Medicin, Aarhus Universitet, og Asger Kirkeby-Hinrup, docent, teoretisk filosofi, Lunds Universitet, Sverige

Der findes videnskabelige mysterier, hvor vi ikke ved, hvordan vi overhovedet skal begynde at tænke om dem. Et af disse mysterier er vores bevidsthed, for hvad er bevidsthed egentlig? Kan vores bevidsthed forklares af hjernens processer, eller har den sin egen beskaffenhed? Og er bevidstheden noget unikt og særligt ved mennesket? Vær med, når forsker i bevidsthedsfilosofi Asger Kirkeby-Hinrup og professor i kognitiv neurovidenskab Morten Storm Overgaard vil gøre dig klogere på et af videnskabens store mysterier ud fra hver deres faglige synspunkt.

Gåden om Thor

HOLD: 2611-078

TID: 4/3, 3 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Uffe Schjødt Paldam, lektor i religionspsykologi, Aarhus Universitet

De fleste kender tordenguden fra de islandske eddaer, men faktisk er Thor slet ikke nogen tordengud i eddaerne. Samtidig kender de fleste Thor som søn af Odin, men faktisk opfattes Thor igennem historien oftest som Nordens Jupiter, gudernes konge. Forestillingerne om Thor er mange, og de har udviklet sig dramatisk. Grundtvig mente, at Thor var sandhedens beskytter. Nazisterne mente, at Thors hammer var et ukendt elektrisk våben, som kunne vinde 2. verdenskrig. Hos Marvel er Thor en blond og royal superhelt inspireret af Wagner. Ét er sikkert: Danskerne har altid sunget om Thor og opkaldt deres børn efter Thor. Tordenguden lever. Tag med på jagt efter den virkelige Thor.

Forstå en af tidens store tænkere: Judith Butler – 70 år

HOLD: 2611-237

TID: 17/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Louise Rognlien, ph.d. i idéhistorie, Aarhus Universitet

Judith Butler er en af de mest indflydelsesrige tænkere i vor tid. I 2026 fylder Butler 70 år. Vær med, når vi i den anledning introducerer til Butlers filosofi og kønsteori – fra gennembrudsværket 'Kønballade' (1990), hvor den dengang kun 34-årige filosof redefinerede vores forståelse af køn og for alvor satte gang i den moderne kønstænkning, til det seneste værk 'Hvem er bange for køn?' (2024), hvor Butler behandler de globale anti-køns-bevægelser for bedre at forstå, hvad der kan være provokerende ved køn. Få et nyt perspektiv på vores komplekse samtid med en af nutidens største tænkere.

Teologien mellem linjerne – om Karl Ove Knausgårds livs- og kristendomssyn

HOLD: 2611-239

TID: 21/3, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Hans Nørkjær Franch, sognepræst, Aarhus Domkirke

Gennem den norske stjerneforfatter Karl Ove Knausgårds forfatter-skab findes en spænding mellem den kunstneriske afsondring og den mellem menneskelige trivialitet – mellem længsel og nærvær. Bliv klogere på den tænkning og det livssyn, vi præsenteres for igennem Karl Ove Knausgårds samlede forfatterskab. Vi vil undersøge de religiøse og eksistentielle tråde, der løber gennem forfatterskabet, som både vil tage os op i metafysikkens højder og ned i det sjælelige dyb – i eftersøgningen af Knausgårds forhold til den kristendom, han ikke tror på. Forelæsnningen er baseret på udgivelsen 'Knausgårds blik' (Klim 2025).

Jerusalem – nøglen til fred?

HOLD: 2611-204

TID: 23/3, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Hans Henrik Fafner, journalist og udlandsredaktør, POV International

Jerusalem er en af verdens mest omstridte byer. Her ligger det israelske parlament, men også palæstinenserne kræver byen som hovedstad. Sagen er et politisk spørgsmål, men både i kristen, muslimsk og jødisk tradition er Jerusalem samtidig en hellig by, hvilket gør det endnu mere broget. Vær med, når vi dykker ned i byens 5.000-årige historie og stiller det store spørgsmål: Er det muligt at finde sammen om en fredelig fremtid for Jerusalem?

i dagtimerne

Eftermiddage i Vor Frue Kirkes sognegård: Kierkegaard – om tro, håb og kærlighed

HOLD: 2611-029

TID: 13/5, 3 onsdage, kl. 12.00-13.45

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

STED: Vor Frue Kirkes sognegård, Vestergade 21 (baggård) – indgang gennem porten

UNDERVISER: Kasper Lysemose, postdoc i filosofi, Aarhus Universitet

Til antikkens fire kardinaldyder – visdom, retfærdighed, mod og selvbeherskelse – føjede kristendommen de tre teologiske dyder: tro, håb og kærlighed – og kaldte herefter hedningenes dyder for 'glimrende laster'. De nye dyder var nemlig ikke bare en tilføjelse. Med dem blev et helt nyt dydsbegreb indført. Menneskets dydighed lå ikke længere i den formåen, det selv kunne opøve. Den lå i dets forhold til Gud. Men hvordan forholder mennesket sig egentlig til Gud gennem tro, håb og kærlighed? Vær med, når vi ser på, hvordan Søren Kierkegaard besvarede dette for al kristen teologi helt centrale spørgsmål.

Arkæologi & historie

Det arktiske hjemland: Fra Vinland til Nordvestpassagen

HOLD: 2521-129

TID: 1/9, 1 mandag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Michael Böss, historiker, lektor emeritus ved Aarhus Universitet

Hvordan har de arktiske folk overlevet og tilpasset sig i et af verdens mest barske områder gennem tusindvis af år? Hvordan har stormagternes interesser, kolonisering og modernisering påvirket deres levevis i det nordamerikanske Arktis? Vi bevæger os fra vikingernes Newfoundland, over Baffin Island og til Nordvestpassagen i Centralarktis. Aftenen tager udgangspunkt i Michael Böss' bog 'Det arktiske hjemland' (Gads Forlag), der gengiver historiske skildringer og forfatterens egne møder med den store natur, fangere, rendyr, sne, ønsker om selvbestemmelse og sociale problemer.

Byvandring: Efter befrielsen i Aarhus – det svære efterår 1945

i dagtimerne

HOLD: 2521-145

TID: 2/9, 4 tirsdage, kl. 10.00-11.30

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

STED: Se mødesteder på fuau.dk

UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

Med de forløsende befrielsesdage i maj 1945 troede mange, at freden, friheden og den kendte hverdag nu ventede forude. Men det skulle vise sig at tage lang tid, før skyggerne fra besættelsesårene var helt forsvundet. På fire vandring skal vi i sporene på den by og det liv, der stod tilbage, og høre om bl.a. polske krigsfanger i Ridehuset, en værnemager i Mejlgade, mordet på en ledende modstandsmand foran Hotel Ritz og den første jul, og hvordan december 1945 ikke helt blev, som mange havde ønsket sig.

02/09: Den befriede by. Optimisme og frygt

09/09: Det voldsomme mord. Skuddrabet i Park Allé

16/09: Valgkamp. Det første folketingsvalg efter befrielsen set fra Aarhus

23/09: Julen '45. Glæde og skuffelse

Tyskere på flugt 1945-1949

HOLD: 2521-165

TID: 15/9, 2 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: John V. Jensen, museumsinspektør, Vardemuseerne

I besættelsens sidste måneder ankom ca. 250.000 tyske flygtninge til Danmark. Krigshandlingerne på Østfronten fik nazisterne til at evakuere millioner af mennesker til det vestlige Tyskland og Danmark, hvor de efter befrielsen blev interneret i lejre. Få indblik i den oversete og tankevækkende historie om de tyske flygtninge i Danmark, herunder den lokale flygtningesituation i og omkring Aarhus. Vi hører bl.a. om flugten, den modvillige modtagelse, manglende lægehjælp, afnazificering, liv og død. Var der tale om den største humanitære katastrofe i danmarkshistorien? For særømsvisning i Oksbøllejren og museet FLUGT se side 67.

15/09: De tyske flygtninge i Danmark 1945-1949

22/09: Flygtningesituationen i Østjylland og Aarhus

Våben der vandt krigen

HOLD: 2521-146

TID: 22/9, 5 mandage, kl. 17.30-19.15. Ingen undervisning 13/10

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Krigs- og våbenteknologiens udvikling var en afgørende faktor i 2. verdenskrigs udfald, og de krigsførende parter investerede enorme summer og kræfter i våbenkapløbet. Til de allieredes store bekymring startede aksemagterne med et forspring i det teknologiske kapløb og en bedre forståelse af flere af våbnenes taktiske og strategiske muligheder. Kun med kraftanstrengelse og dyrekøbte erfaringer vandt de allierede langsomt kapløbet. Forelæsningerne belyser udviklingen og brugen af nogle af de mest centrale våbensystemer og sætter dem i relation til udvalgte slag og operationer, så deres betydning som våben, der vandt krigen, bliver tydelig.

22/09: Kampvognen

29/09: Eskorteskibet

06/10: Hangarskibet

20/10: Bombeflyet

27/10: A-bomben

Særomvisning: Danmarkshistoriens største flygtningelejr og museet FLUGT

HOLD: 2523-140

TID: 4/10, 1 lørdag, kl. 13.30-15.30

PRIS: 240 kr. inkl. entré til museet

STED: FLUGT, i foyeren ved hovedindgangen, Præstegårdsvej 21

UNDERVISER: John V. Jensen, museumsinspektør, Vardemuseerne

Danmarkshistoriens største flygtningelejr lå i Oksbøl vest for Varde. I 1946 husede den 36.000 tyske flygtninge uden mulighed for at vende hjem. Dermed var den en overgang Danmarks femtestørste by. Lejrens historie er fyldt med skæbner – nogle tragiske, andre fyldt med håb. Turen ledes af museumsinspektør John V. Jensen og går rundt i den tidligere flygtningelejr, herunder flygtningekirkegården, hvis knap 2.000 navne maner til eftertanke. Vi skal også se museet med museumsbygning tegnet af BIG – Bjarke Ingels Group. Undervejs får vi beretninger om lejren, dens mennesker, problemer, hverdag, glæder og sorger. For optaktsforelæsning om de tyske flygtninge i Danmark 1945-1949 se side 66.

Danmarks historie

HOLD: 2521-192

TID: 20/10, 5 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Vilde vikinger og fromme riddere. En nordisk stormagt, der skrumper til en lille plet på landkortet, driftige og selvbevidste borgere og bønder, der sætter damp under landet – og vejen mod demokrati. Kvinder, der går til stemmeurnerne og ud på arbejdsmarkedet. Verdenskrige, Stauning eller kaos – og frygt for, at den kolde krig bliver varm. En vej mod EU belagt med brok, brosten og forbehold. Tag med på en rejse gennem Danmark gennem mere end 1.000 år, og få indblik i begivenheder og udviklinger, der har været afgørende for, at Danmark ser ud, som det gør.

20/10: 800-1536: Vilde vikinger og fromme riddere. Kasper Holdgaard Andersen, ph.d., historiker, Moesgaard

27/10: 1536-1750: Reformationen og det lutherske Danmark. Charlotte Appel, lektor i historie, Aarhus Universitet

03/11: 1750-1914: Grundlaget for det moderne Danmark: National integration, demokratisering og modernisering. Claus Møller Jørgensen, lektor i historie, Aarhus Universitet

10/11: 1914-1945: Krig, kriser og krig. Niels Wium Olesen, lektor i historie, Aarhus Universitet

17/11: 1945 – i dag: National og international. Danmark i den globale tidsalder. Thorsten Borring Olesen, professor i historie, Aarhus Universitet

Weekendophold på Sandbjerg Gods

SE SIDE 73

Hvad enhver bør vide om det 20. århundrede

HOLD: 2521-232

TID: 20/10, 7 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Det 20. århundrede brager derudad. På tærsklen til århundredet er troen på fremtiden stor, men afløses af vantro over blodige skyttegrave, altødelæggende A-bomber og masseudryddelser, der får Hannah Arendt til at overveje 'ondskabens banalitet'. Det er samtidig århundredet, hvor vi flyver til Månen og ud på det store World Wide Web. Vi får fritid til at forsvinde i biografmørket, og Bob Dylan giver stemme til ungdomsoprøret. Mod slutningen af århundredet banker vi hul i muren, der deler Europa og verdens stormagter og stiller spørgsmålet – er vi nået historiens afslutning? Få syv fageksperters bud på, hvad der er værd at lægge mærke til for at forstå det 20. århundrede.

20/10: Historie 1900-1945. Nils Arne Sørensen, professor emeritus i historie, Syddansk Universitet

27/10: Historie 1945-2000. Johnny Laursen, lektor i historie, Aarhus Universitet

03/11: Filosofi. Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi og projektleder, Det Etske Råd

10/11: Teknologi. Kristian Hvidtfelt Nielsen, lektor i videnskabsstudier, Aarhus Universitet

17/11: Musik. Neal Ashley Conrad Thing, ph.d. i litteraturvidenskab

24/11: Fotografi. Gunner Byskov, cand.mag. i dansk og kunsthistorie samt tidligere leder af fotografuddannelsen, Medieskolerne, Media College Denmark

01/12: Film. Per Juul Carlsen, forfatter, podcastvært og filmanmelder ved Kristeligt Dagblad

Apuliens arkæologi fra oldtid til nutid

HOLD: 2521-471

TID: 20/10, 4 mandage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

STED: Antikmuseet, Victor Albecks Vej 3

UNDERVISER: Vinnie Nørskov, museumsleder, Antikmuseet, og lektor, Aarhus Universitet

Vi skal til Apulien, regionen på Italiens 'hæl', som har en meget rig lokal arkæologi og spændende historie fra forhistorisk til romersk tid. Omkring år 600 blev hovedbyen Tarant grundlagt af den græske bystat Sparta, men det meste af regionen var beboet af en lokal befolkning kaldet lapygere og opdelt i tre områder: Messapien i syd, Peucetien i midten og Daunien i nord. Her præsenteres en række af de vigtige arkæologiske steder, som også kan besøges i dag, og så skal vi høre om de mange problemer med illegale udgravninger, som har plaget området. Rækken tager afsæt i Antikmuseets udstilling 'På sporet af daunierne. Illegale oldsager fra kunsthändlerens varelager'.

20/10: Apuliens arkæologi og historie – et overblik

27/10: Messapien: Grundlæggelsen af Tarant og forholdet mellem den lokale befolkning og de nye tilflyttere fra Grækenland

03/11: Peucetien: Egnazia og Monte Sannace – de mange lokale byer, arkitektur og helligdomme

10/11: Daunien: Arpi, Canosa di Puglia og den romerske Lucera. Gravkultur og sociale forhold i Nordapulien og romernes etablering af kolonier

Arven fra Alexandria

HOLD: 2521-473

TID: 20/10, 5 mandage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 700 kr., studerende 325 kr.

Alexandria har i årtusinder været et centrum for intellektuel og kulturel udvikling, og byens indflydelse på 'vestlig civilisation' er al-lestedsnærværende. Den blev grundlagt af Alexander den Store i 331 f.v.t. og blev et knudepunkt for videnskab, filosofi og litteratur, der tiltrak lærde fra hele den antikke verden. Alexandria var bl.a. hjemsted for den videnskabelige institution Museion, som husede byens legendariske bibliotek. Den har været en kosmopol, hvor forskelligartede kulturer trivedes sammen. Forelæsningerne, der er en udløber af Det Danske Institut i Damas-kus' årsmøde i Alexandria, udforsker byens historie og indflydelse på vores samfund.

20/10: Arven fra Alexandria. Mogens Pelt, lektor i historie, Københavns Univer-sitet

27/10: Alexandrias Pharos – verdens 7. vidunder. Niels Bargfeldt, klassisk arkæolog og postdoc i teologi, Københavns Universitet

03/11: Alexandria og den koptiske kristen-dom. Paul John Frandsen, lektor emeritus i ægyptologi, Københavns Universitet

10/11: Alexandria og Ribe i vikingetiden. Gry Hoffmann Barfod, ekstern lektor i arkæologi, Aarhus Universitet

17/11: Danske dommere og international retspraksis i Alexandria. Andreas Nabil Younan, ph.d.-studerende, University of Cambridge

Forstå verden – med historien

HOLD: 2521-128

TID: 21/10, 7 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Hvorfor er det amerikanske samfund po-lariseret og demokratiet i krise? Er Kina på vej til at blive en ny stormagt, og hvad med Indien? Hvorfor har Rusland invaderet Ukra-ine? Hvad er baggrunden for Mellemøstens mange aktuelle konflikter? Historien er en uundværlig erfaring, når vi prøver at forstå de forandringer, der sker i verden i dag. En række eksperter tager os med til nogle af de lande og områder i verden, der i dag under-går historiske forandringer, og giver deres bud på, hvilke begivenheder og udviklinger i deres fortid det er afgørende at kende til for at forstå nutiden.

21/10: USA. Anne Mørk, ph.d. i amerikan-ske studier

28/10: Kina. Mette Thunø, lektor i kina-studier, Aarhus Universitet

04/11: Mellemøsten. Peter Seeberg, lektor emeritus i mellemøststudier, Syd-dansk Universitet

11/11: Det afrikanske kontinent. Mads Yding, postdoc i afrikastudier, Københavns Universitet

18/11: Rusland og dets naboer. Vibe Termansen, cand.mag. i historie og journalist

25/11: Arktis, Grønland og Danmark. Jens Lei Wendel-Hansen, ph.d. i historie, seniorforsker, Center for Grundtvig-forskning, Aarhus Universitet

02/12: Indien. Niels Brimnes, professor i historie, Aarhus Universitet

Historieformiddage på Dokk1: Billedkunstens kvinder

HOLD: 2521-474

TID: 23/10, 5 torsdage, kl. 10.00-11.45

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

STED: Dokk1, Lille Sal, Hack Kampmanns Plads 2

UNDERVISER: Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter

Kunsthistorien er fyldt med berømte navne, men ligesom inden for andre kunstgrene er er det næsten kun navne på mænd. Men der har været kvindelige billedkunstnere til alle kendte tider, og fagligt stod de ikke til-bage for deres mandlige kollegaer. Desuden introducerede de ofte nye motiver og nye perspektiver på tilværelsen. Over fem for-middage sætter vi fokus på billedkunstens kvindelige udøvere igennem historien – fra hulemalerne til Frida Kahlo. Vi dykker ned i deres kunst, liv og de forhold, som kom til at bestemme, hvad kunstnere kunne og måtte – og i nogle tilfælde forsøgte at ændre på.

23/10: Fra verdens oldtid til Europas renaissance

30/10: Barokkens kvindelige billed-kunstnere

06/11: Europa i 1700- og 1800-tallet

13/11: Den nordiske scene

20/11: Påvirkningen fra Europa – og tilbage igen

På Førerenes ordre. Hitlers mænd i Danmark

HOLD: 2521-127

TID: 23/10, 5 torsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Danmarks militærstrategiske betydning og den særlige fredsbesættelsesordning, som var et særtilfælde i krigens Europa, var grundpiller i de tyske udsendinges fremfærd i Danmark. Vi skal i sporene på de embedsmænd, værnemagtsofficerer, politi- og SS-folk, der spillede en rolle i udfoldelsen af naziregimets besættelsespolitik – hvem var de, og hvordan håndterede de det danske 'Sonderfall'? Samtidig kastes der lys over de magtstrukturer og rammer, Hitlers mænd i Danmark var underlagt, og den politiske linje, de fulgte. Forelæserne tager afsæt i den anmelderroste antologi 'På Førerenes ordre. Hitlers mænd i Danmark 1933-1945' (Aarhus Universitetsforlag, 2024).

23/10: De øverstkommanderende tyske generaler i værnemagten. Jens Andersen, museumsinspektør, Bunkermuseum Hanstholm, Museum Thy

30/10: Cecil von Renthe-Fink – diplomatiets mand. Mogens Rostgaard Nissen, arkiv- og forskningsleder, Dansk Centralbibliotek for Syd-slesvig

06/11: En farlig mand – rigsbefuldmægtiget Werner Best. Mogens Rostgaard Nissen, arkiv- og forskningsleder, Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig

13/11: Under pres. Best, Bovensiepen, Pancke og modstanden 1943-1945. Henrik Lundtofte, leder af Historisk Samling fra Besættelsestiden, Museum Vest

20/11: Gestapo i Aarhus og bekæmpelsen af den midtjyske modstand 1943-1945. Søren Tange Rasmussen, museumsinspektør, afdelingsleder, Besættelsesmuseet, Den Gamle By

Verdens historie. Fra oldtiden til i dag

HOLD: 2521-139

TID: 25/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Lars Hovbakke Sørensen, lektor, ph.d., Professionshøjskolen Absalon

Få overblik over verdens historie gennem de seneste 12.000 år. Fokus vil være på forskelle og ligheder mellem verdensdelens historie og på, hvordan den politiske, økonomiske, sociale og kulturelle udvikling i de forskellige dele af verden har påvirket hinanden. Undervejs kommer vi bl.a. forbi det gamle Egypten, Romerriget, inkaerne, Mingdynastiet, grundlæggelsen af USA, imperialismen, nationalismen og demokratiets fremvækst. I det 20. og 21. århundrede gør vi stop ved bl.a. verdenskrigene, Murens fald, 9/11 og krig i Ukraine og Mellemøsten. Det bliver en hæsblæsende rejse! Forelæseren bygger på bogen 'Verdens historie. Fra oldtiden til i dag' (Gyldendal, 2025).

Ørkenkrig og Italiensfelttoget 1939-1944

HOLD: 2521-148

TID: 25/10, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Vi skal til den nordafrikanske ørken under 2. verdenskrig, hvor styrker fra Storbritannien og Commonwealth udkæmpede en dramatisk kamp mod aksemagterne. Konflikten kulminerede i Slaget ved El Alamein i efteråret 1942, hvor den risikovillige Rommel blev besejret af den metodiske Montgomery. I sommeren 1943 stod de allierede parate til invasionen af Mussolinis fascistiske Italien, men manglede en klar strategi for felttoget. For tyskerne var strategien derimod klar fra dag et: Fasthold de allierede i Italien med så få styrker som muligt. Dagen belyser de vigtigste slag og udviklinger i ørkenkrigen og Italiensfelttoget og sætter konflikten ind i den større militærhistoriske fortælling om Europas 2. verdenskrig.

NYHED!
Sommerfolkeuniversitet
i Vor Frue Kirkes sognegård

SE SIDE 8

Normandiet 1944

HOLD: 2521-147

TID: 26/10, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

D-dag – de allieredes landgang i Normandiet og verdens største militære operation – var afgørende for udfaldet af 2. verdenskrig. Operationen blev en succes, men det var ikke givet på forhånd. Forberedelserne begyndte allerede i 1942, hvor de første amerikanske tropper ankom til Storbritannien. Her opbyggede man en enorm styrke af bl.a. britiske, canadiske, polske, franske og amerikanske styrker, som gik ind i Normandiet 6. juni 1944. Men det krævede tre måneders ødelæggende kampe, før de allierede brød ud af deres brohoved i Normandiet og befriede Paris. Dagen vil belyse planlægningen af invasionen, kampene på D-dag og de efterfølgende slag mellem de allieredes og den tyske krigsmaskine.

På opdagelse i det gamle familiealbum. Brug af fotografier i slægtsforskning

HOLD: 2521-233

TID: 8/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

Mange af os gemmer på fine, gamle fotografier og gode historier fra vores forældre, bedsteforældre og oldeforældres tid. De løfter en flig af historien om vores egen slægt. Men hvordan finder man frem til flere oplysninger og måske flere billeder, der kan være med til at få historien til at hænge sammen? Omdrejningspunktet denne dag er arbejdet med gamle fotografier, herunder datering, billedbeskrivelse og hjælpemidlerne til dette arbejde. Vi skal også se på, hvordan vi kan bygge historien op omkring et fotografi med brug af bl.a. mundtlige beretninger, breve, aviser, kirkebøger og folketællinger.

Potsdam – slotte og spioner, glans og garnisoner

HOLD: 2521-543

TID: 8/11, 1 lørdag, kl. 11.00-16.00

PRIS: 425 kr., studerende 210 kr.

UNDERVISER: Åse Lerche, cand.mag. i tysk og journalist, bosat mange år i Berlin

Siden 1600-tallet har Potsdam været et magtcentrum og boltreplads for kurfyrster, konger og kejsere. Sammen med berømte arkitekter og landskabsarkitekter fik de med bl.a. Sanssouci og Neuer Garten skabt et enestående slots- og parklandskab, der i 1990 blev optaget på UNESCO's verdensarvsliste. Byen har også dannet ramme for historiske øjeblikke i nyere tid, fx Potsdamkonferencen 1945, hvor Stalin, Churchill og Truman mødtes på Schloss Cecilienhof, og spionudvekslingerne på Glienicke Brücke. Desuden ser vi nærmere på den smukke, men kontroversielle genopbygning af det sønderbombede historiske centrum.

35 år efter Tysklands genforening – splittelse og AfD

HOLD: 2521-548

TID: 9/11, 1 søndag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Åse Lerche, cand.mag. i tysk og journalist, bosat mange år i Berlin

Den 3. oktober i år fejrer det officielle Tyskland 35-årsdagen for genforeningen af Øst- og Vesttyskland. Men siden Murens fald har landet næppe været mere splittet imellem øst og vest, end det er i dag. I alle de øst-tyske delstater er AfD nu det største parti, selvom partiet netop her er blevet erklæret for højreekstremistisk af Verfassungsschutz, og et flertal af østtyskerne giver udtryk for at have mistet tiltroen til demokratiet. Samtidig hælder prominente vesttyskere benzin på splittelsens bål, når de i angst for at se det tyske demokrati smuldre væk kræver Muren tilbage. Med afsæt i de 35 år, der er gået siden genforeningen, går vi tæt på kløften mellem Øst- og Vesttyskland og på årsagerne til AfD's popularitet, også blandt de unge østtyskere. Vi ser også på perspektiverne for de kommende år.

Kelterne og kelticisme fra romantikken til i dag

HOLD: 2521-130

TID: 22/11, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Michael Böss, historiker, lektor emeritus ved Aarhus Universitet

Kelterne er navnet på nogle myterige krigere og kvægholdende folkegrupper, der levede i store dele af Europa i jernalderen. Selvom de havde en fælles kultur og talte varianter af keltisk sprog, udgjorde de ikke noget selvbevidst folk. Og stik mod hvad man tidligere har troet, migrerede de ikke i stort tal til De Britiske Øer, selvom det kun er her, der tales keltisk i dag. Vi skal høre om kelterne i oldtiden og om, hvordan romantikere i Frankrig og på De Britiske Øer glorificerede deres kultur og brugte den til at skabe nationale identiteter. Vi slutter af med at se på nutidens nykelticisme i form af keltisk kristendom og keltisk spiritualitet. Michael Böss har skrevet 'Den keltiske ånd' (Kristeligt Dagblads Forlag).

Byvandring: Julen i det gamle Aarhus *i dagtimerne*

HOLD: 2521-243

TID: 2/12, 1 tirsdag, kl. 13.30-16.00

PRIS: 295 kr. inkl. gløgg og æbleskiver på Casablanca

STED: Rådhuspladsen ved Grisebrønden

UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

Kom med på byvandring i juleudsmykkede Aarhus, og få indblik i, hvordan højtiden er blevet fejret hos rig og fattig og i fremgangstid og i krigstid. Vi skal bl.a. høre om, hvordan det var at fejre jul under 2. verdenskrig, og den store begejstring, da man kunne få appelsiner i byen efter krigen. Undervejs skal vi også høre om det mondæne forretningsliv og julegavefristelserne, som de handlende tilbød de velstillede aarhusianere for hundrede år siden. Men langt fra alle kunne nyde en privilegeret jul, og vi kommer forbi Fælleskontoret for Velgørenhed og hører om indsamlingerne. Vi slutter af med gløgg og æbleskiver på café Casablanca.

Kvindeskæbner i skyggen af russisk imperialisme

HOLD: 2521-466

TID: 8/12, 1 mandag, kl. 18.30-21.15

PRIS: 275 kr., studerende 135 kr.

UNDERVISER: Jakob Dragsdal Sørensen, cand.mag. i russisk og historie

Kvindeliv formede og former sig anderledes i det russiske imperium – både i dets zaristiske, sovjetiske og putinistiske version, hvor kvinders magt og afmagt bevæger sig efter andre mønstre, end vi er vant til i Vesteuropa. Det gælder både i russisk bondekulturs mytologiske univers og i zarinaernes 1700-tal, hvor Rusland blev regeret mere af kvinder end af mænd. Det gælder sovjettidens mandeløse, men mandsdominerede samfund og i den måde, feminisme og modstand mod russisk imperialisme udkæmpes i vore dages Belarus og Ukraine. Vi følger trådene gennem historien for at forstå en anden version af europæisk kvindeliv.

Mellem øst og vest – Berlin

HOLD: 2521-493

TID: 9/12, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISERE: Johnny Laursen, lektor i historie, Aarhus Universitet, og Jørgen Mikkelsen, arkivar og seniorforsker, Rigsarkivet

Berlin er stærkt præget af at ligge mellem øst og vest. Som hovedstad i Preussen skuede indbyggerne mod øst og ikke mod syd og vest, og under den kolde krig blev hovedstaden delt af Berlinmuren – betonsymbolet på årtiers konflikt mellem Østeuropa og Vesteuropa. Historien ses også i det, der er blevet tilintetgjort og fjernet. Regimeskifter, jødeforfølgelser og ødelæggelser under 2. verdenskrig har ført til heftige diskussioner om erindringer. Hvilke bygninger skulle rives ned? Hvilke skulle repræsentere den nye tid? Kampen om historien er meget synlig i Berlin. Få indblik i Berlins historie, monumenter og arkitektur. Afsættet er bogen 'Mellem øst og vest – Berlin. Historie, magt og monumenter' (Gads Forlag 2025).

Tidsrejse til 1930'ernes Aarhus – Fredslunds fantastiske fotos

HOLD: 2521-475

TID: 10/12, 1 onsdag, kl. 18.30-20.15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

STED: Dokk1, Hack Kampmanns Plads 2

UNDERVISER: Søren Hein Rasmussen, ph.d. i historie og forfatter

Hvordan var maskinarbejderens arbejdsplads i 1930'erne? Hvordan gjorde husassistenten rent mellem de tunge møbler? Hvordan fik bonden kornet i hus? Det kan vi se på pressefotografen Aage Fredslund Andersens billeder fra Aarhus – og næsten kun der. For arbejdslivets almindeligheder var ikke motiver, ret mange med et kamera interesseret sig for. Billederne er derfor en sjælden skat, også internationalt. Historiker Søren Hein Rasmussen viser Fredslund Andersens smukke, rørende og morsomme billeder og fortæller om tiden, hvor industrisamfundet buldrede frem i Aarhus og Danmark. Afsættet er den nye bog 'Travle tider' (Aarhus Universitetsforlag 2025), hvor fotograf Arne Kjær Hansen har genskabt de farver, fotografen så gennem sin linse.

Den russisk-japanske krig 1904-1905

HOLD: 2611-247

TID: 24/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Den russisk-japanske krig er en af de mere oversete begivenheder i tiden før 1. verdenskrig, selvom krigen på flere områder var et væsentligt vendepunkt i moderne historie. For første gang blev en europæisk stormagt, Rusland, nemlig besejret af en ikke-europæisk stormagt, Japan. Krigen var en magtkonkurrence mellem to imperiers interesser i Manchuriet og det moderne Korea og blev kendetegnet af voldsomme slag til lands og til søs, og hvor den russiske flåde næsten blev tilintetgjort. Hør om krigens årsager og optakt, de enorme slag, og hvordan konsekvenserne af krigen kastede lange skygger ind over Ruslands og Japans historie i det 20. århundrede.

Kvinderne i familiehistorien

HOLD: 2611-300

TID: 24/1, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Per Nielsen, cand.mag. i historie og forfatter

Mange af de mest benyttede kilder til familiehistorien handler om mændene, men går man målrettet efter kvindernes historie, er der mange muligheder for at afdække denne del af ens familiehistorie. Denne dag skal vi på jagt efter kvinderne i kilderne og se nærmere på, hvor meget man kan få ud af kirkebøger, folketællinger og skifter, fotografier, aviser, breve og mundtlige beretninger. Undervejs går vi meget konkret til værks, og der gives eksempler fra forskellige steder i landet og fra forskellige samfundsgrupper, samt hvordan skildringen kan blive interessant ved at vælge nogle overskrifter og fokuspunkter, der passer til den enkelte person.

Tysklands overfald på Vesteuropa 1940

HOLD: 2611-246

TID: 26/1, 5 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

10. maj 1940 indledtes Tysklands storangreb på Frankrig og Beneluxlandene. Begge steder var overraskelsen komplet. Franske og britiske styrker rykkede hurtig ind i Belgien for at stoppe den tyske fremrykning. Scenen var sat til et af 2. verdenskrigs hurtigste felttog. Nogle uger efter stod de tyske styrker ved Den Engelske Kanal, Beneluxlandene havde kapitulert, og de fransk-britiske styrker var i fuldt tilbagetog eller ved at blive hovedkudls evakueret ved Dunkirk. Hør om forløbet op til det tyske angreb 10. maj, den tyske lynkrig og de store slag i de hektiske maj- og juniuger. Martin A. Husted har bl.a. skrevet 'Den som vover. Historien om to specialoperationer i Anden Verdenskrig' (Turbine, 2024).

26/01: Optakten

02/02: Offensivens første dage

09/02: Gennembruddet

16/02: Fransk-britisk sammenbrud

23/02: Nederlagets og sejrns konsekvenser

Grønland mellem myter, magt og mennesker

HOLD: 2611-304

TID: 27/1, 7 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

Hvordan er Grønland blevet formet af kolonitiden, og hvordan præger fortiden stadig nutiden? Forelæsningsrækken giver et nuanceret portræt af Grønland med både danske og grønlandske stemmer. Vi dykker ned i kolonihistorien, de politiske spændinger i rigsfællesskabet og ekspeditionernes betydning. Samtidig ser vi på nutidens Grønland med fokus på litteratur, kunst og naturressourcer. Grønlandsk kunst spiller i dag en vigtig rolle i fortællingen om identitet og tilhørsforhold. Under fjeldene gemmer sig geologiske lag, der ikke bare vidner om fortiden – men måske også om fremtiden. Kan landets mineraler bane vejen for økonomisk selvstændighed?

27/01: Grønlands moderne historie

– fra kolonitiden til i dag. Jens

Heinrich, repræsentationschef i

Grønlands Repræsentation i København

03/02: Erindring af kolonitiden: Historiekonflikter mellem Danmark og Kalaallit Nunaat (Grønland).

Thea

Bladt, ph.d.-studerende i historie,

Aarhus Universitet

10/02: Knud Rasmussen og det

dansk-grønlandske forhold. Knud

Michelsen, cand.mag. og forfatter

17/02: Tiltagende geopolitiske spændinger og utilregnelig Trump.

Camilla

Tenna Nørup Sørensen, lektor, Institut for Strategi, Forsvarsakademiet

24/02: Kunsthistorier fra Grønland.

Laila

Lund Altinbas, kurator og kunsthaglig

projektleder

03/03: Ny litteratur fra og om Grønland.

Kirsten Thisted, lektor i tværkulturelle

og regionale studier, Københavns

Universitet

10/03: Grønlands mineraler.

Christian

Knudsen, emeritus, GEUS

PARK – gratis vidensfestival
i uniparken lørdag den 9. august

SE SIDE 4-7

Vejen til krigen i Ukraine

HOLD: 2611-244

TID: 27/1, 5 tirsdage, kl. 19.30-21.15

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Ville der overhovedet være krig i Ukraine, hvis ikke Putin sad på magten i Rusland? Og hvilken rolle spiller stormagterne USA og Kina for konflikten? Eller skal man længere tilbage i historien for at finde svar – til et middelalderrige ved Dneprflodens breder? Årsagerne til krigen i Ukraine skal både findes i historien og i begivenheder op til krigsudbruddet. De hænger både sammen med magtfulde enkeltpersoners kortsigtede beslutninger og dybe strukturer i kultur, økonomi og historie. Med et historisk afsæt giver forelæsningerne overblik over vejen til krigen i Ukraine og ser også fremad. Vi gør også status på selve krigens forløb.

27/01: Russiske imperiedrømme – den historiske baggrund for russisk imperialism. Jakob Dragsdal Sørensen, cand.mag. i russisk og historie

03/02: Forskelle mellem Rusland og Ukraine. Jakob Dragsdal Sørensen, cand.mag. i russisk og historie

10/02: Putin og Zelenskij. Jakob Dragsdal Sørensen, cand.mag. i russisk og historie

17/02: Fra (Sovjet)union til krig – Rusland og Ukraine fra Sovjetunionens fald og til nu. Jakob Dragsdal Sørensen, cand.mag. i russisk og historie

24/02: Status på krigen. Martin Cleemann Rasmussen, ekstern lektor, Forsvarsakademiet

Europas historie og kultur

HOLD: 2611-311

TID: 2/2, 6 mandage, kl. 19.45-21.30. Ingen undervisning 23/2

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

I Europa har vi kastet os ud i et militært rustningskapløb. Men er det ikke også vigtigt at opruste åndeligt og kulturelt og stå fast på den historie og de idéer og værdier, vi er rundet af i Europa som bl.a. demokrati, oplysning og dannelse – måske mere end nogensinde før? Vi udforsker Europas historie og kultur i godt selskab med en række fageksperter, der hver især giver deres bud på, hvad der er værd at lægge mærke til i det fælles gods, vi står på skuldrene af.

02/02: Europas historie 1789-1914. Claus Møller Jørgensen, lektor i historie, Aarhus Universitet

09/02: Europas historie 20. og 21. århundrede. Thorsten Borring Olesen, professor i historie, Aarhus Universitet

16/02: Idéer. Kresten Lundsgaard-Leth, ph.d. i filosofi og projektleder, Det Etske Råd

02/03: Litteratur. Svend Erik Larsen, professor emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

09/03: Kunst. Erik Steffensen, kunstner og fhv. professor ved Det Kongelige Danske Kunstakademi

16/03: Klassisk musik. Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoni-orkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Forårsweekend på Sandbjerg Gods

HOLD: 2611-313 (enkeltværelse) og 2611-312 (dobbeltværelse)

TID: 18/4-19/4, 1 weekend

PRIS: 2650 kr. pr. person

STED: Sandbjerg Gods, Sandbjergvej 102, 6400 Sønderborg. Deltagerne sørger selv for kørsel

Sønderjylland forbinder Danmark med det europæiske fastland, og områdets historie har altid været tæt forbundet med udviklingen syd for grænsen. Den 18.-19. april 2026 inviterer Folkeuniversitetet traditionen tro til forårsweekend på Sandbjerg Gods. I en blanding af gods- og højskolestemning byder weekenden på spændende foredrag og samtaler om Sønderjyllands og Europas sammensatte historie krydret med fællessang, hyggeligt samvær og selvfølgelig lidt godt fra det sønderjyske kaffebord. Alt sammen i de smukke rammer ned til Allsund. Programmet byder på:

Danmark i Europa fra år 1000 til 1800. Carsten Porskrog Rasmussen, dr.phil., adjungeret professor og enhedsleder, Museum Sønderjylland

Nolde – maleren, der trådte ved siden af. Hans Christian Davidsen, kulturredaktør og forfatter til 'Nolde – maleren, der trådte ved siden af'

Om 100 år – Europa i grænselandet – en samtale om fortællinger, mindretal og historisk erindring i Europas udkant. Anna Elisabeth Jessen, forfatter til romantrilogien 'Om hundrede år', 'Hjemsted' og 'Verdensport', og Hans Christian Davidsen, kulturredaktør, Flensborg Avis

Fællessang og sangtradition med inspiration i grænselandet. Philip Eick, korleder for Local Vocal og korinstruktør med rødder i Berlin

Europa i kunst, musik og litteratur. Søren Schauser, ph.d. i filosofi, forfatter og lektor, Det Kongelige Danske Musikkon-servatorium

Europa efter Trumps genkomst. Marlene Wind, professor i statskundskab og leder af Center for Europæisk Politik, Københavns Universitet

Antikkens håndværk

HOLD: 2611-253

TID: 5/2, 6 torsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Antikkens håndværk og teknologiske udvikling er et imponerende vidnesbyrd om, hvordan man løste dagligdagens udfordringer i den græsk-romerske verden, ofte med øje for den formmæssige skønhed. Samtidig er antikkens håndværk et vindue til datidens samfund og verdensbillede. I dag står vi på skuldrene af antikkens håndværkere og deres fremstillingsprocesser, konstruktioner og materialer, der også er inspirationskilde til udviklingen af mere bæredygtige løsninger i vores moderne samfund. Forelæsningsrækken tager afsæt i den nye udvidede og reviderede udgave af antologien 'Antikkens håndværk' (Forlaget Orbis, 2025).

05/02: Fra lergarbejde til krukke. Pottemagertraditionen i det antikke Grækenland. Søren Handberg, lektor i arkæologi, Universitetet i Oslo

12/02: Det græske tempel – fra idé til færdig bygning. Poul Pedersen, professor emeritus i klassiske studier, Syddansk Universitet

19/02: Bronzestøbning. Caroline Elisabeth Fisker, doktorand i antik kultur og samfund, Lunds Universitet

26/02: Byggematerialer og teknisk fremskridt i Rom. Jacob Isager, dr.phil., docent emeritus, Syddansk Universitet

05/03: Opmålingen af den antikke verden. Niels Bargfeldt, post-doc i arkæologi, Københavns Universitet

12/03: Uden mad og drikke ... romerske landbrugsredskaber. Jesper Carlsen, dr.phil. i historie, lektor emeritus, Syddansk Universitet

Det gamle Egypten

HOLD: 2611-272

TID: 22/2, 1 søndag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Rune Olsen, ph.d. i ægyptologi og ekstern lektor ved Københavns Universitet

Det gamle Egyptens historie, kunst og kultur har længe fascineret den vestlige verden med sine eksotiske og alligevel genkendelige udtryksformer. Det var dog først med fundet af Rosettastenen og tydningen af hieroglyfferne, at det for alvor blev muligt at udforske den mere end 5.000 år lange historie, som har defineret landet ved Nilen. Vi dykker ned i Egyptens storhedstider, hvor man byggede enorme pyramider, anlagde store templer til guderne og erobrede vidtstrakte lande i Nubien og i Levanten. Tag med gennem faraonernes rige, og få indblik i en af verdenshistoriens mest indflydelsesrige civilisationer.

Nazisternes sidste tilflugt

HOLD: 2611-269

TID: 10/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Hans Christian Davidsen, forfatter og kulturredaktør, Flensborg Avis

Tysklands betingelsesløse kapitulation 8. maj 1945 regnes for afslutningen på 2. verdenskrig i Europa. Men Det Tredje Rige havde faktisk et to uger langt efterliv lige syd for den dansk-tyske grænse. Som hovedsæde for en nazistisk regering ledet af admiral Karl Dönitz blev Flensborg tilflugtssted for mellem 2.000 og 3.000 nazister, herunder topfigurer som Heinrich Himmler og Auschwitzkommandanten Rudolf Höss. I Flensborg gik de under jorden eller blev udstyret med nye identitetspapirer for at flygte ud af Europa. Afsættet er bogen 'Nazisternes sidste tilflugt' (Forlaget Hovedland, 2022).

Byvandring: Aarhus i 1000 år

HOLD: 2611-252

TID: 12/3, 3 torsdage, kl. 16.00-17.30

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

STED: Se mødesteder på fuau.dk

UNDERVISER: Doron Haahr, cand.mag. i historie, Aarhushistorier

Over tre eftermiddage bevæger vi os gennem mere end tusinde års byhistorie, når vi skal i fodsporene på nogle af de mange mennesker, der har formet Aarhus. Vi begynder i vikingetiden, hvor vi skal langs det gamle voldanlæg og høre om både dagligliv og storpolitik i 900-tallets Aros. Herfra fortsætter vi gennem 1500- og 1600-tallet og møder asketiske dominikanermunke og driftige købmænd, hvis forskellige verdener er vævet tæt sammen. Tredje vandring fører os frem til 1800- og 1900-tallet, hvor Aarhus blev til den by, vi kender. En periode med gryende industrialisering præget af faglige kampe, kæmpe fabriksanlæg og drømmen om et nyt liv på den anden side af Atlanterhavet.

12/03: Vikinger. Aros i 900-tallet

19/03: Munke og købmænd. Aarhus i 1500- og 1600-tallet

26/03: Arbejdere. Aarhus i 1800- og 1900-tallet

Specialstyrker og -operationer i 2. verdenskrig

HOLD: 2611-249

TID: 21/3, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Martin Ammitsbøll Husted, lektor, cand.mag. i historie, filosofi og samfundsfag

Nutidens specialstyrker trækker på erfaringer og historie fra 2. verdenskrig. Her opstod behovet for egentlige elitestyrker, da man skulle operere bag fjendens linjer for at indhente efterretninger, udføre sabotage eller støtte større militære operationer. Denne dag ser vi på to af de mest berømte kommandoraides under 2. verdenskrig: da tyskerne erobrede det belgiske fort Eben Emael i 1940, og da englænderne ødelagde flådebasen St. Nazaire ved atlantehavskysten i 1942. Begge missioner viste, hvordan små styrker kunne have stor effekt i moderne krigsførelse. Martin A. Husted har skrevet 'Den som vover. Historien om to specialoperationer i Anden Verdenskrig' (Turbine, 2024).

Trolldom og heksejagt

HOLD: 2611-268

TID: 24/3, 1 tirsdag, kl. 19.30-21.15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Maria Østerby Elleby, ph.d., formidlingsinspektør, Rudersdal Museer

I 1600-tallets Danmark blev især kvinder anklaget for at udøve trolldom og brændt på bålet. Men hvad gemmer der sig bag de gruopvækkende historier om heksejagt og overtro? Og hvad siger det om synet på magt, køn og frygt? Denne aften dykker Maria Østerby Elleby ned i trolldomsprocessernes dramatiske fortællinger og gør fortidens hekse levende – som mennesker fanget i et historisk stormvejr af mistanker, ritualer og samfundsangst. Undervejs skal vi også se på, hvorfor hekse og magi stadig taler til os i dag – fx hverdagsritualer, fantasy, spådomme og astrologi. Heksejagten er ikke bare en historie om fortiden, men også om vores egen fascination af det usynlige og uforståelige. Maria Østerby Elleby er forfatter til bogen 'Hekseri – den store bog om magi' (Politikens Forlag, 2024).

Maria Østerby Elleby til Århundredets Festival.
Mød hende i 'Trolldom og heksejagt'.

De stærke kvinder og de slatne mænd i 'Matador'

HOLD: 2611-255

TID: 26/3, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: John V. Jensen, museumsinspektør, Vardemuseerne

"Min afdøde hustru serverede aldrig kødrand, hun kendte mine følelser for kogt fars". Man kan næsten se scenen for sig mellem overlærer Andersen og Violet Vinter i 'Matador'. Forfatter Lise Nørgaard er blevet kritiseret for sin fremstilling af mændene som udelige og umodne. Mens 'Matador'-kvinderne kan klare sig selv og viser mod, når det gælder. Men holder fortællingen om de stærke kvinder og svage mænd vand? Vi skal også se på mellemkrigstiden og besættelsesårene og seriens enestående skildring af et stykke danmarkshistorie – en fortælling, ingen faghistoriker kan konkurrere med. Men hvordan er tiden fremstillet set i relation til den nyeste forskning om især besættelsestiden?

Tag med bussen til
BogForum fredag
den 7. november

SE SIDE 91

Mellemkrigstidens politiske historie

HOLD: 2611-271

TID: 7/4, 6 tirsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

Perioden 1919-39 kalder vi mellemkrigstiden, men for de mennesker, der levede for 100 år siden, var perspektivet et andet. De levede i en efterkrigstid, hvor der skulle bygges op og – mente mange – forandres efter Den Store Krigs katastrofe. Hos mange var forventningerne til fremtiden tårnhøje, og tiden blev præget af revolutioner, reformer og eksperimenter. Men andre arbejdede for forandringer, så resultatet af verdenskrigen kunne laves om. Det er forklaringen på, at tiden endte med at blive en tid mellem to storkrige. Men mange af reformtankerne overlevede den efterfølgende verdenskrigs ødelæggelser og kom til at præge tiden efter 1945.

07/04: Lys og skygge – den komplicerede mellemkrigstid.

Nils Arne Sørensen, professor emeritus i historie, Syddansk Universitet

14/04: Kampen for det sociale demokrati i Skandinavien. Kristina Krake, docent, Amsterdam Universitet

21/04: Mørkefald: Fra Weimarrepublikken til Det Tredje Rige.

Johnny Laursen, lektor i historie, Aarhus Universitet

28/04: Fra Lenin til Stalin: Store visioner akkompagneret af borgerkrig, hungersnød, vold og terror. Erik Kulavig, lektor emeritus i historie, Syddansk Universitet

05/05: Imperialisme eller afkolonisering: Storbritannien mellem to verdenskrige. Christian Damm Pedersen, lektor i britisk og imperial historie, Syddansk Universitet

12/05: Fascismens totalitære laboratorium: Italien. Nils Arne Sørensen, professor emeritus i historie, Syddansk Universitet

Den oversete middelalder

HOLD: 2611-267

TID: 11/4, 1 lørdag, kl. 10:00-14:00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Kåre Johannessen, cand.mag. i historie

Der er stadig sider af middelalderen, der ikke er voldsomt godt belyst. Forestillingen om 'den mørke middelalder' som en strengt religiøs, dystre og glædesløs affære er efterhånden trængt noget tilbage, men faktisk er de færreste klar over, hvor legesyg, munter, hæmningsløs og forlystelseshungrende en tid, middelalderen i grunden var. Kåre Johannessen har skrevet flere bøger om middelalderen, og denne dag fortæller han med afsæt i særligt 'Lyst og lidenskab i middelalderen' og 'Fritid og forlystelser – træning, morskab og tidsfordriv i middelalderen' (begge Turbine) om to lidt underbelyste aspekter af middelalderen: dens sexliv og dens fritidsforhold.

Tirpitz-stillingen og Hitlers Atlantvold

HOLD: 2611-257

TID: 14/4, 1 tirsdag, kl. 17:15-19:00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: John V. Jensen, museumsinspektør, Vardemuseerne

Langs hele Vadehavet findes rester af Hitlers Atlantvold fra 2. verdenskrig. De mange bunkere var engang brikker i et kystforsvar, der strakte sig fra Nordnorge til den fransk-spanske grænse. Tilsammen giver de et indtryk af det enorme forsvarsværk, nazisterne etablerede i håbet om at fastholde det erobrede Europa. Forelæsningsen zoomer ind på Tirpitz-stillingen ved Blåvand, der som en del af Atlantvolden skulle have forsvaret Danmark mod en allieret invasion fra vest. Hvorfor gav Hitler ordre til at opføre et stort fæstningsværk langs Vesteuropas kyster? Få indblik i et stykke fascinerende danmarks- og militærhistorie. For særøvisning på Tirpitz se næste hold.

Særomvisning på Tirpitz

HOLD: 2613-283

TID: 18/4, 1 lørdag, kl. 11:00-12:30

PRIS: 240 kr. inkl. entré til museet

STED: Tirpitz, Tirpitzvej 1, mødested ved billetsalget. (OBS: Deltagerne sørger selv for kørsel til og fra Blåvand)

UNDERVISER: John V. Jensen, museumsinspektør, Vardemuseerne

Tag med på besøg på Tirpitz i Blåvand. Hjerter i museet er den store Tirpitz-bunker, der er en del af Hitlers store Atlantvold, der strakte sig fra Nordkap til Pyrenæerne som forsvar mod et allieret angreb fra vest. Museumsinspektør John V. Jensen giver en eksklusiv omvisning i den gamle Tirpitz-bunker og i Bjærke Ingels, imponerende museumsbygninger, der graver sig ind i sandet. Der bliver også lejlighed til at se nærmere på museets nyeste udstilling om besættelsen og de første efterkrigsår, der er åbnet i anledning af 80-året for befrielsen i 2025. For optaktsforelæsning om Tirpitz-stillingen og Hitlers Atlantvold se forudgående hold.

Weekendophold
på Sandbjerg Gods

SE SIDE 73

VERDEN
VERDEN
VERDEN
VERDEN
VERDEN
VERDEN

ÅRHUNDREDETS
FESTIVAL

06—15 MAR
2026

Kunst, arkitektur & design

Danske designgenstandes historie: PH's lampedesign

HOLD: 2521-046

TID: 2/9, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Malene Breunig, lektor i dansk litteratur og kulturhistorie, Syddansk Universitet

PH-lampen er et stykke klassisk-moderne dansk design skabt af Poul Henningsen, en af Danmarks mest kendte designere, arkitekter og kulturkritikere. Henningsen designede lampens armatur i 1920'erne med det formål at skabe et blødt og blændfrit lys. Armaturet skulle skabe en komfortabel hjemlig atmosfære til rekreation, uafhængigt af klassetilhørsforhold. Med sit belysningsdesign tog PH ikke bare afstand fra de mere traditionelle stilarter, hvor lampens praktiske funktion blev negligeret til fordel for dens skulpturelle fremtræden, men også de modernistiske Bauhausfolk, som han mente helt glemte mennesket i deres æstetisering af produktionsteknikker og materialer. Hør om filosofien bag PH's lamper.

Perler fra seks danske museer

i dagtimerne

HOLD: 2521-019

TID: 3/9, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Kend museerne. Mens SMK er indehaver af en kæmpesamling af kunst fra mange århundreder, har Den Hirschsprungske Samling specialiseret sig i dansk kunst i årtierne før og efter 1900. Ordstrupgaard rummer foruden dansk guldalderkunst en fin samling af franske kunstnere. ARoS er blevet det store kunstmuseum i det jyske – vi ser på værker fra den faste samling. Mod nord har vi Kunsten, der bl.a. rummer dansk og international kunst fra midten og sidste del af det 20. århundrede. På Bornholms Kunstmuseum fortælles historien om øens tiltrækning af kunstnere i det 20. århundrede.

03/09: Statens Museum for Kunst

10/09: Den Hirschsprungske Samling

17/09: Ordstrupgaard

24/09: ARoS

01/10: Kunsten

08/10: Bornholms Kunstmuseum

Caspar David Friedrich og den tyske romantik

HOLD: 2521-063

TID: 3/9, 4 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

UNDERVISER: Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Caspar David Friedrich (1774-1840) var en helt afgørende skikkelse i den tyske romantik. I sit værk fangede han mange af tidens refleksioner over menneskets livsvilkår, det guddommelige og naturens mægtighed. Har man først stået over for Friedrichs hovedværk 'Munken ved havet', forstår man, hvilken radikal og nyskabende kunstner han var. Billedet bryder alle de gældende kompositionsregler og fremstår rå og nærmest moderne. Samtidig trækker den ensomme skikkelse på kysten os lige ind i et eksistentielt drama. I de første årtier af 1800-tallet revolutionerede Friedrich landskabsmaleriet og besjælede det med en særlig religiøsitet og naturforståelse. Oplev den store mesters værk.

Kom til fredagsbar med forskerne. Lyt til podcasten 'Fuld af viden' fra Videnslyd

FIND DEN, DER HVOR DU LYTTER TIL PODCASTS

Edward Hopper

HOLD: 2521-078

TID: 9/9, 1 tirsdag, kl. 17:15-19:00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Birthe Svenstrup, cand.mag. i kunsthistorie og pædagogik

Edward Hopper (1882-1967) levede i USA i en brydningstid, hvor det tidligere pionérland trådte ind på verdensscenen. Han startede som reklametegner, men efter studieår i Paris blev maleriet hans arbejdsfelt. Da han kom hjem fra Europa, bosatte han sig i New York, og det blev byen og menneskene i den, der blev hans maleriske hovedinteresse. Hopper blev fortolkeren af det ensomme menneske blandt byens mange forbipasserende – af mennesker, der kigger ud ad vinduer eller står i døråbninger uden nogensinde at blive en del af livet i gaderne. Denne aften ser vi nærmere på Edward Hoppers skildring af byen, menneskene og ensomheden – og det melankolske skær, der ofte gennemsyrrer hans billeder.

Biografiske snit – renæssancen

i dagtimerne

HOLD: 2521-007

TID: 10/9, 4 onsdage, kl. 14:15-16:00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

UNDERVISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Hvert foredrag vil give et indblik i to store italienske mestre fra 1500-tallet. Man kan leve sig ind i den enkelte mester eller se kunstværkerne i med- og modspil. Ligheder og forskelle dukker frem i billedsprog og temaer. Hvordan er synet på mænd og kvinder, realiteter, idealiteter? Andre kunstnere er med til at give perspektiv, blandt andet Rafael, Andrea del Sarto, Veronese.

10/09: Donatello og Fra Angelico. Det heftige og det blide

17/09: Leonardo og Michelangelo. Storhed, dybde, kraft

24/09: Sofonisba Anguissola og Lavinia Fontana. Malerdronninger

01/10: Titian og Tintoretto. Energi og drama

Fynbomalerne

HOLD: 2521-079

TID: 7/10, 1 tirsdag, kl. 17:15-19:00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Birthe Svenstrup, cand.mag. i kunsthistorie og pædagogik

Fynbomalerne udgjorde i begyndelsen af 1900-tallet en temmelig stor kunstnerkoloni på Fyn, og familie- og vennerelationer knyttede dem særligt til byerne Kerteminde og Faaborg. Gruppens kernemedlemmer var kunstnerparrene Alhed og Johannes Larsen, Anna og Fritz Syberg, Christine – Johannes Larsens søster – og hendes mand, Sigurd Swane, samt Peter Hansen, Anna Sybergs bror. Johannes Larsen blev kendt for at male fuglebilleder, og de kvindelige malere for at gengive blomsterne i vindueskarmen, men fynbomalerne blev også kendt i samtiden under den nedsættende betegnelse 'bonde-malerne', fordi de malede den klæge efterårsmark og det snottede barn uden at forskønne nogen af delene. Få hele historien.

Kvindestrid og stride kvinder – kvindelige malere gennem 400 år

HOLD: 2521-035

TID: 21/10, 4 tirsdage, kl. 17:15-19:00

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Den italienske maler Sofonisba Anguissola var en af de første kvinder, der opnåede stor anerkendelse. Siden fulgte en række andre med. 1700-årene så en række kvindelige kunstnere med succes, men først fra midten af 1800-tallet markerede kvinder sig for alvor. Efter 1900 var en række med i forreste geled i den tyske ekspressionisme (Kollwitz, Modersohn-Becker, Münter) og den russiske avantgarde (Popova, Gontjarova). Paris var det elitære centrum, også for kvinder som Suzanne Valadon og Maria Blanchard, mens Georgia O'Keeffe og Frida Kahlo på de amerikanske kontinenter angav helt nye veje for det feminine udtryk – fysisk, erotisk og mentalt.

Anne Valbjørn Odgaard om Overtaci i 'Kunstens danske mestre'.

Kunstnersamtale med Tal R.

Store danske designere

HOLD: 2521-047

TID: 21/10, 7 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 950 kr., studerende 475 kr.

UNDERVISER: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

Hans J. Wegners Påfuglestol, PH's karakteristiske lamper, Børge Mogensens Tremmesofa, Arne Jacobsens Ægget, Finn Juhls Poeten, Nanna Ditzels Trinidad-stol, Kay Bojesens teaktræsabe og Verner Pantons FlowerPot-lamper. Vi kender genstandene. Men hvem var menneskene bag de kendte designs, der høstede så stor international anerkendelse? Hvad kendetegner dem hver især? Og hvorfor er deres designs blevet så kendte og elskede? I denne forelæsningsrække vil du blive introduceret for nogle af de fremmeste danske designere og deres designs.

21/10: Poul Henningsen – lysets mester

28/10: Arne Jacobsen – totaldesignets mester

04/11: Hans J. Wegner – håndværkeren over dem alle

11/11: Kaare Klint, Børge Mogensen og FDB-møbler – fra håndværk til industri

18/11: Finn Juhl og Poul Kjærholm – de store elegantier

25/11: Verner Panton og Nanna Ditzel – form og farve uden grænser

02/12: Kay Bojesen og Lego – børnenes designere

Kunsthistorien på ét semester

HOLD: 2521-119

TID: 22/10, 8 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 1.050 kr., studerende 525 kr.

Hvad karakteriserer barokken? Realismen? Og futurismen? Hvis du trænger til at få et godt overblik, få opfrisket din hukommelse eller for første gang stifte bekendtskab med kunsthistoriens forunderlige forandringer, så kom og vær med, når vi byder på en sprudlende gennemgang af kunsthistorien fra renaissance til samtid. Forelæsningerne omhandler først og fremmest maleri, skulptur og arkitektur. Men vi kommer også omkring stilretninger fra især det 20. og 21. århundrede, der udfolder sig i andre materialer og gør brug af andre teknikker.

22/10: Renaissance og manierisme. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

29/10: Barok og rokoko. Merete Mørup, cand.mag. i kunsthistorie, Øregaard Museum

05/11: Klassicisme og romantik. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

12/11: Realisme og impressionisme. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

19/11: Symbolisme og ekspressionisme. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

26/11: Kubisme og futurisme. Jacob Wamberg, dr.phil. i kunsthistorie

03/12: Surrealisme. Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

10/12: Kunst og arkitektur i dag. Kristian Handberg, adjunkt i kunsthistorie, Københavns Universitet

Kunstens danske mestre

i dagtimerne

HOLD: 2521-092

TID: 23/10, 6 torsdage, kl. 09.15-11.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand. mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab og forfatter

Tag med på en rejse gennem dansk kunsthistorie, hvor vi møder nogle af landets mest markante kunstnere fra det seneste århundrede. Fra J.F. Willumsens ekspressive værker, der forener tradition og modernitet, til Franciska Clausen og Rita Kerrn-Larsens surrealistiske universer, som udfordrer vores opfattelse af virkeligheden. Oplev også Overtacis nyskabende kunst, der reflekterer over identitet, fjerne kulturer og åndelighed, samt Poul Anker Bechs drømmelignende landskaber, hvor virkelighed og fantasi flyder sammen. Michael Kviums provokerende figurer konfronterer os med livets mørke sider, mens kunstnerne Julie Nord og Kathrine Ærtebjerg dykker ned i det feminine og eventyrlige.

23/10: J.F. Willumsen

30/10: Franciska Clausen, Rita Kerrn-Larsen og andre kvindelige surrealist

06/11: Overtaci

13/11: Poul Anker Bech

20/11: Michael Kvium

27/11: Julie Nord og Kathrine Ærtebjerg

Opstandelsen i kunsten – billedkunstneriske fortolkninger af opstandelsestroen fra oldkristen tid til i dag

HOLD: 2521-126

TID: 30/10, 1 torsdag, kl. 17:15-19:00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Hans Jørgen Frederiksen, lektor emeritus i kunsthistorie, Aarhus Universitet

Alle fire evangelier er enige om, at Kristus efterlod sig en tom grav, og at troen uden opstandelsen ville være meningsløs. Men på den anden side er det også en pointe, at der ikke var vidner til selve opstandelsen. Hvordan da skildre begivenheden i billeder? Igennem snart 2.000 år har kunsten på en mangfoldighed af måder søgt at fortolke sejren over døden. I denne forelæsning følger vi gennem udvalgte eksempler udviklingen fra begyndelsen til nutiden.

Eftermiddage på Dokk1: Drømme, dæmoner og kvindelige dimensioner af surrealismen

HOLD: 2521-327

TID: 5/11, 3 onsdage, kl. 12.00-13.45

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

STED: Dokk1, Lille Sal, Hack Kampmanns Plads 2

UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand. mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab og forfatter

Der findes ikke én, men flere former for surrealisme – og her har kvinderne spillet en langt større rolle, end de fleste tror. De har udfordret grænserne, formet udtrykket og skabt værker, der både forundrer og forfører. I dette forløb dykker vi ned i en overset, men stærkt fascinerende del af surrealismen. Vi møder både danske kunstnere som Rita Kern-Larsen og Franciska Clausen og internationale skikkelser som Leonora Carrington, Remedios Varo og Leonor Fini. Og så skal vi selvfølgelig også omkring Ovaraci – Aarhus' egen enestående outsider, hvis drømmeagtige billedverden på mange måder taler ind i surrealismens univers.

Kunstnersamtale: Tal R og Peter S. Meyer

HOLD: 2521-194

TID: 17/11, 1 mandag, kl. 17:15-19:00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISERE: Tal R, kunstner, og Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

Mød den internationalt anerkendte danske kunstner Tal R i en samtale med kunsthistoriker Peter S. Meyer. Med sin karakteristiske farveeksplosion og unikke æstetik har Tal R sat et markant præg på samtidskunsten. Denne aften dykker vi ned i hans kunstneriske univers, arbejdsproces og inspirationer. Hvordan skaber han sine værker, hvad driver hans kreative processer, og hvilke historier gemmer sig bag både tidlige eksperimenter og aktuelle projekter? Publikum inviteres undervejs til at stille spørgsmål.

Barokkens store mestre – Caravaggio, Rubens og Velázquez

HOLD: 2521-264

TID: 22/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Vi sætter fokus på tre store mestre i 1600-tallets turbulente virkelighed. Caravaggio (1571-1610) udvikler en stærk realisme i Rom, som kirken et stykke af vejen er åben over for pga. billedernes nærvær og appel til det folkelige. Rubens (1577-1640) har base i Antwerpen med rejser Europa rundt både som maler og diplomat. Hans billedsprog er dynamiske bevægelser i former, linjer og farver, runde kvinder, men også kredsende om svære temaer som det mytiske, vedkommende på krigens scene. Velázquez (1599-1660) er i Madrid som hofmaler for Filip IV. Her skaber han billeder, der lever i en spændende balance mellem hoffets stive etikette og muligheden for frihed.

Tre store ismer i kunsten

HOLD: 2521-271

TID: 22/11, 1 lørdag, kl. 10.00-15.00

PRIS: 425 kr., studerende 220 kr.

UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand. mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab og forfatter

Da impressionismen dukkede op i slutningen af 1800-tallet, var den nyskabende og for mange direkte provokerende. Hvordan kan det være? Vi skal omkring nogle af de største navne inden for denne stilretning, men også nogle af de lidt mere oversete. Symbolismen huserede hovedsageligt i 1890'erne, men vi følger dens spor op til nu og skal også møde et par symbolistiske forfattere. Der har været en tendens til at fremhæve de surrealistiske mandlige kunstnere, men denne dag vil vi fremhæve nogle skønne kvindelige surrealistiske, bl.a. Leonora Carrington og Remedios Varo. Vel mødt til en skøn dag i kunstens tegn!

Psykologi, orgasme, revolution: Wilhelm Reichs psykoanalyse og Vilhelm Bjerke Petersens surrealisme

HOLD: 2521-074

TID: 27/11, 1 torsdag, kl. 17:15-19:00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Emil Leth Meilvang, ph.d. i kunsthistorie

Psykoanalytiker Wilhelm Reichs kontroversielle teorier om seksualitet, orgastisk frigørelse og politisk revolution spillede en central rolle i den danske kunstmaler Vilhelm Bjerke Petersens surrealistiske tankegang. Som Nordens ledende surrealistiske teoretiker udviklede Bjerke Petersen en 'reichiansk surrealisme', hvor frigørelsen af menneskets drifter blev set som grundlaget for både kunstnerisk og samfundsmæssig transformation. Hør om sammenkobling af psykologi, kunst og politisk utopi, og se det udfoldet i et rigt udvalg af Bjerke Petersens malerier.

Hvordan får vi mere ud af arkitektur?

HOLD: 2521-293

TID: 2/12, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Anders Troelsen, professor emeritus i arkitektur, Arkitektskolen i Aarhus

Først skaber vi arkitektur, dernæst skaber arkitekturen os. Denne forelæsning giver redskaber til at opleve og forstå skiftende tiders arkitekturformer, deres betydning samt tekniske og historiske betingelser. Oplevelsen bliver ikke mindre af at vide noget om, hvad man kan lægge mærke til – tværtimod. Ved sin formgivning aflægger arkitektur nu som før vidnesbyrd om kulturers livsformer, værdier og forhåbninger. Med billeder og filmklip foretager forelæsningen en virtuel rejse i tid og rum, men inddrager også det nære i form af aarhusiansk arkitektur (og sit eget sted: universitetet).

Hvordan får vi mere ud af kunst?

HOLD: 2521-262

TID: 9/12, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Erik Steffensen, kunstner og fhv. professor ved Det Kongelige Danske Kunstakademi

Hvad er det særlige, kunst har at tilbyde os? Hvad optager os, når vi ser på kunst? Får vi det hele med? Få mere ud af kunsten. På én aften sætter vi fokus på kunstens mangfoldige udtryk. Vi ser på malerier og skulpturer, fotografi og andre kunstformer, der er tilgængelige i udstillingslivet, hvad enten det sker på museer, i det offentlige rum, på gallerier eller måske endda i private hjem. Formidlingen af, hvad kunsten kan og er, vil være i centrum, og vi får indblik i kunstnernes liv og værk undervejs. Bliv inspireret!

10 kunstværker du bør kende

HOLD: 2521-261

TID: 11/12, 1 torsdag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Flemming Friborg, mag.art. i kunsthistorie og fhv. direktør, Ny Carlsberg Glyptotek

Pollock eller Picasso, Alfelt eller Abramović, Michelangelo eller Monet? Vi har hver vores favoritter, hver vores motiv, greb eller kunstform, vi bliver draget af eller er særligt begejstrede for. Alligevel findes der nogle kunstværker, der har haft ekstra stor betydning op gennem tiden. Værker, som har inspireret andre, sagt noget særligt om deres samtid eller banet vejen for nybrud i billedkunsten og dermed været med til at forme kunsthistorien. Mag.art. i kunsthistorie og forhenværende direktør ved Ny Carlsberg Glyptotek Flemming Friborg giver denne aften sit bud på 10 kunstværker, du bør kende.

Europæisk arkitekturhistorie

HOLD: 2611-276

TID: 20/1, 8 tirsdage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 1.150 kr., studerende 575 kr.

UNDERVISER: Leif Høgfeldt Hansen, lektor, Arkitektskolen i Aarhus

Over ni aftener guider Leif Høgfeldt Hansen, lektor ved Arkitektskolen i Aarhus, os gennem nogle af de mest markante epoker i vestlig arkitekturhistorie. Med nedslag i bl.a. antikkens græske templer, middelalderens himmelstræbende gotik, renæssancens harmoniske formsprog og jugendstilens organiske æstetik tegner han et portræt af arkitekturens udvikling og betydning. Undervisningen lægger vægt på arkitekturens samspil med æstetiske, sociale og politiske forhold.

20/01: Antikken: Græsk og romersk arkitektur

27/01: Middelalderen: Byzantinsk, romansk og gotisk arkitektur

03/02: Renæssancen: Renæssancens og manierismens arkitektur, barokkens og rokokoens arkitektur

10/02: Oplysningstiden: Klassicismens og industrialismens arkitektur

17/02: Præmodernismen: Romantikkens arkitektur, jugend og art deco-arkitektur

24/02: Modernismen: Ekspressionismens arkitektur, den Internationale stil

03/03: Senmodernismen: Strukturalismens arkitektur og monumental arkitektur

10/03: Postmodernismen: Postmodernismens og nyrationismens arkitektur, nypragmatismens og økologiens arkitektur

Tre markante skikkelser i dansk designhistorie: Arne Jacobsen, Hans J. Wegner og Finn Juhl

HOLD: 2611-185

TID: 22/1, 3 torsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Thomas Dickson, forfatter, arkitekt og industriel designer

I denne forelæsningsrække stiller vi skarpt på tre af de mest markante skikkelser i dansk designhistorie: Arne Jacobsen, Hans J. Wegner og Finn Juhl. Deres arbejde har ikke blot præget dansk modernisme, men har også haft en varig indflydelse på den internationale forståelse af skandinavisk æstetik, funktionalitet og formgivning. Hver af de tre designere repræsenterer en særlig tilgang til forholdet mellem kunst og håndværk, arkitektur og møbeldesign, tradition og innovation. Forelæsningerne vil undersøge deres biografier, centrale værker og ideologier samt diskutere, hvordan deres praksis kan forstås i lyset af tidens strømninger – fra funktionalismens idealer til den organiske modernismes bløde former og humanistiske ambitioner.

Manet har fanget en malende Monet.

Monet og den franske impressionisme

HOLD: 2611-056

TID: 9/2, 4 mandage, kl. 19.45-21.30

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

UNDERVISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Claude Monet er lys, hverdag, realisme, et tryk på en mild stemning med et frihedens åndedræt. Virkeligheden iagttages med appetit på sol og de flygtige lysvirkninger. Der var kritik i starten. Impressionismens stil blev set som sjusket og uden regler. Men senere blev man fascineret, og det blev et billedsprog som er elsket den dag i dag. Forelæsningsrækken vil følge Monet med udspring til Manet, Renoir, Berthe Morisot, Mary Cassatt, Degas, Cezanne, Pissarro og andre. Monets samliv med først Camille Doncieux og senere Alice Hoschedé vil også blive berørt.

Formiddage i Trøjborg Biograf: Europæisk kunsts hovedværker

HOLD: 2611-099

TID: 16/2, 6 mandage, kl. 10.00-11.45

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

STED: Nordisk Film Biografier Trøjborg, Sal 1, Tordenskjoldsgade 21

Vær med, når vi tager på en spektakulær rejse rundt i Europas fornemme kunsthistorie sammen med nogle af vores faste, formidlingsstærke forelæsere. I løbet af seks formiddage får du den helt store introduktion – og vejledning til videre studier. Vi har lavet et geografisk snit og givet forelæserne et klart bånd: Udvælg og fortæl om de kunstværker, som I mener, er de vigtigste for det pågældende land. Glæd jer til at opleve stor fortællelyst og værker i europæisk klasse – denne gang på det store lærred i Trøjborg Biograf.

16/02: Danske. Kamma Overgaard Hansen, ph.d. i kunsthistorie

23/02: Italienske. Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

02/03: Spanske. Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

09/03: Tyske. Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

16/03: Franske. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

23/03: Østrigske. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Kødædende femme fatales, pligttro husmødre, kunstneriske nyskabere og vidunderlige verdensdamer

i dagtimerne

HOLD: 2611-132

TID: 19/2, 6 torsdage, kl. 09.15-11.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab og forfatter

Hvordan har kvinder skildret sig selv gennem tiden? I hvor høj grad har de selv kunnet komme til orde eller selv kunnet gribe penslen til forskellige tider, og hvad har præget blikket? Over seks formiddage skal vi på en rejse gennem de store temaer, der har præget kvindens identitet og syn på sig selv gennem tiden: moderrollen, hustrurollen, seksualiteten, forskellige kønsopfattelser, magtroller og meget mere. Vi skal møde den skrøbelige kvinde, den stærke kvinde, den højtråbende og farverige kvinde, den gale kvinde, den komplekse kvinde og mange andre sider af de skønne damer gennem historien.

19/02: Moderskab i litteratur og billedkunst – fra før til nu

26/02: Helene Schjerfbeck – en oversat finsk modernist og verdenskunstner

05/03: Kvindelige selvportrætter i fin de siècle, Norden og Paris, kunst og litteratur

12/03: Leonora Carrington – og andre kvindelige surrealist. Surrealismen set fra kvindernes perspektiv

19/03: Sylvia Plath: 'Glasklokken', 1963. En tidstypisk 50'er-60'er – men også hypermoderne – kvindeskæbne

26/03: Moderne kvindelige selvportrætter – fra 1950'erne til nu

En dag på bordellet: Prostitution og erotik i japanske træsnit

HOLD: 2611-061

TID: 22/2, 1 søndag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

BOG: Mulighed for særpris hos forlaget via holdsiden på fuau.dk

UNDERVISER: Gunhild Borggreen, lektor i kunsthistorie og visuel kultur, Københavns Universitet

Japanske træsnit, kaldet ukiyo-e, er en fascinerende billedform, der med vibrerende konturlinjer og levende farveflader formidler en erotisk og romantiseret verden af smukke kvinder og flamboyante kabuki-skuespillere i Japans Edo-periode (1603-1868). Ukiyo-e var en masseproduceret og derfor billig form for visuel kommunikation, der fungerede som underholdning og information i millionbyen Edo (Tokyo). Med afsæt i bogen 'Begærets billeder: Visuel kultur i japanske træsnit' (Strandberg, 2024) dykker kunsthistoriker Gunhild Borggreen ned i fortællingen om træsnittenes kommercielle og kulturelle betydning.

Perler fra seks europæiske museer

HOLD: 2611-084

TID: 4/3, 6 onsdage, kl. 11.15-13.00. (OBS: Ingen undervisning 1/4)

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Over seks onsdage går vi på opdagelse i seks mindre berømte, men betydningsfulde museer i seks forskellige lande. Vi ser på alt fra renaissance til moderne kunst, når vi besøger: Thyssen-Bornemisza i Madrid (fra renaissance til Freud og Hopper), Kunstmuseum Basel (Witz, Giacometti, Modersohn-Becker, Dada), Leipzig (Rembrandt, Friedrich, Tübke), Brera i Milano (Mantegna, Caravaggio, futurister), Bruxelles' musée (Bruegel, Ensor, Magritte) og Kröller-Müller (van Gogh, Seurat, skulpturhave med Dubuffet). En rejse gennem århundreders kunst med geografisk og stilistisk spændvidde.

04/03: Museo Nacional Thyssen-Bornemisza, Madrid

11/03: Kunstmuseum Basel

18/03: Museum der bildende Künste, Leipzig

25/03: Pinacoteca Brera, Milano

08/04: Musées royaux des Beaux-Arts de Belgique

15/04: Kröller-Müller Museum

Joseph Beuys, Gerhard Richter og Anselm Kiefer – tysk efterkrigstidskunsts hovedværker

HOLD: 2611-190

TID: 4/3, 3 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Hvordan bearbejder kunsten krigens traumer og de spor, historien efterlader? Hvordan kan kunstnere som Joseph Beuys, Gerhard Richter og Anselm Kiefer siges at tage et opgør med Tysklands fortid gennem deres arbejde med materialer, billedstrukturer og historiske referencer? Over tre aftener undersøger vi, hvordan disse tre og andre tyske kunstnere – med vidt forskellige udtryk – har brugt kunsten til at konfrontere, fortolke og huske krigens og efterkrigstidens komplekse arv.

Michael Kvium – menneskelig dårskab

HOLD: 2611-080

TID: 24/3, 1 tirsdag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

Få danske kunstnere har som Kvium sat spor på vores indre nethinde i de seneste tre-fire årtier. Ingen, der har set bare et par af hans billeder, har kunnet undgå at blive berørt – om det så er med væmmelse over maleriet af moren, der synes at være i færd med at kværke sin datter foran køkkenvasken, eller i en form for stille selverkendelse ved betragtning af kondiløberen, der knap kan slæbe sin noget overvægtige krop afsted. Nej, man bliver ramt på en eller anden vis. Vel ikke så ringe endda! Kvium er bl.a. inspireret af den spanske mester Goya (1746-1828), som undervejs også vil blive berørt.

David Hockneys Sunny California og foranderlige Yorkshire

HOLD: 2611-131

TID: 26/3, 1 torsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Inger Houbak, cand.phil. i kunsthistorie

David Hockney har gengivet alt fra homoseksuel kærlighed til uoverskuelige store vidder, fra små uanseelige blomster tegnet på mobilen til portrætter af berømte personer. Hans begejstring for det sete og oplevede gennemsyrrer alt og har en medrivende kraft. Hans eksperimenter med rum og flade har udvidet perspektivet og flyttet forståelsen af kunsten. Vi skal se på Hockneys tidligere værker, der kredser om identiteten som homoseksuel, hans mange år under den californiske himmel og ikke mindst den overvældende vitalitet, hans landskabsbilleder fra hjemegnen i Yorkshire sparkede ind i en ellers hensygnende genre.

i dagtimerne

Kristoforus og kulturhistorie fra omkring 1200 til i dag

HOLD: 2611-266

TID: 8/4, 3 onsdage, kl. 14.15-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

Skt. Kristoffer, der bar Jesus over vandet, er skildret mange steder i kirker og malerier op gennem tiden. Hvad betyder billedet lige der – i Roskilde Domkirke, i Dogepaladset i Venedig, i Dürers grafik, i Riberas malerier? Hvad bringer det af udsagn om magtforhold og forhåbninger? Med fokus på Skt. Kristoforus vil forelæserne følge udviklinger i Europa. Basis er Leo Tandrups store bogarbejde med emnet i 'En mand engang bar en dreng', der er under udgivelse.

08/04: Gotik, renæssance, barok

15/04: Rokoko, romantik, realisme

22/04: Modernisme og nutid

Kunsthistorien på ét semester

HOLD: 2611-152

TID: 13/4, 5 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Hvad karakteriserer barokken? Realismen? Og futurismen? Hvis du trænger til at få et godt overblik, få opfrisket din hukommelse eller for første gang stifte bekendtskab med kunsthistoriens forunderlige forandringer, så kom og vær med, når vi byder på en sprudlende gennemgang af kunsthistorien. Forelæserne omhandler først og fremmest maleri, skulptur og arkitektur. Men vi kommer også omkring stilretninger fra især det 20. og 21. århundrede, der udfolder sig i andre materialer og gør brug af andre teknikker.

13/04: Renæssance og barok. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

20/04: Klassicisme og romantik. Gitte Tandrup, mag.art. i kunsthistorie

27/04: Realisme og impressionisme. Jørgen Printz Steinicke, kunstner og cand.mag. i historie og kunsthistorie

04/05: Symbolisme og ekspressionisme. Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

11/05: Kubisme og futurisme. Birgitte Zacho, mag.art. i kunsthistorie

Kunstanalytiske tilgange: Hvordan får vi mere ud af kunst?

HOLD: 2611-282

TID: 15/4, 3 onsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Kasper Dam Nielsen, cand.mag. i dansk samt billedkunst og visuel kultur

Med den rette billedlæsnings teknik bliver god kunst en større oplevelse. Et trænet øje ser et billede anderledes. Kunsten er at stille de gode spørgsmål. I denne forelæsningsrække gives en introduktion til centrale metoder og begreber inden for kunstanalyse. Med udgangspunkt i en række værker fra forskellige perioder undersøger vi, hvordan kunst skaber betydning. Målet er at give jer de analytiske færdigheder til at få mere ud af kunst.

Amerikas bedste fotograf – Sally Mann

HOLD: 2611-058

TID: 26/5, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Gunner Byskov, cand.mag. i dansk og kunsthistorie samt fhv. leder af fotografuddannelsen, Medieskolerne, Media College Denmark

I 1990 slog Sally Mann igennem med udstillingen 'Immediate Family'. Med grænsesøgende billeder af sine tre børn satte hun spørgsmålstegn ved normer og udfordrede publikums opfattelse af barndom og moral. Siden er Sally Mann i en lang række udstillinger og bøger fortsat med at undersøge barndom, vækst, kærlighed, aldring – og død. I 2001 udpegede det indflydelsesrige amerikanske TIME Magazine hende til Amerikas bedste fotograf. Med udvalgte fotos og filmklip dykker vi ned i Manns billedverden.

PARK – gratis vidensfestival
i uniparken lørdag den 9. august

SE SIDE 4-7

Litteratur, sprog, film & musik

i dagtimerne

Sommerfolkeuniversitet: Litteratur og eksistens – om Shakespeare og jalousi

HOLD: 2521-105

TID: 26/8, 1 tirsdag, kl. 12.30-14.30

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

STED: Vor Frue Kirkes sognegård, Vestergade 21 (baggård) – indgang gennem porten

UNDERVERS: Morten Dyssel, lektor i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

Det er næppe for meget sagt, at Shakespeare er en af de første forfattere i verdenslitteraturen, der giver en psykologisk dybdeborende fremstilling af det moderne menneske, udspændt, som det er, mellem et virvar af modsatrettede magter og kræfter, som truer med at rive det fra hinanden: himmel og helvede, godt og ondt, fornuft og følelse, had og kærlighed. Intet menneskeligt, heller ikke det allermest umenneskelige, er fremmed for Shakespeare, der er uovertruffen som dramatisk skildrer af menneskenaturens stærkeste sindsbevægelser. Der vil i denne forelæsning blive sat lys på jalousiens monstrøse væsen i 'Othello' og 'Vintereventyret'.

i dagtimerne

Sommerfolkeuniversitet: Martin A. Hansens 'Løgneren' 75 år

HOLD: 2521-123

TID: 27/8, 1 onsdag, kl. 09.30-11.30

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

STED: Vor Frue Kirkes sognegård, Vestergade 21 (baggård) – indgang gennem porten

UNDERVERS: Anders Thyrring Andersen, sognepræst i Vor Frue Kirke i Aarhus og mag.art. i litteraturhistorie

Martin A. Hansens sidste roman 'Løgneren' (1950) er stadig Gyldendals bedst sælgende danske skønlitterære værk nogensinde. Men ofte læses og tolkes romanen på en måde, som er langt fra forfatterens intentioner med den. 'Løgneren' er ikke en gammeldags fortælling om ulykkelig kærlighed, men en moderne roman om, at man altid røber sig i den måde, hvorpå man fortæller en historie. Denne formiddag dykker sognepræst og litteraturhistoriker Anders Thyrring Andersen ned i Martin A. Hansens uundgåelige klassiker, der i 2025 har 75-års jubilæum.

i dagtimerne

Sommerfolkeuniversitet: Litteratur og eksistens – om Houellebecq og åndløshed

HOLD: 2521-104

TID: 27/8, 1 onsdag, kl. 12.30-14.30

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

STED: Vor Frue Kirkes sognegård, Vestergade 21 (baggård) – indgang gennem porten

UNDERVERS: Anders Ehlers Dam, professor, Institut für Dänisch, Europa-Universität Flensburg

I denne forelæsning går vi på opdagelse i Houellebecqs litterære univers og undersøger hans skarpe kritik af samtiden, der i hans øjne befinder sig i nedgang. Hvad er det mere præcist, han kritiserer? Stiller han alternativer op? Og hvordan bruger han litteraturen til at presse på såret? Spørgsmålet om religionens betydning for det moderne menneske er særligt vigtigt for Houellebecq, og det vil derfor stå centralt i forelæsningen. 'Litteratur og eksistens' er et nyt, genkommende forelæsningskoncept, hvor vi med litteraturen som spejl, ét forfatterskab ad gangen, dykker ned i menneskets største eksistentielle spørgsmål – på jagt efter indsigt og forståelse.

NYHED!

Sommerfolkeuniversitet i Vor Frue Kirkes sognegård

SE OVENFOR OG SE HELE PROGRAMMET PÅ SIDE 10

Aktuelle danske bestsellere – med kant

HOLD: 2521-064

TID: 1/9, 5 mandage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Grav et spadestik dybere ned i dansk litteraturs aktuelle bestsellere sammen med eksperterne. De udvalgte danske bestsellere er alle bøger med kant. De tager fat på livets store spørgsmål på en vedkommende og udfordrende måde. Bøgernes dramaer udspiler sig både i de nære og hverdagslige relationer og på krigens internationale skueplads, der rykker tæt på. Tonelejerne spænder vidt: fra vemodige skildringer af stille eksistenser, gennem skarpe sansninger og refleksioner til voldsomme udladninger og grænseoverskridende erfaringer.

01/09: Jens Smærup Sørensen: 'Evtigt i tiden' (2023). Erik Skyum-Nielsen, lektor emeritus i dansk litteratur, Københavns Universitet

08/09: Liv Duvå: 'Ned fra himlen' (2024). Liselotte Wiemer, anmelder på Kristeligt Dagblad

15/09: Naja Marie Aidt: 'Øvelser i mørke' (2024). Lise Vandborg, redaktør, Bibliotekernes Nationale Redaktion, og chefredaktør på Litteratursiden

22/09: Thomas Boberg: 'Insula' (2024). Erik Svendsen, lektor i dansk, Roskilde Universitet

29/09: Dy Plambeck: 'Mod midnatssolen' (2024). Erik Svendsen, lektor i dansk, Roskilde Universitet

Fransksproget litteratur fra alle verdenshjørner

i dagtimerne

HOLD: 2521-412

TID: 2/9, 12 tirsdage, kl. 10.15-12.00. Ingen undervisning 14/10

PRIS: 1450 kr., studerende 725 kr.

STED: Aarhus Universitet, Søauditorierne, William Scharff Auditoriet – Auditorium 5 (bygning 1253, lok. 317), Bartholins Allé 3

UNDERVISER: Nick Bo Madsen, ekstern lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet

På dette forløb vil vi læse nogle af de absolutte højdepunkter i fransksproget litteratur (i dansk oversættelse!), der geografisk strækker sig helt fra Canada (Quebec) og Caribien i vest – over store dele af det afrikanske kontinent – og helt til Vietnam i øst. Det er en litteratur, hvor forfatterne har rødder i enten tidligere franske kolonier eller nuværende oversøiske departementer og regioner. Denne fransksprogede litteratur adskiller sig markant fra litteraturen fra Frankrig i snæver forstand. Det er en litteratur, som forholder sig kritisk og kreativt engageret til sin respektive koloniale eller post-koloniale kultur, og hvor temaer som identitet, sorg, magt og mangfoldighed især bliver udfoldet.

02/09: Albert Camus: 'Det første menneske'

09/09: Frantz Fanon: 'Fordømte her på jorden' (fokus på første del 'Om vold')

16/09: Albert Cossery: 'Tiggerne og de hovmodige'

23/09: Marie-Claire Blais: 'Det smukke bæst'

30/09: Maryse Condé: 'Jeg, Tituba, Salems sorte heks'

07/10: Kim Thúy: 'Ru'

21/10: Tahar Ben Jelloun: 'Lystægteskabet'

28/10: Abdellah Taïa: 'Det langsomme liv'

04/11: Leïla Slimani: 'Vuggesang'

11/11: Fatima Daas: 'Den yngste'

18/11: Mohamed Mbougar Sarr: 'Menneskets dybeste erindring' (første og anden del)

25/11: Mohamed Mbougar Sarr: 'Menneskets dybeste erindring' (resten af bogen)

Musikkens mesterværker

HOLD: 2521-118

TID: 15/9, 6 mandage, kl. 17.15-19.00. Ingen undervisning 13/10

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Forelæsningsrækken dykker ned i nogle berømte musikværker – nogle meget forskellige klaverkoncerter af de to virtuose pianist-komponister Beethoven og Ravel, festlig barok-kirkemusik af Händel, musikalske malerier af Musorgskij, en sprudlende komisk opera af Rossini og solfyldt, dansk musik af Carl Nielsen. Du får lejlighed til at fordybe dig i ét værk ad gangen, og samtidig får du en introduktion til almene musikbegreber, musikgenrer, instrumenter og musikhistorie. Alle deltagere får adgang til musikken via internettet og skal til hver mødegang lytte til værket på forhånd.

15/09: Carl Nielsen: 'Fynsk forår' og 'Helios-ouverturen'

22/09: Beethoven: 'Klaverkoncert nr. 3'

29/09: Ravel: Klaverkoncerter

06/10: Musorgskij: 'Udstillingsbilleder'

20/10: Rossini: 'Italienerinden i Algier'

27/10: Händel: 'Coronation Anthems'

Murakamis nyeste roman

HOLD: 2521-103

TID: 16/9, 1 tirsdag, kl. 17:15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Mette Holm, oversætter og cand.mag. i japansk

Sidste år udkom den danske oversættelse af Murakamis seneste roman 'Byen og dens usikre mur' – og det skal fejres. Ikke blot med et grundigt blik på hans første store roman i seks år, men også med nogle tanker om udviklingen i forfatterskabet. Efter en kort introduktion til det tidlige forfatterskab fortæller Mette Holm, hans oversætter gennem mere end 20 år, om den nye roman, og om hvordan det har været at oversætte den. Hvad har hans seneste tre storværker: '1Q84', 'Mordet på kommandanten' og 'Byen og dens upålidelige mur' til fælles, og hvad adskiller dem? Det skal handle om stil, temaer og musik.

Europæisk modernitets arkitektur, musik, litteratur og idéhistorie

HOLD: 2521-124

TID: 24/9, 3 onsdage, kl. 17:15-19.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

BOG: Mulighed for særpris ved forlaget via hold-siden på fuau.dk

UNDERVISER: Peer E. Sørensen, professor emeritus i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet

Den europæiske modernitet er en heksekedel af modsætninger. Fremskridtstro og drømme om fornyelse går hånd i hånd med krig, had og eksilerfaringer. Forventninger om dybtgående forandring blomstrer side om side med sejlivede traditionelle tankesæt, undertrykkelse og misogyni. Moderniteten er modsætningsrig, og modstanden mod moderniteten har mange ansigter. I denne forelæsningsrække vil vi besøge disse modsætninger i arkitektoniske, musikalske, litterære og idéhistoriske værker. Forelæsningsrækken er baseret på forelæserens bog 'Brudflader – veje og vildveje i europæisk modernitet' (Aarhus Universitetsforlag, 2024).

Nye veje til klassisk musik

HOLD: 2521-494

TID: 10/9, 5 onsdage og 1 torsdag, kl. 17:15-19.00

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

UNDERVISERE: Eigil Leander Laursen, cand.mag. i musikvidenskab og dansk, og Helle Kornum, cand.mag. i musikvidenskab og dansk

Aarhus Symfoniorkester blænder op for endnu en sæson med chefdirigenten Dmitry Matvienko og sædvanen tro fremragende solister fra ind- og udland. Vi har udvalgt seks koncerter fra sæsonprogrammet, som afspejler et repertoire med stærk genre-mæssig og musikhistorisk variation. Hver gang er vi to på scenen og vil forsøge at åbne musikken på mange forskellige måder – gennem oplæg, ping pong, dialog, lydclip, billeder og andet grafisk materiale. Vores tilgang er en blanding af faglig seriøsitet, et opdateret kildemateriale og lidt 'sladder' i ny og næ. Den koncertforberedende forelæsnings vil finde sted dagen før koncerten.

- 10/09:** Giya Kancheli: 'Another Step...', Beethoven: 'Klaverkoncert nr. 3' og Sjostakovitj: '5. symfoni'. Koncert 11/09
- 12/11:** Webern: 'Passacaglia', Schumann: 'Cellokoncert', Beethoven: '3. symfoni' (Eroica). Koncert 13/11
- 04/12:** Stravinskij: 'Suite fra Pulcinella', Richard Strauss: 'Obokoncert', Brahms: '1. symfoni'. Koncert 05/12
- 21/01:** Tjajkovskij: 'Capriccio Italien', Glière: 'Koncert for koloratursopran og orkester' og Mendelsohn: '4. symfoni' (den italienske). Koncert 22/01
- 04/03:** Prokofjev: 'Klaverkoncert nr. 2' og Nielsen: '5. symfoni'. Koncert 05/03
- 08/04:** Vaughan Williams: 'Fantasi over et tema af Thomas Tallis', Bruch: 'Violinkoncert nr. 1' og Elgar: 'Enigma-variationer'. Koncert 09/04

Formiddage i Trøjborg Biograf: Filmens mestre

HOLD: 2521-061

TID: 20/10, 6 mandage, kl. 10.00-11.45

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

STED: Nordisk Film Biografer Trøjborg, Sal 1, Tordenskjoldsgade 21

UNDERVISER: Andreas Halskov, ekstern lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet

Med den nyrenoverede Trøjborg Biograf som ramme skal vi se på store filmskabere, der gennem de sidste hundrede år har haft afgørende indflydelse og sat nye normer for hele det filmiske udtryk. Andreas Halskov, ekstern lektor i medievidenskab ved Aarhus Universitet og filmformidler hos Cinemateket og Øst for Paradis, byder indenfor til seks forelæsnings med filmklip om bl.a. Lynch, Kubrick, Godard, Varda og Trier.

- 20/10:** David Lynch – den amerikanske surrealist
- 27/10:** Miloš Forman – fra tjekkisk nybølge til amerikanske nyklassikere
- 03/11:** Mike Nichols, Hal Ashby og New Hollywood-filmen
- 10/11:** Agnès Varda, Jean-Luc Godard og den franske nybølge
- 17/11:** Sofia Coppola, Greta Gerwig og den moderne indiewoodfilm
- 24/11:** Stanley Kubrick og Lars von Trier – fra genrefilm til dekonstruktion

Johnny Cash – et amerikansk paradoks

HOLD: 2521-459

TID: 20/10, 1 mandag, kl. 10.00-11.45

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

STED: Dok1, Store Sal, Hack Kampmanns Plads 2

UNDERVISER: Espen Strunk, forfatter og rockjournalist, Musikmagasinet GAFFA

For mange står Johnny Cash som indbegrebet af countrymusik, men han blev samtidig en afgørende inspiration for en række af rockens største navne – fra Dylan og Springsteen til U2. Han hyldede det amerikanske flag og besøgte Richard Nixon i Det Hvide Hus – samtidig med at han blev en stærk stemme for de undertrykte og desperate på skyggesiden af den amerikanske drøm. Johnny Cash døde i 2003, men står fortsat som en af populærmusikkens mest fængslende figurer. Hør om hans lange karriere, paradokserne og de vilde anekdoter i denne forelæsning om sangeren, der blev kendt som 'The Man in Black'.

Folkeuniversitetets læseklub

HOLD: 2521-125

TID: 21/10, 5 tirsdage, kl. 17.30-19.15

PRIS: 1.050 kr.

UNDERVISER: Mette Steenberg, direktør, Læseforeningen

Har du lyst til og mod på at fordybe dig i skønlitterære tekster sammen med andre dette efterår? Så er du hermed inviteret ind i Folkeuniversitetets nystartede læseklub under ledelse af Mette Steenberg, direktør i Læseforeningen og forfatter til bogen 'Litteratur i virkeligheden' (Aarhus Universitetsforlag, 2024). Undervejs vil du blive introduceret til en række nye og gamle tekster, prosa og poesi, fra verdenslitteraturen. Det kræver ingen forberedelse at være med i læseklubben. Alle tekster læses live på stedet. Den eneste forudsætning er din lyst til at gå på oplevelse i litteratur fra andre verdensdele og mod til at dele dine læseoplevelser med andre. Maks. 15 deltagere.

Bruce Springsteen – liv og værk

HOLD: 2521-090

TID: 25/10, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Neal Ashley Conrad Thing, ph.d. i litteraturvidenskab

Kom og oplev en inspirerende rejse gennem Bruce Springsteens liv og musikalske univers. Med en karriere, der strækker sig over fem årtier, har 'The Boss' berørt millioner af mennesker med sine kraftfulde sange og fortællinger om det amerikanske livs kampe, håb og drømme. Sammen dykker vi ned i Springsteens liv, fra hans tidlige år i New Jersey til hans gennembrud med 'Born to Run' og videre til hans senere værker, der fortsat præger musikhistorien. Vi vil bl.a. udforske Springsteens ikoniske album og se nærmere på, hvordan han har formået at forene personlige historier med universelle temaer.

Joni Mitchell – liv og værk

HOLD: 2521-101

TID: 27/10, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISERE: Per Wium, musikjournalist, og Marianne Lewandowski, musiker

Denne aften tegner vi et kunstnerisk og musikalsk portræt af den amerikanske kunstner Joni Mitchell – en af vores tids største musikalske pionerer. Marianne Lewandowski dykker ned i Joni Mitchells poetiske univers og formidler, hvordan hendes kompromisløse tilgang og åbenhed over for nye musikalske retninger har gjort hende til en kunstner i konstant udvikling. Lewandowski vil desuden fortolke sange fra Joni Mitchells ikoniske bagkatalog. Undervejs skal det også handle om Joni Mitchells banebrydende udgivelser 'Don Juan's Reckless Daughter' og 'Mingus', hvor Per Wium graver dybt i samarbejdet med den legendariske bassist Jaco Pastorius. Wium løfter desuden sløret for Joni Mitchells fascinerende brug af alternative guitarstemninger og illustrerer, hvad der sker, når man stemmer om.

Find mening i litteraturen

HOLD: 2521-054

TID: 8/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab og forfatter

Hvad er meningen med tilværelsen? Det kan være svært at svare på. Kigger vi mod skønlitteraturen og nogle af de største nationale og internationale klassikere, får vi nogle interessante bud på, hvordan man kan nærme sig et svar på de store eksistentielle spørgsmål. Skaber vi vores egen mening med tilværelsen, skal vi kigge mod andre – forholdet til næsten – eller skal vi kigge opad mod de større magter? Denne lørdag skal vi have fat i Henrik Pontoppidan, Martin A. Hansen, Dostoevskij, Astrid Lindgren og Antoine de Saint-Exupéry. Kom og vær med på denne rejse ind i det meningsfulde, og få skabt vigtige tanker og vakt vigtige følelser.

Tag med til forfatteraften med
Kim Blæsbjerg eller Søren Ulrik Thomsen

Dobbeltopera: Wagners 'Den flyvende hollænder' og 'Tristan og Isolde'

HOLD: 2521-099

TID: 8-9/11, 1 weekend, kl. 10.00-15.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Få lejlighed til at gå i dybden med to af Wagners operaer: 'Den flyvende hollænder' og 'Tristan og Isolde'. 'Den flyvende hollænder' er et af komponistens tidlige værker; 'Tristan og Isolde' er et af hans modne værker. Det ene er relativt enkelt i sin opbygning; det andet er særdeles kompliceret – 'Den flyvende hollænder' er en traditionel opera; 'Tristan og Isolde' er et musikdrama. Wagnereksperter Leif V.S. Balthzersen gennemgår de to værker og viser, hvordan de spejler sig i hinanden, samt demonstrerer forskelle og ligheder i den musikalske behandling med sideblikke til Wagners øvrige operaer.

Kirsten Thorup

HOLD: 2521-024

TID: 8/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Birgitte Hesselaa, cand.phil. i dansk

I Kirsten Thorups roman 'Den lange sommer' møder vi "den gale bager", som minder hovedpersonen, Jonna, om, at "ethvert menneske er større end det liv, det lever". Det er et udsagn, der kunne stå som en overskrift over hele Kirsten Thorups store og meget varierede forfatterskab. Som få andre moderne forfattere har Thorup skrevet både samtidshistorie, klassehistorie og kvindehistorie i perioden fra 50'ernes Danmark og frem. Vi følger hovedlinjerne i forfatterskabet og forsøger at efterspore den indre sammenhæng mellem værker som 'Baby' (1973), 'Lille Jonna' (1977), 'Himmel og helvede' (1982), 'Den yderste grænse' (1987), 'Indtil vanvid, indtil døden' (2020) og 'Mørket bag dig' (2023).

Intensiv litteraturlæsning – Kierkegaard, Kafka, kvinder og queer

HOLD: 2521-210

TID: 8/11, 2 lørdage, kl. 10.00-14.00.

PRIS: 650 kr., studerende 325 kr.

UNDERVISER: Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet

Hvad er en god litterær tekst? En stærk fortælling, en gribende historie, skildring af interessante personer eller fortættede øjeblikke. Men hvad ville alt dette være værd, hvis det ikke kom til os i litteraturens medrivende, nuancerede sprog? Hensigten er at skærpe vores udbytte, når vi læser. Vi undersøger litteraturens forskellige måder at rive os med, at lege med os, at drille os, at udvide vores horisont. Og vi studerer forfatternes sproglige valg og litterære virkemidler for at forstå deres hensigt, mening og funktion. Vi skal møde genrer som roman, novelle og digt og læse både danske og udenlandske forfattere.

Tre værker du bør kende

HOLD: 2521-012

TID: 12/11, 5 onsdage, kl. 17.15-19.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Verden er beriget med litterære mesterværker, filmiske perler, interessante kunstværker, imponerende bygningsværker og musikalske genistreger. Det er umuligt at nå omkring dem alle, så hvilke værker skal man give sig i kast med først? Over fem aftener vil fem eksperter give dig deres bud på tre værker, du bør kende. NB! Forelæsere, der tidligere har medvirket i 'Tre værker du bør kende', tager tre nye værker med.

12/11: Tre film, du bør se. Mathias Korsgaard, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet

19/11: Tre bygningsværker, du bør kende. Jannie Rosenberg Bendsen, ph.d., forfatter og arkitekturhistoriker

26/11: Tre kunstværker, du bør kende. Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

03/12: Tre bøger, du bør læse. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab og forfatter

10/12: Tre musikværker, du bør lytte til. Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef

Aarhus Teater 125 år

HOLD: 2521-585

TID: 14/9, 1 søndag, kl. 12.00-17.00

PRIS: 150 kr. Tilmelding hos Aarhus Teater på aarhusateater.dk

STED: Aarhus Teater, Teatergaden 1

I 125 år har Aarhus Teaters hjerte slået i takt med byens, og det skal fejres. Mens der er blevet spillet på livet løs og skubbet grænser fra scenen, har teateret stået urokkeligt på Bispetorv, mens krise, krig og opsving har passeret Aarhus. Som et kulturelt fyrtårn for dannelse, morskab, fornøjelse og fællesskab. En række af byens og teatrets fagfolk folder teatrets Aarhus-historie ud, og teaterets kor synger til.

Mød Anne Mette Boye, stadsarkitekt / Merete Bøge Pedersen, stadsarkivar / Søren Bitsch Christensen, Det Kgl. Bibliotek / Doron Haahr, byhistoriker / Søren Tange Rasmussen, Besættelsesmuseet / Peter Christensen Teilmann, Teatermuseet i Hofteatret / Christian Thomsen, Moesgaard / Marianne Philipsen, Aarhus Teater / Skuespillere fra Aarhus Teater: Anders Baggesen, Nanna Bøttcher og Jacob Madsen Kvols.

J.R.R. Tolkien og 'Ringenes herre': Manden, fantasien, verdenen

HOLD: 2521-021

TID: 18/11, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Dennis Friedrichsen, postdoc, Aarhus Universitet

I 1954-55 udkom den skelsættende trilogi 'Ringenes herre' som efterfølger til 'Hobbitten' fra 1937. Tolkiens univers har siden hen spillet en afgørende rolle for udviklingen af fantasylitteraturen og har inspireret utallige værker i genren. 'Ringenes herre' rummer en fængende fortælling, men hvorfor blev trilogien så populær? Hvor kommer historiens dybde fra, og har trilogien altid været anerkendt som stort litterært værk? Denne aften dykker vi ned i disse spørgsmål samt redegør for de kritiske aspekter, som gør Tolkiens litterære mesterværk til en bestandig og vigtig del af litteraturen fra det 20. århundrede.

Hybridkrig og croptop – nye danske ord med historie

HOLD: 2521-040

TID: 19/11, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Eva Skafte Jensen, seniorforsker, Dansk Sprognævn

Ord som hybridkrig og croptop har ikke altid været en del af dansk ordforråd, men det er de blevet. Så hvordan gik det lige til? Og hvorfor får vi egentlig nye ord? Den slags spørgsmål arbejder Dansk Sprognævn medarbejdere med hver eneste dag. Sprognævnet har dels et omfattende arkiv over nye ord siden 1955 – kaldet Ordsamlingen – og dels en nyordsordbog, hvor man kan slå nye ord op. Forelæsningsen handler om arbejdet med nye ord. Hvordan man finder dem, og hvordan de behandles i Dansk Sprognævns samlinger. Vi vil også komme ind på, hvordan begrebet 'nye ord' overhovedet skal forstås.

Judith Hermann

HOLD: 2521-009

TID: 22/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Birgitte Hesselaa, cand.phil. i dansk

Judith Hermann står i dag som en af det moderne Tysklands mest betydningsfulde forfattere, og også i Danmark har hendes noveller og romaner fået et stort publikum. Teksterne er umiddelbart letlæste og kan virke næsten nøgterne. Men under det næsten saglige sprog fornermes noget gådefuldt, som giver anelser om dybere eksistentielle lag under teksten. Denne lørdag indledes med et samlendende overblik over Judith Hermanns forfatterskab fra debutnovellerne 'Sommerhus, senere' (1998) til hendes seneste roman, 'Hjem' (2021). Vi følger typiske karakterer og relationer i forfatterskabet, undersøger motiver og gennemgående temaer og diskuterer den tætte sammenhæng imellem Judith Hermanns suveræne kunstneriske form og den 'anden dimension', som teksterne på en glimtvis, næsten usporlig måde, synes at vise hen imod.

Tag med bussen til BogForum

Besøg BogForum

HOLD: 2521-417

TID: Fredag 7/11, kl. 06.00-21.00

PRIS: 650 kr. inkl. transport tur/retur, billet til BogForum (værdi 243 kr.), tre Tænkepauser fra Aarhus Universitetsforlag (værdi 180 kr.), rundstykke med smør på udturen og kaffe på ud- og hjemtur

Tag med på endagstur til BogForum fredag d. 7/11, og få rygsækken fyldt op med viden og litteratur. Du skal bare sætte dig til rette i bussen – så sørger vi for kaffe og kvalitetsunderholdning på turen mod Bella Center. Mens vi krydser de danske øer og bælter og nyder morgenkaffen, vil lektor i litteraturhistorie Jonas Ross Kjærgaard holde korte litterære speedforelæsninger i bussen. Du kan møde Folkeuniversitetet og Aarhus Universitetsforlag på BogForum, stand C2-002, hvor vi præsenterer et væld af arrangementer om den nyeste faglitteratur fra forskningens verden. På hjemturen kan du tage dig en kop kaffe og læse i dine gode bogkøb fra messen. Velkommen på rejseholdet!

Program:

06:00: Afgang Aarhus, Thomas Jensens Allé ved busholdepladserne

10:00: Ankomst BogForum, Bella Center

17:00: Afgang BogForum, Bella Center

21:00: Ankomst Aarhus

Dansk sprog over sø og land

HOLD: 2521-057

TID: 22/11, 1 lørdag, kl. 10.00-16.00

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

UNDERVISER: Michael Ejstrup, sprogforsker, forfatter og projektleder

Sproglig mangfoldighed trives i Danmark og vil uden tvivl også fremover være en del af vores hverdag. Skoler og medier har i flere hundrede år brugt københavnsk som rettesnor for rigtigt og forkert dansk; uden at skelne klart mellem skrift og tale. Skriftsproget i skoler og offentlige institutioner er underlagt regler i form af Dansk Sprognævn's anvisninger. Vi har bestemt både smag og fine fornemmelser, når det gælder sprog. Tiden er inde til at øge fokus på forskellene snarere end på ensretning – og til at glæde sig over vores sprudlende sproglige mangfoldighed.

Thomas Manns fortællinger

HOLD: 2521-098

TID: 22/11, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Morten Dyssel, lektor i tysk litteratur og formand for Det Danske Thomas Mann Selskab

Thomas Manns status som moderne klassiker i det 20. århundredes litteratur beror først og fremmest på hans monumentale romane – fra 'Buddenbrooks' til 'Doktor Faustus' – men hans særegne fortællekunst manifesterer sig også i form af flere fremragende fortællinger og noveller. Forelæsningen belyser fire repræsentative tekster fra Thomas Manns novellistiske forfatterskab: 'Tonio Kröger' (1903) om det konfliktfyldte forhold mellem borgerlig og kunstnerisk eksistens. 'Døden i Venedig' (1912) om en hæderkronet forfatters fatale møde med en dionysisk driftsnatur. 'Mario og troldmanden' (1930) om forførelsens og forbrydelsens fascination i fascismens epoke. Samt 'Loven' (1944) om De Ti Bud som et ufravigeligt, men altid skrøbeligt værdigrundlag for den menneskelige adfærd og civilisation.

Læs og forstå: Thomas Manns forfatterskab

HOLD: 2521-005

TID: 2/12, 1 tirsdag, kl. 17.15-21.15

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Per Øhrgaard, professor emeritus i tysk, dr.phil., Copenhagen Business School

I anledning af 150-året for den tyske forfatter Thomas Manns fødsel i 1875 vil der denne aften blive sat lys på et af de mest markante forfatterskaber i det 20. århundredes europæiske litteratur. I første halvdel introduceres den tidlige del af forfatterskabet, fra det litterære gennembrud med slægtsromanen 'Buddenbrooks' (1901) over den tragiske novelle 'Døden i Venedig' (1912) til den store idéroman 'Trolddomsbjerget' (1924). I anden halvdel fokuseres der dels på det monumentale bibelhistoriske romanværk 'Josef og hans brødre' (1933-1943), dels på kunstnerromanen 'Doktor Faustus' (1947), der også er en dybdybende digterisk fremstilling af den tyske histories tragiske udvikling frem mod det totale civilisationssammenbrud under nazismens antihumanistiske voldsherredømme.

Forfatteraften med Kim Blæsbjerg og Lise Vandborg

HOLD: 2521-095

TID: 4/12, 1 torsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISERE: Kim Blæsbjerg, forfatter, og Lise Vandborg, redaktør, Bibliotekernes Nationale Redaktion, og chefredaktør på Litteratursiden

Kim Blæsbjergs prisvindende roman 'De bedste familier' har tryllebundet tusindvis af læsere og kastet lys over en hidtil skjult del af danmarkshistorien. Med både De Gyldne Laurbær og flere andre priser på cv'et er bogen nu også på vej til tv-skærmene som en storslået serie. Den stærke fortælling om tavshedskultur, kvindekamp og classeskel har gjort Blæsbjerg til en af vores tids vigtigste stemmer. Denne aften kan du opleve Kim Blæsbjerg i en samtale med redaktør Lise Vandborg, hvor de dykker ned i romanens temaer og undersøger, hvordan litteraturen kan udfordre og forme vores forståelse af både historie og samtid.

Hvordan vi snakker – om fonetisk reduktion på dansk

HOLD: 2521-058

TID: 8/12, 1 mandag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Jan Heegård Petersen, lektor, Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Københavns Universitet

Når vi taler, udtaler vi nogle gange ordene tydeligt med alle stavelser, andre gange mindre tydeligt med færre stavelser; fx kan ordet 'faktisk' udtales fagtisk, fagis eller fags. Og nogle gange kan der både være tydelighed og ikke tydelighed i en og samme ytring. Det er godt, og det er tegn på en perfekt sprogbeherskelse. Det er nemlig ikke kaotisk, som man måske skulle tro, men regelstyret. Og så er det for vores samtalepartnere en helt uvurderlig hjælp til at finde meningen i et komplekst budskab. Kom og hør hvordan.

Temaaften om Leonard Cohen

HOLD: 2521-121

TID: 8/12, 1 mandag, kl. 17.30-19.15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Espen Strunk, forfatter og rockjournalist, Musikmagasinet GAFFA

Denne aften opruller litteraturhistoriker og musikjournalist Espen Strunk hele historien om Cohens liv og karriere. Og ikke mindst om de store, eksistentielle temaer, som løber gennem hele værket – fra debutromanen 'Let Us Compare Mythologies' fra 1956 til Cohens allersidste album, som udkom kort før hans død i efteråret 2016. Espen Strunk er musikjournalist og forfatter, cand.mag. i litteraturhistorie og til daglig nyhedsredaktør på musikmagasinet GAFFA. Han har skrevet en række biografier og musikbøger – og så er han én af de få danske journalister, som har mødt og interviewet Leonard Cohen.

Nobelprismodtager Abdulrazak Gurnahs forfatterskab

HOLD: 2521-033

TID: 9/12, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Lotte Kirkeby Hansen, cand.mag.
i litteraturhistorie, forfatter, litteraturanmelder og
tidligere forlagsredaktør

Tanzanianske Abdulrazak Gurnah modtog i 2021 Nobelprisen i litteratur "for sin kompromisløse og medfølelse ransagelse af kolonialismens virkninger og flygtningens skæbne mellem kulturer og kontinenter". Abdulrazak Gurnah flygtede selv til England fra Tanzania og trækker på sine egne erfaringer som flygtning og livet i eksil i sine værker, hvoraf 'Efterliv' (2022), 'Paradis' (2022), 'Ved havet' (2023) og 'Tavshedens ø' (2024) er udkommet på dansk. De kredser alle om flygtningen og dennes vilkår i verden og skildrer menneskeskæbner i relation til det omgivende samfund og historien. Forelæsningsen forudsætter ikke, at man har læst Gurnahs værker på forhånd, men kan forhåbentlig inspirere til læsning.

Vinterfolkeuniversitet: Mahler og de dødes opstandelse

HOLD: 2611-174

TID: 15/1, 1 torsdag, kl. 12.30-14.30

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

STED: Vor Frue Kirkes sognegård, Vestergade 21
(baggård) – indgang gennem porten
UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i
musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Sym-
foniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Gustav Mahlers musik handler om liv og død. Den er meget personlig og har den særprægede egenskab, at den ganske enkelt ikke kan undgå at gøre indtryk på tilhørerne. Mahler var et meget særpræget menneske, og hans store karriere var dobbelt, nemlig som komponist og dirigent, og den bragte ham fra en lille bøhmisk landsby til en af de allerhøjeste stillinger i musiklivet som chef for operahuset i metropolen Wien. Hans musik er præget af store kontraster – fra ekstrem smerte til stor skønhed, og han anvender tekster af fx Goethe og Nietzsche samt folkedigtning. Med sideblikke til andre af hans værker forklarer mag.art. Leif Balthzersen denne dag om Mahlers gribende 2. symfoni, der kaldes 'Opstandelsessymfonien'.

Vinterfolkeuniversitet: Litteratur og eksistens – om tilgivelse

HOLD: 2611-173

TID: 16/1, 1 fredag, kl. 12.30-14.30

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

STED: Vor Frue Kirkes sognegård, Vestergade 21
(baggård) – indgang gennem porten
UNDERVISER: Svend Erik Larsen, professor
emeritus i litteraturhistorie, Aarhus Universitet

I denne forelæsning undersøger vi de kulturelle barrierer for tilgivelse og sætter det kristne begreb om tilgivelse ind i et bredere kulturelt og religiøst perspektiv. Vi vil se nærmere på 'Njals saga' og et kapitel om en retssag fra Karen Blixens 'Den afrikanske farm'. Hertil ser vi på to begivenheder, hvor forskellige kulturelle opfattelser af både det utilgivelige og muligheden for tilgivelse viser tilgivelse som en fundamental kulturel udfordring; den ene er det sydafrikanske forsøg på at overvinde følgerne af apartheid, den anden modtagelsen af gidsler i forskellige kulturer. 'Litteratur og eksistens' er et nyt forelæsningskoncept, hvor vi med litteraturen som spejl dykker ned i menneskets største eksistentielle spørgsmål.

Murakami i ord, toner og billeder

HOLD: 2611-172

TID: 17/1, 1 lørdag, kl. 10.15-15.30

PRIS: 450 kr., studerende 250 kr.

STED: Dokk1, Store Sal, Hack Kampmanns Plads 2
UNDERVISERE: Mette Holm, oversætter og cand.
mag. i japansk, Peter Aaboe Sørensen, adjunkt i
idéhistorie, Aarhus Universitet, og Kamila Slocin-
ska, illustratør, forfatter og kunstner, uddannet på
Danmarks Designskole og Glasgow School of Art

Kom med på en rejse gennem den japanske stjerneforfatter Murakamis magiske univers, der denne dag foldes ud i ord, toner og billeder. Murakami-oversætter Mette Holm lægger ud med at fortælle om forfatterens særlige sproglige rytme og musikkens rolle i hans romaner. Dernæst vil idéhistoriker Peter Aaboe Sørensen undersøge forbindelsen mellem Kierkegaards lidenskab og Murakamis fortællinger – og dykke ned i, hvordan musikken åbner for en dybere forståelse af menneskets indre bevægelser. Afslutningsvis kaster illustratør Kamila Slocinska et visuelt blik på Murakamis noveller og deler sine erfaringer med at omsætte det gådefulde og poetiske til streg og farve.

Musikkens mesterværker

HOLD: 2611-171

TID: 19/1, 6 mandage, kl. 17.15-19.00. Ingen under-
visning 9/2

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i
musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Sym-
foniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Forelæsningsrækken dykker ned i nogle berømte musikværker, hvor fortællinger på den ene eller den anden måde går som en rød tråd igennem værkerne – passionshistorien hos Bach, en byboers tur ud på landet hos Beethoven, en kunstners kærligheds- og opiumsrus hos Berlioz, en kunstners kamp og kærlighed hos Strauss, filmmusik inspireret af den klassiske musik samt Puccinis dramatiske historie, fortalt med både musik, scenegang og tekst. Alle deltagere får adgang til musikken via internettet og skal til hver mødegang lytte til værket på forhånd.

19/01: J.S. Bach: 'Matthæuspassionen'

26/01: Beethoven: Symfoni nr. 6, 'Pastoralesymfonien'

02/02: Berlioz: 'Symphonie fantastique'

16/02: R. Strauss: 'Ein Heldenleben'

23/02: Spielberg m.fl.: Filmmusik

02/03: Puccini: 'Tosca'

Tre værker du bør kende

HOLD: 2611-068

TID: 20/1, 5 tirsdage, kl. 17:15-19.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

Verden er beriget med litterære mesterværker, filmiske perler, interessante kunstværker, imponante bygningsværker og musikalske genistreger. Det er umuligt at nå omkring dem alle, så hvilke værker skal man give sig i kast med først? Over fem aftener vil fem eksperter give dig deres bud på tre værker, du bør kende. NB! Forelæsere, der tidligere har medvirket i 'Tre værker du bør kende', tager tre nye værker med.

20/01: Tre bygningsværker, du bør kende. Jannie Rosenberg Bendsen, ph.d., forfatter og arkitekturhistoriker

27/01: Tre film, du bør se. Mathias Korsgaard, lektor i film- og medievidenskab, Aarhus Universitet

03/02: Tre kunstværker, du bør kende. Peter S. Meyer, mag.art. i kunsthistorie, ekstern lektor, Københavns Universitet, og fhv. museumsdirektør

10/02: Tre bøger, du bør kende. Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab og forfatter

17/02: Tre musikværker, du bør lytte til. Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Danskrockens mesterværker

HOLD: 2611-045

TID: 16/2, 6 mandage, kl. 19.30-21:15

PRIS: 850 kr., studerende 425 kr.

UNDERVISER: Espen Strunk, forfatter og rockjournalist, Musikmagasinet GAFFA

Rocklyrikken som distinkt, kulturel udtryksform kom til landet med Bob Dylans allerførste, danske koncert i foråret 1966. Året efter udgav Steppeulvene deres første og eneste album 'Hip' – og over de følgende femten-tyve år udkom en række store, danske rockalbum, som på hver deres måde fortæller om en enestående epoke i nyere dansk kulturhistorie. Forfatter og fhv. GAFFA-redaktør Espen Strunk har håndplukket seks hovedværker, og der er lagt op til en regulær tour de force gennem dansk rocks guldalder.

16/02: Steppeulvene: 'Hip' (1967)

23/02: The Savage Rose: 'In the Plain' (1968)

02/03: Niels Skousen: 'Herfra hvor vi står' (1971)

09/03: Røde Mor: 'Grillbaren' (1973)

16/03: Gasolin: 'Efter endnu en dag' (1976)

23/03: Sebastian: 'Tiderne Skifter' (1979)

Søren Ulrik Thomsen i samtale med Ane Cortzen til Århundredets Festival. Mød ham til forfatteraften med Neal Ashley Conrad Thing.

Hamsun og Céline – to stemmer i moderniteten

HOLD: 2611-111

TID: 22/2, 1 søndag, kl. 10.00-15.00

PRIS: 425 kr., studerende 215 kr.

UNDERVISERE: Peer E. Sørensen, professor emeritus i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet, og Finn Jensen, lektor og ph.d.

Forelæsningen koncentrerer sig om to romaner, der begge er af stor betydning for romanens udvikling i det 20. århundrede. Den ene har Knut Hamsuns 'Sult' som centrum med udblik til 'Pan' og 'Markens grøde'. Den anden tager udgangspunkt i Ferdinand Célines 'Rejse til nattens ende' med udblik til det øvrige forfatterskab. Begge forelæsninger vil ud over romangenngangen placere værkerne i den politiske og kulturelle kontekst fra 1900 til 2. verdenskrig. Begge romaner repræsenterer betydningsfulde nybrud i romanens historie og læses vidt og bredt. Begge forfattere ender i nazistiske positioner. Dagen rundes af med en fælles samtale om civilisationskritik og litteratur i det 20. århundrede.

Forfatteraften: Søren Ulrik Thomsen og Neal Ashley Conrad Thing

HOLD: 2611-169

TID: 24/2, 1 tirsdag, kl. 17:15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISERE: Søren Ulrik Thomsen, digter, og Neal Ashley Conrad Thing, ph.d. i litteraturvidenskab

Søren Ulrik Thomsens værk og virke har for længst afsat uudslettelige spor i dansk kulturliv og hos læsere landet over. Som både digter, essayist og ræsonnør forholder Thomsen sig stadig mere kritisk til sin samtid og til tidens herskende tendenser, han skriver med en ængstelighed og en årvågenhed og fremstår på nogle punkter som en traditionsbevidst romantisk modernist – selvom han udadtil dementerer myten om den romantiske digtertype. Efter en forelæsning, hvor Neal Ashley Conrad giver en grundig introduktion til Thomsens forfatterskab, fra debuten 'City Slang' (1981) til 'Store Kongensgade 23' (2021), vil Conrad tale med Thomsen om hans åndelige stræben, personlige engagement og anfægtelser, der gør, at han først skriver, når noget for alvor brænder på.

i dagtimerne

Formiddage i Trøjborg Biograf: Filmens mestre – fra Haneke til Bergman

HOLD: 2611-170**TID:** 3/3, 6 tirsdage, kl. 10.00-11.45. Ingen undervisning 31/3**PRIS:** 850 kr., studerende 425 kr.**STED:** Nordisk Film Biografer Trøjborg, Tordenskjoldsgade 21**UNDERVISER:** Andreas Halskov, ekstern lektor i medievidenskab, Aarhus Universitet

13 moderne instruktører, der rystede filmkunsten. Med den nyrenoverede Trøjborg Biograf som ramme skal vi se på store filmskabere, der gennem de sidste hundrede år har haft afgørende indflydelse og sat nye normer for hele det filmiske udtryk. Andreas Halskov, ekstern lektor i medievidenskab ved Aarhus Universitet og filmformidler hos Cinemateket og Øst for Paradis, byder indenfor til seks forelæsninger med filmklip om bl.a. Bergman, Hitchcock, Chaplin, Allen og Ipsen.

03/03: Noir'ens mestre – fra Fritz Lang til Bodil Ipsen**10/03: Britisk socialrealisme – fra Ken Loach til Andrea Arnold****17/03: Uhyggens mestre – Alfred Hitchcock og David Cronenberg****24/03: Svenske mestre – fra Ingmar Bergman til Ruben Östlund****07/04: Ubehagets kunst – fra Pier Paolo Pasolini til Michael Haneke****14/04: Komediens kunst – Chaplin, Tati og Allen**

Tre af Shakespeares bedste

HOLD: 2611-122**TID:** 4/3, 3 onsdage, kl. 17.30-19.15**PRIS:** 500 kr., studerende 250 kr.**UNDERVISER:** Claus Schatz-Jakobsen, lektor emeritus i engelsk, Syddansk Universitet

Det er nogle af de universelt menneskelige kvaliteter i Shakespeares skuespil udsat for et nærmest uudtømmeligt sprogligt vid, som vi vil undersøge i denne forelæsningsrække, med udgangspunkt i tre af hans bedste dramaer: 'Romeo og Julie' (1597), 'Othello' (1604) og 'Stormen' (1611). Vær forberedt på sjælsrystende drama og uforlignelig sprogkunst! Ud over detaljerede gennemgange af de tre udvalgte værker vil forelæsningsrækken indeholde korte introduktioner til Shakespeares liv og samlede værker og udblik til receptionshistorien.

04/03: 'Romeo og Julie' (1597)**11/03: 'Othello' (1604)****18/03: 'Stormen' (1611)**

Vær med, når vi fejrer
Aarhus Teater 125 år
på Store Scene 14/9

SE SIDE 90

Wiener-stemning til Århundredets Festival.

Wien som musikby

HOLD: 2611-168**TID:** 9/3, 1 mandag, kl. 17.15-21.15**PRIS:** 350 kr., studerende 175 kr.**UNDERVISER:** Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Ingen musikbyer er så berømte som Wien! Byen er og har i århundereder været et kraftcentrum for den klassiske musik. For det første er der komponisterne: Her skrev Gluck sine reformoperaer, her levede og optrådte klassikerne Haydn, Mozart og Beethoven og komponerede deres enestående værker, og senere kom romantikere som Brahms, Bruckner og Mahler til. Fra Wien bredte Straussfamiliens geniale dansemusik sig til hele verden, og den anden wienerskole, Schönberg, Berg og Webern, blev bannerfører i modernismen. For det andet er der byens rige musikliv, ikke mindst Wiener Staatsoper, et af verdens mest berømte operahuse. Læg så hertil, at det er en umådelig smuk by, og efter forelæsningsrækken med Wien-eksperten Leif V.S. Balthzersen er du klar til at pakke din kuffert, uanset om det er første eller tiende gang, du skal til Wien!

Lær at skrive dine erindringer

HOLD: 2611-091**TID:** 21-22/3, 1 weekend, kl. 10.00-15.00**PRIS:** 750 kr., studerende 375 kr.**UNDERVISERE:** 21/03: Anne Green Munk, ph.d. i litteraturhistorie, skønlitterær forfatter og foredragsholder. 22/03: Robert Zola Christensen, lektor i dansk sprog og litteratur, Lunds Universitet, og skønlitterær forfatter

Mange tror måske ikke, at de har noget interessant at fortælle, men intet kunne være mere forkert. Alle bærer på en god historie. Denne weekend er for dig, der drømmer om at nedfælde dine erindringer. Over to dage bliver du udstyret med konkrete værktøjer og gode råd til at komme i gang eller fortsætte med at skrive. Du får bl.a. svar på spørgsmål som: Hvad gør jeg, hvis jeg ikke kan huske det hele? Hvor starter jeg? Og hvordan gør jeg mit liv til litteratur?

Som man si'r

HOLD: 2611-011

TID: 21/3, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Michael Ejstrup, sprogforsker, forfatter og projektleder

Talesprogene rundtom i Danmark har mange farver og facetter, og de fortæller om, hvem vi er eller gerne vil være, hvad vi laver, hvor gamle vi er og meget mere. Vi har bestemt både smag og fine fornemmelser, når det gælder sprog, og tiden er inde til at øge fokus på forskellene snarere end på ensretning. Vestjysk, bornholmsk og multi-etnolekt er næsten ukendte for andre end dem, der taler sprogene, og mange talere føler sig utilpasse ved at vælge deres modersmål. Den slags har stor betydning for både vores tro på os selv og vores sprog – eller mangel på samme. Tiden er inde til at glæde sig over vores sprudlende sproglige mangfoldighed.

Musikhistorien på én weekend

HOLD: 2611-167

TID: 21-22/3, 1 weekend, kl. 10.00-15.00

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

UNDERVISER: Leif V.S. Balthzersen, mag.art. i musikvidenskab og tidl. musikchef for Aarhus Symfoniorkester og Sønderjyllands Symfoniorkester

Har du altid drømt om et klart overblik over musikhistorien? Nu har du chancen! På én weekend tager mag.art. Leif V.S. Balthzersen dig med på en eksprestur gennem musikhistorien – fra middelalderen over renæssancen, barokken, klassikken og romantikken og helt frem til modernismen i dag. Turen er fuld af musikeksempler, videoklip og illustrationer, der bringer hver epoke til live og viser musikkens forandring og udvikling samt de kulturhistoriske skift, der har præget hver periode. Denne temawebisode vil ikke kun give dig et historisk overblik, men også klæde dig godt på til endnu større musikoplevelser fremover.

Hvordan får vi mere ud af litteratur?

HOLD: 2611-053

TID: 21/3, 1 lørdag, kl. 10.00-14.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Anders Østergaard, ekstern lektor i litteratur, Københavns Universitet

Hvad er det særlige, litteraturen har at tilbyde os? Hvad optager os, når vi læser? Får vi det hele med? Meningen med denne dag er at skærpe vores udbytte, når vi læser. Vi sætter fokus på litteraturens forskellige måder at rive os med på, at lege med os, drille os, at udvide vores horisont. Det er et emne, der har optaget sindene fra Aristoteles til vore dage. Vi vil både se på, hvad litteratur har til fælles med anden kunst, med psykologi og filosofi m.m. – og på, hvad der er dens helt særlige udtryksmåde.

Sjov med sprog: Samtalen

HOLD: 2611-021

TID: 24/3, 1 tirsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Jakob Steensig, lektor i lingvistik, Aarhus Universitet

Når det kommer til sprog, er vi alle ekspertbrugere. Et 'ja' kan siges på mange måder – og betyde vidt forskellige ting. Måske trækker vi på 'ja'et' – eller siger det på en indånding. Og hvad med tonehøjden: Hvilken rolle spiller den? Og kan et 'ja' bruges til andet end at besvare et spørgsmål? Kommunikation mellem mennesker er sjovt at dykke ned i. Hvordan kommunikerer man, at man er færdig med at tale, eller at man gerne vil have ordet? Og hvordan tilkendegiver man sin uenighed, kort før man erklærer den? Denne aften er den første i et nyt koncept, hvor vi med en masse eksempler og en god portion humor sætter fokus på vores forunderlige sprog med én forelæsning pr. semester.

John Coltrane – en af jazzens pionerer

HOLD: 2611-104

TID: 25/3, 1 onsdag, kl. 17.15-19.00

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Mikkel Thrane Lassen, cand.mag. i historie og religion, forfatter og lektor

John Coltrane havde en relativt kort karriere. Han døde som 40-årig, og hans egentlige berømmelse var kun knap 12 år. Ikke desto mindre er hans aftryk på jazzens historie gigantisk. Hans samarbejde med Miles Davis er legendarisk, og hans senere solokarriere er så hektisk og nybrydende, at kun få paralleller i jazzhistorien eksisterer. Denne aften får du en introduktion til Coltranes historie, de forskellige perioder i hans karriere samt hans betydning for jazz i det 20. århundrede. Og så vender vi naturligvis også det faktum, at der findes en officiel kirke med Coltranes navn, i hvilken han er ophøjet til helgen!

Tom Waits – liv og værk

HOLD: 2611-041

TID: 26/3, 1 torsdag, kl. 19.30-21.15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Espen Strunk, forfatter og rockjournalist, Musikmagasinet GAFFA

Fra debutalbummet 'Closing Time' fra 1973 og fremefter har den uudgrundelige californier med den særegne sangstil sat et unikt aftryk i populærmusikken. Forelæsningen følger Tom Waits fra den beatlitterære og jazzinfluerede begyndelse og videre ud i avantgarde, ramsaltet rock og blues – og kommer undervejs bag om nogle af klischeerne om 'det syngende askebæger' og tættere på en af rockens mest uudgrundelige og fascinerende figurer.

Vi byder på gratis
livestreamede forelæsninger

FÅ VIDEN HJEM I STUEN. SE SIDE 12-13

Europas essens i kunst, musik og litteratur – med Søren Schauser

HOLD: 2611-166

TID: 11/4, 1 lørdag, kl. 11.00-15.00

PRIS: 350 kr., studerende 175 kr.

UNDERVISER: Søren Schauser, ph.d. i filosofi, forfatter og lektor, Det Kongelige Danske Musikkonservatorium

Hvad har alt europæisk til fælles? Essensen handler efter Søren Schausers opfattelse om to ting: Vi har taget farve af verden omkring os gennem åbenhed og opdagelsesrejser. Og vi har udbygget vores indtryk af hinanden og andre mennesker med teorier om verden. Velkommen til en ekspedition gennem historien på jagt efter det europæiske DNA i kunsten, musikken og litteraturen. Forelæsnningen kommer rundt om alt fra Karl den Stores tronstol til Mozarts fantastiske operaer og Don Quijotes kamp mod verden. Søren Schauser er filosof, musikhistoriker og landskendt fra seersuccesen 'Den klassiske musikquiz' på DR for sin entusiastiske formidling.

Hovedværker i norsk samtidslitteratur

HOLD: 2611-057

TID: 13/4, 5 mandage, kl. 17.15-19.00. Ingen undervisning 4/5

PRIS: 750 kr., studerende 375 kr.

UNDERVISER: Anne Valbjørn Odgaard, cand.mag. i litteraturhistorie og religionsvidenskab og forfatter

I denne forelæsningsrække dykker vi ned i 10 markante norske værker fra de seneste årtier – fra Tomas Espedals poetiske vandring og Jon Fosses minimalistiske mesterskab til Per Pettersons melankolske erindringer og Matias Faldbakkens skarpe samtidssatire. Vi skal også møde eksistentielle brydninger hos Merethe Lindstrøm, satire hos Erlend Loe og dybt bevægende fortællinger fra Linn Ullmann og Herbjørg Wassmo. Anne Valbjørn Odgaard guider os gennem litteraturen og dens tematikker, der spejler den moderne menneskelige erfaring. Tag med på en rejse gennem Norges mest toneangivende forfatterskaber lige nu.

13/04: Tomas Espedal: 'Gå eller kunsten at leve et vildt og poetisk liv' (2006) og Per Petterson: 'Ud og stjæle heste' (2003)

20/04: Merethe Lindstrøm: 'Dage i stilhedens historie' (2012) og Linn Ullmann: 'De urolige' (2015)

27/04: Erlend Loe: 'Doppler' (2004) og Frode Grytten: 'Den dag Nils Vik døde' (2024)

11/05: Carl Frode Tiller: 'Flugt' (2023) og Jon Fosse: 'Hvidhed' (2023)

18/05: Herbjørg Wassmo: 'Mit menneske' (2022) og Matias Faldbakken: 'Stakkel' (2024)

Søren Schauser

Kina, Korea og Japan: Tre oversættere, tre sprog og tre værker

HOLD: 2611-165

TID: 9/5, 1 lørdag, kl. 10.15-15.30

PRIS: 500 kr., studerende 250 kr.

STED: Dokk1, Lille Sal, Hack Kampmanns Plads 2

UNDERVISERE: Mette Holm, oversætter og cand.mag. i japansk, Sidse Laugesen, oversætter, og Sofie Nyland Brodersen, ph.d. i økonomi, ekstern lektor, Aarhus Universitet, og oversætter af koreansk litteratur

Hvordan oversætter man en tone, en stemning – eller en hel kultur? I denne forelæsningsrække guider tre oversættere os ind i litteraturen fra henholdsvis Kina, Korea og Japan. Hver forelæsnung tager afsæt i tre udvalgte værker og sætter fokus på sproglige og kulturelle udfordringer, oversættelsens kunst og det særlige ved litteratur fra Østasien. Mød bl.a. Murakami, Hwang Sok-yong og Yu Hua – og bliv klogere på både forskelle og fællestræk mellem tre store litterære traditioner, fortalt af dem, der formidler dem til dansk.

Patti Smith – 80 år

HOLD: 2611-043

TID: 26/5, 1 tirsdag, kl. 19.30-21.15

PRIS: 200 kr., studerende 100 kr.

UNDERVISER: Espen Strunk, forfatter og rockjournalist, Musikmagasinet GAFFA

Patti Smith har fået masser af opmærksomhed herhjemme de senere år, og klichéen om 'punkens gudmor' lever i bedste velgående. Men hvad er der egentlig på spil i hendes lyriske og musikalske univers – og hvad er der sket i alle årene mellem den skelsættende debut 'Horses' fra 1975 og det sene, folkelige gennembrud i dette årtusinde? Litteraturhistoriker og musikjournalist Espen Strunk er din guide ind i Smiths verden i en forelæsnung i krydsfeltet mellem musik og litteratur.

Magtudredningen 2.0

Hvor stærkt står det danske demokrati?

De sidste 25 år har det danske samfund gennemgået store forandringer. Uligheden er steget, den digitale udvikling har revolutioneret medierne, tempoet i dansk politik er røget i vejret, og internationale forandringer sender bølger ind over grænserne. Med andre ord har vilkårene for vores folkestyre ændret sig markant. Det kalder på et eftersyn af demokratiet. Den opgave har Folketinget stillet en uafhængig forskningsledelse med forskningsprojektet **Magtudredningen 2.0**. Nu løfter de sløret for deres tilstandsrapport for demokratiet.

BOGSERIE

45 bøgers vigtig viden

Magtudredningens budskaber formidles i 45 bøger fra 2025 til 2028. De første tre bøger lanceres på Folkemødet på Bornholm i 2025:

Dansk demokrati i perspektiv belyser, hvordan det danske demokrati fra midten af 1800-tallet har været præget af fredelig udvikling og stærke institutioner. Bogen giver et historisk og internationalt grundlag for at forstå, hvor folkestyret står i dag, og hvordan det kan gøres endnu mere robust.

Siden årtusindeskiftet har det danske samfund gennemgået store forandringer. Befolkningen er blevet mere mangfoldig, digitale platforme har ændret vilkårene for kommunikation, og professionalisering og centralisering har samlet beslutningerne hos færre aktører. **Magt i et forandret Danmark** undersøger fire forskellige typer magt, der hjælper os til at forstå samfundet og politik i det 21. århundrede.

Demokratiet er under pres verden over, og det danske folkestyre er ingen undtagelse. **Det danske demokratis udfordringer** undersøger de kerneopgaver, styreformen skal løse for at sikre, at borgerne kan deltage aktivt i demokratiet, og at kollektive beslutninger kan træffes.

PODCAST

Jagten på magten

Er folkestyret i Danmark i krise – eller overraskende robust i en foranderlig tid? I podcasten **Jagten på magten** undersøger vært **Lars Trier Mogensen** både skyggesiderne og de gode nyheder om demokratiets tilstand gennem samtaler med forskerne bag den nye magtudredning og en række toneangivende magtprofiler.

Find podcasten dér, hvor du normalt lytter til podcasts.

Fakta

- I 1997 bad Folketinget for første gang en uafhængig forskningsledelse om at gennemføre et totaleftersyn af det danske demokrati – Magtudredningen 1.0.
- Magtudredningen 2.0 løber frem til 2028. Den undersøger styrker og svagheder i dansk demokrati i lyset af store samfundsforandringer siden årtusindeskiftet.
- Professor i statskundskab ved Aarhus Universitet Michael Bang Petersen leder Magtudredningen 2.0 i tæt samarbejde med forskere fra landets universiteter.
- Resultaterne udgives i 45 bøger fra 2025 til 2028. Hver bog dykker ned i ét konkret tema fra projektet. I juni 2025 udkommer de første tre bøger i serien på Aarhus Universitetsforlag.
- I foråret 2026 præsenteres de første resultater af Folkeuniversitetet i Aarhus i fem landsdækkende arrangementer.
- Resultaterne formidles desuden via podcast og gratis livestreams frem til 2028.

GRATIS ARRANGEMENT

Magtens mange former – en samtale om demokratiets fremtid

Magt har mange former. Den findes i Folketinget og løber gennem bestyrelseslokalerne. Den er et X på stemmesedlen, et like på sociale medier. Magt handler ikke kun om, hvem der bestemmer, men også om, hvem der bliver hørt, og hvilke problemer vi taler om som samfund. Samtidig ser vi demokratier – fra Østeuropa til USA – vakle. Men hvad med vores? Kan vi læne os tilbage i Danmark og tænke, at alt er godt, eller er det danske demokrati truet af samfundets store forandringer?

Kom med, når Folkeuniversitetet i foråret 2026 inviterer til et demokratisk eftersyn af **Magtens mange former** med forskere, politikere, erhvervsfolk og medier til en samtale om magt, og hvordan vi holder vores demokrati stærkt.

HOLD: 2611-206

TID: 26/3, 1 torsdag, kl. 16.30-18.30

PRIS: Gratis, tilmelding nødvendig

STED: Aarhus, Dokk1

GRATIS LIVESTREAMS

Hvem har magten i Danmark? – livestream med Nanna Mik-Meyer

Politik handler om at få magt og bruge den, men det er ikke altid let at se, hvem der har magten, og hvordan den udøves. Siden årtusindeskiftet er vores samfund blevet mere ulige, mere digitaliseret og er kommet i det geopolitiske rampe-løb. Mange spørgsmål melder sig på ny. Klumper magten sig sammen på færre hænder, eller er den i vores digitale tidsalder spredt ud til flere? Hvem har indflydelse, og udøves magt i Danmark på samme måde som før? Få en dybere forståelse af magtens nuancer og dens betydning for samfundets udvikling.

HOLD: 2521-408

PRIS: Gratis. Tilmeld dig via fuau.dk

TID: 22/10, 1 onsdag, kl. 19.00-20.00

Det danske demokratis tilstand – livestream med Michael Bang Petersen

I en verden, hvor udemokratiske ledere og partier er i stigende kurs, fremstår det danske demokrati solidt og vel-fungerende. Vi kan både stemme til valg og har en uafhængig presse. Men en stærk demokratisk kultur er ikke en garanti mod udfordringer – heller ikke i Danmark. Mistillid til politikere, techgiganters kontrol med sociale medier og informationsstrømme og uigennemsigtig lobbyisme påvirker samfundets sammenhængskraft. Dyk ned i demokratiernes tilstand verden over, og bliv klogere på, hvordan det står til i Danmark.

HOLD: 2521-407

PRIS: Gratis. Tilmeld dig via fuau.dk

TID: 10/11, 1 mandag, kl. 18.30-19.30

Han kigger magten i kortene

Michael Bang Petersen står i fem år i spidsen for det, han selv kalder ”demokratiets tilstandsrapport”. Allerede nu er der en del K3’ere, alvorlige udfordringer, som undervejs bliver kortlagt og beskrevet i 45 bøger.

Af Kurt Strand

Det var under de omfattende corona-nedlukninger i 2020-21, han igen og igen dukkede op i radioen, i tv og i andre nyhedsmedier. Med sin klare og overbevisende røst fortalte han, hvor gode eller dårlige vi var til at vaske hænder, bruge mundbind og holde afstand. Og med hjælp fra gode kollegaer kunne han igen og igen påvise, hvordan vi i vid udstrækning accepterede de restriktioner, som politikerne med den socialdemokratiske statsminister Mette Frederiksen i spidsen havde pålagt os.

I dag har Michael Bang Petersen, professor på Aarhus Universitets Institut for Statskundskab, lagt coronakrisen – senere benævnt ”verdenshistoriens største adfærdseksperiment” – bag sig. Og dog, for den er et eksempel på den magtudøvelse, der frem til slutningen af 2028 fylder det meste af hans hoved, kalender og bunkerne på skrivebordet. Michael Bang Petersen er nemlig leder af Magtudredningen 2.0, som dels skal kortlægge demokratiets tilstand, dels opdatere en tidligere udredning fra årene omkring årtusindeskiftet.

”Det, vi skal lave, er i bund og grund en slags ’demokratiets tilstandsrapport’; Hvad er styrkerne, hvad er svaghederne, og hvor begynder der at være sprækker? Bliver magten forvaltet på den rigtige måde?”

At kigge den politiske magt i kortene er en særlig skandinavisk specialitet; magtudredninger findes kun i Danmark, Norge og Sverige, hvor tilliden mellem de folkevalgte og forskere som Michael Bang Petersen er høj.

TECHPLATFORME SKADER DEN DEMOKRATISKE SAMTALE

Især vilkårene for den offentlige, demokratiske samtale er noget af det, der ifølge Michael Bang Petersen har forandret sig markant siden den seneste magtudredning:

”Det er jo nærmest symbolsk, at slutrapporten kom i oktober 2003, og tre måneder senere sad Mark Zuckerberg på sit kollegieværelse og programmerede Facebook. Desuden blev den skrevet i en optimistisk tid, hvor den amerikanske politolog Francis Fukuyama havde erklæret historien for slut med en sikker forvisning om, at flere og flere lande i verden ville blive demokrati-er. Men det er, desværre, gået den modsatte vej med manglende sikring af grundlæggende frihedsrettigheder i for eksempel EU-landet Ungarn. De sidste par årtier har vist os, at vi ikke kan tage demokratiet for givet, ligesom Facebook og andre platforme er blevet decideret skadelige for den demokratiske samtale.”

– Er Facebook og andre store techgigant-platforme ligefrem en trussel?

”Jamen, det er et godt spørgsmål, for det er virkelig noget, vi diskuterer i forskerkredse. Og der er vist ikke rigtig nogen, der mener, at de forbedrer demokratiet, fordi de som minimum er med til at fastholde polariseringen i samfundet.”

VIGTIGT MED FORSKNINGSBASERET VIDENSKAB

Techplatformenes indflydelse er bare én af i alt 27 konkrete udfordringer for det danske demokrati. Andre er for eksempel grupper af borgere, der føler sig koblet af de politiske processer, som tilmed er blevet mere komplicerede og lukkede.

”Så hvis vi bliver i tilstandsrapport-metaforen, er det en K1’er eller en K3’er – det, som nu hedder grå eller rød. Allerede nu kan vi se, at nogle af udfordringerne er ganske alvorlige, og derfor ender vi nok også med en slutrapport, som udtrykker mere bekymring, end den første gjorde.”

Resultaterne af Magtudredningen bliver undervejs præsenteret i blandt andet 45 bøger på omkring 100 sider hver. Ambitionen er, at de skal skrives i et sprog, så de fleste kan læse med.

”Men det hele skal selvfølgelig formidles på et forskningsbaseret, videnskabeligt grundlag,” understreger Michael Bang Petersen, ”og det her tager tid, for vi skal være sikre på, at det, vi bringer videre, er faktisk i orden og holdbart.”

– Den første magtudredning holdt i godt et par årtier; tør du give et bud på, hvor længe denne her kan holde?

”Det er...,” tøver Michael Bang Petersen og tager en dyb indånding, ”også et virkelig godt spørgsmål... Vores mål er, at den bliver så levedygtig som muligt, ved at vi får beskrevet nogle mekanismer i samfundsudviklingen, der fortsat er relevante 10 år efter slutrapporten. Men det mere accelererede samfund og den hurtige teknologiske udvikling betyder nok, at der ikke bør gå 25 år, før den næste magtudredning bliver sat i gang.”

Uanset holdbarheden er der dog ingen tvivl hos Michael Bang Petersen: Magtudredningen er vigtig, og ”at jeg bruger al min arbejdstid på projektet, er meget meningsfuldt, fordi det også viser betydningen af videnskab i en tid, hvor netop faktisk, forskningsbaseret viden igen og igen bliver anfægtet.”

Sekretariatet

Anne Marie S. Sorgenfrei
Redaktør Psykologi & sundhed. Projektleder Hearts & Minds Festival

Anne Møller Hansen
Redaktør Litteratur, sprog, film & musik. Kommunikation

Henrik T. Rasmussen
Udviklingschef. Projektleder Historiske Dage

Joakim Quorp Matthiesen
Projektchef

Kasper Dam Nielsen
Redaktør Kunst, arkitektur & design

Lotte Vestergård
Grafik

Louise Højbjerg Jacobsen
Redaktør Arkæologi & historie og programansvarlig

Lærke Sofie G. Hansen
Redaktør Natur & univers. Projektkoordinator PARK Festival

Mathilde Bach
Redaktør Religion & filosofi. Administration

Mette Nyman Kvist
Projektleder Århundredets Festival

Kristina Yaldo
Redaktør Arbejdsliv, ledelse & kommunikation

Randi Dahlin
Økonomi- og administrationschef

Rasmus Friis Effersøe
Projektkoordinator Historiske Dage

Simon Kusk Holm
Redaktør Samfund & verden

Sten Tiedemann
Rektor

TILMELDING

Tilmeld dig på fuau.dk, og betal med Dankort, VisaDankort, Mastercard, Visa Electron eller Mobilepay. Firmabetaling på EAN eller faktura.

AFMELDING

Hvis du fortryder, kan du få det indbetalte beløb refunderet fratrukket ekspeditionsgebyr på 100 kr. pr. billet. Afmelding senest 14 dage før holdstart. Tilmelding til rejser/ekskursioner er bindende, og billetten refunderes ikke.

NOTER OG SLIDES

Slides og undervisningsnoter er ikke inkluderet i prisen, og de kan ikke forventes fremskaffet og udleveret.

STUDIERABAT

På udvalgte hold gives der rabat til studerende, som er berettiget til SU. Oplys uddannelsessted og studiekortnummer. Husk studiekort første undervisningsgang.

FORBEHOLD

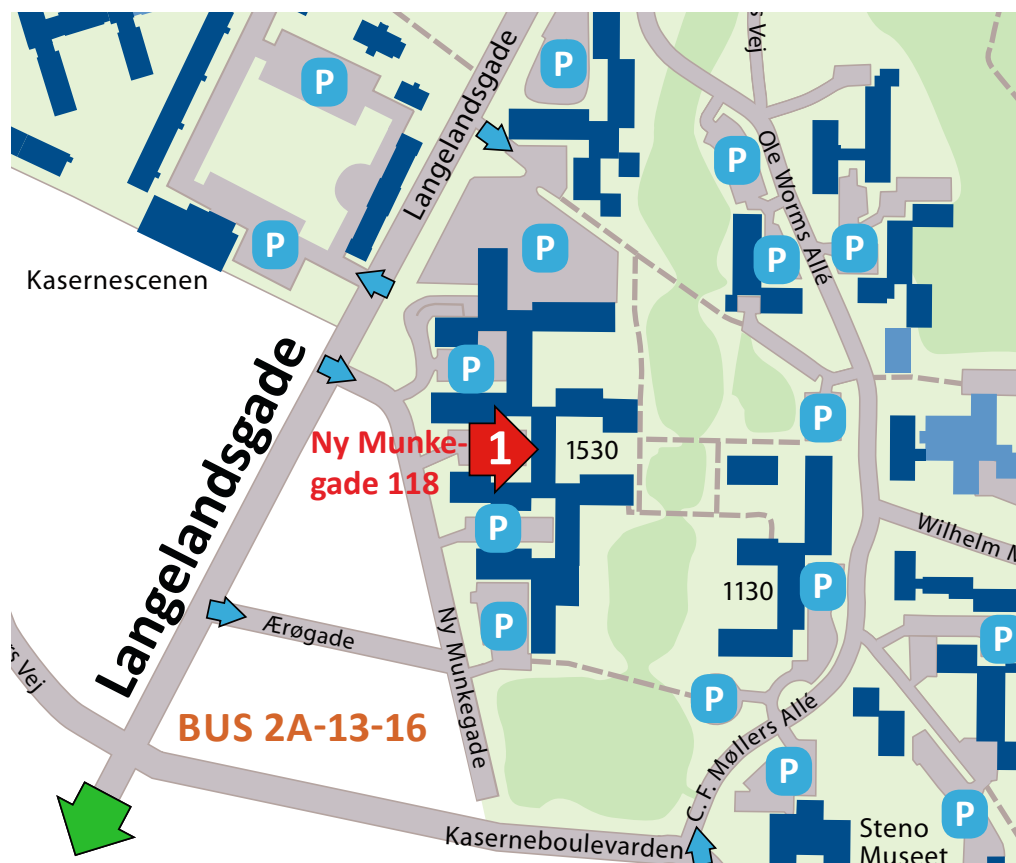
Folkeuniversitetet forbeholder sig ret til ændring af underviser, lokale, dato, tidspunkt og format. Sådanne ændringer giver ikke ret til refusion af betalingen. Ændringer oplyses på fuau.dk og via mail og/eller sms. Er vi nødsaget til at aflyse et hold, refunderer vi beløbet til samme konto, som der er betalt fra.

Find vej til undervisningen

Det meste af Folkeuniversitetets undervisning foregår på Aarhus Universitet – medmindre andet er angivet.
Du kan finde adresse og lokale på alle hold på fuau.dk. Vores værter står klar til at hjælpe.

Aarhus Universitet

Ny Munkegade 118, bygning 1530
8000 Aarhus C

FOTOS OG GRAFIK

Martin Bubandt: 1, 2, 3, 5, 7, 8, 13, 35, 37, 49, 100 / AU Foto: 4, 6, 7 / Stammers Kontor: 4 / Mathias Bager: 5 / Søren Lynggaard: 7 / Flickr: 10 / Unsplash: 15, 18, 23, 24, 48, 52, 56, 74 / Wiki Commons: 16, 20, 52, 58, 68, 70, 75, 79, 83, 84, 85, 87, 93 / Sille Veilmærk: 17 / Pexels: 17, 38, 45, 49, 50, 59, 69 / Palle Bo Nielsen: 19 / Shutterstock: 21, 31, 38, 47, 51 / Pixabay: 22 / Moesgaard: 33 / Martin Dam Kristensen: 35, 38, 41, 42, 43, 49, 60, 62, 75, 80, 88, 94 / Søren Pape: 47 / Ulrik Jantzen: 61 / Sandbjerg: 73 / Rasmus Hjortshøj: 76 / Capser Sejersen: 80 / Bill Ebbesen: 89 / Niels Ahlmann Olesen: 97 / Aage Fredslund Andersen og Arne Kjær Hansen: 71 / Laura Stamer: 11 / Ditte Chemnitz: 102 / Claus Lillevang: 26 / Grafik og layout: Walk Agency.

PROGRAMMETS MILJØAFTRYK OG HÅNDTERING

Programmets sider er trykt på 100 % genbrugspapir, og omslaget på ubestrøget offsetpapir. Papirmassen er fra ansvarligt skovbrug (FSC-mærket) og fremstillet under skrappe miljøkrav (Svanemærket). Programmet skal efter brug puttes i papircontaineren.

Folkeuniversitetet

LUNDBECK
FONDEN

Festival på Dokk1 om **HJERNEN**

Ole Köhler-Forsberg

Læge og lektor i psykiatri

Aarhus Universitet

HEARTS ~~&~~ MINDS

19.—21. sep.

EN FESTIVAL OM HJERNEN

HEARTS & MINDS VIDENSFESTIVAL

19.-21. SEPTEMBER

Det begynder uskyldigt. En notifikation. En video med en and i hat. En liste over de ti mest undervurderede snacks fra 90'erne. Og pludselig er der gået en time. Hjernen føles... blød. De fleste kender turen ned i den mentale sump, hvor overstimulering, algoritmer og passiv scrollen får tankerne til at flade ud og gå i kognitiv tomgang.

Til Hearts & Minds gør vi det modsatte. Siden 2015 har festivalen nærret hjernen med viden, forundring og fordybelse. Her skruer vi op for nysgerrigheden, udfordrer vanetænkning og giver plads til eftertanke – sammen med andre.

I år fejrer festivalen 10-års jubilæum med et program, der dykker ned i den nyeste viden om den fascinerende hjerne gennem foredrag, samtaler, workshops, udstillinger og oplevelser, der sætter de mentale hjul i sving. Oplev landets førende forskere, eksperter, forfattere og kunstnere give nye perspektiver på alt fra neurodiversitet, skizofreni og demens til søvn, bekymringer og kedsomhed.

• Vær med den 19.-21. september på Dokk1 i Aarhus.

• Rigtig god fornøjelse!

Folkeuniversitetet

Indholdsfortegnelse

- s. 02** Forord
- s. 03** Praktiske oplysninger og indholdsfortegnelse
- s. 04** Artikel: En god forretning for samfundet
- s. 06** Før og efter festivalen
- s. 07** Gratis program for gymnasieelever
- s. 07** 10-års jubilæum
- s. 08** Gratis livestreams
- s. 10** Fredag 19/9
- s. 13** Artikel: Falske sansesignaler kan genskabe førlighed
- s. 14** Lørdag 20/9
- s. 20** Artikel: Hjernens og tarmen 'snakker' godt sammen
- s. 21** Søndag 21/9
- s. 28** Kalender

FESTIVALEN FOREGÅR PÅ
DOKK1
HACK KAMPMANNS PLADS 2
8000 AARHUS C

Praktiske oplysninger

Folkeuniversitetet i Aarhus, Emdrup og Herning står bag Hearts & Minds

Folkeuniversitetet

88438000 | info@fuau.dk | fuau.dk
 hearts-minds.dk

Festivalsekretariat

Rektor: Sten Tiedemann

Projektfchef: Joakim Quorp Matthiesen

Projektleder: Anne Marie Støvring Sorgenfrei

Medarbejdere: Mathilde Bach, Lærke Sofie Glerup Hansen, Louise Højbjerg Jacobsen, Mette Nyman Kvist, Simon Kusk Holm, Anne Møller Hansen, Lotte Vestergård, Randi Dahlin, Kristina Yaldo, Karoline Mathilde Pedersen, Noa Kjærsgaard Hansen, Kasper Dam Nielsen, Andreas Birk Olesen, Emma Westergaard og Asbjørn Hesselaa Svendsen.

Grafik og layout

Grafik og layout: Walk Agency og Lotte Vestergård

Fotos: Ditte Chemnitz

Forsidemodel: Ole Köhler-Forsberg, læge og lektor i psykiatri, Aarhus Universitet

Festivalen er støttet af:

En god forretning for samfundet

Mere viden om skizofreni er omdrejningspunktet for en stor undersøgelse, som bliver gennemført på alle hospitaler i Region Midtjylland. Der er nemlig mange misforståelser om sygdommen, siger læge og forskningsleder Ole Köhler-Forsberg.

Af Kurt Strand

"Du lider af skizofreni..." Den diagnose får omkring 1.500 danskere hvert år; en besked, der – måske, måske ikke – vil vende op og ned på deres liv. For hvorfor er det lige mig? Hvad er årsagen? Og er der chance for en effektiv behandling?

Spørgsmålene står i kø. Ikke kun for de diagnosticerede, men også for læge og lektor Ole Köhler-Forsberg. Han er ansvarlig for et projekt, der på sigt skal resultere i verdens største og mest repræsentative skizofreniundersøgelse nogensinde. Undersøgelsen bliver gennemført i Region Midtjylland, hvor cirka 300 – især unge i begyndelsen af 20'erne – hvert år får den muligvis livsforandrende diagnose.

"Tanken med undersøgelsen er at blive klogere på, hvad der udløser skizofreni og hvilke faktorer, der påvirker udviklingen," fortæller Ole Köhler-Forsberg, da jeg møder ham i et lille mødelokale i en af de yderste dele af Aarhus Universitetshospital med udsigt til biodiversitetsfremmende vandhuller, lidt skov og en masse åbne marker.

"Der er rigtig mange biologiske, psykologiske og sociale faktorer, der gør, at man udvikler skizofreni. Men vi ved kun lidt om disse faktorer og specielt spillet mellem dem. Også betydningen af en forfærdelig barndom, som rigtig mange af vores patienter har haft, har vi kun begrænset viden om. Dog er det ikke alle med barndomstraumer, som udvikler skizofreni, og hvordan det kan være, skal vi også gerne blive klogere på. Endelig kan der være nogle genetiske årsager, ligesom der kan være en påvirkning fra forskellige mekanismer i hjernen. Så alt i alt kan skizofreni være en meget sammensat lidelse."

50 ÅR MED 'GØGEREDEN'

Det synes derfor at være med god grund, når Ole Köhler-Forsberg kalder skizofreni for "en ofte misforstået psykisk lidelse". Misforståelserne udspringer ikke kun af de mange faktorer, der spiller ind, men også de ekstreme tilfælde, som vi – med mediernes mellemkomst – jævnligt bliver præsenteret for i offentligheden. Blandt eksemplerne er den nu 50 år gamle 'Gøgereden' med Jack Nicholson i hovedrollen som en elektrochokbehandlet galning, der muligvis er den mest normale i et menneskefjendsk system.

"Men", siger Ole Köhler-Forsberg, "for nogle er skizofreni lidt som en horrorfilm, hvor man hører lyde, man hører stemmer og føler sig forfulgt og overvåget. Det kommer snigende, og blandt mine patienter

er der nogle, som har haft sådanne forestillinger i 20-25 år. Især når man er ung, kan det være svært at forklare omverden, hvad det er, der foregår. Og typisk er reaktionen noget i retning af 'tag dig nu sammen!'"

Det er imidlertid lettere sagt end gjort at tage sig sammen. For der er et bredt spænd fra milde til dybt komplicerede tilfælde, hvor for eksempel hjemløshed, misbrug og voldelig adfærd er ustyrlige følgesvende.

KROP OG HJERNE HÆNGER SAMMEN

Skizofreni er derfor en meget mere nuanceret størrelse, end mange af os måske tror. "Og man kan ikke se på de fleste af vores patienter, at de har skizofreni," pointerer Ole Köhler-Forsberg. Langt flere end halvdelen får, hvad han kalder "et rimeligt, normalt eller et fuldstændig normalt liv", en tredjedel bliver "helt helbredt", og kun et par procent har behov for at være på et bosted eller på en sikret afdeling.

Så også af den grund er der brug for en bedre forståelse af skizofreni. Efter Ole Köhler-Forsbergs opfattelse skal den også findes i et bedre samarbejde mellem de nogle gange siloopdelte specialer i sundhedsvæsenet. Hvordan det i praksis kan foregå, har han selv afprøvet i et ph.d.-projekt, der sammen med anden forskning viser en klar sammenhæng mellem hjernesygdomme og fysiske faktorer i kroppen.

"For vi ved jo, at krop og hjerne hænger sammen, og udfordringen er tit at få lavet en indsats, der er holistisk og helhedsrettet i forhold til den enkelte patient, hvor der jo ikke er nogen 'one size fits all'."

At det er på høje tid at få skaffet mere viden om skizofreni er der ingen tvivl om hos Ole Köhler-Forsberg. Psykiatri har i mange år været prioriteret et godt stykke under for eksempel kræftbehandling, og mere fokus og bedre viden vil ikke kun gavne patienterne. Alene skizofreni koster ifølge Sundhedsstyrelsen over seks milliarder kroner om året i direkte og indirekte omkostninger, fordi der er så stor en gruppe, der ikke bidrager til samfundet.

"Derfor", pointerer Ole Köhler-Forsberg, "kan mere viden og en bedre indsats faktisk blive en god forretning for samfundet."

**Oplev Ole Köhler-Forsberg til samtalen
'Indblik i skizofreni'.**

Se side 16.

Før og efter festivalen: Events for børn på Dokk1

Kom til sjove, udfordrende og kreative hjerneaktiviteter
for børn og deres voksne.

Naturvidenskabelig rejse – tilbud til daginstitutioner i Aarhus Kommune

Vi skal sammen på en naturvidenskabelig rejse i hjernen, hvor vi skal bruge vores egne kroppe, lave eksperimenter, lære, undres og være nysgerrige. Workshopen styrker børnenes interesse og glæde ved naturvidenskab og inspirerer dem til selv at finde svar på spørgsmål. For børn fra 5 til 6 år. Alle børn skal have billet.

TID: 16/9, 18/9, 23/9 og 25/9, kl. 10.00-10.45

STED: Dokk1, Børnelab

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig
Se mere på dokk1.dk

KREAværksted: Kreative hjerter

Hvad er en hjerne, og hvordan ser den ud? Kan man se vores tanker? Og kan man mon tegne dem? Kan vi egentlig træne vores hjerter? To eftermiddage i uge 38 åbner Dokk1 det kreative værksted og stiller skarpt på hjernen. Du får kendskab til forskellige temaer, teknikker og materialer. Vi sørger for inspiration, materialer og vejledning. Børn under 10 år skal være ifølge med en voksen. KREAværkstedet er for børn og deres voksne, så længe der er ledige pladser i lokalet.

HOLD-NR.: 2521-540 og 2521-541

DATO: 16/9 og 17/9, kl. 16.00-17.30

STED: Dokk1, BørneLab niveau 2.1

PRIS: Gratis, bare mød op

Fotoudstilling: Ser du, hvad jeg ser?

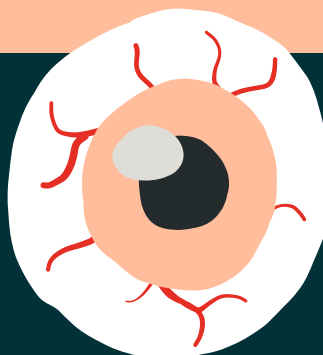
Psykosen er en sindstilstand, hvor opfattelsen af virkeligheden ændrer sig. Det er en psykisk lidelse, der kan ramme alle. Her kan du møde 11 mennesker gennem billeder, tekst og lyd. De har på hver deres måde oplevet dét at have en psykose. Ramt på vidt forskellige tidspunkter i deres liv og af forskellige årsager. Fotoudstillingen består af to sider af samme person. På den ene side møder du mennesket, og på den anden side får du et kig ind i, hvordan det kan opleves at være psykotisk. Igennem en QR-kode kan du høre personen selv fortælle en bid af sin historie. Udstillingen er skabt af fotojournalisterne **Rikke Kjær Kjeldsen** og **Liv M. Kastrop**.

HOLD-NR.: 2521-531

TID: Onsdag 17/9 - fredag 26/9

STED: Dokk1, Udsigten

PRIS: Gratis, bare mød op

Hearts & Minds 10 år: På tidsrejse med hjernen

Siden 2015 har Hearts & Minds Festival sat fokus på sundhed, livskvalitet og ikke mindst den fascinerende hjerne. I år fejrer vi 10-års jubilæum – med endnu en rejse ind i hjernens forunderlige verden. Fejr fødselsdagen med os, når hjerneforsker **Benjamin Svejgaard** fra Aalborg Universitet og videnskabsjournalist **Line Friis Frederiksen** tager os med på en rejse gennem hjernens fascinerende udvikling – fra primitive biologiske strukturer i stenalderhjernen til fremtidens teknologiske sammensmeltning med kunstig intelligens. Efter samtalen byder vi på en jubilæumsøl, brygget særligt til lejligheden af bryggeriet Humleland.

HOLD-NR.: 2521-580

TID: Tirsdag 26/8, kl. 19.00-21.00

STED: Aulaen, Aarhus Universitet, Nordre Ringgade 4

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Gratis program for gymnasieelever

Skal du og din klasse til Hearts & Minds 2025?

Fredag 19/9, kl. 8.30-15.30 byder årets festival på en række arrangementer særligt henvendt til gymnasieklasser. Bliv fx klogere på hjernepauser, musik og søvn samt mental sundhed. Udvalgte arrangementer livestreames (se side 8). Det er gratis at deltage, men kræver tilmelding. Tilmeld din klasse ved at skrive til LSGH@fuau.dk.

Se mere på hearts-minds.dk

GRATIS LIVESTREAMS

Hjernemad – kan man spise sig klogere?

Hvordan påvirker det, vi spiser og drikker egentlig hjernen? Findes der fødevarer, der kan gøre hjernen skarpere? Og hvilke fødevarer kan holde både krop og hjerne sund på kort og lang sigt? **Per Bendix Jeppesen**, lektor i endokrinologi, Aarhus Universitetshospital, stiller skarpt på den mad og drikke, som vi fylder os med. Hør om den nyeste forskning i madens vigtige byggesten, og få tips til, hvordan du spiser dig klar til din næste eksamen.

HOLD-NR.: 2521-373

TID: Fredag 19/9, kl. 8.30-9.30

Tag en pause, og træk vejret

Vi har travlt. Med skole, arbejde, familie, venner, fritidsaktiviteter og så videre. Vi bliver stressede og syge, og dermed lærer og samarbejder vi dårligere. I en blanding af små oplæg, øvelser og samtale vil **Karen Johanne Pallesen**, neurobiolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet, og **Ole Lauridsen**, lektor emeritus i undervisning og læring, Aarhus Universitet, give dig tips og tricks til at huske pausen i hverdagen.

HOLD-NR.: 2521-372

TID: Fredag 19/9, kl. 09.50-10.50

Fra at særliggøre til at almengøre det svære i livet: En ny forståelse af unges mistrivsel

Joachim Meier, autoriseret psykolog og ekstern lektor i psykologi, Aarhus Universitet, viser med sin forskning, at vi i dag risikerer at sygeliggøre erfaringer og tilstande i unges liv, der ofte er helt normale livsproblemer. Med udgangspunkt i en række interviews med danske gymnasielever, sociologiske samtidsdiagnoser samt eksistentiel filosofi leverer han et modspil til sygeliggørelsen af unges liv. Hør om 10 pejlemærker, der er relevante at orientere sig efter.

HOLD-NR.: 2521-441

TID: Fredag 19/9, kl. 11.10-12.10

Kan vi stole på hukommelsen?

Vi trækker på vores hukommelse i mange sammenhænge. Almindeligvis har det ikke de store konsekvenser, hvis ikke vi husker alt 100 % korrekt. Vidneudsagn kan imidlertid være afgørende, når der skal fældes dom i en retssag. Men hvor pålidelige er vidners udsagn? Kan man som vidne komme til at huske noget, der aldrig har fundet sted? Bliv klogere med **Trine Sonne**, lektor i udviklingspsykologi, Aarhus Universitet, når hun fortæller om vores evne til at huske oplevelser fra vores egen fortid.

HOLD-NR.: 2521-371

TID: Fredag 19/9, kl. 12.30-13.30

Hjerneteknologi og kunstig intelligens – hvad gør det ved os?

Kunstig intelligens (AI) er blevet en integreret del af vores hverdag – og ofte uden at vi lægger mærke til det. Kunstig intelligens har et enormt potentiale til at forbedre vores liv, men midt i al den teknologiske fremgang må vi ikke glemme det menneskelige aspekt. **Benjamin Svejgaard**, læge og hjerneforsker, Aalborg Universitet, og **Malene F. Damholdt**, lektor i psykologi, Aarhus Universitet, dykker ned i kunstig intelligens og ny hjerneteknologi med perspektiver fra både hjerneforskning og psykologi.

HOLD-NR.: 2521-370

TID: Fredag 19/9, kl. 13.50-14.50

PRAKTISK:

Livestreams på denne side er en del af festivalens gymnasieprogram, men alle kan deltage online via YouTube.

Tilmelding er nødvendig.

Kort og godt om demens

Det anslås, at knap 90.000 danskere har demens. Mange af os vil komme i berøring med demens, enten som pårørende eller som patient, og fremskrivninger fra Nationalt Videnscenter for Demens viser, at der sker en eksponentiel stigning af mennesker med sygdommen de kommende år – i takt med at vi bliver ældre og ældre. Alle kan glemme tid og sted eller aftaler, men hvad sker der egentlig i hjernen ved demens, hvor hukommelsesproblemer er en stor del af dagligdagen? Kan det forebygges? Og hvad stiller man op som pårørende? **Steen Gregers Hasselbach**, professor og overlæge, Københavns Universitet og Rigshospitalet, stiller skarpt på demens og den store udfordring, vi står over for med en sygdom i fremmarch.

HOLD-NR.: 2521-477

TID: Onsdag 10/9, kl. 18.30-19.30

Hjernegymnastik

Når vi scroller gennem sociale medier, har vi ofte en følelse af, at vores hjerne overstimuleres. Men det er ikke det samme, som at den overanstrenges. Faktisk er vores hjerne slet ikke på så hårdt arbejde, som vi tror – for den mangler udfordringer i den moderne tilværelse. Vores evolutionshjerne har brug for nye måder at tænke på, så den ikke går i kognitivt forfald. Derfor skal den trænes og vedligeholdes som resten af kroppen. Og det kan man gøre med alt fra antikke husketeknikker til virtual reality. **Kamilla Miskowiak**, professor i kognitiv neuropsykiatri, Københavns Universitet og Rigshospitalet, giver en indføring i livets hjernestadier og kommer med gode råd til moderne hjernestimulering.

HOLD-NR.: 2521-566

TID: Onsdag 10/9, kl. 20.00-21.00

PRAKTISK:

Livestreams på denne side foregår i Microsoft Teams og modereres af **Noa Kjærsgaard Hansen**. Tilmelding er nødvendig.

Fysisk aktivitet og hjernen

Hjernen er kroppens komplekse kommandocenter. Derfor skal den holdes ved lige. Men hvordan passer vi bedst muligt på den? Det er komplekst at forstå, hvordan hjernen fungerer og påvirkes af både ydre og indre faktorer livet igennem, men en af de ting, forskerne er enige om, er, at fysisk aktivitet forbedrer koncentrationsevne, indlæring og hukommelse, og du mindsker risikoen for at udvikle sygdomme som depression og demens. **Jesper Lundbye-Jensen**, lektor i neurofysiologi, Københavns Universitet, giver en indføring i sammenhængene mellem fysisk aktivitet og en sund hjerne.

HOLD-NR.: 2521-577

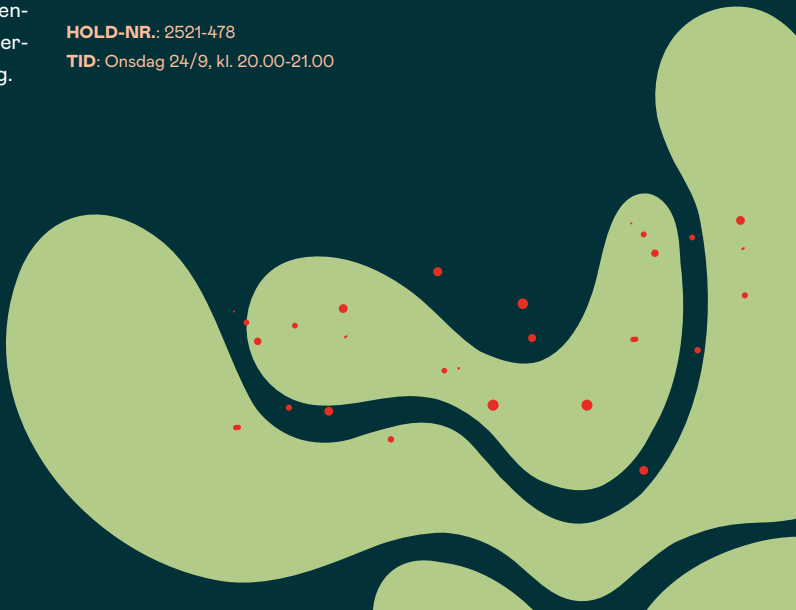
TID: Onsdag 24/9, kl. 18.30-19.30

Hvad er depression?

Depression er en af de mest almindelige psykiske sygdomme i Danmark, og det skønnes, at ca. 1/6 af den danske befolkning vil blive ramt af en depression på et tidspunkt i løbet af deres liv. Depression er således en sygdom, som mange af os får tæt ind på livet. Men hvad er depression? Hvilke symptomer har lidelsen, hvilke former for depression findes der, og hvordan kan sygdommen behandles og forebygges? **Poul Videbech**, professor og overlæge på Psykiatrisk Center Glostrup, stiller skarpt på den seneste viden om depression, de nyeste behandlingsmetoder og alle de faktorer, der spiller ind i forhold til sygdommen.

HOLD-NR.: 2521-478

TID: Onsdag 24/9, kl. 20.00-21.00

PROGRAM AARHUS

FREDAG

19. SEPTEMBER

Barselsarrangement: Fakta og myter om børns udvikling

Alle forældre vil deres børn det bedste – men hvad betyder det egentlig? Forventningerne til nutidens forældre er enorme, og hvert valg på barnets vegne bliver nøje vejret og vurderet. Samtidig oversvømmes forældre af en konstant strøm af råd og holdninger om børns udvikling, hvilket gør det vanskeligt at navigere i, hvad der faktisk gavner barnet. Tag din baby med til foredrag med **Toril Sveistrup Jensen** og **Trine Sonne**, begge psykologer og forskere fra hhv. VIA University College og Aarhus Universitet. Med udgangspunkt i bogen 'Fakta og myter om børns udvikling' (Akademisk Forlag, 2023) skærer de igennem myterne og giver dig forskningsbaseret indsigt i børns udvikling.

HOLD-NR.: 2521-460**TID:** Fredag 19/9, kl. 10.00-11.00**STED:** Dokk1, mødelokale M2**PRIS:** 50 kr.**Fra tarm til hjerne – nye opdagelser om Parkinsons sygdom**

Parkinsons sygdom er en af de mest almindelige neurologiske sygdomme, og i dag har ca. 12.000 danskere sygdommen. Antallet stiger drastisk, og i 2050 forventes 25 millioner mennesker globalt at have Parkinsons. Ny forskning viser, at Parkinsons sygdom i nogle tilfælde starter et helt andet sted end hjernen – nemlig i tarmen. Men hvordan kan sygdommen bevæge sig fra tarmen til hjernen? Og vil det i fremtiden være muligt at bremse sygdommen allerede i maven, flere år inden den rammer hjernen? Denne eftermiddag sætter **Jacob Horsager**, læge og ph.d. ved Aarhus Universitetshospital, fokus på den kroniske lidelse og ser nærmere på sygdomsårsager, diagnosticering og fremtidens behandlinger.

HOLD-NR.: 2521-528**TID:** Fredag 19/9, kl. 16.00-17.00**STED:** Dokk1, Store Sal**PRIS:** 50 kr.**Gå dig sund**

En gåtur er ikke kun en behagelig måde at tilbringe tid på i det fri. Gåture har også en række helbredsmæssige fordele, herunder for hjernens velbefindende. Regelmæssig fysisk aktivitet som gåture har vist sig at forbedre humøret og styrke kognitive evner som hukommelse og koncentration. Desuden kan gåture give tid til refleksion og mental afslapning. Blandt andet 'mindful walking' kan være en beroligende og afstressende praksis, der hjælper med at reducere stress og angst. Tag med på gåtur med træningsekspert **Marina Aagaard**. Vi starter inde med et kort foredrag, inden vi skal ud på en gåtur sammen. Dette arrangement kræver, at du kan gå 5 km i rask tempo. Mød op iklædt tøj og sko til en gåtur i det fri.

HOLD-NR.: 2521-530**TID:** Fredag 19/9, kl. 13.00-14.30**STED:** Dokk1, Lille Sal**PRIS:** 50 kr.**Hjerne og krop i topform**

Fysisk aktivitet er ikke kun fordelagtig for kroppen. Bevægelse påvirker også hjernen og din mentale sundhed. Men hvilke aktiviteter er bedst? Træning af kredsløbet, muskelstyrke, motorik og smidighed har vidt forskellige fysiske og mentale fordele. Vælg derfor motion med både hjertet og hjernen, og styrk kondition, kognition og koncentration. Træningsekspert **Marina Aagaard** fortæller om træningsvalg på makroniveau og guider til mikroaktiviteter, hvor du i løbet af ingen tid får rørt hjernen og kroppen. Foredraget tager afsæt i ny viden om sundheds- og præstationsfremmende fysisk aktivitet og træning samt restitutionsfremmende pauser og hvile. Få smagsprøver på smutveje til bedre form og helbred og forslag til motion, der giver mening.

HOLD-NR.: 2521-529**TID:** Fredag 19/9, kl. 16.00-17.00**STED:** Dokk1, Lille Sal**PRIS:** 50 kr.

Når traumer går i arv – med Benjamin Koppel og Line Hjort

Kan fortidens smerte sætte spor i vores kroppe og sind – helt uden at vi selv har oplevet katastrofen? I sin nyeste roman 'Sommerfuglens stemme', for hvilken han modtog De Gyldne Laurbær i 2024, skildrer Benjamin Koppel, hvordan traumer kan gå i arv gennem generationer. Denne aften inviterer vi til en samtale mellem forfatter og musiker **Benjamin Koppel** og epigenetiker **Line Hjort** fra Københavns Universitet, der forsker i, hvordan psykiske og fysiske belastninger kan overføres biologisk. Sammen kaster de lys over mødet mellem videnskab og litteratur, følelser og gener. Samtalen modereres af journalist **Bjerg Tulinus**. Bliv klogere på, hvordan kroppen husker det, vi troede, var glemt. Efter samtalen vil Kristian F. Møller sælge Benjamin Koppels roman, som det vil være muligt at få signeret.

HOLD-NR.: 2521-523

TID: Fredag 19/9, kl. 19.00-20.00

STED: Dokk1, Store Sal

PRIS: 50 kr.

Den egoistiske hjerne – med Vincent Hendricks og Benjamin Svejgaard

Kollegaen bliver forfremmet, konkurrenten får et bedre årsresultat, eller kæresten vælger at tilbringe sin fridag med sine egne venner – og vi spørger os selv og omverdenen: Hvad med mig? I bogen 'Nok om mig' trækker Vincent F. Hendricks på moralfilosofi, spilteori og adfærdsøkonomi i en bindende kritik af hvad-med-mig-tankegangen, som han anser for at være en perverteret form for egoisme med gunstige vilkår i digitaliseringens og forbrugerdemokratiets æra. Vi sætter **Vincent Hendricks**, professor i filosofi, Københavns Universitet, stævne med **Benjamin Svejgaard**, læge og hjerneforsker, Aalborg Universitet, til en samtale om den selvcentrerede hjerne. Samtalen modereres af **Noa Kjærsgaard Hansen**.

HOLD-NR.: 2521-527

TID: Fredag 19/9, kl. 17.00-18.00

STED: Dokk1, Rampen og livestreames på YouTube

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Depression i et nyt lys – hvad gør immunforsvaret ved sindet?

Depression er en af de mest udbredte psykiske lidelser i verden – men hvad hvis vi har overset en vigtig brik i sygdommens gåde? Ny forskning peger på, at depression i nogle tilfælde kan skyldes en overaktiv immunrespons og betændelsestilstande i kroppen. Denne eftermiddag sætter **Anna Mathia Klawonn**, lektor i neurovidenskab, Aarhus Universitet, fokus på nye veje til diagnosticering og behandling af depression. Kan vi udvikle blodprøver til diagnosticering af depression? Og er fremtidens behandling antiinflammatorisk? Bliv klogere på en ny forståelse af depression – som både en psykisk og en fysisk sygdom.

HOLD-NR.: 2521-532

TID: Fredag 19/9, kl. 17.30-18.30

STED: Dokk1, Lille Sal

PRIS: 50 kr.

Kunst på hjernen

Hvorfor rammer kunst os så forskelligt – i hjernen, i hjertet, i maven? Hvorfor væmmes vi ved nogle værker, mens andre rører os dybt? Og hvad afslører vores følelsesmæssige reaktioner om hjernens måde at bearbejde kunst på? Gennem kunsthistorien har kunst provokeret, trøstet, udfordret og forført – fra religiøse ikoner og anatomiske studier til romantiske landskaber og konceptuel samtidskunst. Vores hjerne tolker og vurderer kunst på overraskende og fascinerende måder. Hjerneforsker **Martin Skov** fra Københavns Universitetshospital og kunsthistoriker **Kamma Overgaard Hansen** udforsker, hvordan nydelse og afsky opstår i mødet med kunst – og hvad det fortæller os om både hjernen og æstetikken. Samtalen modereres af journalist **Bjerg Tulinus**.

HOLD-NR.: 2521-526

TID: Fredag 19/9, kl. 17.30-18.30

STED: Dokk1, Store Sal

PRIS: 50 kr.

Søvn og døgnrytmer

Vi bruger omkring en tredjedel af livet på at sove. Det svarer til cirka 27 år under dynen. Men hvorfor sover vi egentlig? Og hvor vigtigt er det at få sine 7-8 timer hver nat? Hvilken betydning har døgnrytmen for vores søvn og sundhed? Det er vigtige spørgsmål, ikke mindst fordi søvnproblemer er udbredte og ser ud til at blive mere almindelige. Bliv klogere på, hvad der styrer vores søvn, hvordan døgnrytmen påvirker os, og hvad der sker i hjernen, når vi sover, med **Ali Amidi**, lektor i psykologi, Aarhus Universitet. **Noa Kjærsgaard Hansen** er vært.

HOLD-NR.: 2521-525

TID: Fredag 19/9, kl. 18.30-19.30

STED: Dokk1, Rampen og livestreames på YouTube

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Autisme og ADHD – hvad sker der i hjernen?

Knap fem procent af alle børn har symptomer på koncentrationsbesvær, impulsivitet, hyperaktivitet eller sociale og sproglige udviklingsforstyrrelser, som ofte diagnosticeres som autisme eller ADHD. Diagnoserne stilles på baggrund af barnets udvikling og adfærd i forskellige situationer – ikke ud fra fysiologiske målinger. Et af de symptomer, der særligt påvirker børn med autisme og ADHD, er øget sansefølsomhed. Rigtig mange børn med autisme og ADHD har svært ved at filtrere og bearbejde sanseindtryk i hverdagen. **Sabata Gervasio**, lektor i sundhedsteknologi, Aalborg Universitet, undersøger, hvad der sker i hjernen – en indsigt, der kan gøre det lettere at støtte børn med autisme og ADHD.

HOLD-NR.: 2521-524

TID: Fredag 19/9, kl. 19.00-20.00

STED: Dokk1, Lille Sal

PRIS: 50 kr.

Tænkepause om duft

Nogle lugter lunt, andre vejrer morgenluft. Alle forbinder vi dufte med minder, steder og følelser. De fremmaner besøg hos mormor og stimulerer lysten til at købe friskbagt brød. I århundreder har vellugt derfor været en milliardindustri. Men faktisk opfatter vi krydderiets aroma og parfumens noter vidt forskelligt, for vores 400 lugt-receptorer varierer voldsomt ifølge **Alexander Wieck Fjældstad**, læge og lektor i lugtesans, Aarhus Universitet og University of Oxford, og forfatter til Tænkepausen 'Duft' (Aarhus Universitetsforlag, 2025). Indsnus det hele til Hearts & Minds, hvor Alexander **Wieck Fjældstad** indbyder til oplæg og samtale. **Noa Kjærsgaard Hansen** er vært.

HOLD-NR.: 2521-522

TID: Fredag den 19/9, kl. 20.00-21.00

STED: Dokk1, Rampen og livestreames på YouTube

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Falske sansesignaler kan genskabe førlighed

Læge og hjerneforsker Benjamin Svejgaard viser med perspektivrigt forsøg, hvordan elektriske impulser og tankekraft kan afhjælpe lammelse som følge af hjerneblødninger og blodpropper

Af Kurt Strand

Forestil dig en bevægelse. Løft for eksempel din højre hånd fra en bordplade. Tanken sætter gang i nogle hjernebølger, som stimulerer bevægelsen. Ikke noget, vi normalt behøver at tænke over. Men hvis hånden, ja, måske hele armen er lammet efter en stroke – en blødning eller blodprop i hjernen – kan tankens kraft få hjælp fra et lille elektrisk stød, der får hånden til at bevæge sig. Med målinger via elektroder på hovedet er det muligt at finde det præcise tidspunkt, hvor hjernen er mest aktiv i forhold til bevægelsen. Og efter et intensivt træningsforløb kan en ellers lammet hånd pludselig bruges igen.

Det lyder måske som fjern fremtidsmusik, men for Benjamin Svejgaard, læge og hjerneforsker på Aalborg Universitetshospital, er det ganske vist:

"Hvis en patient efter træning for eksempel siger, 'jeg er faktisk blevet bedre til at knappe min skjorte' – uden at der bliver sat strøm til – så er det, fordi det er lykket at stimulere og genoptræne de hjerneceller, der styrer håndens bevægelser."

Benjamin Svejgaard taler hurtigt, engageret og begejstret om et gennemført forsøg med 55 patienter. Han karakteriserer sig selv som "en gal videnskabsmand", og siden han som barn slugte science fiction og af sin storebror fik lært at programmere på en computer, vidste han, at han skulle lave noget med teknologi. Og da han efter en omvej på psykologistudiet på Aarhus Universitet begyndte at læse medicin, var det for at "blive læge med teknologi".

"Jeg kom jo lige fra hjernen på psykologi, så da vi tog fat på neurologi, tænkte jeg, 'det her, det er mit game', og det er så det, jeg er blevet god til. Så fordi jeg er den nørd, jeg er, endte jeg med at blive en slags hjerneteknologifyr."

MOTORVEJEN MELLEM HJERNE OG ARM BLEV STØRRE

Forsøget med de 55 strokepatienter fandt sted som led i Benjamin Svejgaards ph.d.-projekt på Genoptræningscentret Neuroenhed Nord i Brønderslev; 12 gange i løbet af fire uger blev hver enkelt patient placeret foran en computerskærm. På hovedet og på den lammede arm var der påsat elektroder for at kunne registrere aktiviteten, når en lille trekant kørte hen over skærmen:

"Når skærmen sagde 'nu', så skulle patienten forsøge at lave en bevægelse med hånden. Nogle kunne slet ikke, men ved at gøre det tilpas mange gange – 30 i alt – kunne vi spore, hvornår hjernen var i gang med at planlægge at udføre bevægelsen".

– Så I kunne simpelthen udpege det tidspunkt, hvor planlæggelsesbeslutningen i hjernen blev taget?

"Ja, og hvis vi samtidig kunne overbevise hjernen om, at der skete lidt mere, end der faktisk gjorde, så endte den med at tro på de her nærmest fake news, som vi sendte afsted i form af elektriske impulser. Med andre ord: Vi bildte hjernen ind, at den selv havde lavet en given bevægelse. Og dermed blev 'motorvejen' mellem hjerne og arm klart større med det resultat, at nogle patienter efter træningsforløbet selv blev i stand til at lave bevægelsen."

DET BEGYNDER MED DEN FØRSTE GNIST

Begejstringen i Benjamin Svejgaards stemme og ansigtsudtryk tager til, mens han fortæller om sine lovende resultater, og han har et håb om, at de kan blive til glæde ikke bare for patienter i Region Nordjylland, men også i resten af landet.

– Jamen, så lad os flyve op i helikopterperspektivet; kan for eksempel et menneske i kørestol få genskabt sin førlighed med elektriske impulser, med metoderne fra dit forsøg?

"Herhjemme har vi ikke prøvet det på patienter med rygmarvsskader – som typisk er årsag til lammelse af underkroppen – men ude i verden er der lavet mange interessante landvindinger med brug af hjernechips: I Schweiz er det for eksempel lykkedes at indsætte elektroder i en lammet mands hjerne og derefter lave en slags by-pass med ledninger uden om den ødelagte rygmarv. Derefter kunne manden rejse sig fra sin kørestol, og nu kan han gå med støtte fra en rollator. Bare det at kunne rejse fra en kørestol efter 10 år, er jo fuldstændig fantastisk."

Der er dog lang vej igen, før den slags resultater bliver hverdagskost. Så med god grund håber Benjamin Svejgaard på bevillinger til mere forskning, der kan gøre ham – og os alle sammen – klogere på forbindelserne mellem hjernen og kroppens muskler. Det er derfor både præcist og ganske sigende, når han indleder sin LinkedIn-profil med følgende ord:

"Hver rejse begynder – ikke med det første skridt, men med den første gnist."

Oplev Benjamin Svejgaard til til 10-år jubilæums-arrangementet 'På tidsrejse med hjernen' eller samtalen 'Den egoistiske hjerne'. Se side 7 og 11.

PROGRAM AARHUS

LØRDAG

20. SEPTEMBER

Skønlitteraturens bidrag til indsigt i psykisk sygdom

I vores forsøg på at forstå psykisk sygdom kan man med en vis ret hævde, at vi lever i neurobiologien og medicinalindustriens tidsalder. Psykisk sygdom har imidlertid en oplagt humanistisk dimension, og lige så længe, der har været skrevet litteratur, har man udforsket menneskers psykologiske afvigelser. **Lasse Gammelgaard**, lektor i nordisk sprog og litteratur, Aarhus Universitet, præsenterer en bred vifte af skønlitterære skildringer af psykisk sygdom i et forsøg på at besvare spørgsmål som: Hvordan kan man skildre et psykotisk sind indefra? Hvilke sproglige virkemidler har forfattere gennem tiden anvendt, og hvilke formål tjener de? Hvorfor skrives der i dag så meget galskabslitteratur, og hvad kan vi bruge dette litterære supplement til?

HOLD-NR.: 2521-520**TID:** Lørdag 20/9, kl. 10.00-11.00**STED:** Dokk1, Lille Sal**PRIS:** 50 kr.

Få styr på bekymringerne i en urolig verden

Krig, klimaforandringer, pandemier og økonomisk uro. Verdens store kriser fylder ikke kun i nyhederne, men også i vores tanker. Mange oplever en voksende uro, bekymring eller dybere eksistentiel angst. Det er en menneskelig og naturlig reaktion på en verden i forandring. Vi stiller skarpt på den mentale uro – hvorfor den opstår, og hvordan vi håndterer den uden at lade os lamme. Få viden og redskaber til at tackle bekymringer i hverdagen og inspiration til at finde mening, håb og handlekraft midt i usikkerheden. Bliv klogere med **Hans Henrik Knoop**, lektor i positiv psykologi, Aarhus Universitet, og **Heidi Frølund Pedersen**, klinisk psykolog og lektor i psykologi, Aarhus Universitet. Samtalen modereres af videnskabsjournalist **Line Friis Frederiksen**.

HOLD-NR.: 2521-498**TID:** Lørdag 20/9, kl. 10.00-10.40**STED:** Dokk1, Rampen**PRIS:** Gratis, men tilmelding nødvendig

Pop-up forestilling: Enhjørninger – Spine Fiction

Enhjørninger skaber magi, glæde og håb og tager os i fællesskab med på en tiltrængt pause fra tidens kriser. Oplev en pop-up forestilling med to bløde, pastelfarvede enhjørninger skabt af **NORD-LYS**. Enhjørningerne tripper, galopperer og danser gennem Dokk1 og spreder glæde og forundring til både dem, der ønsker at følge efter dem, og dem, der ser dem passere forbi. En hyldest til håb, frihed og et helende fællesskab. Du kan møde enhjørningerne på udvalgte tidspunkter både lørdag og søndag.

HOLD-NR.: 2521-568**DATO:** Lørdag 20/9 og søndag 21/9**TID:** Se hearts-minds.dk**STED:** Dokk1**PRIS:** Gratis, bare mød op

Jeg vil, derfor er jeg – er vi vores vilje?

Vi lever i en tid, hvor alt synes at afhænge af viljen – vores succes, vores valg, vores ansvar. Viljestyrke er blevet et ideal. Men midt i troen på, at vi selv styrer livet, rejser sig et gammelt spørgsmål: Hvor kommer viljen fra – og hvem er det egentlig, der vil? Er viljen en fri kraft i os, en kulturel konstruktion eller blot et resultat af hjernens aktivitet? Filosof **Kasper Lysemose** og **Albert Gjedde**, professor emeritus i neurobiologi og farmakologi, Københavns Universitet, går i dybden med viljens natur. Hvor i hjernen opstår viljen? Er det viljen, der definerer, hvem vi er? Og har vi en fri vilje? Bliv klogere på den kraft, der driver os – hvis du vil. Samtalen modereres af **Noa Kjærsgaard Hansen**.

HOLD-NR.: 2521-521**TID:** Lørdag 20/9, kl. 10.00-11.00**STED:** Dokk1, Store Sal**PRIS:** 50 kr.

Menneskebiblioteket – lån et menneske og få nye perspektiver

Hvordan er det at være tidligere hjemløs, transkønnet eller psykisk sårbar? I **Menneskebiblioteket** erstattes bøger med mennesker. Her kan du 'låne' en levende bog – et menneske med en særlig livserfaring, der ofte er præget af fordomme, stereotyper, tabuer eller misforståelser. Gennem ærlige, nysgerrige samtaler får du mulighed for at møde det, du måske frygter, ikke forstår eller aldrig selv har oplevet. Du vælger en titel fra kataloget – såsom 'Tidligere misbruger', 'Autist' eller 'Fængslet' – og sætter dig til en samtale med det menneske, der gemmer sig bag overskriften. Hver samtale varer cirka 20-30 minutter og foregår én til én i rolige omgivelser. Hvilke konkrete titler, der er tilgængelige under Hearts & Minds, bliver offentliggjort på dagen.

HOLD-NR.: 2521-500

TID: Lørdag 20/9, kl. 12.00-16.00

STED: Dokk1, Skønlitteratur

PRIS: Gratis, bare mød op

Virtual Reality- simulering – hvordan opleves en psykose?

Hvordan føles det at være fanget i en psykotisk tilstand, hvor virkeligheden splintres, og meningen forsvinder? Hvordan oplever sundhedspersonale at stå over for et menneske i akut psykisk krise? I dette interaktive arrangement inviteres du ind i sindets grænseområder gennem det forskningsbaserede Virtual Reality-projekt PsychSim, udviklet af **Kamilla Brandt Pedersen**, medicinsk uddannelsesforsker ved Aarhus Universitet, i tæt samarbejde med AUH Psykiatrien og psykiatriundervisere. Gennem tre forskellige fiktive scenarier kan du få mulighed for at opleve den samme psykiatriske nødsituation fra patientens, lægens og sygeplejerskens perspektiv igennem en VR-simulering. Kamilla Brandt Pedersen indleder med et kort foredrag. VR er anbefalet til personer over 12 år. Indholdet kan virke uhyggeligt.

HOLD-NR.: 2521-518 og 2521-519

TID: Lørdag 20/9, kl. 10.00-11.00 og 11.30-12.30

STED: Dokk1, mødelokale M2

PRIS: 50 kr.

Workshop: Bliv klogere på hjernen med brodering

Når hjernen skal huske eller lære noget, taler nervecellerne i hjernen sammen. Men hvordan gør de det? Svaret på dét spørgsmål ligger hos de transmembrane proteiner, der er indlejret i vores cellemembraner. Til workshoppen kan du lære om et af proteinerne, den såkaldte NMDA-receptor – og du kan brodere på en stor model af receptoren og indsætte en af hjernens vigtige budbringere, calciumioner, i broderiet. Workshoppen afholdes af Dokk1's naturvidenskabsformidler **Matilda Tjellén** og er udviklet i samarbejde med seniorforsker i molekylærbiologi Hanne Poulsen fra Aarhus Universitet. Lørdag er workshoppen faciliteret af Matilda Tjellén kl. 10.00-13.00. Resten af lørdagen og søndag kan du frit brodere på egen hånd.

HOLD-NR.: 2521-536

TID: Lørdag 20/9 – søndag 21/9

STED: Dokk1, Torvet

PRIS: Gratis, bare mød op

Indblik i skizofreni

Hvordan føles det at miste grebet om virkeligheden – når ens egne tanker begynder at modarbejde én, eller det, man ser og hører, ikke altid stemmer overens med andres oplevelser? Skizofreni er en psykisk sygdom, mange har hørt om, men få rigtigt forstår. Den bliver ofte beskrevet som farlig eller dramatisk – eller forvekslet med at have flere personligheder. Men virkeligheden er langt mere nuanceret. Hør **Ole Köhler-Forsberg**, læge og lektor i psykiatri, Aarhus Universitet, i samtale med **Jette Boe**, der er ambassadør for EN AF OS og som ung fik diagnosen paranoid skizofreni, og få et ærligt og nuanceret billede af skizofreni. Samtalen modereres af videnskabsjournalist **Line Friis Frederiksen**.

HOLD-NR.: 2521-495

TID: Lørdag 20/9, kl. 11.00-11.40

STED: Dokk1, Rampen

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Hvordan dine hjerneceller skaber hukommelse

I hjernen er der en konstant summen. Det er dine hjerneceller, der snakker sammen på et kemisk sprog. Millioner af små beskeder sendes af sted i et rasende tempo og bliver på mirakuløs vis til tanker og minder. Hver hjernecelle sender signaler til de andre celler i dens netværk. Signalet kan fx være dopamin, serotonin eller glutamat. Men hvordan kommunikerer hjernecellerne egentlig med hinanden? Og hvordan skaber cellerne hukommelse? **Hanne Poulsen**, seniorforsker i molekylærbiologi, Aarhus Universitet, stiller skarpt på, hvordan glutamatreceptorer i hjernen er helt afgørende for din indlæring og hukommelse. Få også indblik i, hvad der sker, hvis de ikke fungerer, som de skal, og måske hvorfor Elon Musk kan virke lidt mærkelig.

HOLD-NR.: 2521-508

TID: Lørdag 20/9, kl. 11.30-12.30

STED: Dokk1, Lille Sal

PRIS: 50 kr.

Neurodivergens – sygdom eller naturlig variation?

Er neurodivergens en lidelse, der bør diagnosticeres – eller et udtryk for, at mennesker er grundlæggende forskellige? Det er et spørgsmål, der skiller vandene. Hvor nogle mennesker vil finde tryk og støtte i en officiel diagnose, ser andre neurodiversitet som en naturlig variation, der bør mødes med forståelse frem for behandling. Hør **Per Hove Thomsen**, overlæge og professor i psykiatri, Aarhus Universitet, og **Oliver Tonning**, psykologistuderende, Københavns Universitet, stiller skarpt på, hvordan vi forstår og taler om neurodivergens – og hvad det betyder for både individet, psykiatrien og samfundet. Bliv klogere på et felt i forandring. Samtalen modereres af **Noa Kjærsgaard Hansen**.

HOLD-NR.: 2521-517

TID: Lørdag 20/9, kl. 11.30-12.30

STED: Dokk1, Store Sal

PRIS: 50 kr.

Sådan får du skarpe tanker

Hjernen og tænkningen er i gang hele tiden og udfordres af de betingelser, vi giver den. Tænkningen og de kognitive processer påvirkes af, hvordan vi lever, arbejder og sover. Præcis som resten af kroppen. Forskning viser, at det er muligt at styrke tænkningen og blive bedre til at holde opmærksomheden, huske nyt og løse problemer. Både små ændringer og lange træk kan skabe forandring. **Louise Meldgaard Bruun**, specialpsykolog i psykiatri, Aarhus Universitet, giver en introduktion til, hvordan vores tænkning fungerer, og indblik i, hvordan man med tilpasninger, konkrete teknikker og strategier kan forbedre koncentrationsevnen, holde overblikket og styrke problemløsningsevnen. Foredraget tager afsæt i bogen 'Skarpe tanker – styrk dine kognitive færdigheder' (Dansk Psykologisk Forlag, 2017).

HOLD-NR.: 2521-496

TID: Lørdag 20/9, kl. 12.00-12.40

STED: Dokk1, Rampen

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Hvert minut tæller: Når hjernen rammes af stroke

2.000.000 hjerneceller i minuttet – det mister man, hvis man rammes af en større blodprop i hjernen. Hvert år rammes ca. 12.000 danskere af stroke. Heldigvis overlever mange, og man kan komme sig godt, hvis man hurtigt får behandling. Inden for forskningen taler man om 'time is brain', og den erkendelse har ført til en revolution i behandlingen af stroke. Hvad er symptomerne på stroke, og hvordan skal vi reagere, hvis nogen bliver dårlig? **Claus Ziegler Simonsen**, professor og overlæge ved Aarhus Universitetshospital, giver indblik i den akutte behandling af stroke. Dagens vært er kulturformidler og tv-vært **Peter Kær**, der arbejder på et formidlingsprojekt om stroke – en sygdom, der ligger hans hjerte nært.

HOLD-NR.: 2521-582

TID: Lørdag 20/9, kl. 13.00-14.00

STED: Dokk1, Lille Sal

PRIS: 50 kr.

Kunsten at kede sig

Vi gør næsten alt for at undgå den – ked-somheden. Men hvad er det egentlig, vi forsøger at undslippe, når vi keder os? Hvad sker der i hjernen? Hvilke kulturelle og eksistentielle lag gemmer sig i kedsomhedens stille rum? Og hvorfor fortæller vi børn, at det er sundt at kede sig? Hjerneforsker **Troels W. Kjær** og **Nis Langer Primdahl**, postdoc i pædagogisk psykologi og trivsel, Aarhus Universitet, dykker ned i kedsomheden – både som belastning og en kilde til refleksion, kreativitet og personlig udvikling – i en tid præget af digital overstimulering og kamp om vores opmærksomhed. Samtalen modereres af videnskabsjournalist **Line Friis Frederiksen**.

HOLD-NR.: 2521-483

TID: Lørdag 20/9, kl. 13.00-13.40

STED: Dokk1, Rampen

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Forstå hjernen og nervesystemet – og forebyg usund stress

Hvordan kan vi tage kontrollen tilbage, når stressen tager over? Neurovidenskaben giver os nye indsigter i, hvordan kroppen og hjernen spiller sammen, når vi bliver belastede over tid. **Karen Johanne Pallesen**, neurobiolog og ph.d. i sundhedsvidenskab, Aarhus Universitet, guider os til en bedre forståelse af, hvordan langvarig stress opstår – og hvad vi selv kan gøre for at modvirke den. Vi ser nærmere på de biologiske mekanismer, der driver stressen frem, og lærer enkle metoder, som kan hjælpe os til mere ro og trivsel i hverdagen. Undervejs inddrages lette øvelser, der kan gøres overalt – også ude i det fri. Få ny viden og konkrete redskaber til at passe bedre på dit nervesystem – og dig selv.

HOLD-NR.: 2521-516

TID: Lørdag 20/9, kl. 13.00-14.00

STED: Dokk1, Store Sal

PRIS: 50 kr.

Tarmen og hjernen – en skjult forbindelse med stor betydning

Din hjerne og tarm er konstant i dialog. Det mærker vi, når bekymringer giver mavepine. Men omvendt påvirker signaler fra tarmen også vores hjerne. Kommunikationen sker gennem den såkaldte tarm-hjerne-akse. Forbindelsen består af et netværk af signaler, der sendes gennem nervebaner, hormoner og signalstoffer. Ny forskning viser, at signaler fra tarmen bl.a. påvirker, hvordan vi opfatter verden, og at bestemte tarmbakterier måske kan beskytte hjernen mod sygdomme som Alzheimers. Få indblik i den fascinerende forbindelse med **Anke Karabanov**, lektor i neurofysiologi, Københavns Universitet, og **Anders Olsen**, lektor i neurovidenskab, Aalborg Universitet. Samtalen modereres af videnskabsjournalist **Line Friis Frederiksen**.

HOLD-NR.: 2521-482

TID: Lørdag 20/9, kl. 14.00-14.40

STED: Dokk1, Rampen

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Art and neuroscience – what happens when the brain meets art?

What is beauty, and why does it move us? What happens in the brain when we look at a painting, hear music, or watch a dancer move? In this talk, **Andrea Moreno**, Assistant Professor in Neuroscience, Aarhus University, dives into the neuroscience of beauty and art. We'll explore how the brain responds to symmetry, color, pattern, and emotion. What does it mean when something 'feels right' or 'takes our breath away'? And is beauty simply in the eye of the beholder — or hardwired into our biology? By looking at art through the lens of the brain, we begin to see not just what beauty is, but why it matters. The event will be in English.

HOLD-NR.: 2521-535

TID: Lørdag 20/9, kl. 14.00-15.00

STED: Dokk1, mødelokale M2

PRIS: 50 kr.

Kort og godt om ADD

Hvordan viser opmærksomhedsvanskeligheder sig? Bliv klogere på opmærksomhedsforstyrrelsen ADD (Attention Deficit Disorder), når specialpsykolog i psykiatri **Louise Meldgaard Bruun** fra Aarhus Universitet giver indblik i, hvordan opmærksomhedens forskellige funktioner fungerer, hvordan de nogle gange ikke fungerer — og hvad man selv og andre kan gøre for at give opmærksomheden de bedste betingelser. Vi kigger også på, hvordan man opbygger strategier og rutiner, der kan lette opgaveløsningen — derhjemme, i skolen, på uddannelsen og på jobbet. Foredraget tager afsæt i bogen 'Kort og godt om ADD' (Dansk Psykologisk Forlag, 2023).

HOLD-NR.: 2521-515

TID: Lørdag 20/9, kl. 14.30-15.30

STED: Dokk1, Lille Sal

PRIS: 50 kr.

The mental load – hvordan påvirker hverdagens usynlige arbejde hjernen?

Hverdagen er fuld af usynligt planlægningsarbejde — indkøb, koordinering, huskelister — det, der i den offentlige debat er blevet kaldt the mental load, altså den mentale belastning. Hverdagens usynlige arbejde kan fylde i hovedet og holde hjernen i konstant beredskab, selv når vi tror, vi slapper af. Resultatet kan være stress, søvnproblemer og en følelse af aldrig helt at have fri. Når hjernen konstant er på overarbejde og aldrig får ro, går det ud over både opmærksomheden, nærværet og overskuddet. Bliv klogere på, hvordan det usynlige arbejde i hverdagen påvirker hjernen og præger vores liv, med hjerneforsker **Emma Louise Louth** og **Anne Sophie Lassen**, postdoc i økonomi, Copenhagen Business School. Samtalen modereres af **Emma Holtet**, podcastvært på 'Fuld af viden'.

HOLD-NR.: 2521-513

TID: Lørdag 20/9, kl. 16.00-17.00

STED: Dokk1, Store Sal

PRIS: 50 kr.

Anoreksi – hvilken rolle spiller tarmbakterierne?

Spiseforstyrrelsen anoreksi, også kaldet nervøs spisevægring, er en alvorlig lidelse, som typisk rammer unge i puberteten. Personer med anoreksi har en intens frygt for at tage på i vægt og en forvrænget opfattelse af egen krop, hvor de ser sig selv som overvægtige, selv når de er meget tynde. Dette fører ofte til ekstremt restriktiv spising og overdreven fysisk aktivitet. Der er flere årsager til, at nogle mennesker udvikler anoreksi, men ny forskning peger på, at tarmbakteriernes sammensætning kan have en central indvirkning. **René Klinkby Støving**, professor og ledende overlæge, Odense Universitetshospital, giver indblik i anoreksi, og hvilken rolle tarmbakterierne spiller i udviklingen og vedligeholdelsen af sygdommen.

HOLD-NR.: 2521-514

TID: Lørdag 20/9, kl. 16.00-17.00

STED: Dokk1, Lille Sal

PRIS: 50 kr.

Mennesket og kunstneren Ovartaci

Ovartaci er en af dansk kunsthistories mest særegne skikkelser. Kunstneren med det borgerlige navn Louis Marcussen (1894-1985) drog som udlært håndværksmaler til Argentina i 1923 og vendte stærkt psykisk ændret hjem efter seks år. Kort tid efter blev han tvangsindlagt og fik diagnosen skizofreni. Under sin 56 år lange indlæggelse på bl.a. Psykiatrisk Hospital Risskov i Aarhus producerede han et væld af vilde og visionære værker, der i dag har status af verdenskunst i særklasse. Kulturformidler **Anne Valbjørn Odgaard**, der bl.a. er forfatter til bogen 'Ovartaci' (Gads Forlag, 2024), stiller skarpt på Ovartacis liv og kunstneriske virke, hvor temaer som køn, identitet og psykisk sygdom mødes.

HOLD-NR.: 2521-481

TID: Lørdag 20/9, kl. 16.00-16.40

STED: Dokk1, Rampen

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Det røde felt – kan vi styre vreden?

Vreden er overalt. I morgentrafikken, på sociale medier og i familien. Men hvad er vrede for en følelse? Hvad sker der i hjernen, når vi ser rødt? Og hvorfor reagerer nogle mennesker oftere med vrede end andre? Vores evne til at forstå og håndtere vrede spiller en væsentlig rolle for, om den bliver en kilde til konflikt eller en drivkraft for forandring. Vrede kan true vores relationer og helbred, men den kan også være en katalysator for retfærdighed, udvikling og styrke. Bliv klogere med **Mia Skytte O'Toole**, professor i psykologi, Aarhus Universitet, og **Gitte Moos Knudsen**, overlæge og professor i neurologi, Rigshospitalet og Københavns Universitet. Samtalen modereres af videnskabsjournalist **Line Friis Frederiksen**.

HOLD-NR.: 2521-497

TID: Lørdag 20/9, kl. 15.00-15.40

STED: Dokk1, Rampen

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Overgangsalder – hvad gemmer sig i hjernetågen?

Den rammer mindst halvdelen af Jordens befolkning, koster samfundet millioner af kroner og kan bl.a. give angst, problemer i forholdet, hedeture, hjernetåger, tørre slimhinder og umulig nattesøvn. Alligevel taler vi ikke ret meget om overgangsalderen. Det vil vi nu lave om på. Vær med, når **Lasse Gliemann**, lektor i molekylær fysiologi, Københavns Universitet, og skuespiller **Søs Egelind** fortæller om, hvilke mentale og fysiske udfordringer, der kommer med overgangsalderen, og hvordan den påvirker livskvaliteten og relationer. Samtalen modereres af **Emma Holtet**, podcastvært på 'Fuld af viden'.

HOLD-NR.: 2521-534

TID: Lørdag 20/9, kl. 14:30-15.30

STED: Dokk1, Store Sal

PRIS: 50 kr.

Hjernen og tarmen "snakker" godt sammen

Det begyndte med, at hjerneforsker Anke Karabanov undrede sig: Kunne det mon tænkes, at vores mentale tilstand er direkte påvirket af for eksempel forstoppelse? Og ville yoghurt og andre fermenterede fødevarer kunne gøre en forskel?

Af Kurt Strand

Der hænger et par farvestrålende børnetegninger på væggen over hendes skrivebord. På en anden væg er der en plakat fra udstillingen "The Moon" på Louisiana i Nordsjælland. Og på en tredje en plakat med en gennemskåret, sirligt tegnet menneskekrop med blandt andet rør, pumper og maskiner og teksten "Der Mensch als Industrie-riepalast".

At mennesket er indrettet lidt som en industrivirksomhed passer meget godt med det, lektor og hjerneforsker Anke Karabanov beskæftiger sig med på Københavns Universitets Institut for Idræt og Ernæring, nemlig om fermenterede fødevarer kan afhjælpe forstoppelse i tarmsystemet:

"Det har vist sig, at der er vigtige forbindelser mellem tarmens milliarder af mikroorganismer og hjernens celler. De kommunikerer blandt andet gennem nerveforbindelser, og hele vores mave-økosystem påvirker vores mentale tilstand. Hjernen "lytter" simpelthen til, hvordan maven og tarmen har det. Dét havde både jeg og min kollega Henrik Roager – hans forskningsområde er kost og mikroorganismer – været fascineret af, og sammen formulerede vi et projekt med fokus på forstoppelse og hjernesundhed med en idé om, at for eksempel yoghurt kan give bedre afføring."

DET SKAL VÆRE LÆKKERT, INDBYDENDE OG SJOVT

I forskningsprojektet medvirker 60 kvinder med forstoppelse og en kontrolgruppe på 40 kvinder med normal tarmfunktion. Jævnlig målinger vil frem til slutningen af 2025 kortlægge, om yoghurt kan være en effektiv modvægt til ofte plagsom forstoppelse.

"Men", understreger Anke Karabanov, "vi skal også huske, at der er mange veje til Rom. Når nogen spørger, om de skal gøre 'A' eller 'B' for at komme af med forstoppelse, så er det måske vigtigere at spise noget, som man kan lide, og som passer godt ind i resten af ens liv. Det perfekte må ikke stå i vejen for det gode, hvis bare man gør noget. Og det må gerne være både lækkert og indbydende, ligesom den motion – der også kan gavne både tarm- og hjernefunktioner – jo helst skal være så sjov, at man tænker 'ok, det her kan jeg sagtens klare de næste mange år'."

– Med andre ord; det skal ikke være en sur pligt?

"Det skal det ikke, for så bliver fristelsen til at holde op alt for stor."

TARMEN OG HJERNEN SYNKRONISERER DERES RYTMER

Yoghurten bag glaslågerne i supermarkedets køleskabet kan dog påvirke mikrobiomerne negativt, nemlig hvis den er tilsat sukker, kunstigt sødemiddel, eller hvis den efter fermentering er blevet ultrapasteuriseret. Men om den er med jordbær, vanilje eller bare er naturel, er næppe det, der afgør, om den virker. Det gælder også de sandsynligvis positive effekter for vores kognitive evner, for de er nemlig påvirket af kroppens rytmeslag, forklarer Anke Karabanov:

"Vi véd, at for eksempel hjertets rytme påvirker evnen til at opfatte, hvad der foregår omkring os. Tarmen har også en rytme – den er meget langsommere end hjertets, tre gange i minuttet mod 60-100 slag per minut – men også den har formentlig en påvirkning på hjernen. Rytmen i tarmen laver de sammentrækninger og bevægelser, der skal transportere maden igennem. Men selv om den er meget langsommere end hjernerytmen, fungerer den som en tromme – som en grundtakt – og vi kan måle, at de synkroniserer sig med hinanden."

– Betyder det, at de dermed bedre kan "snakke" med hinanden?

"Indtil videre ved vi meget lidt om, hvad synkroniseringen gør præcist, men vi kan se, at store dele af hjernen udvider sig og derfor bliver bedre til at sanse og opfatte. Det er endda muligt, at de jævnlige meldinger til hjernen om hvordan forskellige dele af kroppen – herunder hele mave-tarmsystemet – har det, påvirker hele vores mentale tilstand."

Alt det vidste den tyske kunstner Fritz Kahn ikke, da han for næsten 100 år siden skabte værket "Der Mensch als Industrie-riepalast". Men han ville sikkert nikke anerkendende til det, Anke Karabanov – som selv har tyske rødder – indtil videre har fundet ud af. Og da hun så hans værk på Louisianaudstillingen "Det kolde øje – Tyskland i 1920'erne" for et par år siden, var hun ikke i tvivl: "Den må jeg ha' som plakat. Den skal hænge lige dér. For dér hænger den rigtig godt."

Oplev Anke Karabanov til samtalen 'Tarmen og hjernen – en skjult forbindelse med stor betydning'. Se side 17.

PROGRAM AARHUS

SØNDAG

21. SEPTEMBER

Tankens kraft – når hjernen styrer teknologien

Med avancerede hjerneskaningsmetoder kan forskere afkode, når vores hjerne sender signaler til kroppen om at bevæge sig. Også hos mennesker, der er lammet, fx i deres ben eller arme, kan man måle aktivitet i hjernen, når de ønsker at bevæge den del af kroppen, som de ikke har muskelkraft i. Muligheden for at afkode signalerne direkte fra hjernen åbner for helt nye perspektiver for bedre at forstå alvorlige sygdomme som ALS og at udvikle hjælpemidler, der styres med 'tankens kraft' ved brain-computer interface. Sammen med **Jakob Blicher**, overlæge og klinisk professor i neurologi, Aalborg Universitetshospital, kigger vi på de nyeste landvindinger inden for neuroteknologi, hvor tanke og tech 'smelter' sammen.

HOLD-NR.: 2521-581**TID:** Søndag 21/9, kl. 10.00-10.40**STED:** Dokk1, Rampen,**PRIS:** Gratis, men tilmelding nødvendig**Det kreative menneske – med hjernen på musikalsk arbejde**

Når vi lytter til musik, bevæger os til den eller bliver følelsesmæssigt berørt af den, aktiveres hjernen på mange niveauer, og forskning viser, at musik spiller en særlig rolle for vores evne til at være kreative og innovative. Men hvordan påvirker musik egentlig den menneskelige hjerne, og hvordan kan musikken vise os, hvad der sker i hjernen, når vi er kreative, lærer nyt eller skaber noget? **Peter Vuust**, jazzmusiker og professor i kognitiv neurovidenskab, Aarhus Universitet, taler med **Marie Koldkjær Højlund**, komponist, lydkunstner og lektor i audiodesign, Aarhus Universitet, om musikkens betydning for kreativitet og innovation. Bliv kloge på, hvad musikken kan lære os om hjernen og os selv. Samtalen modereres af **Emma Holtet**, podcastvært på 'Fuld af viden'.

HOLD-NR.: 2521-533**TID:** Søndag 21/9, kl. 10.00-11.00**STED:** Dokk1, Store Sal**PRIS:** 50 kr.**Pop-up forestilling: Enhjørninger – Spine Fiction**

Enhjørninger skaber magi, glæde og håb og tager os i fællesskab med på en tiltrængt pause fra tidens kriser. Oplev en pop-up forestilling med to bløde, pastelfarvede enhjørninger skabt af **NORD-LYS**. Enhjørningerne tripper, galopperer og danser gennem Dokk1 og spreder glæde og forundring til både dem, der ønsker at følge efter dem, og dem, der ser dem passere forbi. En hyldest til håb, frihed og et helende fællesskab. Du kan møde enhjørningerne på udvalgte tidspunkter både lørdag og søndag.

HOLD-NR.: 2521-568**DATO:** Lørdag 20/9 og søndag 21/9**TID:** Se hearts-minds.dk**STED:** Dokk1**PRIS:** Gratis, bare mød op**ADHD i generne**

3-5 % af den danske befolkning skønnes at have ADHD – en diagnose, der påvirker opmærksomheden og kan indebære impulsivitet og hyperaktivitet. Men hvorfor udvikler nogle ADHD, mens andre ikke gør? Genetik spiller en central rolle i udviklingen af ADHD. Store studier har sammenlignet og analyseret genetiske data fra titusindvis af mennesker med og uden ADHD for at komme tættere på at forstå diagnosen og de biologiske og genetiske mekanismer bag ADHD. **Ditte Demontis**, professor i psykiatrisk genetik, Aarhus Universitet, stiller skarpt på de nyeste opdagelser. Hvad har studierne vist, og hvordan kan genetiske faktorer involveret i ADHD også påvirke andre sygdomme og karaktertræk?

HOLD-NR.: 2521-512**TID:** Søndag 21/9, kl. 10.00-11.00**STED:** Dokk1, Lille Sal**PRIS:** 50 kr.

Yolates – en holistisk bevægelsesform

Yolates er en holistisk bevægelsesform, som forbinder krop og sind gennem yoga, pilates og dans. Fysisk aktivitet og bevægelse er godt for vores krop, styrke og smidighed – men det påvirker også hjernen og kan fx forbedre vores humør og reducere stress. Til denne workshop kan du blive klogere på yolates i teori og praksis. Oplev, hvordan guidet dans kan åbne og blødgøre kroppen, hvordan yogaen kan skabe rum for nærvær, og hvordan enkle pilatesøvelser kan skabe kontakt til vores indre kraft. Workshopen indledes med et kort oplæg, hvorefter du føres igennem en yolatespraksis med **Mette Skovhus**, lektor i sundhed, krop og bevægelse, VIA University College. Kom iklædt tøj til bevægelse.

HOLD-NR.: 2521-480 og 2521-479

TID: Søndag 21/9, kl. 10.00-11.00 og 11.30-12.30

STED: Dokk1, mødelokale M2

PRIS: 50 kr.

Vender du det blinde øje til?

Vender du det blinde øje til konsekvenserne, når du køber usund fast food, tager på lange flyrejser eller shopper billig fast fashion? Vi gør alle brug af det blinde øje, når vi føler os fanget mellem det, vi har lyst til, og det, vi føler, vi bør gøre. Vi ser bogstaveligt talt bort fra informationer om kalorier, klimabelastning eller tøjindustriens produktionsforhold, når vi ikke ønsker at forholde os til det. Men hvorfor undgår vi at se konsekvenserne af vores valg i øjnene? Er det hensigtsmæssigt, eller snyder vi bare os selv? Bliv klogere på din og andres adfærd i selskab med **Jacob L. Orquin**, adfærdsforsker og professor i forbrugerpsykologi, Aarhus Universitet.

HOLD-NR.: 2521-511

TID: Søndag 21/9, kl. 11.30-12.30

STED: Dokk1, Lille Sal

PRIS: 50 kr.

Mikroplast i hjernen – en overset trussel?

Mikroplast er blevet en fast del af vores omgivelser – og desværre også af vores krop. Men hvad sker der, når plastpartikler, der er mindre end et støvkorn, ikke bare ender i blodbanen, men måske også krydser ind i selve hjernen? **Torben Moos**, læge og professor i medicin, Aalborg Universitet, giver et fascinerende indblik i hjernens forsvarssystem og sætter den usynlige plast, vi alle lever med, under lup. Få samtidig konkrete råd til, hvordan du kan beskytte din krop og hjerne mod mikroplast i hverdagen.

HOLD-NR.: 2521-578

TID: Søndag 21/9, kl. 12.00-12.40

STED: Dokk1, Rampen

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Kan svampe hjælpe, hvor medicinen fejler?

Hvad gør man, når mennesker med svær depression ikke får det bedre trods behandling med den bedste tilgængelige medicin? Et stort forskningsprojekt undersøger, om det psykedeliske stof psilocybin kan hjælpe patienter, der ikke har gavn af traditionel antidepressiv medicin. Psilocybin er et aktivt psykedelisk stof, der påvirker hjernen på en anden måde end klassisk medicin mod depression. **René Ernst Nielsen**, overlæge og professor i psykiatri, Aalborg Universitetshospital, fortæller om den nyeste forskning i psykedelisk behandling, hvad psilocybin gør ved hjernen, og hvordan fremtidens behandling af depression kan se ud.

HOLD-NR.: 2521-510

TID: Søndag 21/9, kl. 13.00-14.00

STED: Dokk1, Lille Sal

PRIS: 50 kr.

Afhængighedens psykologi – hvorfor din hjerne snyder dig

Vi lever i en verden fuld af fristelser, og gang på gang befinder vi os i situationer, hvor valget står mellem at give efter eller at holde igen. Hvorfor er det så svært at sige nej til fristelser? Og hvordan undgår man, at nydelse bliver til afhængighed? **Jakob Linnet**, psykolog og leder af klinik for ludomani og BED, Odense Universitetshospital, dykker ned i, hvordan afhængighed opstår, og hvorfor det ikke er selve handlingen, men forventningen om noget bestemt, der styrer os. Få redskaber til at bryde mønstre, og hør, hvad man kan gøre, når afhængighed bliver mere alvorlig.

HOLD-NR.: 2521-465

TID: Søndag 21/9, kl. 13.00-14.00

STED: Dokk1, Store Sal

PRIS: 50 kr.

Nærvær i notifikationernes tid

Skærme er blevet hverdag. De er vores værktøj, vores underholdning, vores pause og vores kontakt til verden. Men for mange forældre – og voksne generelt – er de også en kilde til uro, dårlig samvittighed og bekymring: Er jeg selv for meget på? Hvad gør det ved mine børn? Hvad sker der med nærværet, opmærksomheden og trivslen? Hvad siger forskningen egentlig om skærmb brug – både hos børn og voksne? Hvordan påvirker det vores hjerner, følelser og relationer? Og hvordan finder vi en balance mellem digital tilstedeværelse og mental sundhed? Det undersøger **Andreas Lieberoth**, lektor i pædagogisk psykologi, Aarhus Universitet, og **Jesper Aagaard**, lektor i psykologi, Aarhus Universitet. Samtalen modereres af videnskabsjournalist **Line Friis Frederiksen**.

HOLD-NR.: 2521-546

TID: Søndag 21/9, kl. 11.00-11.40

STED: Dokk1, Rampen

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Få styr på dit høretab – og undgå demens

God hørelse er afgørende for livskvaliteten. Imidlertid er der mange fordomme om høretab, og disse fordomme er ofte årsag til, at man ikke får gjort noget ved sit høretab. Det kan have store konsekvenser. Personer med dårlig hørelse bruger nemlig mere energi på at høre, og det går ud over andre kognitive funktioner i hjernen – og kan i sidste ende øge risikoen for demens. Men en tredjedel af demenstilfælde kan faktisk forebygges ved at gøre noget ved høretabet, fx med et høreapparat. Bliv klogere med **Kasper Sørensen**, neuropsykolog ved Nationalt Videnscenter for Demens, Rigshospitalet, og **Anne-Mette Mohr**, privatpraktiserende psykolog og grundlægger af House of Hearing. Samtalen modereres af **Emma Holtet**, podcastvært på 'Fuld af viden'.

HOLD-NR.: 2521-467

TID: Søndag 21/9, kl. 11.30-12.30

STED: Dokk1, Store Sal

PRIS: 50 kr.

Immunsystemet – dit indre forsvar

Vores immunsystem er en usynlig, men uundværlig beskytter, der konstant arbejder for at holde os sunde og raske. Men hvordan sikrer vi, at det fungerer optimalt? Hvilken rolle spiller det i forebyggelsen af alvorlige hjernesygdomme og for vores mentale sundhed? Hvordan forhindrer immunsystemet, at virusinfektioner skader hjernen? Og hvad kan vi selv gøre for at styrke immunsystemet – hvilken rolle spiller vores livsstil, søvn og stress og livsindstilling? Kom tæt på kroppens stærkeste forsvar med **Bobby Zachariae**, professor i sundhedspsykologi, Aarhus Universitet, og **Søren Riis Paludan**, professor i virologi og immunologi, Aarhus Universitet. Samtalen modereres af videnskabsjournalist **Line Friis Frederiksen**.

HOLD-NR.: 2521-499

TID: Søndag 21/9, kl. 13.00-13.40

STED: Dokk1, Rampen

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Syng sammen – det er godt for din hjerne

Toner, rytmer og harmonier påvirker både krop og sind. Når vi synger sammen, bliver vi i ekstraordinært høj grad påvirket af musik. Vi kan blive løftet i stor glæde, vi kan få kuldegysninger, og tårerne kan pludselig trille ned ad vores kinder, når vi istemmer en sang sammen. **Lasse Skovgaard**, ph.d. i sundhedsvidenskab, forsker og programleder ved Sangens Hus, fortæller om, hvilke virkemidler der får musik til at påvirke os så kraftigt, og hvorfor netop fællessang er godt for os. Vi synger sange undervejs og dykker ned i fællessangens mange sundheds- og trivselsfremmende gevinster.

HOLD-NR.: 2521-461

TID: Søndag 21/9, kl. 16.00-17.00

STED: Dokk1, Rampen

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Dans dig glad – Silent Groove

Vidste du, at dans ikke bare gør dig glad i låget – den gør dig også skarpere? Når du danser, frigiver hjernen stoffer som dopamin og serotonin, der styrker humøret, holder hjernen i gang og fremmer vækst af nye hjerneforbindelser. Oplev en sanselig og hjernebavnlig danseoplevelse, når danseinstruktør og psykomotorisk terapeut **Ditte Liv B. Lauridsen** inviterer til Silent Groove. Her danser vi med høretelefoner på – i vores egen lille boble – til inspirerende musik og med fokus på bevægelsesglæde. I Groove guides du til simple trin og bevægelser ud fra den fælles musik og rytmer – men alt udføres på din måde.

HOLD-NR.: 2521-463 og 2521-462

TID: Søndag 21/9, kl. 13.00-14.00 og 15.00-16.00

STED: Dokk1, terrassen under halvtaket (til venstre for hovedindgangen)

PRIS: 50 kr.

Kroppens fysiske og kognitive funktion i bevægelse – træningens effekt

Kroppens fysiske og kognitive funktion tilpasser og forandrer sig igennem hele livet. Også når vi bliver ældre. Men hvad betyder aldring egentlig for vores fysiske og kognitive kapacitet, og kan vi selv gøre noget for at bevare vores fysiske og mentale funktionsniveau? Hør, hvordan fysisk aktivitet i form af styrketræning kan styrke kroppen og hjernens funktion langt op i årene, og hvordan man kan fremme en sund og aktiv aldring. Bliv klogere på den nyeste forskning med **Anne Theil Gates**, humanfysiolog og postdoc i sund aldring, og **Eline Baad-Hansen**, humanfysiolog og postdoc i sund aldring. Begge fra Institut fra Idrætsmedicin, Bispebjerg Hospital.

HOLD-NR.: 2521-507

TID: Søndag 21/9, kl. 14.00-14.40

STED: Dokk1, Rampen

PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

Jeg snakker med mig selv – din indre stemme og dens betydning

De fleste har oplevet at føre indre dialoger med sig selv. Men ikke alle har en indre stemme – og blandt dem, der har, varierer brugen og oplevelsen markant. Hvordan påvirker sproget hjernen, og hvordan bruger vi vores indre stemme i hverdagen? Kan den indre dialog hjælpe os med at præstere, koncentrere os og forstå os selv bedre? Og hvilken betydning har det, hvis man ikke har en indre stemme? I selskab med **Mikkel Wallentin**, professor i kognitionsvidenskab, Aarhus Universitet, og **Johanne Nedergård**, postdoc i kognitionsvidenskab, Københavns Universitet, undersøger vi, hvordan sproget og den indre monolog former vores tanker, følelser og selvopfattelse. Samtalen modereres af **Peter Løhde**, podcastvært på 'Fuld af viden'.

HOLD-NR.: 2521-464

TID: Søndag 21/9, kl. 14.30-15.30

STED: Dokk1, Store Sal

PRIS: 50 kr.

Hvad vil det sige at være mand eller kvinde?

I generationer har vi diskuteret forskelle mellem mænd og kvinder: Er de biologisk bestemte eller socialt formede? Den franske tænker Simone de Beauvoir mente, at man ikke fødes som kvinde, men bliver det. Den amerikanske præsident Donald Trump erklærede modsat, at der kun findes to køn, og at man fødes som sit køn. Men hvad siger videnskaben om hjernen og køn? **Michael Winterdahl**, hjerneforsker og lektor i sexologi, Aalborg Universitetshospital, tager os med ind i den nyeste viden om køn og neurovidenskab. Hvad ved vi egentlig om forskelle mellem mænds og kvinders hjerner?

HOLD-NR.: 2521-509

TID: Søndag 21/9, kl. 14.30-15.30

STED: Dokk1, Lille Sal

PRIS: 50 kr.

Et vindue til sindet: Søvnens skjulte signaler

Søvn er langt mere end hvile. Det er en aktiv proces, hvor hjernen rydder op og reorganiserer – en proces, der er afgørende for vores fysiske og mentale sundhed. Når søvnen over en længere periode forstyrres, kan det være kroppens første tegn på, at noget er galt. Disse tegn kaldes biomarkører og bruges i forskning til at måle og følge kroppens og sindets processer og ændringer. Bliv klogere på sammenhænge mellem søvn og psykiske lidelser og teknologiens nye gennembrud for søvnmåling med **Brian Hansen**, professor i integrativ hjernebilleddannelse, Aarhus Universitet, og **Kaare Mikkelsen**, lektor i biomedicinsk teknologi, Aarhus Universitet.

HOLD-NR. 2521-574

TID: Søndag 21/9, kl. 16.00-17.00

STED: Dokk1, Lille Sal,

PRIS: 50 kr.

Mellem Gud og grå substans – hvad sker der i hjernen, når vi tror?

Vi lever i en tid, hvor videnskaben former vores forståelse af verden og forklarer, hvem vi er. Samtidig har mennesket i årtusinder søgt mening med livet gennem religion og spiritualitet. Er det muligt at tro på noget større – og samtidig være et videnskabeligt tænkende menneske? Kan troen på noget, der ikke kan måles og vejes, komme til udtryk i hjernen som benhårde fakta? **Morten Storm Overgaard**, professor i kognitiv neurovidenskab, Aarhus Universitet, og **Armin W. Geertz**, professor emeritus i religionsvidenskab, Aarhus Universitet, mødes til en samtale om forholdet mellem videnskab, tro og menneskets søgen efter mening. Samtalen modereres af **Peter Løhde**, podcastvært på 'Fuld af viden'.

HOLD-NR.: 2521-575

TID: Søndag 21/9, kl. 16.00-17.00

STED: Dokk1, Store Sal

PRIS: 50 kr.

Søvn i det ydre rum

På Jorden stiger vores melatoninniveau, når Solen går ned. Det er kroppens naturlige signal om, at det er tid til at sove. Søvn er vigtig for vores krops og hjernes funktion og hænger tæt sammen med vores helbred. Hvis vi sover for lidt, kan de fleste mærke det på både humøret, energiniveauet og hukommelsen. Men hvad sker der med søvnen og døgnrytmen, når man befinder sig 400 kilometer over Jordens overflade, hvor Solen står op og går ned 16 gange i døgnet, mens man sover svævende i en sovepose spændt fast til væggen? Det undersøger forskere fra Aarhus Universitet i samarbejde med ESA og NASA. **Sleep in Orbit**-projektet undersøger fem astronauters søvn med små in-ear-elektroder før, under og efter en rummission. En af astronauterne i projektet er danske Andreas Mogensen. Få indblik i, hvordan dansk forskning er med til at forme fremtidens forståelse af søvn – både i rummet og her på Jorden – med en af hjernerne bag projektet **Kaare Mikkelsen**, lektor i biomedicinsk teknologi, Aarhus Universitet.

HOLD-NR.: 2521-576

TID: Søndag 21/9, kl. 15.00-15.40

STED: Dokk1, Rampen

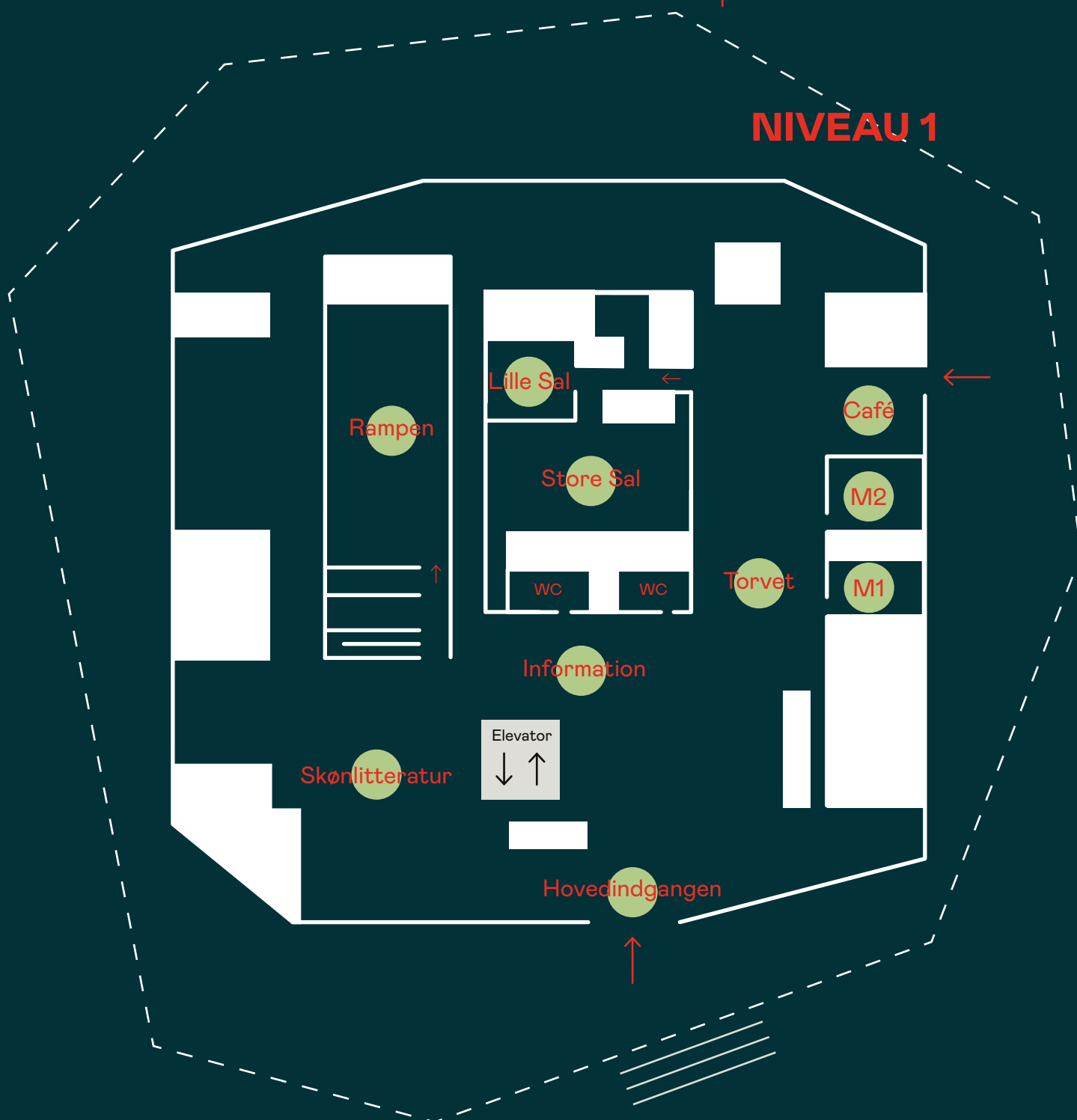
PRIS: Gratis, men tilmelding nødvendig

FIND VEJ

NIVEAU 2

- Udsigten
- Æsken
- BørneLab

NIVEAU 1

KALENDER

FØR FESTIVALEN

S. 6

Hearts & Minds 10 år: På tidsrejse med hjernen

Tirsdag 26/8, kl. 19.00-21.00, Aarhus Universitet, Aulaen

KREAværksted: Kreative hjerner

16/9 og 17/9, kl. 16.00-17.30, Dokk1, Børnelab

Naturvidenskabelig rejse – tilbud til daginstitutioner

16/9, 18/9, 23/9 og 25/9, kl. 10.00-10.45, Dokk1, Børnelab

Fotoudstilling: Ser du, hvad jeg ser

Onsdag 17/9 - fredag 26/9, Dokk1, Udsigten

LIVESTREAMS

S. 7

Hjernemad – kan man spise sig klogere?

19/9, kl. 8.30-9.30, livestream via YouTube

Tag en pause og træk vejret

19/9, kl. 9.50-10.50, livestream via YouTube

Kan vi stole på hukommelsen?

19/9, kl. 12.30-13.30, livestream via YouTube

Hjerneteknologi og kunstig intelligens

– hvad gør det ved os?

19/9, kl. 13.50-14.50, livestream via YouTube

En ny forståelse af unges mistrivsel

19/9, kl. 11.10-12.10, livestream via YouTube

Kort og godt om demens

10/9, kl. 18.30-19.30, livestream via Microsoft Teams

Hjernegymnastik

10/9, kl. 20.00-21.00, livestream via Microsoft Teams

Fysisk aktivitet og hjernen

24/9, kl. 18.30-19.30, livestream via Microsoft Teams

Hvad er depression?

24/9, kl. 20.00-21.00, livestream via Microsoft Teams

FREDAG 19/9

S. 10-12

Barselsarrangement: Fakta og myter om børns udvikling

19/9, kl. 10.00-11.00, Dokk1, mødelokale M2

Gå dig sund

13.00-14.30, Dokk1, Lille Sal

Fra tarm til hjerne – nye opdagelser om Parkinsons sygdom

16.00-17.00, Dokk1, Store Sal

Hjerne og krop i topform

16.00-17.00, Dokk1, Lille Sal

Den egoistiske hjerne

17.00-18.00, Dokk1, Rampen, livestream via YouTube

Depression i et nyt lys – hvad gør immunforsvaret ved sindet?

17.30-18.30, Dokk1, Lille Sal

Kunst på hjernen

17.30-18.30, Dokk1, Store Sal

Søvn og døgnrytmer

18.30-19.30, Dokk1, Rampen, livestream via YouTube

Når traumer går i arv

19.00-20.00, Dokk1, Store Sal

Autisme og ADHD – hvad sker der i hjernen?

19.00-20.00, Dokk1, Lille Sal

Tænkepause om duft

20.00-21.00, Dokk1, Rampen, livestream via YouTube

LØRDAG 20/9

S. 14-19

Skønlitteraturens bidrag til indsigt i psykisk sygdom

10.00-11.00, Dokk1, Lille Sal

Få styr på bekymringerne i en urolig verden

10.00-10.40, Dokk1, Rampen

Pop-up forestilling: Enhjørninger – Spine Fiction

Lørdag 20/9 og søndag 21/9, se hearts-minds.dk

Jeg vil, derfor er jeg – er vi vores vilje?

10.00-11.00, Dokk1, Store Sal

Virtual Reality-simulering – hvordan opleves en psykose?

10.00-11.00 og 11.30-12.30, Dokk1, mødelokale M2

Neurodivergens – sygdom eller naturlig variation?

11.30-12.30, Dokk1, Store Sal

Menneskebiblioteket – lån et menneske, og få nye perspektiver

12.00-16.00, Dokk1, Skønlitteratur

Workshop: Bliv klogere på hjernen med brodering

Lørdag 20/9 – søndag 21/9, Dokk1, Torvet

Indblik i skizofreni

11.00-11.40, Dokk1, Rampen

Hvordan dine hjerneceller skaber hukommelse

11.30-12.30, Dokk1, Lille Sal

Sådan får du skarpe tanker

12.00-12.40, Dokk1, Rampen

Hvert minut tæller: Når hjernen rammes af stroke

13.00-14.00, Dokk1, Lille Sal

Kunsten at kede sig

13.00-13.40, Dokk1, Rampen

Forstå hjernen og nervesystemet – og forebyg usund stress

13.00-14.00, Dokk1, Store Sal

Tarmen og hjernen – en skjult forbindelse med stor betydning

14.00-14.40, Dokk1, Rampen

Art and neuroscience – what happens when the brain meets art?

14.00-15.00, Dokk1, mødelokale M2

Overgangsalder – hvad gemmer sig i hjernetågen?

14.30-15.30, Dokk1, Store Sal

Kort og godt om ADD

14.30-15.30, Dokk1, Lille Sal,

Det røde felt – kan vi styre vreden?

15.00-15.40, Dokk1, Rampen

The mental load – hvordan påvirker hverdagens usynlige arbejde hjernen?

16.00-17.00, Dokk1, Store Sal

Anoreksi – hvilken rolle spiller tarmbakterierne?

16.00-17.00, Dokk1, Lille Sal

Mennesket og kunstneren Overtaci

16.00-16.40, Dokk1, Rampen

SØNDAG 21/9

S. 21-26

Tankens kraft – når hjernen styrer teknologien

10.00-10.40, Dokk1, Rampen

Pop-up forestilling: Enhjørninger – Spine Fiction

Se tider på hearts-minds.dk, Dokk1

Det kreative menneske – med hjernen på musikalsk arbejde

10.00-11.00, Dokk1, Store Sal

ADHD i generne

10.00-11.00, Dokk1, Lille Sal

Yolates – en holistisk bevægelsesform

10.00-11.00 og 11.30-12.30, Dokk1, mødelokale M2

Nærvær i notifikationernes tid

11.00-11.40, Dokk1, Rampen

Vender du det blinde øje til?

11.30-12.30, Dokk1, Lille Sal

Få styr på dit høretab – og undgå demens

11.30-12.30, Dokk1, Store Sal

Mikroplast i hjernen – en overset trussel?

12.00-12.40, Dokk1, Rampen

Kan svampe hjælpe, hvor medicinen fejler?

13.00-14.00, Dokk1, Lille Sal

Afhængighedens psykologi – hvorfor din hjerne snyder dig

13.00-14.00, Dokk1, Store Sal

Dans dig glad – silent GROOVE

13.00-14.00 og 15.00-16.00, Dokk1, terrassen under halvtaget

Immunsystemet – dit indre forsvar

13.00-13.40, Dokk1, Rampen

Kroppens fysiske og kognitive funktion i bevægelse – træningens effekt

14.00-14.40, Dokk1, Rampen

Jeg snakker med mig selv – din indre stemme og dens betydning

14.30-15.30, Dokk1, Store Sal

Hvad vil det sige at være mand eller kvinde?

14.30-15.30, Dokk1, Lille Sal

Søvn i det ydre rum

15.00-15.40, Dokk1, Rampen

Et vindue til sindet: Søvnens skjulte signaler

16.00-17.00, Dokk1, Lille Sal

Syng sammen – det er godt for din hjerne

16.00-17.00, Dokk1, Rampen

Mellem Gud og grå substans – hvad sker der i hjernen, når vi tror?

16.00-17.00, Dokk1, Store Sal